MUSEUM

revue slovanských bohoslovců

řídili

MILOŠ V. DOČEKAL

ALOIS UČEŇ

ROČNÍK 74

BRNO 1946-7

MUSEUM, revue slovanských bohoslovců, ročník 74. — Řídili Miloš V. Dočekal a Alois Učeň, administraci vedli Antonín Střelec a Jan Formánek, za redakci odpovídal Dr Vladimír Nováček. Vydala Sušilova literární jednota bohoslovců v Brně. Tiskl Typos, Brno. Redakce a administrace Brno, Antonínská 1. Do roka vychází 5 čísel. Předplatné na celý ročník 35 Kčs, bohoslovci a studující 25 Kčs.

OBSAH:

Strana

Alp.: Jak začít s dělníky? 81
Ambrož Miloslav: Síla jednotící 47
— S křížem a lilií 111
A. T.: Junáckým duchovním vedoucím 150
Báňa Jindřich: K odpoledním pobožnostem 136
Bezdíček Jiří: K 80letému jubileu Musea 10
— Na prázdniny 129
— Ztrácet a nalézat 103
Dočekal Miloš V.: Za námi takřka tisíciletí 98
Doležal Josef CSsR: Fatima volá 100
Faller Ansgar: K novému překladu Žalmů 131
Hrbata Josef: Potřeba Krista v útrapách dnešního světa 42
— Spoluobětovat se s Kristem 73
— Studně u Sycharu 4
— Zbraně ducha 7
Chladil Bohumír: Poslání kněze k mládeži 104
Kabát Jiří CSsR: Kněz a Eucharistie 1
Kastner Dr Ferdinand: Poslání katolického člověka 115
— Životní hodnoty božího dětství 113
Malý Michal: Prekľad východnej liturgie so zreteľom na symboliku 117
Medek Václav: Bohoslovci a universita 84
— Jak na to 19
— Jak připravujem letošní sjezd 124
— První brněnský probošt 12
— Sjezd československých bohoslovců v r. 1947 57
Nesvačil Jan: Náš poměr k misijní práci v zámoří a u nás . . . 53
Nováček Dr Vladimír: Oremus pro pontifice nostro Pio 47
Razik, Dr Mečislav: Bohoslovec ve SKA 154
Roháček Josef: Před velehradským sjezdem 137
sh: K poradám o bohosloveckém časopise 145
Schneiderka Vítězslav CSsR: Pokora a mírnost v kněžském životě 77
Simajchl L.: Bohoslovecký sjezd 1947 87
— Jak na to 55
— Navazujeme na tradici 106
Skoupý J. E. Dr Karel: K úmrtí Dr Leopolda Prečana 66
Střelec Antonín: Přehled misijních myšlenek v brevíři 37
Tomašovič Michal: Bohoslovecký Velehrad 1946 23

Strana

Vrablec Stefan: Sv. Ján Bosko a my 50
Walter Otto: Věčné papežství 34
Z. R.: Stará země Jana Zahradníčka 21
Železník Jan: Arcibiskup Dr Leopold Prečan a bohoslovecké sjezdy 71

Ze seminářů:
Banská Bystrica 60
Brno 31, 60, 95, 126, 159
Č. Budějovice 30
Hradec Králové 30
Obořiště 93
Olomouc 31, 59, 91, 128, 155
Praha 29, 91
Řím 28, 90, 159
SKA 95

Obrázky:
Pius P. P. XII. 33
Voleník: † arcibiskup olomoucký Dr Leopold Prečan 65
— Poslední fotografie J. E. Dr L. Prečana 71
Sokol: Broušený relikviář s lebkou sv. Vojtěcha 97

Nové knihy:
Jakub Arbes: Němci v Čechách 63
Adolf Gajdoš: Ptačí legendy 61
Drahomíra Gajdošová: Stříbrný smích 61
Egon Hostovský: Listy z vyhnanství 64
— Úkryt 63
J. B. Chautard: Duše veškerého apoštolátu 160
Robert Konečný: Chudobky 62
Dr Josef Miklík: Život blah. Panny Marie 96
D. Pfannmüller: Když přišla na svět láska 160
Pius XII.: Mír ze spravedlnosti 128
Jan Racek: Pavel Křížkovský 95
Jiří Reinsberg: Skaut přemýšlí o Kristu 96
O. H. Richter: Winston S. Churchill 96
J. van Ruysbroeck: Zrcadlo věčné blaženosti 62
Julius Słowacki: Anbelli 64
Břetislav Štorm: Dobrý rytíř 62
V. B. Třebízský: Královna Dagmar 62
Sigrid Undsetová: Jaro 63

KNĚZ A EUCHARISTIE.

Jiří Kabát CSsR.

Ó, jak je krásný zvenčí svatostánek,
a jak je krásný uvnitř netušíš!
Dnes Nejvyšší však jiný sobě žádá,
otevřte dveře srdce svého již!

Verdaguer-Bouška.

Z rukou Nejvyššího vyšel člověk a jeho duše jest obrazem nekonečné moudrosti Stvořitelovy. S prvotním stavem nevinnosti byla spojena dokonalá harmonie mezi tvorem a Tvůrcem. Tomuto nebeskému souladu učinil pád prvních lidí konec. A kam dospělo lidstvo bez Boha? Dějiny světa pohanského mluví až příliš jasně. Kolísání v základních pojmech mravních, sociálních a náboženských a porušování práv božských i lidských volalo po nápravě. Spása, již po prvním hříchu přislíbená — Vtělené Slovo — Ježíš Kristus, přichází a jeho kříž je mostem, spojujícím propast lidské nicoty s propastí Nekonečností. Pravda jeho slov ozáří jako blesk celý okrsek zemský. Opět však míjí století za stoletím a slova, která obnovila tvář země, pomalu slábnou. Člověk se vrací zase do starých kolejí. Jen jako ozvěnou zní dnes s kazatelen: „Milujte se vespolek, jakož i já jsem miloval vás.“ (Jan 15, 12.) Lidstvo se opět koupe v potocích vlastní krve a jejím pramenem jest zlá vůle — a ne již neznalost Boha.

Odkud má přijíti záchrana, ne-li opět od Krista? Kdo má rozsévati lásku, ne-li služebník nebeského Hospodáře! A proto způsobem sv. Pavla zahájil papež Pius X. otevřený boj: „Instaurare omnia in Christo“ (Efes. 1, 10), — protože svět jest opět bez Krista — novopohanský. Ve jménu Ježíše, který zvítězil nad Athénami i Římem, který slíbil: „Já s vámi jsem až do skonání světa“ (Mat. 28, 20) — ve jménu Ježíše svátostného. Úcta k Eucharistii jest královnou pobožností, nejdokonalejší bohopoctou, předzvěstí budoucího věčného spojení s Bohem. Jsou to ony dva známé dekrety o častém a časném sv. přijímání, obracející zraky věřících k tradici prvních křesťanů, kteří denně po domech lámali chléb v modlitbě a lásce (Skut. 2, 42), takže více příkladem než

slovem šířili království Kristovo. Jsou to ony dekrety, které Piu X. získaly čestný název „papež eucharistický".

Jest třeba obnoviti eucharistickou horlivost a pokoj i láska se vrátí do *rodin a zemí.* Správcem tajemství Božích jest však kněz. Na knězi proto spočívá na prvním místě tento úkol a také značná část odpovědnosti. Dobrý pastýř vodí své ovečky ke zdroji života. Čím více jest nadpřirozený život jejich duší ohrožován, tím častěji musí jim podávati duchovní pokrm — chléb silných. Běda nájemníku, který lhostejně přihlíží, jak jedna duše za druhou padá v oběť nepříteli. Jedinou oporou, jedinou zbraní jest Ježíš, stále živý k orodování za nás (Hebr. 7, 25). Byť bychom byli jako Daniel v jámě lvově dravou zvěří obklopeni (Dan. 6, 22), s Ježíšem zůstáváme nedotknutelni; onen chléb, přinesený andělem, podá nám svatostánek. K tomuto bezpečnému hradu, zřídlu milosti a duchovní radosti, musí kněz přiváděti duše, své péči svěřené, slovem i příkladem; láskou a zbožností u přítomnosti Krále králů a také častým slovem, neboť jediná víra vede ke svatostánku: „auditu solo tuto creditur".

Ve svatostánku dlí Ježíš — věčné Slovo — všemohoucí Bůh. Neústí-li všechna snaha knězova k oltáři, namáhá se nadarmo. Causae secundae non agunt nisi motae a prima (Lexicon peripateticum phil. theol. Signoriello, 1881, p. 77). „Beze mne nemůžete činiti ničeho" (Jan 15, 5), řekl Ježíš k učedníkům. „Pavel sází, Apollo zalévá, ale Bůh dává vzrůst" (1 Kor. 6, 6).

Život věčného Slova na zemi je nejdokonalejším ideálem křesťana; a Ježíš, aby mohl býti i nadále naším vzorem, zůstal na oltářích našich chrámů, přioděn ctnostmi, které již nemůže konati záslužně, které však tvoří jeho svátostný stav. Proč je ve světě tolik chladu a nedůvěry? Svět nezná lásky, která je svazkem dokonalosti (Kol.. 3, 14), která je trpělivá, shovívavá... všechno snáší, všemu věří... nikdy neustává (1 Kor. 13, 4—8). Ohněm dýchajícím lásku je Eucharistie. Zde je klíč k řešení tajemství zla. Neteče-li Krev Beránka Božího na oltářích — teče potoky krev lidská, neboť bez krve není smíru (Hebr. 9, 22). Stačí sestoupiti do minulosti naší vlasti, vzpomenouti německé reformace, francouzské revoluce...

Eucharistie je spojení s Bohem a Bůh je síla, láska a moudrost. *Kněz* potřebuje tohoto vnitřního opravdového spojení s Bohem i ve *svém vlastním životě.* Eucharistie jest na prvním místě svátost kněží. Kněz jest spoluobětujícím při eucharistické oběti,

kněz jest prvním, který přijímá posvěcený chléb. Apoštolům řekl Kristus při poslední večeři: „To čiňte na mou památku" (Luk. 22, 19) — „již nenazývám vás svými služebníky... nýbrž přáteli" (Jan 15, 15). Kněz musí v Eucharistii hledati a nalézti vše: sílu v odpovědnosti (která lekala sv. Františka Seraf.), útěchu v utrpení a lásku k obětem; vše, co poskytuje pravý a věrný přítel. Srdce lidské jest k přátelství nakloněno svou přirozeností. „Není dobré člověku býti samotnému" (Gen. 2, 18). Kterékoli přátelství však nestačí. Jen spojení s Bohem může člověka uspokojiti. Hluboký sv. Augustin, který poznal svět a jeho radosti, vyznává: „Fecisti nos ad Te, Deus, et inquietum est cor nostrum, donec requiescat in Te." Sladkost tohoto spojení poznal již Adam v ráji a zakouší ji každý, kdo miluje Ježíše svátostného. Ježíš již na tomto světě odhaluje zčásti roušku tajemství, která je pramenem milostí. A je-li spojení s Bohem požadavkem lidského srdce, na prvním místě je nutné srdci kněžskému, srdci, které se zřeklo vší lásky pozemské. A přece bez lásky žíti by bylo jako dýchati bez vzduchu. Proto kněz bez vnitřního vztahu k Ježíši svátostnému jest nutně nešťastný. Svět pozemský je mu zavřen a svět nebeský ho neláká. Není divu, že si opět otvírá branku do světa radostí pozemských. A přece jest Kristu tak blízko — tak snadno jej může nalézti. Jak jest možné držeti v rukou oheň a nehořeti? Pius X. volá na eucharistickém kongresu v Římě (1905): „Protože Bůh je dobro a láska sama, musí ten, kdo se k této nejsv. Svátosti blíží, cítiti, jak srdce jeho láskou přetéká." Každý, kdo přichází k Eucharistii, oplývá rozkoší, sálá ohněm, šíří lásku. Z Eucharistie vyplývá kněžská důstojnost. Eucharistická oběť jest nejvznešenějším úkonem kněze. Z Eucharistie pramení celá kněžská moc. Komu odevzdal Kristus moc nad svým tělem reálním, tomu přísluší spravovati i jeho tělo mystické — tak správně usuzují bohoslovci. A krásně praví sv. Tomáš (který se sv. Janem Zlatoústým býval též nazýván „doctor eucharisticus"): „Ordinis Sacramentum ad Sacramentum Eucharistiae ordinatur, quod est Sacramentum Sacramentorum. Ut enim templum et altare et vasa et vestes, ita et ministeria quoad Eucharistiam ordinantur, consecratione indigent... Et ideo distinctio ordinum est accipienda secundum ordinem ad Eucharistiam" (in 4 dist. q 24 d 1). Pro Eucharistii jest tedy kněz knězem.

A jestliže ovečky potřebují duchovního pokrmu, skýtajícího oporu, útěchu a posilu, tím více má ho zapotřebí pastýř, chránící

ovečky svěřené své péči před odvěkým nepřítelem duší. A má ho zapotřebí zejména dnes, kdy společnost, divadla, zábavy a tisk dílo knězovo podrývají a ničí. Věru i dnes je kněz obrazem Ježíšovým a jeho život stálou obětí. Proto u Eucharistie musí činnost kněžská začínati a zde musí každodenní zápas končiti. „Svatostánek je hlavním stanem Krále králů," praví blahoslavený Petr Julián, zakladatel kněží Nejsv. Svátosti — apoštol Eucharistie; „sem si přicházejí pro denní rozkazy, kteří bojují dobrý boj" — poddaní, dvořané nebeského vládce — zde v tiché adoraci čerpají sílu k novému boji — zde učí se životu obětí a ctností; ve stínu oltáře se táží, zda počet jejich velkých děl souhlasí s počtem svatých přijímání (Przywara „Eucharistie a práce", 1922, str. 11), zda duše jejich jest již opravdu duší eucharistickou, duší do Ježíše zamilovanou, která jako mystická oběžnice krouží kolem svátostného Ježíše (Castellamare, Eucharistická duše, str. 11, 15), v myšlenkách svých se od něho neodlučujíc; zde na ohni, jímž hoří svátostné Srdce Ježíšovo — Srdce Eucharistické — musí zahřívati svá srdce i budoucí kněží — bohoslovci.

OZVĚNY Z ŘÍMA.

Josef Hrbata.

IV. *Studně u Sycharu.*

Jestliže se snažím zpřítomniti si v obrazu smysl dneška, vyvstává mi před očima scéna u Sycharu: „Proto Ježíš, jsa unaven cestou, usedl..."

„Unaven" cestou, která trvá dvacet století, trýzněný hladem a žízní, Ježíš usedl. Proč jde a proč usedá, proč má hlad a žízeň, na to odpovídá sekvence ze Mše sv. za zemřelé: „Quaerens me sedisti lassus..." Je to cesta lásky, je to touha po duších, která zkouší všechny cesty a všechny prostředky, která se obrací ke všem potřebným, říkajíc hladovým: „Ego sum panis"; slepým: „Ego sum lux"; zbloudilým: „Ego sum via"; chybujícím: „Ego sum veritas"; mrtvým: „Ego sum vita"; pohřbeným: „Ego sum resurrectio". Je to cesta Ježíše světem, který se zpěčuje jej „poznati"; je to hlad Ježíše na poušti, která mu stále nabízí jen „kameny"; je to žízeň Ježíše na Kalvarii, na niž je odpovídáno jen „octem".

Vedle Ježíše — žena.

Blízko hmotně, jest tato vzdálena svým smýšlením a srdcem od Toho, který usedl u studně; vzdálena a nepřátelská, jak ukazuje její odmítnutí, aby Mu dala píti a slova, jimiž odůvodňuje své odmítnutí: „Kterak ty, jsa Žid, žádáš si nápoj ode mne, která jsem Samaritánka?" To jest přesně, doslova odpověď, kterou dnešní společnost, po dvaceti stoletích „blízkosti", odpovídá Ježíši: po dvaceti stoletích éry, jež se datuje od něho, vzdělanosti, která se nazývá po něm, po dvaceti stoletích Evangelia a Církve.

Ale není dost na těchto slovech, jimiž se žena ze Sycharu podobá dnešní společnosti, té společnosti, která je právě tak pyšná jako nešťastná. Na odpověď Ježíšovu: „Si scires", na jeho nabídku „vody živé", ona odpovídá skepticky a s opovržením: „Nemáš ani, čím bys nabral vody"; odpovídá s pýchou své rasy: „Zda ty jsi větší, než otec náš Jakub...?" a to je příznačné i pro naši společnost, positivistickou a materialistickou, popírající každou hodnotu, která přesahuje čas a prostor, každou sílu, která se nedá převést na zákony mechanické, každou slávu, která nevelebí krev a neslouží tělu: „Zda ty jsi větší, než otec náš Jakub, který nám dal tu studnici a sám z ní pil i synové jeho a dobytek jeho?"

Jako Samaritánka, tak i naše lidská společnost uznává, že ještě nenalezla vodu, která tiší navždy žízeň, „vodu tryskající ze života věčného", avšak touží po ní a hledá ji (s jakým úsilím a námahou!) tím, že mluví o „novém pořádku" světa, Evropy a podobně. Jako Samaritánka i ona hledá nevědomky to, co má před sebou, co před dvaceti věky jí bylo řečeno: „Ego sum, qui loquor tecum". Avšak jako nové víno si žádá nové měchy, tak nový pořádek chce novou společnost. A naše společnost je „stará", mravně, intelektuálně, duchovně stará, přes to, že mluví a zpívá o mládí. V tomto smyslu staví Ježíš před Samaritánku, toužící po ohlášené vodě, počet jejích „manželů", to jest zpronevěr minulých i přítomných: „Dobře jsi řekla: Nemám muže. Neboť pět mužů jsi měla a ten, kterého nyní máš, není tvým mužem." Tito pseudomanželové, kteří roznítili v Samaritánce stále větší žár a bránili jí v přístupu k trvalému občerstvení vodou živou, značí symbolicky mnohonásobné bludy, v nichž vězí a jimiž je opanována naše společnost, Pseudomesiáše, jimž znovu a znovu věřila — proti jediné pravému Kristu, který po dvacet věků ji hledá s nářkem Jeremiášovým na rtech: „Dvojí špatnosti se dopustil můj lid. Mě opustili, zdroj vody živé, a vykopali si cisterny, cisterny děravé, které vodu udržet nemohou!" (Jer. 2, 13.)

Kromě Ježíše a ženy vystupují na scéně učedníci.

Učedníci, to jest následovníci a pomocníci Ježíšovi, jeho druhové v hledání a na cestě, účastní jeho hladu a žízně, služebníci jeho „Chleba“ a „Vody“, jsme — v širším smyslu slova — my všichni. My, kteří v tomto století neseme hroznou odpovědnost za to, že se nazýváme „křesťany“, příjmením „katolíky“. Ježíš usedl sám u studně, zatím co jeho učedníci šli do města, aby nakoupili pokrmů. Avšak co se zatím sběhlo, co oni chodili a nakupovali, vzdáleni od Mistra? Město, dalo by se říci, poskvrnilo jejich smýšlení: vrátivše se divili se, že Jej vidí v rozhovoru se ženou, rozumují, že ona je Samaritánka a zužují tak ve své mysli universalitu evangelia, pro něž byli povoláni k apoštolátu. V tu chvíli, ve svém „lokálním“ partikularismu, zůstávali ještě intelektuálně rybáři jezera, ač uposlechli volání, které je povýšilo na rybáře oceánu. A ten tehdejší nedostatek „katolicity“, jejž vidíme u učedníků, jest také známkou, po níž my, katolíci „už“ dvacátého století, můžeme se snad „u studně“ poznati v učednících. Jest skutečností po dvoutisíciletém oceánském rybolovu, že vedle misionářů, roztroušených po celé síti rovnoběžek a poledníků, se my, „katolíci“, nalézáme — ze strachu? lenosti? nevědomosti? — stále ještě — „u studně“...

Dalo by se říci, že jsme si z autarchie učinili i zákon své horlivosti a nadšení, že nám byly snad pro duchovní vysílání a přijímání zapověděny „krátké vlny“. Nedostatek katolicity vidíme na sobě v mnohém směru... Deus, dilata cor nostrum!

Mám pokračovat v analogiích?

Autoritou Ježíšovou na dnešní scéně mluví Pius XII. a „živá voda“, kterou nabízí společnosti a kterou společnost — ať chce či nechce — nanejvýš potřebuje, se nazývá *mír*. Je pouze jediný mír, tak jako je jediná pravda, a to „Pax et Veritas Domini“. Dnes Pius XII., a jediné on, může říci jako Ježíš: „Pacem do vobis, non quomodo mundus dat, ego do vobis.“ Mír, který nabízí svět, který svět může dát, je vskutku jako ta voda u Sycharu: „Každý, kdo pije z této vody, žízniti bude opět“: každý, kdo v ten mír svou naději složí, opět se dočká války. Není jiný pravý mír, než „totální“, a je to onen Mír, který od narození Kristova nese křesťanství lidem dobré vůle, onen Mír, který znovu před sedmi lety Pius XII. marně nabízel světu ve své encyklice „Summi pontificatus“ s oním přízvukem, který připomíná Ježíšovo: „Si scires“... Proniknut bolestí nad nerozumným šílenstvím nadcházející války

a láskou k lidstvu, volal a dodnes volá o naši spolupráci. Jeho slova jsou jakoby ozvěna těch, jimiž Ježíš rozšiřoval obzory a srdce svých učedníků: „Obracíme se na vás, nejmilejší synové, abyste poznali a uznali v Kristu svého Spasitele; na všechny, kteří touží po osvobození z pochybností a bludů, kteří dychtí po světle a vůdci. Napomínáme vás a zapřísaháme s otcovským důrazem, abyste nejen pochopili co nejnitrněji úzkostiplnou vážnost této chvíle, nýbrž též abyste přemýšleli o její jitřence, dobročinné a nadpřirozené..." To jako by říkal s Ježíšem: „Pozdvihněte očí svých a vizte krajiny, že jsou již bílé ke žni..."

Kdo z nás by nepokládal za svou povinnost, či spíše radost a nejvytouženější radost, odpověděti na svém místě celou svou bytostí na výzvu Boží?

V. Zbraně ducha.

Jako téměř všichni Otcové čtvrtého století, tak i sv. Basil, narozený kolem roku 330 v Caesarei Kappadocké, po pečlivém vzdělání v rodném městě, v Cařihradě a v Athénách, konal své první duchovní kroky v mnišském zátiší. Ovšem, povolán Boží Prozřetelností za horlivého šiřitele a moudrého zákonodárce východního mnišství, chtěl osobně poznati ráz a způsob života nejslavnějších asketů své doby a proto navštívil svaté samoty Egypta, Palestiny, Syrie a Mesopotamie, a konečně se usadil v poustevně na březích řeky Iris v Pontu.

Modlitba, půst, práce duševní a tělesná byly stálými cvičeními vojáků Kristových a vůdců Jeho zástupů, kteří ve velkém počtu vycházeli ze samot poustevnických a mnišských. Asketická formace sv. Basila má přirozeně ohlas v jeho spisech: nejen ve dvojích Řeholních pravidlech (viz na př. ukázku v Museu, roč. 73, č. 1), nýbrž i v Homiliích, které sv. Basil jako biskup cesarejský (od r. 370—379) promluvil ke svým věřícím.

O půl století dříve uzákonil sněm nicejský (r. 325) slavení čtyřicetidenního postu jako přípravu na velikonoce; a víme, jak význačnou známkou této sympatické doby byl půst, jímž člověk, odříkající se z lásky k Bohu i dovolených požitků a zvláště masa, odpykává si zčásti trest za svou hříšnou blahovůli k pyšné panovačnosti smyslů. Tak je tomu v Církvi dosud, i když již není postní kázeň tak přísná, jako kdysi.

Přiložená ukázka, kterou tvoří překlad první části z Druhé

homilie sv. Basila o postu (περὶ νηστείας Λογος β'; Migne PG 31, 185—189 — otázka její pravosti je nerozřešena), nám předvádí, s jakou slavnostností začínalo čtyřicetidenní pokání a jaký vliv měla tato ctihodná praxe na sociální život doby, které vtiskla nový ráz přísnosti i svatosti. Avšak mnohem více než vnější zachovávání postu zdůrazňuje sv. biskup ducha, který jej má oživovat, vnitřní smysl přikázání. Když označil účel postu — podává ukázku —, kárá ostře zlořád těch, kteří před začátkem postu se oddávali hýření (viz moderní masopust!), vyzdvihuje sociální cenu postu a vybízí k praktickému následování.

Homilie je vzorem rozjímání slova Božího a kázání — tedy vzorem pro nás.

1. „Napomínejte, kněží, lid," praví prorok (Is. 40, 1); „mluvte v uši Jerusalema". Kázání má v sobě přirozenou účinnost tím, že dává sílu vzletu ušlechtilým a vzbuzuje dobrou vůli lenivých a liknavých. Proto vojevůdci, kdykoliv řadí vojsko, mívají povzbuzující řeč před bitvou; a jejich povzbuzení vlévá mnohým veliké nadšení, častokrát až k pohrdání smrtí. Také učitelé tělocviku a trenéři mládeže, kdykoliv uvádějí k závodům atlety na stadion, nešetří připomínkami o nutnosti vynaložiti všechny síly pro získání vítězného věnce, takže mnozí pohrdají svým tělem pro dosažení vítězství.

Hle, proč i já, jenž řadím vojáky Kristovy do války proti neviditelným nepřátelům, jenž připravuji závodníky ve zbožnosti zdrželivostí ke věnci spravedlnosti, musím se uchýliti k povzbudivé promluvě. A co řeknu, bratři? Jako ten, jenž se učí umění válečnému a namáhavě se cvičí na závodištích, musí se přirozeně posilňovat hojným jídlem, aby překonal svou silou všechnu únavu, tak zase ti, kteří musejí bojovati „ne proti krvi a tělu, nýbrž proti knížectvím a mocnostem, proti světovládcům této temnosti, proti zlým duchům" (Ef. 6, 12), ti se musejí cvičiti k boji zdrželivostí a postem. Olej dává sílu zápasníkům: půst posiluje toho, který se cvičí ve zbožnosti. Čím více odejmeš tělu, tím více vleješ do duše duchovního dobra a lesku. Síla proti neviditelným nepřátelům nepochází ze statnosti tělesné, nýbrž z nadšení duše a trpělivosti v soužení.

2. Půst jest vpravdě prospěšný v každé době tomu, kdo jej zachovává (neboť, zatím co démoni neustávají útočiti na toho, kdo se postí, andělé — strážci našeho života — mají větší povinnost pomoci tomu, kdo má duši očištěnu postem): avšak nyní

jest půst mnohem snadnější, když v celém světě je ohlášen příkaz postu. Není ostrova, který by nezachovával zdrželivost, není města ani národa, ani v nejzazších končinách země, kde by toto nařízení nebylo slyšeno. Též vojáci, cestující po souši i po moři, obchodníci, všichni stejně slyší tu zprávu a přijímají ji s největší radostí.

Nikdo tedy ať se nevylučuje z počtu těch, kteří se postí, mezi nimiž je zastoupena každá rasa, každý věk, každý stav. Ve všech kostelích píší andělé seznam těch, kteří se postí. Hleď, aby ses pro ubohou zálibu v jídle nevylučoval ze seznamu andělova, aby nebyl obžalován ze zločinu zběhnutí před tím, jenž má shromážděno vojsko. Méně nebezpečné by bylo, dáti se překvapiti k odhození štítu v bitvě, než dáti se překvapiti k odhození velké zbraně postu.

Jsi bohat? Nedívej se na půst s pohrdáním a nedomnívej se, že je pod tvou důstojnost vzíti si jej za spolustolovníka, nevyháněj jej beze cti ze svého domu, jsa přesycen požitky; mohl by tě obžalovati u Zákonodárce, který nařídil půst, a ten by tě mohl potrestati těžší ztrátou, ať už tělesnou nemocí nebo jinou nepříjemnou událostí. Pro chuďasa nemá příkaz postu zvláštní užitek, neboť má jej už dlouhou dobu za společníka a spoluhodovníka. Rovněž ženám jest vlastní a přirozené se postiti, právě jako dýchati. Děti jsou skropeny vodou postu jako bujné sazenice. Starcům, kteří jsou s postem v dávném přátelství, je toto břímě lehké; neboť práce, konané dlouhým zvykem, se stávají pro toho, jenž je koná, snesitelnějšími. Cestujícím byl poslán půst za společníka: zatím co změkčilost je nutí, aby se obtížili pamlsky, jimiž se zatížili a které nosí sebou, půst jim ulehčuje a činí je pohotovějšími. Konečně, kdykoliv je nařízena daleká výprava, dávají se vojákům nezbytné zásoby potravin, avšak bez jakékoliv strojenosti: a nebude ještě vhodnější pro nás, kteří jdeme do války proti neviditelným nepřátelům, abychom mohli po vítězství nad nimi běžeti k nebeské vlasti, abychom — jakoby ve vojenském táboře — spokojili se pouze tím, co je nezbytné?

3. Snášej námahy jako dobrý voják, bojuj náležitě, abys mohl býti ověnčen (srov. II. Tim., 2, 3—5), u vědomí, že „každý, kdo závodí, všeho se zdržuje", (I. Cor., 9, 25). O tom chci vám říci ještě jednu poznámku, která mi přišla na mysl právě v okamžiku, co mluvím. Vojáci tohoto světa dostávají zvýšení denního přídělu v poměru k námaze; naproti tomu mezi vojáky ducha má větší

čest ten, kdo má menší množství pokrmů. Jako naše přilba je svou přirozeností odlišná od přilby porušitelné, neboť materiálem jedné jest bronz, kdežto druhou tvoří naděje spásy; jejich štít je zhotoven ze dřeva a kůže, kdežto naší záštitou je víra; my jsme ozbrojeni pancířem spravedlnosti, kdežto oni oblékají zbroj, pletenou z vlny; my máme k obraně meč ducha, kdežto oni útočí mečem železným (srov. Ef. 6, 14—17; I. Sol. 5, 8): tak je jasné, že my nenabýváme síly stejným pokrmem jako oni; nám vlévají sílu zbožná naučení, kdežto oni si potřebují naplnit břicho.

A nyní, když čas ve svém běhu nám přinesl tyto tak žádoucí dny, uvítejme je radostně jako staré pěstouny; neboť Církev nás jimi vskutku vychovává ke zbožnosti. Když se tedy začneš postiti, netvař se smutně jako to činili Židé, nýbrž s jasnou tváří, jak to chce evangelium (srov. Mt. 6, 16n); nermuť se pro újmu břicha, nýbrž spíše se těš v duši duchovními radostmi. Vždyť víš, že „tělo žádá proti duchu, duch pak proti tělu" (Gal. 5, 17). A poněvadž tedy tělo a duch si odporují, zamezme cestu tělesným požitkům a zvětšeme duchovní sílu, abychom pomocí postu zvítězili nad vášněmi a mohli obejmouti korunu zdrželivosti.

K 80LETÉMU JUBILEU „MUSEA".

Jiří Bezdíček.

Výročí a jubilea význačných veřejných událostí bývají příležitostí k oslavování, mnohému řečnění a slavnostní náladě. Jubileum „Musea" není „význačnou veřejnou událostí" a nebude proto oslavováno, ale přesto dává příležitost k pohledu do minulosti, přítomnosti a snad částečně i budoucnosti.

Byl 1. -květen r. 1860. Příroda hýřila barvami; mezi mnoha pestrými jarními kvítky se objevilo jedno druhu literárního, a to v brněnském alumnátě. Jeho nadšený zakladatel Vladimír Šťastný pro ně volil název „Jaro". To byl základ nynějšího „Musea". Heslo v záhlaví „Jara" znělo: „Concordia parvae res crescunt." Ale časopis „Jaro" byl brzo opuštěn a zapomenut, když Šťastný z alumnátu odešel.

Až r. 1866 se dal bohoslovec Hrudička s novou chutí do práce a obnovil časopis pod názvem „Museum". První číslo „Musea" vyšlo 1. listopadu r. 1866. Bylo hektografováno úhledným písmem

a vydáno s mnoha obavami, jak bude přijato. Úvodní článek napsal Fr. Duda pod titulem „Museum v Museu". Zmiňuje se v něm o tehdejších poměrech s hlediska náboženského a mimo jiné poznamenává:

„... jak smutno to jest znáti vzdělaného člověka, který přes 10 let ducha svého namáhal" a konečně ani toho nedovedl, aby řeč znal lidu, ve kterém a od kterého žije. — Více jsme se naučili znáti kosti předpotopních zvířat, nežli části své řeči mateřské!" —

Skutečně, znalosti češtiny u duchovních byly tehdy ubohé a často se stávalo, že lid nerozuměl svému pastýři a pastýř lidu. Bylo třeba nápravy. O slovo se přihlásilo také nově zakládané „Museum". Fr. Duda píše dále:

„A k tomu konci chtějíce nápomocnými býti svým spolubratřím v tomto ústavu, ustanovili jsme se na tom, vydávati časopis, ve kterém by každému volno bylo, práci svou uveřejniti a takto v řeči své se cvičiti. Jest při tom žádost naše, aby každý alumnus do něho přispíval, jelikož všem nám potřebno většího v této věci vzdělání."

Tím se nám také objasňuje pravý a první smysl a obsah slova „Museum": to mělo být a bylo studium, skutečná snaha o lepší znalost rodného jazyka; bylo to dobrovolné studium navíc v ostatním povinném studiu. Proto onen nadpis „Museum v Museu"!

Časopis byl založen, ale procházel mnoha úskalími již na počátku. Někteří z prvních redaktorů byli tak znechuceni, že se vzdali svých funkcí. Jako by to byl předvídal, napsal první redaktor Arnošt Vlček: „Louče se s vámi, drazí přátelé, kladu vám na srdce: nenechte zaniknouti časopis tento, jehož obživnutí i v dáli s radostí očekávati budu!"

A nebyly jen obtíže vnitřní, neporozumění u kolegů, ale i nesnáze vnější, plynoucí z počátku z konkurence nově založených časopisů bohosloveckých v Olomouci („Cyril a Method") a v Praze („Božetěch"). Ale oba tyto časopisy do dvou let zanikly a „Museum" začalo vzkvétat, takže ročník 1884—1885 mohl vyjíti jako první tištěný, ne již psaný jako doposud.

Netrvalo dlouho a „Museum" se stalo oficiálním orgánem všech českých bohoslovců. Je zajímavé, že již r. 1893 representanti všech kněžských seminářů na sjezdu velehradském určili bližší stanovy „Musea", co se jeho obsahu týče.

A byly doby dobré i zlé a ty buď „Museum" podporovaly v rozkvětu nebo je srážely tak, že vydávání bylo nutno omezit

nebo úplně zastavit. Mezi ty poslední nepříznivé patří i období prvé a druhé světové války.

Dnešní poměry jsou stále velmi obtížné. Ne pouze po stránce materiální; kontakt, jenž byl válkou přerušen, je nutno znovu navazovat, je zapotřebí hledat nové prameny, nové spolupracovníky, zpestřovat a oživovat obsah, přibližovat se více potřebám dnešní doby. Dnes již ovšem „Museum" nemá toho původního účelu jazykového, neboť se stalo prostředkem literárního styku mezi bohoslovci a také kněžími v pastoraci.

Odkaz, jenž nám v něm byl zanechán, nesmíme opustit, ale jsme povinni jej aktualisovat v nových formách a oživovat novými náměty.

Přejeme „Museu" hojnost Božího požehnání do další činnosti!

PRVNÍ BRNĚNSKÝ PROBOŠT.

Václav Medek.

Na brněnském hradě stával kostel již od dob Velké Moravy. Maďarskou okupací bylo však všecko zničeno, a teprve vévoda Břetislav obnovoval staré chrámy a stavěl nové na správních hradech i jinde (1). Listinami zaručenou existenci kostela sv. Petra v Brně máme však až z roku 1131 (2).

Druhý kostel na půdě Brna vznikl asi na přelomu 12. a 13. století (3). Byl to kostel sv. Jakuba, a už od svého vzniku byl určen německým obyvatelům, kdežto svatopetrský chrám měl sloužit českým občanům hlavního města moravského markrabství.

A tím byl už dán jakýsi důvod pro soupeření mezi oběma duchovními správami brněnskými, které se někdy měnilo v otevřený, ba i nepěkný boj. Vývoj událostí však dal vždycky za pravdu českému kostelu svatopetrskému, který už od počátku zaujímal přednostní postavení. Bylo to tím, že kostel sv. Petra byl sídlem velkofarnosti (4), která byla u nás první organisační jednotkou církevní správy. A správcům velkofarnosti byl dáván čestný název probošt, třebaže nebyla u chrámu kolegiátní kapitula. Z počátku 12. století prodělávala moravská církev organisační změny, když velkofarnosti se měnily v arcijáhenství, a význam kostela sv. Petra tedy zase vzrostl.

Dalším faktorem, který zvětšoval význam kostela svatopetrského, byla skutečnost, že brněnskými probošty bývali kněží, stojící také zároveň ve službách českých králů nebo aspoň moravských markrabat. Tak už první, kdo je nazýván brněnským proboštem, Zdislav (5), byl kaplanem krále Václava I., a podobně také jeho nástupce Albert (6), který z družiny markraběte Přemysla přešel do družiny královské, nebo probošt Konrád (7), který byl dokonce za Přemysla II. vladařem Korutan, Krajiny a části Furlandska.

Je pochopitelné, že tito správcové svatopetrského kostela využívali svého postavení u světské vrchnosti k tomu, aby upevnili posici své fary, často ovšem na úkor fary svatojakubské.

Prvním takovým činem byl pokus o vymanění se z pravomoci patronátu pannenského kláštera tišnovského, který tišnovským cisterciačkám dal Václav I. na památku své matky Konstancie v roce 1240 (8). Probošt Albert si chtěl toto právo přivlastnit. Z papežova nařízení rozhodl spor vídeňský opat u Skotů Filip ve prospěch Tišnova, a král Přemysl II. i olomoucký biskup rozhodnutí potvrdili (9).

Druhým pokusem o zpevnění dominujícího postavení kostela sv. Petra byl spor s farností sv. Jakuba o hranice obou farností. Spor měl již ráz národnostní, neboť českoněmecká manželství, přesidlování rodin z jedné farnosti do druhé, dávalo hodně příčin k nejasnostem a ke sporům a obě farnosti si činily nárok na některá předměstí. Z pověření olomouckého biskupa ukončil spor velehradský opat Konrád a svatopetrské farnosti se dostalo menších výhod (10).

Po smrti probošta Jakuba, který úspěšně ukončil tento spor o hranice farností, presentovala abatyše tišnovská (11), jako patron kostela, na faru nějakého kněze Konráda z Čech, kterého však olomoucký biskup nepotvrdil, jelikož prý nosil oděv, který nepatřil žádnému řádu, Církví schválenému a dovolával se při tom statut aschaffenburských, které stanovily, že kláštery nemají obsazovat svá patronátní obročí bratry svého řádu, nýbrž vhodnými duchovními správci.

Když podle kanonického práva do 6 měsíců abatyše nejmenovala jiného správce fary svatopetrské, dosadil biskup sám na faru mistra Petra z Pontecorvo (12), který už tehdy zaujímal význačné postavení u dvora královského a mimo to byl několikanásobným kanovníkem.

O zásahu olomouckého biskupa byl však zpraven mohučský arcibiskup, který jako český metropolita nařídil proboštovi pražskému a mělnickému, aby upozornili biskupa olomouckého na nesprávné jednání, poněvadž kněz Konrád nebyl vůbec řádovým knězem a statuta aschaffenburská se tedy na něho nevztahovala. V případě, že by biskup neuposlechl, měli sami uvést na faru ke sv. Petru již presentovaného kněze Konráda. Brzy na to (14) nařídil mohučský arcibiskup přímo olomouckému biskupovi, aby do 15 dnů uvedl kněze Konráda na brněnskou faru.

Že se tak nestalo, že celá věc utichla, lze nepochybně přičítat vlivu biskupem dosazeného faráře svatopetrského, mistra Petra z Pontecorvo, jehož osoba byla také hlavním důvodem, proč olomoucký biskup povýšil 7. 3. 1296 nad to ještě kostel sv. Petra na kolegiátní a jmenoval kolegiátní kapitulu (15).

Osoba prvního skutečného probošta brněnského, mistra Petra z Pontecorvo, je velmi zajímavou postavou, která nám osvětluje církevní poměry v našich zemích a pak církevní praxi na přelomu 13. a 14. století.

Otcem Petrovým byl Ital, mistr Angelus z Pontecorvo, pozdější kanovník pražské kapituly, který přišel do Čech v polovině 13. století s manželkou Petruší (16). Měli syna Petra. Petruše však brzy zemřela a mistr Angelus se dal na kněžství. Jistě ne z ideálních důvodů, neboť měl přízeň papežského dvora a z rozkazu Inocence IV. dosáhl vyšehradského kanonikátu. Byl to jeden z prvních tvrdých zásahů rostoucí centralisace papežského dvora do práv domácích institucí církevních. Kapitulou dosazený kanovník Dominik musel ustoupit, a pasovský děkan, mistr Albert, uvedl z rozkazu papežova na uprázdněný kanonikát mistra Angela.

Vlivem svého otce byl mladý Petr z Pontecorvo ustanoven 11. 10. 1255 kolektorem pro Čechy, Uhry a Polsko (17). V tomto úřadě přišel do Čech v roce 1256, jsa klerikem papežské kaple. Kromě censu vyšehradského vybíral u nás také peníze na pomoc svaté zemi. Vybrané peníze měl dle rozkazu papežova poslat do Benátek a sám se odebrat ke kurii. Příštího roku (1262) dostal však nový rozkaz, aby peníze složil u olomouckého biskupa, který by je sám poslal do Benátek, a sám měl přijít ke kurii složit účty ze své činnosti. Zdá se, že Petr takových účtů nepodal, nebo že kurie neměla k němu dost důvěry, neboť v říjnu 1263 nařídil papež biskupu pražskému a faráři viennskému, aby vyšetřili,

kolik Petr z Pontecorvo vybral pro komoru papežskou od duchovenstva českých zemí (18). Je možné, že nedůvěra kurie souvisela se změnou na papežském stolci, neboť 1. 12. 1261 zemřel Alexander IV., který byl příznivcem Petrovým.

Petr se stal knězem a dostal se do služeb královské české kanceláře. 21. 12. 1289 se po prvé podepsal jako královský protonotář (19), a zastával tento úřad až do roku 1306. Pražský biskup Jan z Dražic mu slíbil kanonikát v Sadské, kterého však dosáhl až v roce 1287, přes počáteční obtíže stran svého legitimního původu (20). Bylo třeba autority biskupa Tobiáše, aby bylo prokázáno, že se narodil před vysvěcením svého otce na kněze, a že mistr Angelus byl řádně oddán s Petruší, matkou Petrovou.

S úřadem královského protonotáře spojil pak řadu hodností církevních, kterých dosáhl pomocí krále. Tak roku 1289 získal kanonikát vyšehradský (21), 1291 pražský (22), 1292 vratislavský (23), 1296 olomoucký (24). Téhož roku se stal zároveň proboštem brněnským, roku 1298 pak ještě kanovníkem boleslavským, 1305 krakovským a litoměřickým (25).

Jako probošt brněnský dostal 7. 1. 1298 od olomouckého biskupa k doživotnímu užívání ves Bosonohy a desátek ze vsi Kuřimi (26).

Téhož roku vznikl pak spor mezi proboštem Petrem a farářem svatojakubským Vilémem, neboť probošt Petr s rektorem školy u sv. Petra, Jindřichem Sasem, chtěli znemožnit farní školu u sv. Jakuba, takže farář Vilém si stěžoval v Římě, že je mu bráněno ve vyučování hochů v Žaltáři a ve zpěvu. Spor měl urovnat kroměřížský děkan (27).

Probošt Petr propůjčil svým poddaným na Ponávce různá privilegia (28), a způsobil, že olomoucký děkan vyškrtl na rokaz svého biskupa brněnský kolegiátní chrám ze seznamu farností jemu podřízených (29). Tímto skutkem se skončila činnost Petrova v Brně. Jeho zájem se obrátil do Prahy.

Už za Václava II. byl členem královské rady a v tíživých finančních situacích dvora často i on jako ostatní členové královské rady osobním úvěrem nastavoval přetížený úvěr královský (30).

Václav III. svěřil mistru Petrovi už celou kancelářskou agendu ještě jako protonotáři, poněvadž neustále nepřítomný kancléř Petr z Aspeltu se nemínil této funkce vzdát, jsa neustále proboštem vyšehradským (31). Obě tyto funkce byly totiž nerozlučně spojeny už od roku 1225 a probošt vyšehradský se stával auto-

maticky královským kancléřem (32). Od roku 1305 byl mistr Petr z Pontecorvo proboštem pražským a od ledna 1306 také proboštem vyšehradským a tedy i kancléřem královským.

Kancléřství bývalo často pouhým titulem, spojeným ovšem se značnými příjmy; vlastní správa a řízení kanceláře královské zůstávalo obyčejně některému z písařů. Stal-li se ovšem kancléřem dřívější notář, řídil pak sám jako kancléř královskou kancelář. A tak tomu bylo i v případě mistra Petra.

Proboštem vyšehradským však byl jen podle jména, poněvadž důchody proboštství nadále pobíral basilejský biskup Petr z Aspeltu, který si je vymohl na papeži, poněvadž jeho biskupství bylo v neutěšeném stavu (34).

Mistr Petr z Pontecorvo dosáhl neomezené důvěry královy; byl zván „honorabilis vir et princeps noster dilectus", ačkoliv toto vyznamenání (35) bylo přiznáno předcházejícím kancléřům jen proto, že jeden byl říšským biskupem a druhý královým levobočkem (36). Snad prý i zneužíval královy důvěry, když prý s jeho souhlasem byla zpečetěna nejedna z listin, tak zjevně poškozující zájem královský, které vymámili královi milci, využívajíce královy nepříčetnosti. Jsou však hlasy i proti tomuto nařčení (37).

Okolo Nového roku 1306 resignoval na proboštství brněnské (38), patrně v souvislosti s přijetím proboštství vyšehradského, neboť v jeho rukou se už nahromadilo 10 hodností. Klement V. mu 31. 1. 1306 dovolil podržet kanonikáty a prebendy v Praze, v Olomouci, ve Vratislavi a v Sadské a proboštství v Praze a na Vyšehradě, a vzdát se měl obročí krakovského, vyšehradského, boleslavského a litoměřického (39).

Mistr Petr zůstal kancléřem i za vlády Jindřicha Korutanského a v pozdějších letech stál na straně pana Jindřicha z Lipé a byl jako příslušník strany panské přepaden 15. 2. 1309 na hradě pražském a uvězněn. Zůstal také za Jana Lucemburského ve svém úřadě až do roku 1315 (40).

Po smrti olomouckého biskupa Jana v říjnu 1311 byl zvolen biskupem olomouckým, ale nebyl papežem potvrzen a ještě v létě roku 1312 vázl spor u kurie. Teprve 13. 7. 1312 potvrdil papež listinu pražského biskupa Tobiáše z roku 1287, kterou bylo prohlášeno, že mistr Petr pochází z legitimního manželství, takže už nebylo překážek k uznání jeho volby (41).

Statky olomouckého biskupství byly ve špatném stavu a proto papež dovolil Petrovi, aby ještě 10 let po svém zvolení na biskupa mohl užívat též důchodů proboštství pražského a vyšehradského, kanonikátů s prebendami v Praze, ve Vratislavi a v Sadské (42).

Mistr Petr měl hodně příjmů, ale nehromadil majetku a hodně rozdával chudým a po své smrti 7. 6. 1316 nezanechal majetku (43). Tak málo po něm zůstalo, že to stěží stačilo na pohřeb (44).

Mistr Petr z Pontecorvo je pro nás ukázkou opravdového mnohoobročníka ještě z doby, kdy mnohoobročnictví v našich zemích bylo poměrně vzácným zjevem, poněvadž zásahy kurie do vnitřních poměrů církevní správy byly ještě řídké (45). Za to ale královský dvůr měl tolik moci, že sám uděloval, nebo vykonával rozhodující vliv na udělování kanonikátů i jiných církevních důstojenství (46). Proto je postava mistra Petra také důkazem, že vinu na zhoubných následcích mnohoobročnictví nenese kurie sama, neboť ta omezovala počet obročí (47), a přijetí nového, zvláště vyššího církevního důstojenství bylo podmíněno resignací na mnohá beneficia podřadnějšího významu. Mistr Petr svědčí, že moc královská používala církevních obročí k odměňování svých služebníků.

Důležité ovšem je, že tito služebníci byli z velké části cizinci, nebo aspoň mužové, stojící stranou domácího života (48). To je další kaz, způsobený zásahy světské moci do práv církevních institucí. A že kurie zde nezasáhla dost rozhodně, jak bylo jejím právem i povinností, aby čelila těmto pokusům, nese také vinu na následcích zhoubné praxe mnohoobročnické.

Doklady.

1. Šujan, Nejstarší zřízení zemské na Moravě, 25, Brno 1926.
2. CDB I 115, 116.
3. První zmínka o kostelu sv. Jakuba je ze 7. 11. 1228 v listině Přemysla Otakara I., kde se uvádí patronátní právo sv. Jakuba mezi výsadami a právy oslavanského kláštera. CDB II 320, 315.
4. Hrubý, Církevní zřízení v Čechách a na Moravě od X. století do konce XIII. století a jeho poměr ke státu. ČČH XXII, XXIII.
5. Bretholz, Brünn, Geschichte und Kultur 33, Brno 1938.
6. CDM V 17, 233.
7. Dudík, Dějiny Moravy VI. 37, Praha 1878.
8. CDM II 329, 381; ib. 330, 382.
9. CDM III 233, 212; 242, 226; 270, 260; 282, 273.
10. CDM IV 420, 405.

11. Dudík, Dějiny Moravy VI. 136, Praha 1878.
12. CDM V 81.
13. CDM V 35, 36.
14. CDM V 47, 49.
15. CDM V 45, 46.
16. Jireček, Právnický život v Čechách a na Moravě, 38, Praha 1903. Petr se narodil někdy před rokem 1903. Šusta, České dějiny II 668.
17. Kolmann, O kollektorech komory papežské v Čechách, 28, Věstník král. čes. společ. nauk 1897.
18. Krofta, Kurie a církevní správa v zemích českých v době předhusitské ČČH X XII XIII.
19. Reg II 1488, 641; ib. 2070, 893.
20. CDM VI 59, 43.
21. REG II 1488, 641.
22. Reg II 1552, 666.
23. Kanovníkem vratislavským byl od 3. 7. 1292 do 28. 4. 1313. — Samulski, Untersuchungen über die persönliche Zusammensetzung des Breslauer Domkapitels im Mittelalter 155, Historisch-diplomatische Forschung, Band 6, 1940.
24. Dudík, Dějiny Moravy VI 141, Praha 1878.
25. Jireček, Právnický život v Čechách a na Moravě 53, Praha 1903.
26. CDM V 79, 81.
27. V. Peřinka, Klášter „Vallis Mariae" v Oslavanech 10, S. H. Kr. X. 1909.
28. Dudík, Dějiny Moravy VI 138, Praha 1878.
29. ib.
30. Jos. Šusta, České dějiny II, 1 Soumrak Přemyslovců 541, Praha 1935.
31. ib. 668.
32. Tadra, Kanceláře a písaři v zemích českých za krále Jana, Karla IV. a Václava IV. 2, Rozpravy čes. akademie I 1891, roč. I., č. 2.
33. 1305—1311. Podlaha, Series praepositorum, decanorum, archidiaconum aliorumque praelatorum et canonicorum s. Metropolitanae ecclesiae Pragensis a primordiis usque ad praesentia tempora 16, Praha 1912.
34. Reg II 2074, 895.
35. CDM V 28, 30.
36. Biskup basilejský Petr z Aspeltu, Jan, levoboček Přemysla II.
37. Šusta, České dějiny II, 1 Soumrak Přemysolvců 668n, Praha 1935.
38. CDM VI 12, 373.
39. Reg II 2074, 895.
40. Reg II 2202, 957; ib! III 305, 122; CDM VI 95, 68.
41. CDM VI 59, 43.
42. CDM VI 60, 45.
43. Alberti, Papežové V 65, Přerov 1941.
44. Praví o něm kronika zbraslavská: ...in morte sua vix tantum remanserit, quod poterat sepeliri.
45. Do Jana XXII. uvádí Krofta jen 10 provisí na česká beneficia. Změnou papežského stolce rostla pak řada provisí velmi rychle.

Za Jana XXII. bylo jich už 250. — Krofta, Listy z náboženských dějin českých 18, Praha Historický klub 1936.

46. Vidíme to v případě mistra Petra, neboť kromě kanonikátu v Sadské, kterého dosáhl pomocí pražského biskupa, dosáhl ostatních kanonikátů vlivem královým.

47. Přijetím vyšehradského proboštství musel Petr resignovat na několik kanovnických prebend. A jen opravdu vážné důvody, neutěšený stav olomoucké diecése, způsobily, že mu papež dovolil podržet zároveň s úřadem biskupským i některá obročí kanovnická, kterých by se jinak musel vzdát.

48. Krofta, Listy z náboženských dějin českých, Historický klub, Praha 1936.

JAK NA TO.

Václav Medek.

S dvěma věcmi se musíme vyrovnat: s Museem a s Velehradskými sjezdy bohosloveckými. Uplynulý studijní rok nás k tomu nutí, poněvadž právě ten nám ukázal, že to s oběma bohosloveckými podniky není v pořádku.

Předně otázka Musea. Museum jako časopis slovanských bohoslovců musíme v každém případě zachovat v neztenčeném rozsahu jeho významu. Může vykonat hodně práce na poli sblížení slovanských bohoslovců. Řekněme si to upřímně: je trochu podivné mluvit neustále o unijních snahách, když nedosáhneme ani toho nejmenšího a do jisté míry samozřejmého: totiž úzké spolupráce a jednoty aspoň bohoslovců českých a slovenských. Není důvodem k vzdání se Musea tvrzení spolubratří Slováků, že jim Museum nic nedává. Nám toho také nedává mnoho; ale uvědomme si, že vina neleží jen na redakci, která v poválečných letech má veliké obtíže, ale že vina leží především na nás všech, poněvadž Museum je takové, jaké si je uděláme, je zrcadlem našich schopností. A jen my sami máme možnost zlepšit jeho úroveň, jen my sami si je můžeme tak upravit, aby nám opravdu něco dávalo.

Vystoupení a argumentace spolubratra ze Slovenska na poradě o Museu na Velehradě, který tam tlumočil stanovisko slovenských bohoslovců, nebylo prosto určitého vědomí jakési nadřazenosti nad námi z českých zemí. Jsme si vědomi toho, že příznivé okolnosti posledních šesti let umožnily našim slovenským spolubratřím veliký náboženský pokrok. Jsem však přesvědčen, že je to však ani zdaleka neopravňuje k tomu, aby z toho vyvozovali takové

důsledky, že oni Museum nepotřebují, že mají to a ono. Mají hodně věcí, kterých my nemáme. My to uznáváme a přejeme jim toho. Ale v zájmu onoho velkého cíle, jednoty Slovanů u víře, je třeba úzké spolupráce i tímto způsobem. A je samozřejmé, že tato spolupráce nebude také bez významu pro politické sblížení obou našich národů.

Jednotný časopis bohoslovců českých, slovenských, a dá Bůh, že také brzy i ostatních slovanských bohoslovců, je především veliký dar Boží. Ten nás zavazuje a nesmíme se ho vzdávat nebo snižovat jeho možnosti. Tedy jak na to? Přiložme každý ruku k dílu. Všichni jsme slovanskými bohoslovci a Museum je naše. Redakce jistě vyjde vstříc všem podnětným návrhům, jak zvýšit úroveň časopisu. Všichni spolupracujme s redakcí, přispívejme, pišme.

Otázka velehradských sjezdů bohosloveckých. Už loňský a pak hlavně letošní sjezd ukázal, že to vlastně nebyly sjezdy, ale nějaké přednáškové turné. Vina tu je pouze na pořadatelích. Je třeba sjezd proponovat na víc dní a nepřeplňovat den přednáškami, při přednáškách dodržovat časové termíny a nezvát každým rokem tytéž přednášející. Důležité je, aby v rozvrhu hodin bylo pamatováno na bohoslovecké konference, kde by také byla možnost debaty a výměny názorů bohoslovců i v otázkách, které nevyžadují učené přednášky. Myslím, že náboženské kursy v Kokorách měly leckteré přednosti, jichž mohlo být využito i na Velehradě. Na příklad takový veselý táborák by jistě přispěl k zvýšení nálady, která byla tak pokleslá, že dokonce asi 30 bohoslovců si udělalo místo sjezdování docela příjemný výlet na Buchlov. Bylo by jich šlo víc, ale mnohým se v tom horku nechtělo.

Je tu také otázka, o které se už disputovalo a která je stále časová: že by sjezdy mohly být v Čechách i na Slovensku. Nijak by se nezmenšil unijní nebo slovanský ráz i význam sjezdu, kdyby na př. příští sjezd se odbýval na Sázavě, nebo ve Staré Boleslavi, v Praze, dalším rokem zase třeba v Nitře nebo v Bratislavě nebo v Belušských Slatinách, jindy na Velehradě (tam třeba každý pátý rok jako malé výročí), v Brně, v Olomouci. Rozšiřme myšlenku Velehradu na celou naši republiku. Bude aspoň u všech bohoslovců kladnější poměr k unijním snahám, než je doposud. A pak se také lépe poznáme a nebude bez významu, když na Slovensko přijede tak dvě stě bohoslovců z českých zemí a jindy zase naopak bratři Slováci zavítají v hojném počtu někam do

Čech. Aktuálnost tohoto návrhu potvrzuje i letošní sjezd na Velehradě. Bylo tam poměrně málo spolubratří z českých diecésí a slovenských bohoslovců také nepřijelo mnoho. Vzrůstá tendence zemských sjezdů. Tímto bychom tomu zabránili. Bude na prospěch věci, budou-li se snad pořádat nějaké speciální kursy bohoslovecké. Ale sjezd nechť je pouze jeden, manifestační i pracovní, ale jen jeden a vždy bohoslovců opravdu československých.

Navrhuji, aby výbory spolků, representujících bohoslovce (fakultní spolky, kde nejsou tedy bohoslovecké jednoty), byli po dvou vysláni delegáti na rozhodující poradu o těchto dvou otázkách. Poradu nechť uskuteční v nejbližší době redakce Musea.

„STARÁ ZEMĚ" JANA ZAHRADNÍČKA.

Z. R.

Velké mlčení a rozpačitost, zahalující dnes už tolik velkých činů, je obestřeno i kolem „Staré země" Jana Zahradníčka (vyšlo v edici Akord) Ovšem, v době, kdy se s pojmy „hodnota" a „osobnost" — tedy s pojmy, které umění i literatuře dávají její velikost, smysl sám a nepomíjivost — točí podle politické legitimace, v té době to nepřekvapí. A tím hůře pro národ, je-li od těchto studnic oddalován. Řekněme hned, že „Stará země" je vrcholným dílem naší současné poesie a že nepomine její platnost spínající v sobě jak nejžhavější časovost, tak i obíhání všemi kořeny v dílo v pravém slova smyslu, to jest v dílo nadčasové.

Základní životní pocit Zahradníčkův vzrůstá z ducha katolicismu a z pocitu věrnosti selské půdě. Ale jaké rozpětí dovede dát svému slovu, jaký pathos, od zaníceného hněvu až po souhlas s tajemnými Božími úmysly, byť za cenu svých slz a své krve. Hle, víru — hle, obraz člověka, který se se všemi fázemi lítosti, utrpení, spravedlivého hněvu, již již na okraji vzpoury, dovede schýlit před Bohem v pokoře, jež jest tím větší statečností a hrdinstvím v apokalyptické zběsilosti právě uplynulých roků. Boj národa proti okupantům, neštěstí celé země s vypálenými vesnicemi a na vrata přibitými lidmi nese Zahradníček celým svým srdcem a celou svou pletí v trýzni, jež nedává odpočinout, v křeči gigantického boje proti přesile od prvního verše do posledního. Není

u nás znám příklad *tak úplného a naprostého* ztotožnění se s trpícím národem.

„Na sto a tisíckrát v něm rozmetán já v zlomku — každém zas celý jsem, od předků do potomků — posloupnost temná hučí mnou jak řeka — já v mrtvých živ a hledán ztracenými — v mučených mučen, vražděn s vražděným" — (Žalm roku dvaačtyřicátého.) Všemi propastmi žalu, beznaděje a potupení prošel básník, všemi ohni otázek, na něž mohlo odpovědět jen milosrdenství Boží, prošel, než mohl těžce vyřknout: „— Nemohu, nemohu, s Bolestí bez bolesti — se rvát, vyčítat tváři, jež se krví potí — — nemohu, nemohu, ó Kriste, proti — — a jestli temně ve mně cos se rouhá — ne já, ne já, to rouhá se má touha — za ty, kdož nechápou v té těžké chvíli — když krutost slitovná tvá s láskou všemohoucí — jak drahý kov je zkouší výhní žhoucí — —." Ano, a vší výhní prošel i básník podoben Jobovi, vší výhní otázky, jak mohl Bůh dát tolik moci německému satanu, než zašeptal: „— S povzdechem těžkým, až se chvějí — hvězdy od země po zenit — souhlasím, Pane, pro naději: musí tak, musí, musí být —." Ne nadarmo vzpomíná „— vzpomeň, o vzpomeň — dešti v oči klove — na dvoře Pilátově slunce bičovali — krev po zeleni stéká, po cestách se valí —." Nic v naší poesii nebylo dosud tak krutě a tak zhluboka vybojováno, prožito, vyřčeno. To už není vrchol naší současné poesie, to už je jeden z vrcholů poesie *vůbec,* nejzazší mez, za kterou už nelze říci nic, aby se slovo vnitřním napětím nezbortilo. V „Staré zemi" není rétoričnosti, není gest, do nichž rád upadá tento básnický typ, nenajdete téměř jediného hluchého místa. Vše jest rozpjato a vysloveno *plně, celistvě,* z plného prožitku básníkem *celistvým.* Na tuto celistvost kladu zvlášť důraz, neboť dnes se za poesii vydává kdejaká kusost surrealistická či naturalistická, kdy za život se vydává odpadová roura kdejakého materialistického názoru. Život ovšem není jenom hnojiště, i pes ví, že jeho bouda není celý svět. Jako bychom neměli F. X. Šaldu a museli vždy tisíckrát znovu počínat od zřetelných omylů. Do jaké strmosti oproti tomuto dnešnímu, rozbitému stavu v literatuře ční tato vzedmutá stavba „Staré země", nesoucí na svých ramenech bolesti celého národa! Oproti *částečnému* vyslovení Hrubínovu nebo Holanovu stojí *plné,* beze zbytku plné vyslovení Zahradníčkovo, o to ještě cennější, že si v nejmenším neulehčilo a nepoužilo sebemenší vycpávky politického zaměření, jako se stalo dvěma zmíněným. Že kolem osoby tohoto největšího žijícího

českého básníka se nahrnulo směšně průhledných pomluv? Málo na tom může záležet člověku, jehož „Stará země“ potrvá jako trvají „Tři legendy o krucifixu“, Březinovy „Ruce“, Máchův „Máj“.

BOHOSLOVECKÝ VELEHRAD 1946.

Michal Tomašovič.

V prvý deň, t. j. 12. augusta, sišiel sa väčší počet kat. bohoslovcov na Velehrade na svojom tradičnom Sjazde. Po oboznámení sa a príchode ostatných bohoslovcov konaly sa prípravy na zahájenie. Najprv sa zvolil pracovný výbor Sjazdu. Jednohlasne bol za predsedu Sjazdu zvolený brat Ján Železník z Olomouca; za podpredsedu bol zvolený brat zo Slovenska Th. C. Michal Tomašovič, ktorý konal po celý čas Sjazdu funkciu zapisovateľa spolu s bratom tajomníkom Lukešom, bohoslovcom z Hradce Králového. Po splnení všetkých formalít pracovný výbor sa rozhodol určiť zahájenie Sjazdu až na druhý deň večer, t. j. 13. aug., z dôvodov praktických, aby sme neboli vyrušovaní vo svojej činnosti prácou kňazov, ktorí boli ešte prítomní na svojom tradičnom pracovnom Sjazde Cyrilo-metodejskom. Počas celého dňa (12. večer a 13. aug.) bohoslovci sa zúčastnili všetkých prednášok Unijného sjazdu Cyrilo-metodejského. Takto boli svedkami práce a sjazdovania svojich starších oltárnych bratov. Z prednášok odznelých na Pracovnom sjazde kňazov bohoslovci si odniesli cenné poznatky do života, najmä z prednášky Jeho Spektability, prorektora Palackého univerzity v Olomouci Msgr. Dr Cinka a z prednášky univ. prof. Dr B. Vaška, ktorý nás oboznámil s problematikou dialektického materializmu.

V predvečer tohto dňa sriadil sa sprievod bohoslovcov, aby sa tak oficiálne začal náš Sjazd. V mohutnom šíku (asi 210 bohosl.) kráčal káder mladých adeptov kňaztva od Cyrilky k veleslávnej svätyni velehradskej. Za mohutného spevu bohoslovci z Moravy, Čiech a Slovenska vkročili na posvätnú pôdu baziliky, aby sa poklonili Najvyššiemu a vyprosili si veľa milostí a božieho požehnania na svoju prácu a Sjazd. Po vzletných slovách p. špirituála olomouckého Dr A. Šuránka spevácky sbor olomouckých bohoslovcov zaspieval Tantum-ergo, načo nasledovalo slávnostné sv. požehnanie. Obrady požehnania odbavoval J. S. Msgr. Dr Ci-

nek. Po adorácii a večernej modlitbe odobrali sme sa na odpočinok.

Po všetky dni Sjazdu riadili sme sa ustáleným programom. Na programe boly prednášky rázu misijne-unijného a pastoračného. Prednášky nám konal káder osvedčených prednášateľov a sjazdových pracovníkov. O veľkej výške a zaujimavosti tej-ktorej prednášky svedčila veľká návšteva bohoslovcov a živá debata po prednáškach. Prednášky zapisoval podpredseda pracovného výboru a tajomník, ktoré časom (aspoň ich úryvky) budú uverejnené v Museu. V rámcu Sjazdu bola niekoľkokrát pracovná schôdzka zástupcov jednotlivých seminárov. Na programe bola otázka čas. Museum. Po referátoch jednotlivých delegátov prišlo sa k tomuto uzáveru: Časopis Museum, tak ako vychádzal v tomto róku, nevyhovuje a nesplňuje svoje poslanie. Jeho informačná časť bola azda jedinou, ktorá obstála pred kritikou. Obsahová stránka časopisu bola slabá, a ako sa konštatovalo, zavinily to povojnové pomery a nezáujem bohoslovcov o časopis. Keď bol oň nezáujem, samozrejme že vystala i spolupráca a časopis upadal. Delegáti jednotlivých seminárskych kružkov zo Slovenska shodli sa na spoločnom postupe na podklade jednania v Belušských Slatinách a predniesli svoju mienku a vyhlásenie tohto jednania v tom smysle, že Museum pre slovenských bohoslovcov viac nie je časopisom v smysle úradným, zastupujúcim všetkých bohoslovcov z Čiech a Slovenska, ale iba časopisom, ktorý vydávajú brnenskí bohoslovci vo vlastnom záujme na podklade tradičnom. Dôvody sú jasné. Delegáti slov. sem. kružkov sa ushodli na sriadení Sekcie bohoslovcov pri Ústrednej katolíckej kancelárii, ktorá bude vydávať informačné letáky pre všetky semináre. Vedením tejto sekcie bol poverený Spolok posl. Kat. bohosl. fakulty v Bratislave. Sekcia bohoslovcov pri ÚKK bude v úradnom styku so všetkými seminármi z Čiech a Moravy, kým si nezriadia svoje stredisko. Slovenskí delegáti však prisľubili svoju pomoc a spoluprácu s časopisom Museum, do ktorého členovia jednotlivých sem. kružkov budú riadne zasielať svoje príspevky. Táto spolupráca však sa bude diať iba na podklade individuálnom. Po rušnej debate ohľadom časopisu Museum, po prednesení rezolúcie slov. delegátov v tejto otázke, českí a moravskí zástupcovia jednotl. sem. kružkov ushodli sa na ďalšom vydávaní tohto časopisu, i keď sa ich mienky veľmi rozchádzali, čiste na podklade tradičnom, ďalej z dôvodov vyplývajúcich z dnešnej situácie, že keď

už je časopis povolený, nebolo by práve najmúdrejšie ho zastaviť, hoci kolegovia z Hradce Králového navrhli, aby Museum vychádzalo ako príloha Dobrýho pastýře, čím by sa dosiahla jeho lepšia úroveň po stránke organizačnej, obsahovej a technickej výstroje. Kolegovia z Brna tento návrh neprijali a ostali pri samostatnom vydávaní Musea. Nato ostatní delegáti z Čiech a Moravy podali svoje návrhy na jeho lepšiu úroveň. Z pomedzi mnohých návrhov žiadali po stránke obsahovej akúsi veľkorysosť, ďalej aby bol zaujímavejším a aby sa nová redakcia pousilovala o jeho celkovú úroveň, aby sme v druhom povojnovom roku neboli s časopisom tam, kde sme teraz. Ako dôsledok tohto riešenia sa žiada spolupráca všetkých seminárov s redakciou časopisu. Finančná otázka tu iste hrá veľmi dôležitú úlohu. Zdá sa, že definitívne riešenie okolo tohto časopisu príde až na budúcom Sjazde, nakoľko teraz nie ješte možná zahraničná spolupráca s bratskými bohosloveckými kružkami.

V debátách, ktoré boly programované samostatne, pokračovalo sa vždy po skončení tej-ktorej prednášky. Nejzaujímavejšie boly debaty po prednáške P. Bindača, SVD, ktorý na dané otázky vecne odpovedal a prisľúbil, zvlášť bohoslovcom z Čiech a Moravy, že bude konať ešte pracovné prednášky po ich seminároch, kde sa rozriešia dôležité mis. návrhy, ktoré tu padly. Zaujímavý však bol jeho výrok, že nedostatok kňazov je tam, kde je nedostatok misionárov. Za príklad veľkého misijného hnutia uviedol Holandsko, kde na 500 veriacich je jeden misionár. Misijné povolania sú podmienené i tým, ako povedal P. Bindáč, či daktorá zem materská má svoje misijné územie alebo nie. Ako poznámku o sbieraní známok a staniolu uviedol, že to je dobre, keď sa deti tomuto priúčajú, lebo to má výchovno-pastoračný cieľ — šírenie misijnej myšlienky. Ďalšie debaty boly po prednáškach Msgr. Berana a P. Koláčka, ktorí sa dotýkali pastorácie v pohraničí a na periférii. Táto otázka (hlavne pohraničie) je otázkou nanajvýš aktuálnou a zasluhuje si svojho ocenenia a uváženia. Veď kto iní, ako bohoslovci sa majú zaoberať týmito problémami, aby sa už v semináři naučili myslieť a pripravovať sa na pastoráciu v pohraničí. Dotazy bohoslovcov veľmi účelne zodpovedal Msgr. Beran, ktorý neváhal sám v tejto tak dôležité akcii, ako je pohraničie, učinkovať so svojimi oltárnymi bratmi. Ďakujeme mu za cenné informácie o našom pohraničí, ktoré volá... Problémy pastoračné nám stručne vyriešil P. Urban, keď nás vhodne upo-

zornil ako sa má konať pastorácia veriacim i nekatolíkom v prítomnej dobe. Ako sa pripraviť na pastoráciu už v semináři mal nám prednášať P. Kajpr. Hoci obsah jeho prednášky bol cenný, no nezapad do rámca danej témy, čo bolo badať na odlišných dotazoch bohoslovcov. Práve táto otázka prípravy na past. činnosť zaujala bohoslovcov, čoho je dôkazom i to, že debata sa pretiahla mimo stanovený program až do 11. hodiny večera. Toto bola asi najčulejšia debata z celého sjazdu, ktorá zanechala po sebe pekné dojmy.

Na koniec svojej zprávy vyslovujem v mene pracovného výboru Sjazdu čo najsrdečnejšie poďakovanie všetkým pp. prednášateľom, bratom, ktorí sa v tak veľkom počte zúčastnili tohoročného bohosloveckého sjazdu na Velehrade, a vyslovujem prianie, aby sa budúci Sjazd konal ešte s lepším porozumením pre prácu a výsledok ako toho roku. Boli sme svedkami cenných prednášok a výkonov, sledovali sme s povďačnosťou úsilie prípravného i pracovného výboru, aby sa i tohoročný Sjazd vydaril. Čo bolo v našich silách a za pomoci Božej sme vykonali a ak boly dajaké nedostatky, ráčte to pripísať okolnostiam a celkovej časovej situácii.

V piatok dňa 16. aug. bohoslovci po rannej sv. omši v zástupe niesli veniec (touto úlohou bol poverený brat zo Slovenska) od Stojanova do baziliky za spevu velehradskej piesne ku hrobu slávneho moravského arcibiskupa a budovateľa Velehradu Dr A. C. Stojana. Na tomto posvätnom mieste rozlúčkovu reč povedal J. S. Dr Cinek, ktorý vyzdvihol zásluhy arcibiskupa Stojana o Velehrad a o založenie trad. Sjazdov bohosloveckých, ktoré on tak miloval. V tomto duchu arc. Stojana, ako to povedal Dr Cinek, bude sa uberať každoročne poriadaný Sjazd bohoslovcov a prisľubil, že bohoslovci z celej republiky budú verní jeho odkazu. Za slovenských bohoslovcov povedal krátky prejav Th. C. Michal Tomašovič, delegát Fak. spolku „Osvald" z Bratislavy, ktorý sa poďakoval za srdečné prijatie slovenských bohoslovcov a želal, Sjazdu bohoslovcov, aby sa konal vždy v duchu nadnárodnom na podklade kresťansko-katolíckom, na podklade bratskom a v duchu Stojanovho hesla: blaženejšie je dať ako brať prislúbil spoluprácu všetkých slovenských bohoslovcov na budovaní týchto tak krásnych a hlboko-významných tradičných sjazdov bohosloveckých. Nato prečítal poznatky so sjazdu a vyzval prítomných o podanie ďalších návrhov pre konanie budúceho Sjazdu. Potom

pred hlavným oltárom bolo poďakovanie Najvyššiemu, že ráčil požehnávať naše podujatia a prosba o ďalšie požehnanie činnosti bohoslovcov. Ako dokumentom odhodlania bola spoločná modlitba Otče náš..., Zdravas a Verím, aby sme naplnení duchom modlitby Pánovej a po odriekaní vyznania viery kráčali v bratskej družnosti zmužile vpred pod zástavou Kristovou v duchu nášho veľkého zosnulého arcibiskupa Stojana.

Po adorácii bol rozchod do svojich domova. Takto sa skončil ďalší tradičný Sjazd bohoslovcov na Velehrade.

Túto zprávu čiastočne uverejníme v Museu, ako dokument našej práce. Avšak všetky semináre dostanú po jednom exemplári, aby tak dostali do ruky materiál, ktorý by bol podkladom ich ďalšej práce a doplňkom toho, čo ešte treba spomenúť, načo sa zabudlo. Taktiež prosíme všetky semináre, aby poslaly svoje návrhy a dodatky k programu pre prípravu na budúci Sjazd.

Poznatky zo Sjazdu.

1. Bohoslovecký sjazd konať samostatne.
2. Za miesto sjazdu ponechať Velehrad.
3. Sjazd konať v mesiaci júli (červenci).
4. Trvanie sjazdu nech je 5 dní včetne so začiatkom a zakončením.
5. Pri sjazde konať duchovné preslovy s duch. vedením vôbec.
6. Program sjazdu nech je soc.-pastoračný. (Na zač. prednáška mis.-unijná.)
7. Na začiatku sjazdu hneď zvoliť pracovný výbor sjazdu.
8. Denne konať dve prednášky a jednu vecnú debatu.
9. Prednášok nech sa zúčastnia sami vpp. bohoslovci.
10. Pp. prednášateľom určiť čas na prednášanie, presne a vymedzene.
11. Viac pozornosti venovať bohosloveckým problémom a vecným debatám po prednáškach.
12. Do programu zaradiť viac času na rekreáciu, soznamovanie a pod.
13. V strede sjazdu venovať čas na spoločný výlet.
14. Na konci usporiadať táborový oheň a hodinovú adoráciu v bazilike o 12 h.

Príčiňme sa, aby budúci sjazd bol krajší a zaujímavejší po každej stránke.

Ze seminářů.

Řím. Drazí bratři v Pánu Ježíši, čeští a slovenští bohoslovci Nepomucena, československé koleje v Římě, Vám posílají pozdrav a přání Božího požehnání do nového školního roku a hrst zpráv o našem životě.

Po úspěšném zakončení loňského škol. roku jsme odjeli 15. července na dvouměsíční letní pobyt do regionálního semináře v Madonna della Quercia (Viterbo). Seminář byl vlastně adaptovaný starý klášter dominikánů (na př. i slavný Lacordaire tam dělal ještě noviciát). Leží v hezké kopcovité krajině viterbské (asi 100 km severně od Říma) mezi samými vinicemi a olivovými háji. Blízko byly též hory (Monte Cimino 1053 m) a dubové lesy, a tak jsme měli hezké vycházky a výlety (za prázdniny jsme podnikli též dva větší výlety: jeden do města Orvieta v Umbrii; druhý na vrchol hory Cimino a do města Soriana — oba se velmi vydařily). Z ostatních událostí, které více zvlnily klidnou hladinu prázdninových dní, stojí za popsání slavnost sv. Rosy ve Viterbu a den, strávený mezi muži KA (katolické akce) viterbské diecése. — V předvečer svátku sv. Rosy (1235—1252), viterbské dívky, jejíž život je v lecčemš podobný životu sv. Jean d'Arc, byly neseny městem za ohromné účasti lidu ostatky světice. Naše kolej byla Msgre Albanesim, biskupem viterbským, vyznamenána tím, že její bohoslovci nesli za Msgre biskupem relikviář se sv. ostatky. Po tomto církevním průvodě šel městem jiný, civilní průvod: 62 silných mužů neslo 19 m vysokou, uměleckou věž (ze dřeva a plátna zhotovenou) se sochou sv. Rosy. Věž byla osvětlena desítkami svící — byla to zvláštní podívaná. První zářijovou neděli se konal ve viterbské diecési sjezd mužů KA, jehož jsme se jako hosté zúčastnili. Byla to opravdu „giornata con Dio", „den s Bohem". Ráno byly společné ranní modlitby, mše sv. se sv. přijímáním všech účastníků(!), meditace. Pak několik konferencí během dne, jež řídil generální asastent italské KA, sekce mužů, Msgre F. Roveda, rektor Nepomucena. — Mluvili, debatovali sami laici: o postavení a úkolech muže KA v dnešní době všeobecně i o partikulárních potřebách diecése; o zlech (materialistické chápání života, náboženská nevědomost, nadpřirozený analfabetismus, zmizení mravního citu, nespravedlivé řešení sociálních otázek, znetvoření pojmu svobody a demokracie), o lécích a úspěších KA italské (zvl. ve Farních školách náboženského vzdělání [Scuole di Cultura Religiosa], exerciciemi, eucharistickým hnutím, sociální prací v dělnických syndikátech, o práci sv. Otce v sociální otázce) a j. Zde v Italii pracuje KA už dlouho organisovaně a dobře duchovně formována; a bylo to na těch lidech vidět. Jejich apoštolský zápal a sociálně-křesťanské uvědomění na nás udělalo velký dojem.

Svátek Nanebevzetí P. Marie jsme oslavili sborovou mší sv. v poutní basilice. V druhé polovici prázdnin začaly přednášky homiletiky a pastorálky, praktická cvičení v kázání — a tak čas utíkal jako voda. Ty z Vás, které zajímá sport, upozorňuji, že jsme se za prázdniny výborně sehráli ve voleyballu a můžeme vyzvat mužstvo kteréhokoliv

alumnátu v ČSR k utkání... Dne 10. září nás navštívil J. E. pan vyslanec republiky u Vatikánu, dr. Maixner v průvodu poradce pro duchovní záležitosti P. Dr Machuly. Přivítali jsme je malou akademií; pan vyslanec k nám srdečně promluvil a pak — dokonce — přihlížel našemu voleyballovému zápasu na zahradním hřišti. V sobotu 14. září jsme se rozloučili s Madonnou della Quercia a přijeli jsme opět do Říma. Zde budeme hledět na vycházkách ještě navštívit různá musea, vatikánské zahrady a některé katakomby, které jsme dosud nemohli uvidět. A budeme očekávat nejen začátek školního roku, nýbrž i příjezd nových spolubratří. Adveniant multi!

Praha. Studijní rok 1946-47 zakončili jsme 28. června. Byl to rok — patrně jako ještě všude jinde — plný mimořádného úsilí, vyžadující vypětí všech sil duševních i fysických. Vždyť velmi mnozí z nás byli nuceni dohánět ztracený čas válečným nasazením v Říši, studovali i ve válečném semestru 1945, takže tyto prázdniny byly ve skutečnosti prvními po válce vůbec. Je proto pochopitelné, že většina s dvojnásobnou radostí očekávala den kněžské ordinace svých spolubratří na svátek sv. Petra a Pavla. S radostí nejen snad proto, že přicházejí zasloužené prázdniny, ale i proto, že budeme moci vidět o primičním dnu přistupovat k oltáři Páně nejednoho, o němž by se mohlo — po lidsku řečeno — prohlásit, že shodou okolností — válkou nebo vězením — je zhola nemožné, aby se stal knězem. Letos bylo v pražském semináři vysvěceno 15 nových kněží, z toho bylo 11 pražských, 3 litoměřičtí a jeden kalasantin. Stav našeho semináře před prázdninami vypadal takto: V. roč. 15 (3), IV. roč. 27 (7), III. roč. 16 (4), II. roč. 8 (1), I. roč. 29 (5), celkem 95 (20). Čísla v závorce udávají počet bohoslovců litoměřických.

Prázdniny jsme měli letos také trochu jiné než za normálních dob. Dík spolupráci čsl. Charity s Charitou švýcarskou bylo vysláno na prázdninový bezplatný pobyt do Švýcarska 5 bohoslovců za Prahu, 3 za Litoměřice. Byli ubytováni buď ve švýcarských katol. rodinách nebo v misijních domech. Všichni účastníci této výpravy, vedené J. M. p. kanovníkem Ant. Střížem, si velmi pochvalovali oněch pět týdnů ve Švýcarsku, které jim přinesly cenné poznatky o životě Švýcarů, způsobu vedení duší a pod. Někteří se zúčastnili též kongresu „Pax Romany" ve Frieburgu.

Volání po knězi a zejména alespoň po jeho slovu v pohraničním území Čech proniklo i do našeho semináře. Z iniciativy, vzniklé mezi bohoslovci samotnými, dostalo se těm, kteří o to požádali, kanon. mise p. kapitulního vikáře, aby směli v pohraničí v mezích svých možností vypomáhat, zejména kázat na místech, kde toho bylo nutně třeba nebo byl jen německý kněz. Tato práce byla oceněna i Svazem vysokoškolského studentstva v Praze a vzata do rámce studentské prázdninové pracovní povinnosti.

Nový studijní rok zahájili jsme 30. září. Sešli jsme se opět pod svou seminární střechu — tentokrát obohaceni prázdninovými zkušenostmi z pohraničí, skautských táborů, lesních škol, studentských táborů i z ciziny. Akademický rok byl zahájen slav-

ným Veni sancte u Panny Marie před Týnem za potěšitelné účasti mladé obce akademické. Poněvadž naše fakulta se přestěhovala do své vlastní budovy v Dejvicích a značné opravy nebyly ještě hotovy, byly zahájeny přednášky až teprve 15. října.

Největší událostí na začátku tohoto školního roku byl však zájezd anebo lépe pouť pražského semináře k sv. Prokopu na Sázavu. Celý takřka seminář v čele se svým P. spirituálem J. Lebedou vměstnán do dvou ohromných autokarů vyjel ještě za ranní tmy k posvátným místům, na nichž si chtěl vyprosit požehnání pro vnitřní duchovní růst srdce arcidiecése. Ze Sázavy jsme ještě navštívili Kutnou Horu, kde jsme si prohlédli drahokamy našeho stavitelství, Sedlec, a na zpáteční cestě Kolín.

23. října jsme se rozloučili se svým vicerektorem Dr Antonínem Vondráčkem. Zemřel náhle 18. října ve Vinohradské nemocnici. Po slavném rekviem, celebrovaném Msgre rektorem Dr J. Beranem, v seminárním kostele sv. Vojtěcha, byl převezen do svých drahých Kojetic, kde byl uložen k věčnému odpočinku. Po stránce kulturní jsme rozmnožili své poznání účastí na koncertě Smetanovy Mé vlasti, za řízení Václava Talicha, a vyslechnutím přednášky min. školství Dr Stránského „Právnost, mravnost, zbožnost" v rámci Akademického týdne. Letos se s námi definitivně rozloučili litoměřičtí alumni, kteří mají vlastní seminář v Litoměřicích. Je nás tedy značně méně (V. roč. 21, IV. roč. 10, III. roč. 11, II. roč. 21, I. roč. 16), zato však s tím větší chutí se pouštíme do práce v přípravě na své kněžské poslání.

České Budějovice. Přednášky začaly u nás letos po třídenní duchovní obnově dne 7. října. Loni bylo v semináři 53 bohoslovců, kromě kterých docházelo na přednášky ještě 11 řeholníků. Vysvěceno bylo 8 pastoralistů a 3 řeholníci. Letos je celkem 50 bohoslovců a 15 řeholníků.

Zprávu o programu, jaký si vytkl bohoslovecký spolek „Jirsík", zašleme do příštího čísla.

Přejeme všem bratrům v ostatních seminářích plnost milostí Ducha sv. k duchovnímu životu i ke studiu. V.

Zpráva Brynychovy Jednoty bohoslovců v Hradci Králové.

Stav v našem semináři: I. roč. 10, II. roč. 21, III. roč. 13, IV. roč. 15 (z toho 1 řehol.), V. roč. 19. **Celkem 78.** V Římě 3. **Všech 81** (loňského roku 84).

Školní rok jsme zahájili v neděli 6. října slavným Veni Sancte v seminárním kostele. Přes menší počet v prvním ročníku zůstal náš celkový počet proti loňskému roku téměř nezměněn. Začátkem srpna nastoupilo 12 novokněží svá první místa a zařadili se mezi prořidlou kněžskou armádu naší diecése.

Naše stará Brynychova Jednota se chystá pod novým výborem k nové práci. Po zkušenostech debatního kroužku v minulém roce specialisovali jsme jednotlivé obory do kroužku sociologického, misijního a literárního. I debatní kroužek však trvá dále a bude probírat themata rázu více náboženského, přesahující obory specialisovaných kroužků. Po prvé se letos rozbíhá také kroužek sportovní. Rozsáhlá junácká akce, která loni zachytila většinu mládeže v naší diecési, nadšenou pro ideály junáctví,

nenalezla dosud zájemců, kteří by byli ochotni převzít otěže Duchovní rady. Ve vydávání Junáckého štítu nebude letos pokračováno. V praktických schůzkách se zatím budeme seznamovati s výchovou skautingu.

Naše žádost o členství ve SVS bude příznivě vyřízena.

Seminární čítárna, zřízená loňského roku, je zásobena asi 30 časopisy a těší se značnému zájmu. Stále však trvá naše stará bolest, nedostatek místností.

„Hlasy ze semináře", které si během svého tříletého působení získaly mnoho sympatií hlavně u mladších kněží, nebudou obnoveny.

V nejbližších dnech chystáme členskou schůzi, jíž bude oficiálně zahájena činnost letošního roku. Plánů máme hodně; ostatně to měli všichni naši předchůdci. Ale chceme opravdu nasadit všechny síly, aby naše Jednota znovu rozkvetla jako kdysi v dobách své slávy. Věříme, že se nám to s pomocí Boží podaří.

Olomouc. Do semináře jsme se sjeli ve čtvrtek 3. října a po zahajovací rekolekci (3.—6. října), kterou vedl P. spirituál Dr Šuránek, jsme zahájili nový studijní rok slavnostním Veni Sancte v chrámu sv. Michala za přítomnosti celého profesorského sboru CM bohoslovecké fakulty v čele s J. Magn. prorektorem Palackého university Msgre Dr Cinkem a novým děkanem fakulty prof. Dr Konečným.

Slavnostní mši sv., při níž zpíval bohoslovecký sbor pod vedením P. vicesup. Olejníka, celebroval J. M. ndp. Dr Karlík, gen. vikář olomoucký.

Proti 141 bohoslovcům z konce minulého roku nastoupilo po prázdninách 128, tedy jeví se početní úbytek 13. V minulém roce bylo vysvěceno 34 novokněží (z nich jeden v Římě, P. Batušek, který v listopadu opět odjede do Říma; kromě něho studuje v Římě ještě pět olomouckých bohoslovců). — Do prvního ročníku nastoupilo letos 22 abiturientů. Nejpočetnější je ročník II. s 41 bohoslovci, III. ročník má 22, IV. ročník 24 bohoslovců. Nejslabší je V. ročník s 19 bohoslovci. V celkovém počtu 128 jsou započteni 3 bohoslovci ze Slovenska: 2 řeckokatol. z Prešova a 1 římskokatol. ze Spišské kapituly.

Brno. Po několikaleté přestávce jsme letos zahájili nový školní rok opět ve zdech původního alumnátu na Antonínské ulici. A po prvé ve své hodnosti biskupské jej zahájil 3. října slavnou mší sv. s výraznou promluvou, dýšící otcovskou starostlivostí a péčí, J. Exc. Msgre Dr Karel Skoupý. Novým regentem našeho alumnátu byl jmenován Msgre Alois Kopal, novým spirituálem Dr Vlad. Nováček. Do prvního ročníku se přihlásilo 17 bohoslovců, ale během tří týdnů jejich počet vzrostl ještě o 5. Celkem v brněnském alumnátě studuje 150 bohoslovců, z toho 16 řeholníků.

Brzo po začátku školního roku došla z Italie zpráva, že v Bolzaně zemřel 1. října J. Exc. Msgre Pavel Huyn, latinský patriarcha alexandrijský a bývalý biskup brněnský. Hrabě Pavel Huyn se narodil r. 1868 v Brně; roku 1904 byl jmenován brněnským biskupem a roku 1916 pražským arcibiskupem. Za zemřelého byla

obětována zádušní mše svatá a vzpomněli jsme ho ve svých modlitbách.

V neděli 20. října uspořádal Misijní kroužek „Růže Sušilovy" akademii, jíž povzbudil a oživil zájem o misie. Kromě hudebního čísla a přednášky o misiích byla provedena sborová recitace a dramatický obraz ze života misionářů v sev. Americe. Akademie byla zakončena světelnými obrazy o vzniku a vývoji světových náboženství.

„Růže Sušilova" svolala na 27. říjen mimořádnou valnou hromadu, na níž byli přijati noví členové z I. ročníku, a po historické přednášce o vzniku a vývoji „Růže Sušilovy" byl jednohlasně přijat návrh na změnu názvu spolku z „Růže Sušilovy" na „Sušilovu literární jednotu". Změnu názvu přijal také nejdůst. pan biskup se souhlasem a po úředních formalitách bude veřejně oznámena.

Místní bohoslovecký oddíl „Junáka" zahájil opět schůzky a připravuje své členy horlivě k junáckým zkouškám. Hnutí „Junáka" se setkává u všech bohoslovců s živým ohlasem.

Bohoslovecký pěvecký sbor se aktivně zúčastnil dne 3. listopadu slavnosti svěcení základního kamene pro novou kapli ct. sester III. řádu sv. Karla Boromejského na Údolní ulici.

V neděli 10. listopadu uspořádali aktivní členové „Staroslavné obce kuřácké" martinské hody se všemi příslušnými atrakcemi. Po slavné mši sv. byly otevřeny „zábavní spolkové místnosti" u kuželny v alumnátní zahradě, kde byly k disposici houpačky, improvisovaný kolotoč, „rybolov", házení míčem o ceny a j. O žaludky „alumnátního občanstva" bylo postaráno prodejem pouťových uzenin a cukrovinek. Odpolední akademii zahájil bohoslovecký orchestr. Po mnoha rozmanitých číslech byl pouťový den zakončen před večerním sv. požehnáním a modlitbou zvukem fanfár a večerky, jež doznívala chodbami.

V neděli 17. listopadu uspořádal sociologický kroužek přednášku, v níž autor zhodnotil knihu Dr Bohdana Chudoby „Jindy a nyní". V následující debatě pak byly probrány některé aktuální sociologické otázky.

Dne 19. listopadu přednášel plukovník duch. služby Msgre Hoblík na thema „Pastorace mezi vojáky". Jeho cenná přednáška, oživená mnohými příklady z praxe, osvětlila postavení vojenského kněze-kuráta a poukázala na důležitost pastorace mezi vojáky.

V polovině listopadu také odjeli na studie do Říma kolegové ze III. ročníku Alois Krchňák a František Štaud. Provázíme je modlitbami.

Na svátek sv. Cecilie 22. listopadu uspořádal hudební kroužek „Sušilovy lit. jednoty" hudební akademii, již vyplnil svými čísly orchestr (Andante z Myslivečkovy symfonie), kvarteto (Mozart), tercet a sbor.

V sobotu 23. listopadu započaly exercicie pod vedením exercitátora P. Tieze. O týden později 30. listopadu přijali bohoslovci II. ročníku tonsury a bohoslovci III. ročníku první dvě nižší svěcení a bohoslovci IV. ročníku druhá dvě nižší svěcení. Toho a následujícího dne přijali opožděně nižší svěcení také ti bohoslovci vyšších ročníků, kteří se nemohli pro válečné nasazení dostaviti ke svěcení dříve.

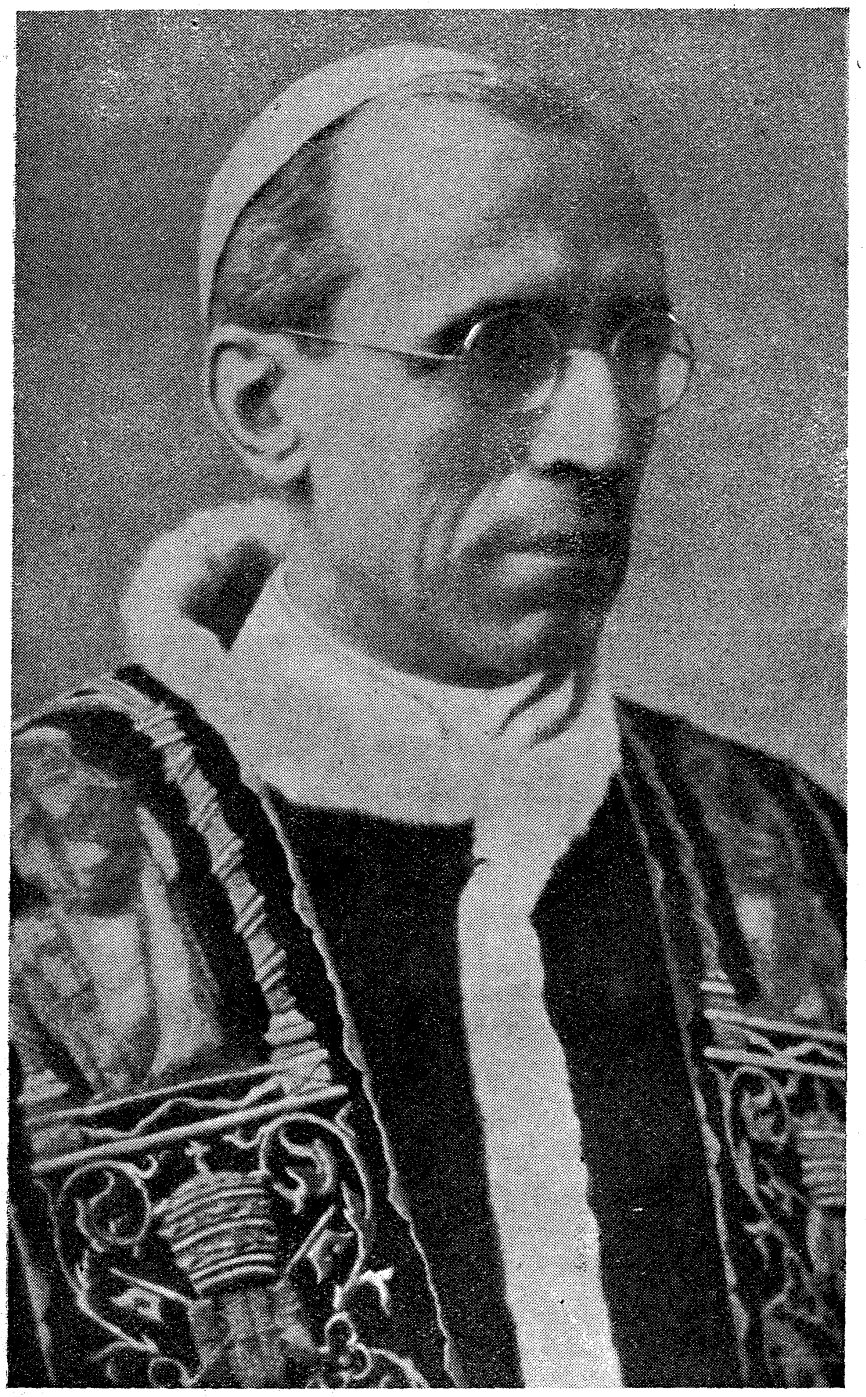

PIUS P. P. XII.

VĚČNÉ PAPEŽSTVÍ.

Přinášíme kapitolku z výtečné knihy švýcarského publicisty Otto Waltera: Pius XII., Leben und Persönlichkeit, Olten, 1939. Svěže osvětluje mohutnou osobnost Andělského Pastýře, před nímž se v úctě a obdivu sklání celý vzdělaný a vychovaný svět.

V den před papežskou korunovací 11. března v Římě. Proti mně sedí Msgre Francesco Gregoriani. — Msgre Gregoriani je malý hubený prelát, velice bystrý, velice vzdělaný. Zná nového papeže desítky let. Jeho slova o něm jsou plně zaručena.

Hovoří:

„Eugenio Pacelli je tělesně velmi houževnatý a neslýchaně vytrvalý. Nezná únavy. Má zdravé srdce — tělesnou konstituci, která slibuje dlouhý život."

V prelátových rysech se zableskl úsměv: „A — na štěstí — dlouhý pontifikát!"

Po chvilce pokračuje:

„Málo lidí žije tak spořádaně jako Pacelli. Jeho čas je dávno přesně rozměřen a od tohoto pořádku upouští jen v nejnaléhavějších případech Ani na svých častých cestách se ho nevzdával. Každý den odpoledne za jakéhokoliv počasí koná přesně hodinovou procházku. Tyto procházky jsou také jediné osvěžení, kterého si dopřává.

Skvěle jezdí na koni a plave. Zvláště rád vesloval. Svého času se mohl měřit s největšími sportovci. Že má rád hudbu a že sám výtečně hraje na housle — to už víte!

Řekl-li skutečně dnes tak často citovanou větu: ‚Hrdinský život je lepší než pohodlný' — nevím. Vím však, že je tak apoštolsky nenáročný, jako asi Pius V., který mohl o sobě říci: ‚Mně stačí chlebová polévka a dvě vajíčka.'

Ve svém domě dbá vždy důstojnosti a pořádku tak, jak to odpovídá jeho postavení. Nenajdeme však mnoho rodin, i dělnických rodin, kde se tak málo utrácí jako u něho. Nekouří a v jídle a v pití je dokonale nenáročný."

„*Příliš* nenáročný" — zdůrazňuje prelát a klade mi ruku na rameno. „Protože jsem byl několikrát k němu pozván ke stolu, když práce trvala déle. Ale častěji jsem mu pak řekl: ‚Děkuji vám, Eminence, ale já raději pojím doma. Máme to tam lepší.' "

Divím se.

„Není to snad poněkud — přehnané, Monsignore —?"

„Ne, ne," odporuje prelát. „Vůči sobě byl Pacelli odjakživa co nejpřísnější. Železný! Jak jste to sám velmi správně řekl. Neznám člověka, který by se dokonaleji ovládal než on. Přes mohutné energie, skryté v jeho srdci a v jeho duši, je jeho bytost zcela vyrovnaná. Je to *dokonalý* muž. Nejvíc nenávidí lež. Vyslanec jedné zahraniční mocnosti před nedávnem sděloval své vládě: ‚Pacelli mlčí dlouho. Ale když něco řekne, pak se na to můžeme bezpodmínečně spolehnout. Neupřímným nikdy — nikdy nebude!' Není však také ani lehkověrný — ani k lidem, ani k dějinám. Mohl bych říci, že právě při historických otázkách a poměrech se kloní spíše k nedůvěře. Při tom je nanejvýš mlčelivý. Trvá to často dlouho, než o některé věci projeví svůj úsudek, a to i když je mu ta věc delší dobu jasná.

Jeho vzdělání, ačkoliv je universální, je zvláště silně orientováno historicky. Má zvláštní zálibu a vytříbený jemnocit pro literaturu — zvláště pro antiku a pro klasiky. Zná Goetha tak dobře jako Danta. Ostatně celá jeho osobnost — všimnete-li si jí blíže — sama dýchá tou klasickou ušlechtilostí a vyrovnaností. Nemusím vám ani říkat, že je velkým přítelem knih. Velmi mnoho čte a sleduje nejhodnotnější nové knihy největších zemí. Při jeho pohádkové znalosti řečí je mu to snadné. Dlouho do noci stojí celé hodiny ve své knihovně a čte."

Malý prelát se teď na okamžik zamyslil, přemýšlivě se na mne podíval a pak — složiv ruce — pomalu pokračoval:

„Jeho náboženskost je velmi věcná — málo zaměřena na vnější věci. Vnějškovitosti také snadno nevěří. Ne mnoho lidí též chápe své denní zaměstnání jako službu Bohu tak opravdově jako Eugenio Pacelli. Jeho poslání jako papežského legáta do Lurd, Buenos Aires, Budapeště a Lisieux mu byla náboženským úkonem. Dlouho před tím studoval země, poměry a lidi. Jistě: v diplomacii se stal slavným a je neobvykle schopný a milý. Přitom se na všechny důležité rozhovory zvláště připravuje a chce bezpodmínečně ovládat všechny otázky, které se během řeči vyskytnou. Nedá se také odvést od thematu rozmluvy, ale opět se houževnatě vrací k věci. Jeho obsáhlé znalosti politických a církevních poměrů v celé řadě zemí na světě stejně jako jeho vztahy k nespočetným osobnostem politického, vědeckého a literárního života mu výtečně přicházejí vhod. Obratně dovede využít drobných úspěchů, nezůstává však

stát na půli cesty, promýšlí a vynucuje si vždy konečná a celková řešení."

Jsem nezdvořilý! Přerušuji totiž preláta otázkou:

„Víte, důstojný pane, že tisk celého světa právě teď vyslovuje různé domněnky a proroctví o nové vatikánské politice. Co je na tom...?"

Ale Msgre Gregoriani s nelibostí protestuje:

„Tisk...! Ach, ve světě je tolik frází! A pro každého, kdo zná Církev a její pontifices, je věc tak jasná a prostá! Eugenio Pacelli ve všech otázkách církevní politiky, sociální a kulturní politiky půjde cestou posledních deseti let. Byl zvolen, aby pokračoval v politice Pia jedenáctého. Skvělou a rychlou volbou státního sekretáře chtěli kardinálové tuto skutečnost ukázat celému světu. Mnozí věřili, že Pacelli přijme po volbě jméno Lva XIV., protože je v mnohých rysech své osobnosti spřízněn s velkým humanistou Lvem XIII. Nazval se však Piem XII! Neříká to dost? Sotva který druhý kněz má tak vytříbený katolický smysl pro čest jako nový papež! Tak veliký jemnocit pro důstojnost Církve a pro její práva! Pro Církev jako matku a voditelku lidstva. Je nanejvýš zásadní. V tom duchovním prostoru, kde se ještě může vyjít vstříc, kde se ještě něco může zachránit, tam je jistě přístupný a otevřený. Ale ve všech zásadních věcech je neúprosný. Tvrdý jako Pius XI., ač jsou oba papežové povahově tak různí. Mluví-li se třeba o tom, že bude ‚demokratickým' papežem Církve, pak jsou to slova — pouhá slova. Pius XII. byl odedávna mužem autority, který sám sloužil Piu XI. v bezpodmínečné věrnosti. A on sám bude mimořádně pevným při zdůraznění církevní autority. Pius XI. byl výbušnější než Pacelli — byl papežem, který mohl pěstí udeřit do stolu. Pius XII. bude co do způsobu jemnější, mírnější. Ale linii Pia XI. povede dále, protože pro papežství není jiné linie. A čekat od něho něco jiného by bylo nezralostí a nevědomostí. Pius XI. byl horolezec, dynamická povaha, mohu-li tak říci — Pacelli je vyrovnanější..."

Prelát se dívá zamyšleně oknem pokoje. Večerní slunce hoří plamenem nad věžatým, nádherným Římem. Potom se pomalu zvedá, podává mi ruku na rozloučenou a říká:

„Ale nezapomeňte, můj milý příteli, na jedno: ačkoliv je Pius XII. tak neúprosný — železný k sobě a ve svém vysokém úřadě pro Církev — celá jeho osobnost je plna vzácné, hluboké dobroty zvláště k chudým a trpícím! I v tomto se podobá velkému

Piovi V., při jehož audiencích chudí měli vždy přednost. Těžké sociální problémy nezná jen ze svého studia, ze své spolupráce s papežem encykliky ‚Quadragesimo anno' a ze své velké zkušenosti z celého světa a zvlášť prohloubené v Německu — nýbrž sám jako kněz a jako kardinál, státní sekretář — mohu vám to snad říci — *všechno* rozdal chudým! Ale v úplném tichu a aniž se to kdo dozvěděl. A ujišťuji vás — jednalo se o velmi vysoké sumy peněz!"

Hlas Msgre Gregorianiho zní neobyčejně pohnutě. —

Hluboce se skláním nad pravicí prelátovou...

PŘEHLED MISIJNÍCH MYŠLENEK V BREVIÁŘI.

Antonín Střelec.

V naší vlasti můžeme pozorovat značný úpadek zájmu o misie. Dosti dobře si neuvědomujeme, že Církev je pro všechny národy všech věků až do konce světa. Kristus řekl apoštolům: „Jděte tedy a učte všechny národy. Křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. A učte je zachovávati všecko, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa." (Mat. 28, 19—20.) Tento Kristův misijní rozkaz probíhá kněžskými hodinkami v mnohých variacích po celý rok. Denně jej připomínají knězi Cantica Nového Zákona: „Illuminare his, qui in tenebris, et in umbra mortis sedent" (Luk. 1, 79). — „Ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes" (Luk. 1, 48). — „Lumen ad revelationem gentium" (Luk. 2, 32).

Sotva vstoupíme do předsíně církevního roku, jsme nuceni odložit svoji individuální omezenost a vlastní egoismus. Prorok Isaiáš — evangelista Starého Zákona — obrací náš zrak k světovému misijnímu úkolu. V neděli druhou adventní (Lect. III.) čteme: „In die illa radix Iesse, qui stat in signum populorum, ipsum gentes deprecabuntur" (Is. 11, 10). On sám byl povolán od Boha za misionáře svého národa (Fer. VI.). Na otázku Páně: „Quem mittam? et quis ibit nobis?" ihned a radostně odpovídá: „Ecce ego, mitte me!" (Is. 6, 8.) A přece jeho veliká poslušnost byla podrobena těžké a tvrdé zkoušce. K vlastnímu národu přišel, a ten pohrdl hlasatelem milosti Boží. Jiní národové byli více připraveni, aby přijali radostné posleství o budoucí spáse. Můžeme při

tom myslet na křesťanskou Evropu, ve které vyvstávají stále nové a nové útoky proti Kristu a Jeho Církvi.

A do dálek znějí slova Božího milosrdenství k těm, „kteří jsou ve tmě a ve stínu smrti" (Luk. 1, 79): „Omnes sitientes, venite od aquas: quaerite Dominum, dum inveniri potest, alleluja" (Ant. 4. ad Laud. in Dom. I. adv.). Ba i pohané volají ve své bezradnosti po záchraně a po pomoci: „Veni ad liberandum nos, Domine, Deus virtutum. Ostende faciem tuam et salvi erimus!" (Resp. br. ad Tert. ibid.). Touha pohanská se stupňuje a nejvíce propuká v O-antifonách. Pohané volají k věčné Moudrosti: „Veni ad docendum nos viam prudentiae!" — „Veni ad redimendum nos in brachio extento!" — „Veni ad liberandum nos, iam noli tardare!" My, křesťané, podpíráme jejich prosby: „Veni et educ vinctum de domo carceris, sedentem in tenebris, et umbra mortis!" — „Veni, et illumina sedentes in tenebris, et umbra mortis!" — „Veni, et salva hominem, quem de limo formasti!" Společně všichni voláme: „Expectatio Gentium, et Salvator eorum: veni ad salvandum nos, Domine, Deus noster!"

Veliké nadšení misionářů a jejich nejlepší vůle, nemohou často odstraniti mnohé překážky a neúspěchy v misiích. Vždyť Syn Boží sám nás upozorňuje (Fer. II. ante Vigil. Mativ. Ant. 2), že mnozí nebudou mít víru ani v den, kdy přijde k soudu: „Cum venerit Filius hominis, putas inveniet fidem super terram?" (Luk. 18, 8.)

Na Štědrý den slyšíme apoštola národů sv. Pavla, jak zdůrazňuje, že Bůh povolal k spáse všechny národy (Capitulum ad Novam): „Per quem accepimus gratiam, et apostolatum ad oboediendum fidei in omnibus Gentibus pro nomine eius" (Ad Rom. 1, 5). Tutéž myšlenku podávají vánoční nešpory (Ant. 1): „Rex pacificus magnificatus est, cuius vultus desiderat universa terra", a vánoční hymnus ji opakuje básnickou formou:

„Hunc astra, tellus, aequora,
Hunc omne, quod coelo subest,
Salutis auctorem novae
Novo salutat cantico."

Také v matutinu je poukázáno na spásu pohanů. Již v prvním nokturnu (Lect. I.) se mluví o velikém světle, které vychází pohanskému světu: „Populus qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam: habitantibus in regione umbrae mortis, lux orta est eis"

(Is. 9, 2). Tu radost, která z toho vzniká: „Laetabuntur coram te, sicut qui laetantur in messe" (Is. 9, 3a) rozvádí papež Lev v druhém nokturnu (Lect. IV.). Vypočítává po řádě všechny, kteří se mají radovat z narození Páně a mezi nimi jmenuje i pohany: „Animetur Gentilis, quia vocatur ad vitam." Ve třetím nokturnu (Lect. VIII.) mluví sv. Ambrož o výsledcích misijní činnosti. Člověk, který svým duchovním životem podobal se zvířeti, stává se křesťanem: „Et pastores (= kněží) vigilare coeperunt; qui gentium greges (= lid), pecudum modo ante vinentes, in caulam Domini congregarent."

Rovněž ostatní vánoční svátky přinášejí četné misijní myšlenky. Sv. Štěpán, misionář mezi nevěřícími židy, s radostí podstoupil mučednickou smrt: „Lapides torrentis illi dulces fuerunt: ipsum sequuntur omnes animae iustae" (Ant. 2. ad Laud.). Svátek betlemských neviňátek připomíná nám naši povinnost k pohanským dětem. Matka Církev pláče jako Rachel, neboť miliony dětí umírají bez křtu. Jest si však vědoma velkého nadšení svých kněží a proto vyjadřuje svoji naději slovy proroka Jeremiáše: „Et est spes novissimis tuis, ait Dominus: et revertentur filii ad terminos suos" (Jer. 31, 17).

Občanský rok začíná svátkem Obřezání Pána našeho, Vysvoboditele a Zachranitele celého světa z moci temnosti: „Descendisti ut salvum faceres genus humanum" — „Ecce Agnus Dei, ecce qui tollis peccata mundi" (Ant. 2. a 5. ad Laud.). Svátek Nejsvětějšího Jména Ježíš vyžaduje, aby toto svaté Jméno bylo uctíváno na všech místech „a solis ortu usque ad occasum" (Ž. 112, 3), „ut in nomine Jesu omne genu flectatur coelestium, terrestrium et infernorum" (Filip. 2, 10 — I. Nokl. Ant. 2.). Radostný optimismus vane ze třetí antifory II. nokturnu: „Omnes Gentes, quascumque fecisti, venient et adorabunt coram te, Domine, et glorificabunt nomen tuum."

Posledním velikým vánočním svátkem je svátek Zjevení Páně. Je to vlastně svátek misionářů, svátek víry a milosti, svátek Církve, učitelky pohanů. Celé kněžské hodinky mají dnes misijní ráz. Církev — nový Jerusalem ukazuje nám veliké světlo, Ježíše Krista, které proráží mrákoty bludů zahalující národy. „Venit lumen tuum, Jerusalem, et gloria Domini super te orta est, et ambulabunt Gentes in lumine tuo, alleluja" (Ant. 2. ad Laud.).

Potom následuje Septuagesima s výzvou, abychom se varovali nečinnosti a zahálky, abychom pracovali a bojovali o uskutečnění

království Kristova: „Jděte i vy na vinici mou!“ (Mat. 20, 7b). Obsah officia neděle I. po Devítníku můžeme vyjádřit nadpisem „Radosti a utrpení misionářovo“. Celá doba postní je proniknuta myšlenkou na Krista přinášejícího krvavou oběť za všechny lidi všech dob, tedy i za ty, kteří jsou mimo jeho Církev.

Všechny národy, všechny země obdržel Pán od Otce jako dědictví: „Postulavi Patrem meum, alleluja: dedit mihi Gentes, alleluja, in haereditatem, alleluja“ (Ant. 2. ad Matut. in Dom. Resurr.). Na perikopě o dobrém pastýři ukazuje sv. Řehoř, že hlasatel evangelia musí se dokonale vzdát všech radostí tohoto světa a přijmout utrpení za svůj úděl, aby se stal podobným velikému Pastýři, Ježíši Kristu (Dom. II. p. Pasch. III. Nokt.). V době velikonoční předkládá Církev svatá častěji za četbu úryvky ze Skutků apoštolských, které jsou vlastně dějinami první misijní činnosti Církve. Svátek Nanebevstoupení Páně nám znovu připomíná Kristův misijní rozkaz: „Euntes in mundum universum, praedicate Evangelium omni creaturae“ (Mar. 16, 15. — Nokt. III.).

Seslání Ducha sv. je slavnost zcela misijní, podobně jako svátek Zjevení Páně. Ve svatodušní úterý vykládá sv. Augustin o pohanech slova Páně: „Qui non intrat per ostium in ovile ovium, sed ascendit aliunde, ille fur est, et latro“ (Jan 10, 1). Pohané říkají: „Bene vivimus!“ a sv. Augustin odpovídá: „Si per ostium non intrant, quis prodest eis, unde gloriantur? Ad hoc enim debet unicuique prodesse bene vivere, ut detur illi semper vivere; nam cui non datur semper vivere, quid prodest bene vivere? Quia nec bene vivere dicendi sunt, qui finem bene vivendi vel caecitate nesciunt, vel inflatione contemnunt. Non est autem cuiquam spes vera et certa semper vivendi, nisi agnoscat vitam, quod est Christus, est per ianuam intret in ovile.“

Misijním svátkem je též svátek Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Ústřední myšlenku tvoří slova Jeremiášova, vložená do úst trpícího Krista: „Láskou věčnou miloval jsem tebe“ (Jer. 31, 3). Celé officium je bolestnou výčitkou lidstvu, které hledá pokoj a mír tam, kde není. „Stans Jesus clamabat dicens: Si quis sitis veniat ad me et bibat“ (Ant. 2. ad Laud.). „Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos“ (Mat. 11, 28 — Ant. 4. ad Laud.). V době od svátku Nejsvětějšího Srdce Páně do konce církevního roku je roztroušeno v officiu dosti misijních myšlenek. Jednu z posledních čteme u sv. Augustina v officiu 4. neděle

listopadové (II. Nokt.), kde obrazně vysvětluje jméno Oseášova syna „Non populus meus — Lo ammi“ o povolání pohanů do Církve (Os. 1, 10; 2, 24; Rom. 9, 26).

Proprium Sanctorum, předvádí nám četné obrazy z misijních dějin. Zvláště zasluhují zmínky všechny svátky Panny Marie a sv. Apoštolů. Dále jsou svátky: sv. Františka Xaverského, sv. Ambrože, sv. Timothea, sv. Františka Saleského, sv. Jana Boska, sv. Tita, sv. Patrika, sv. Jana Kapistrana, sv. Josefa, sv. Vojtěcha, sv. Jana Křtitele, sv. Cyrila a Metoděje a sv. Terezie Ježíškovy.

Poslední velikou misijní slavností je svátek Krista Krále (Dom. ultima Octobris). Kristus je skutečným Králem a Pánem vesmíru, času a lidí, poněvadž je Syn Boží, všechno bylo stvořeno pro Něho a všechny lidi vysvobodil z moci ďábla. Proto „potestas eius a mari usque ad mare: et a fluminibus usque ad fines terrae. Et loquetur pacem Gentibus“ (Resp. ad Lect. IV.). O svátku Všech svatých vynikají zvláště dvě antifony: „Vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus stantes ante thronum“ (Ant. 1. ad Laud.). — „Redemisti nos, Domine, Deus, in sanquine tuo ex omni tribu et linqua et populo et natione, et fecisti nos Deo nostro regnum“ (Ant. 3. ad Laud.).

Tento stručný přehled nám ukazuje, jak velmi důležité místo zaujímá v Církvi myšlenka šíření království Božího mezi všemi národy celé země, aby se splnila Kristova velekněžská modlitba: „Aby všichni jedno byli jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli, by svět uvěřil, že ty jsi mne poslal“ (Jan 17, 21).

Účelem bohosloveckých sjezdů a poutí je:

1. připojiti k tělesnému zotavení osvěžení duchovní,
2. osobním stykem více se sblížiti a vnésti nadšení a větší zájem tam, kde by je pouhé dopisování probuditi nedovedlo,
3. konečně pohovořiti o vykonané činnosti započatého díla a z bývalého ohniska slovanské osvěty a slávy, od hrobu sv. Metoděje odnésti si jiskru nadšení pro společnou práci roku příštího.

(Dr Fr. Cinek: A. C. Stojan, život a dílo, str. 487.)

OZVĚNY Z ŘÍMA.

Josef Hrbata.

VI. *Potřeba Krista v útrapách dnešního světa.*

1. *„Domine, ad quem ibimus?“* (Jan 6, 69.)

Hledíme-li pod zorným úhlem víry na útrapy dnešního světa, zarazí nás na první pohled jeho vnitřní nesjednocenost a vnější zpustošení. A obojí má společný kořen: technickému pokroku ve službách lidské pýchy a žádostivosti se „podařilo“ rozšířiti opravdu universálně bolest a bídu. Člověk sloužil universalitě Zla, které ještě snad nikdy nezpůsobilo takové spousty mravní, myšlenkové i hmotné; které ještě snad nikdy nezatřáslo tak národy i jednotlivci; které ještě snad nikdy nezaplavilo náš kontinent takovou potopou slz a krve.

Kdybychom se chtěli poučit z Apokalypse, dověděli bychom se správnou diagnosu: tím, že se lidstvo vzdaluje od Krista (Života), upadá do moci Satana (Smrti); Satan jest vrahem a ničitelem člověka. Znakem ďáblovým jest Šelma, tvor zlý a nerozumný. Naproti tomu Kristus podle učení sv. Jana a Otců je Logos — Slovo, to jest Moudrost: a vzdalovati se od Něho jest nerozum. Protože se lidé stavějí pod prapor Šelmy, stavějí se pod vládu bludu a nesmyslu: a podle toho má dnešní krise ráz bláznivého počínání (na příklad: užívati vědy jako nástroje k ničení lidí a lidských výtvorů nebo zoufati si, ačkoliv jest přece mezi námi Kristus). Tak dialektika lidského dramatu kolísá mezi dvěma póly: Kristem a Šelmou.

A není bez zajímavosti, že i bystřejší duchové nekatoličtí cítili a vyjádřili svou víru v činnost Satanovu ve světě. Jen namátkou uvádím Dostojevského román „Běsové“. A téměř v téže době, co Bernanos psal knihu „Pod sluncem satanovým“, nařídil Lev XIII. modliti se po mši sv. modlitbu proti „Satanovi a jiným duchům zlým, kteří ke zkáze duší ve světě obcházejí“. V dnešní době zvláště platí slova Apoštolova: „Buďte střízliví a bděte, neboť protivník váš Ďábel obchází jako lev řvoucí hledaje, koho by pohltit; jemu odpírejte silni ve víře!“ (1 Petr 5, 8.)

Satan se ovšem stává, proti své vůli, apologetou Božím. Neboť katastrofa ukazuje potřebu znovuvybudování, nemoc vyžaduje lékaře, bědy dnešního světa ukazují potřebu Krista. Jeví se stále jasněji — a to je v celé krisi to jediné kladné —, že tam, kde se

zřítily sloupy, stalo se to pro nedostatečné základy: jest tedy potřeba dobré základy vybudovati. V zemích křesťanských se toužilo hlasitě po společnosti bez Krista a toto přání se jistým způsobem uskutečnilo. Avšak místo slibovaného štěstí přišlo bezuzdné ničení všech hodnot. Z toho jest jasné, že nelze vytvořit šťastnou společnost bez Krista. „Nikdo nemůže položiti jiný základ mimo ten, který jest položen, a tím jest Ježíš Kristus." (1 Kor. 3, 11.)

V boji s hříchem cítíme denně a v pohledu na nedávné světové utrpení poznáváme, jak horečně pracuje Anticírkev, řekl bych obrazně: mystické tělo Satanovo, které usiluje ponořiti lidské srdce do hříchu a bestiality (srov. Bestia = Šelma). Avšak pracuje též podivuhodně Církev: skutečně Mystické Tělo Kristovo, jehož vnitřní síla a krása vzbuzuje lásku a obětavé nadšení většiny velkých duší. Bohu díky, že i nám dává milost žíti v této Církvi!

2. *„Ut filii lucis ambulate!"* (Efes. 5, 8.)

Mezi lidmi, zvláště studovanými, pozorujeme úžasnou nevědomost o smyslu a ceně života, která se projevuje lhostejností k nadpřirozeným hodnotám. A tento druh pyšného indiferentismu a skepticismu se mi zdá osudný a zhoubný právě v této době ideových zmatků, kdy by *poctivé* hledání pravdy mezi nesmyslnými bludy nemohlo zůstati bez ovoce Poznání.

Indiferentismus je urážkou lidského rozumu, lidské přirozenosti, která hladoví po pravdě a poznání. Jest též velkým bezprávím, činěným Bohu, Jeho existenci pouze lhostejně připustiti. Neboť připustiti Boha, uznati, že Tvůrce má právo poroučeti a tvor povinnost poslouchati — a dál se nezajímati usilovným, stejně jako pokorným studiem a modlitbou o Jeho vůli, positivně ve Zjevení projevenou, žíti jako by Ho nebylo nebo jako by On sám byl lhostejným k dobru a zlu, jest největším bezprávím proti Bohu a rozporem v sobě. Takový člověk žije, chodí, pracuje a při tom se nestará odkud přichází a kam jde, zda jest v pravdě nebo v bludu, zda vůli Tvůrce plní nebo šlape; kdo by považoval — kromě choromyslných — toto jednání za rozumné a přirozené? Pascal měl plnou pravdu, když o takových lidech napsal: „Chybějí mi slova na označení takové duševní zrůdnosti."

Jak vypadá ve srovnání s tímto živočišným živořením život věřícího člověka! Kolik světla a hřejivé naděje dává křesťanu víra, která učí, že teprve po tomto krátkém období zkoušky přijde plnost života!

Ale i my mnohdy v této zkušební době přehodnocujeme hodnoty a klameme se ke své škodě. Zapomínáme, že konečným cílem všeho jest Bůh — jako nejvyšší Dobro, nejbližším cílem pak — analogicky — stvořené dobro, totiž spása naší duše. Nejde o to, aby se nám vedlo dobře, nýbrž abychom byli dobří. Kdyby všichni byli dobří, vedlo by se asi všem dobře; avšak dokud ne všichni se snaží být dobrými, stává se zřídka, že se dobrému vede na zemi dobře. Spíše vidíváme opak. Ale my nemůžeme žádati od Boha, aby tento přechodný život vykrášlil a zpříjemnil tak, že by nebylo třeba mysliti na onen Život. Toto chce přirozenými prostředky dosáhnout humanitářský deismus a v drastičtější formě marxismus, který jest vlastně nejextrémnějším, fanatickým racionalismem. Avšak skutečnost je jiná, totiž taková, jak učí Kristus a Církev. My jsme poutníky, kteří nemohou najednou sloužiti Bohu i mamonu (srov. Mat. 6, 24), kteří jsou v ideji Boží příliš drazí, než aby se mohli spokojiti s polo-bytím zde na zemi. My sice nejsme od věčnosti, avšak Bůh nás s věčností spojuje a k věčnosti určuje. Čas, prostor, celý vesmír a celé dějiny nevyváží cenu naší duše Jím stvořené, Jím milované, Jím chtěné. Pouze věčnost se jí vyrovná a ji vyplní. A my jsme umělci, kteří spolupůsobí na vytvoření své věčnosti.

Jest jen jeden okamžik, totiž smrt, který odedávna mnohým zatemňuje pohled do věčnosti a který všem vnucuje otázku: máme-li žít věčně, proč musíme bolestně zemříti? Ježíš přišel, aby i tuto bolest zmírnil a těm, kteří „mají uši k slyšení", dal porozuměti. On řekl, že smrt jest následek hříchu a pouze v tom, kdo miluje hřích, jest smrt věčná. Řekl, že jsme stvořeni od Boha a pro Boha, pro život v Bohu. Nespokojil se s tím, že to řekl: přišel na zem, aby žil život, který i my máme žít a jak jej máme žít. Svatý Pavel se svou obvyklou energií praví, že máme smýšleti, jak smýšlel Ježíš: „Haec sentite in vobis, quod et in Christo Jesu" (Filip. 2, 5). — Ježíš přemohl smrt. Tedy i naše myšlenky, poznáme-li Boha, nezemrou. Naše projevy lásky, milujeme-li Boha, nezaniknou. Naše práce, i ty neúhledné a nepatrné a nejmenší nezmizí: pohár vody, podaný z lásky k Bohu, zůstane ve své kráse mravní i na věčnosti. Tak tomu učil Ježíš slovem i příkladem.

Jsme spolutvůrci obrazu Božího v sobě, jestliže se rozhodneme sloužiti Bohu, který nám chce dáti podíl na svém věčném životě a svou oslavu chce založiti v našem čase a na naší slabosti. Avšak

cesta k této naší proměně, vlastně k této božské proměně našeho bytí, není pýcha, nýbrž pokora; ne touha míti, nýbrž dáti; ne soud, nýbrž odpuštění; ne touha po moci nad druhými, nýbrž ochota dáti sebe jiným; ne chtivost po požitcích, nýbrž trpělivost v souženích; ne hezký život — jak se hloupě říká —, nýbrž dobrý život. Odepřená zábava jest získaná radost; přijatá trampota jest nová síla; udělený dar jest obohacení; potlačená žádostivost jest novou vlastní zbraní. Kříž Kristův jest i křížem Jeho mystických údů: jest jedinou správnou, královskou, Boží cestou. „Vexilla Regis prodeunt...!"

3. *„Agnosce, o Christiane, dignitatem tuam!"* (Leo Magn., Serm. 21, 3; PL 54, 192.)

Snad nikdy jako dnes necítilo lidstvo, úpící pod tíží tolika bludů a běd, potřebu čehosi božského; a snad nikdy jako dnes nehledalo též východisko z tohoto stavu v objetí materialismu, novopohanské to věro- a mravouce, jež jest přece tak v rozporu s duchovou složkou lidské přirozenosti. S jedné strany stojíme u ssutin předůvěry, kterou člověk skládal ve své síly, a cítíme ten proud touhy lepších duchů po návratu k základům křesťanského života; ale s druhé strany se zdá, že se člověk nechce rozhodnouti žíti cele Evangelium, jež ukládá vypověděti nemilosrdný boj pýše, sobectví a nižším vášním. Osudná rozpolcenost dvou přirozeností v člověku, totiž živočišné a rozumové, která trvá po prvním hříchu prarodičů, způsobuje, že rozum sice vidí neodvratnou potřebu návratu ke křesťanským duchovním hodnotám, avšak přirozenost živočišná a oslabená vůle se zpěčují tomuto návratu. A tak lidstvo prochází těžkým obdobím krise, a to krise v podstatě mravní. Člověk jest hlavním hrdinou tvrdého, neustávajícího zápasu tmy proti světlu, bludů proti pravdě, nenávisti proti lásce, hmoty proti duchu. A není si třeba zastírati, že v tomto zápase, zaměstnávajícím člověka se všemi jeho silami rozumovými i mravními, jsou početnější porážky, pády a klopýtání, než vítězství. Je to však vina nikoliv nedostatečné Boží pomoci, nýbrž naší slabé a někdy i zlé vůle. — Myslím, že podobná myšlenka pohnula sv. Joba k tomu, že řekl známou, hlubokou pravdu o našem pozemském putování: „Život člověka na zemi jest boj." (Job, 7, 1.)

Kdo se dívá s otevřenýma očima kolem sebe, nemůže nevidět tyto bolestné skutečnosti:

Láska křesťanská byla hodně vytlačena ze společnosti a na její místo nastoupila závist a stranický duch. Hobbesova zásada „homo

homini lupus" nalézá nejširší uplatnění. I dnes jsou ovšem světci-hrdinové obětavé lásky, ale kolik je na druhé misce vah Božích těch, kteří hledí ukojiti jen své vlastní potřeby, své — často i nízké — vášně a bratry při tom mravně i hospodářsky rdousí!

Místo křesťanské pokory, královny a základu všech ostatních ctností, bylo zabráno nepřátelským houfem sebelásky, ctižádosti, pýchy a dalších smutných veličin, které pobízejí člověka, aby se vyvyšoval nad druhé a přestupoval při tom i přirozená práva. „Důstojnost" a „práva" lidské osobnosti, tak často v ústech všelijakých filanthropů přemílaná, znějí již jako slova bez obsahu.

Křesťanskou čistotu a askesi, odpovídající jednotlivým stavům, vystřídala bezuzdná honba za požitky smyslů, které snižují člověka s jeho důstojnosti rozumné bytosti na pudového živočicha. V nás jest vrozená touha po štěstí; avšak toto před námi utíká, dokud je hledáme v potrubí místo u pramene, v tvorech místo v Tvůrci, ve hmotě místo v duchu. A synové světa jsou tak zaslepeni v této „honbě", že ani z vlastní zkušenosti nepozorují neukojitelnost a marnost těchto snah, ani nerozumějí slovům sv. Augustina: „Domine, inquietum est cor nostrum, donec requiescat in Te!"

A tomu, kdo si uvědomuje, že toto nejsou pesimistické výmysly, nýbrž skutečnosti, napadne spontánně odpověď na otázku, kde jest kořen zla: mnoho křesťanů zapomnělo i zapomíná na svou důstojnost synů Božích, spoludědiců Kristových, údů Jeho mystického Těla. Toto „zapomínání" jednotlivců má však ohlas v celém životě společnosti: křesťan zapomíná na správné pojetí života na zemi, podle něhož „homo-Viator" zde nemá konečné vlasti; křesťan zapomíná na příkaz Kristův: „Hledejte nejprve království Boží... a ostatní bude vám přidáno" (Mat. 6, 33) a hledá právě naopak nejprve „to ostatní"; křesťan zapomíná na výzvu Boží, aby byl světlem a tím se zříká své vysoké důstojnosti. Výsledkem takového smýšlení a života, vzdáleného od Evangelia, nemůže býti než krise společnosti, krise rodiny, školy, vědy, svobody, civilisace — zkrátka krise duše, Bohu odcizené.

Lidská společnost čeká na Blahou Zvěst dosud. Mnozí ji neslyšeli, jiní kdysi se k ní nehlásili, opět jiní ji zapomněli. Kdo ji může přinést, ne-li láskou naplnění hlasatelé Kristovi, kteří by dovedli zprostředkovat Pravdu, Mír a Milost Boží lidem dobré vůle? Dokážeme i my býti s pomocí Nebes své době apoštoly, kteří by svým příkladem i slovem volali do všech ochablých duší slova

sv. Lva Velikého, které volá ke všem Církev sv. v šestém čtení Jitřních hodinek v den Narození Páně: „Agnosce, o Christiane, dignitatem tuam et divinae consors factus naturae, noli in veterem vilitatem degeneri conversatione redire. Memento, cuius capitis et cuius corporis sis membrum. Reminiscere, quia erutus de potestate tenebrarum, trauslatus es in Dei lumen et regnum!"

V Římě 25. 3. 1946.

SÍLA JEDNOTÍCÍ.

Miloslav Ambrož.

V pravdě se posvěťme a silou požehnání
z rozborů spojme se k plodnému zmrtvýchvstání.
Dej, Pane, milost nám, abychom se sžili,
v jednotě bratrské duchem se rozvichřili,
ať planou v půlnocích ohnivé znaky kříže
a pouto pevné jest, jež ve svazek nás víže.
Vždyť jedna Krev a jedno Tělo Krista
ve jménu Božím oběť svatou chystá,
ve Slově splnění a v Duchu láska jedna
nás mírem oblaží a vytrhne nás ze dna
všech marností a bídy, z temna odloučení.
Víc hlasatelů Boha s křížem na rameni
zas půjde pustinou za jiskrou, která mžiká
kdes v dálce nad polem, jež čeká na rolníka,
by rádlo ponořil a oral brázdu přímou,
jež vede ke Kristu, v níž malomocní hynou,
až poklad objeví tam zasypaný v poli;
dej darem minci svou ať rána méně bolí,
ó, Matko jednoty, buď naší pomocnicí,
svůj balzám jednoty vlej na prosící!

OREMUS PRO PONTIFICE NOSTRO PIO.

Dr Vladimír Nováček.

„Dnešní člověk — dělník, kapitalista, liberál, reakcionář — zůstal osamocen. Stýská se mu po společnosti. A tato společnost tu je: nadnárodní a nadhospodářská, jednotná a různorodá — kato-

lická Církev; je to chrám, vybudovaný z mnoha chrámů, otevřený bohatému i chudému, dělníkovi i zaměstnavateli, hříšníkovi i světci; je to katedra s nepřetržitou autoritou dvou tisíciletí, jež si vynucuje úctu diktátorů a vládců, jež mluví ve všech jazycích znajíc lidskou slabost i lidskou slávu, jež popřává útočiště duši i tělu, jež vyžaduje a dosahuje kázně bez vojska, bez policie, bez koncentračních táborů; je to dům, který přijímá Žida i křesťana, otroka či člověka svobodného ve jménu a ve službě Knížete pokoje, pokory a lidské solidarity, ve jménu Syna Božího, k patě jehož oltáře přikleká sám nejvyšší Pontifex." Jsou to jistě slova velice sympatická. Nejsou od žádného duchovního spisovatele. Ani ne od katolíka. Napsala je americká novinářka — Dorothy Thompson. Methodistka. Dnes — jak doufám — patří již mezi živé údy tajemného Těla Kristova. Je to upřímná chvála Církve. Těší nás. Burcuje náš živější zájem o Církev. Vždyť právě nám je Církev chrámem, z něhož prýští svěží pramen vody živé. Katedrou zářivé Kristovy pravdy. Otcovským domem, kde se cítíme tak dobře.

*

Církev — catedra veritatis. Katedra ovšem nemluví. Mluví zato Sedeus in cathedra. Papež. Os Christi. Mluví z plnosti světla Kristova. Ježíš Kristus sám totiž „udílí s nebe Pastýřům a Učitelům a zvláště svému Náměstku na zemi nebeské dary umění, rozumu a moudrosti, aby poklad víry věrně zachovávali, rázně hájili a pilně vysvětlovali a upevňovali" (Enc. Mystici Corporis). Z plnosti světla Kristova mluví i nynější neohrožený Sedens in cathedra Petri — Pius XII. Jeho slovo patří především nám — „milovaným synům". Osvěcuje. Posiluje. Těší. Varuje. Jeho slovo však zapadá i do srdcí všech těch, kdož jsou s ním spojeni aspoň touž věrou v jednoho osobního Boha. A nachází nepochybně úrodnou půdu i u těch lidé dobré vůle, kteří se chtějí zbavit pochyb a omylů a touží po světle a po správné cestě. Confirma frates tuos. Takový je úkol Petrův. Týž úkol je i Piův. Této povinnosti svého apoštolského úřadu je svatý Otec neúprosně věrný. „Jako Náměstek Toho, jenž v rozhodující chvíli před zástupcem tehdejší nejvyšší pozemské autority řekl veliké slovo: „Já jsem se k tomu narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší hlas můj" (Jan 18, 37), nejsme ničím více povinováni Svému úřadu a také své době, než s apoštolskou neohrožeností vydat svědectví pravdě: testimonium perhibere ve-

ritati. Tato povinnost nutně obsahuje výklad a vyvrácení bludů a lidských chyb, které je nutno znáti, aby byla možná péče a léčení: „poznáte pravdu a pravda vás osvobodí" (Jan 8, 32). Při plnění této Své povinnosti nedáme se ovlivňovati pozemskými úvahami... ale splníme ji vždy prodchnuti tou otcovskou láskou, která, zatím co trpí bolestmi, které trápí syny, ukazuje jim lék, snažíce se tak napodobiti božský vzor pastýřů Dobrého Pastýře Ježíše, který je světlem i láskou: „Abychom vyznávajíce pravdu v lásce rostli" (Eph. 4, 15). (Enc. Summi Pontificatus.) To hovoří sám Andělský Pastýř. Půl roku po nastoupení na katedru galilejského rybáře.

*

Uplynulo sedm let. V předvečer narození Spasitele světa slyšíme týž neohrožený hlas. „Jediné duch lásky a posvátné povinnosti Našeho apoštolského úřadu Nás pudí k tomu... abychom se obrátili k celému světu a použili éterových vln, aby nesly až do končin země výraz Našich úzkostí a obav, Našich modliteb a vřelých nadějí, důvěřujíce, že mnohé ušlechtilé a chápající srdce i mezi těmi, která jsou mimo katolické společenství, uslyší Naše volání a neodmítne Nám svou účinnou spolupráci... Víme dobře, že Naše slova a Naše úmysly jsou v nebezpečí špatného výkladu, že mohou být překrucována za účelem politické propagandy. Avšak možnost takových zlomyslných výkladů nemůže zavříti Naše rty... Žádné příkazy, nechť si přicházejí od kohokoliv, nemohou býti mocnější nežli příkaz Kristův: ‚Jděte a učte!' S naprostou poslušností k božskému Zakladateli Církve zůstáváme a zůstaneme vždy věrni ze všech svých sil Svému úkolu, totiž hájení pravdy, chránění pravdy, hlásání věčných zásad lidskosti a lásky." Hlava zbělela. Ano. Ale duch je týž. Duch Kristův. Duch Petrův. Confirma fratres tuos!

*

A během těchto sedmi let? Kdo z nás se netěšil na vánoční projevy svatého Otce? První tři radiové vánoční projevy — 1939, 1940, 1941 — ostře vytyčují katolické zásady spravedlivého míru a trvalého mezinárodního řádu. Jsou to mistrná díla křesťanské tradice a rozsáhlého theologického a právního vzdělání Pia XII. K nim se čestně řadí vánoční poselství 1942 (zdravý rozum, osvětlený vírou, ukazuje principy spokojeného a spravedlivého sociálního života v každém národě) a 1943 (na troskách starého světa vyrůstá nová a svěží křesťanská civilisace). Poslední válečné po-

selství — 1944 — rozebírá se suverenní jistotou a učitelskou moudrostí problémy demokracie: práva, povinnosti a mravní požadavky občanů i vedoucích osobností v demokratickém státě a podstatný přínos Církve, učitelky a ochránkyně pravé důstojnosti a svobody člověka. — S jakou dychtivostí jsme naslouchali jeho slovům k dělnictvu o 50. výročí encykliky Rerum novarum; nebo jak důrazně se rozhovořil 1943 na nádvoří Belvedere ve Vatikáně k 25.000 dělníkům a otevřeně ukázal, jak t. zv. sociální revoluce dělníka osvobodila od otročení kapitalismu soukromému, ale svázala ho ještě hrubějšími pouty otroctví státnímu kapitalismu — bezpečná a jistá cesta ke štěstí dělnické třídy je pokroková a rozvážná evoluce za spolupráce všech tříd; anebo konečně s jakým pochopením skutečného dělnického života a jeho palčivých bolestí dává směrnice pro křesťanskou dělnickou odborovou práci v roce 1945. — Kdo spočítá jeho promluvy k řeholním řádům, kolejím, sdružením náboženským nebo ke generálům, ministrům, státníkům nebo k obyčejným vojákům (za rok od osvobození Říma — léto 1944 až léto 1945 — přijal v audienci přes milion spojeneckých vojáků!), sportovcům, lékařům, snoubencům, organisacím K. A. podle stavů, dětem po prvním sv. přijímání i dětem bez domova... Kolik je to světla Kristova! Kolik Kristovy útěchy! Kolik zásad Kristovy pravdy! A každé slovo vychází ze srdce Otce. S nevtíravou účastí. S milým a teplým úsměvem.

*

2. března 1947 slaví svatý Otec Pius XII. své 71. narozeniny. Současně vstupuje do devátého roku svého slavného pontifikátu. Oremus pro Pontifice nostro Pio! Dominus conservet Eum!

SV. JÁN BOSKO A MY.

Stefan Vrablec.

Viac ako 100 rokov uplynulo odvtedy, čo Don Bosko začal svoj zvláštny a šťastne volený apoštolát vo svojom oratóriu. Dnes svet žasne nad jeho dielom. Myšlienka oratória získala si sympatie celého katolíckeho sveta, ba viac, sympatie a uznanie nekatolíckeho sveta, čo iste je najvýraznejším svedectvom a ocenením diela. Táto sktočnosť poukazuje na dôležitosť a aktuálnosť nášho problému.

Po revolučných búrkach vo Francúzsku silná tendencia rozvrátiť starý sociálny poriadok rozrušila pokoj a harmóniu srdc v rodinnom krbe... a už sa valila ďalej. Zanechala za sebou nešťastné pomery a húfy opustenej mládeže. Nemal sa viac kto o ňu starať. Deti prestaly byť briliantom rodiny a ovocem lásky.

Žalostný stav farností volal po náprave. „Nedeľné školy", prvé oratória pred Don Boskom nestačily. Snažily sa síce pôsobiť, ale nevhodným spôsobom. Depresívny systém nemôhol už povedať svoje slovo. Vtedy v najvyššom čase objavila sa postava geniálneho svätca. Uviedol do kostolov a medzi ľud úctu k Panne Márii — Pomocnici — v prijateľnej forme. Okrem toho, a v tom spočíva veľkosť jeho aspoštolskej činnosti, „nedeľnú školu" nahradil svojím oratóriom. Výraz „oratórium" znamenal pre Don Boska synthezu a harmóniu dvoch vecí: — miesto modlitby a — čo si nijako neprotirečí — miesto zábavy. Zábava v poňatí Don Boskovom nebola nič iné, ako voľnejšie vydýchnutie mladíckej duše, okriatie mladého srdca, čo znamená veľký prínos na pole zbožnosti. Svoje zásady začal uplatňovať hneď, len čo nasbieral v piemontskej metropole — Turíne — hrlu opustených synov periférie. Shromažďoval ich okolo seba hoc' kde, rozprával s nimi a žartoval, lebo vedel, že najlepšia pôda pre sejbu v chlapeckej duši je veselá myseľ. Odstránil akúkoľvek školskú formálnosť, bez zaujatosti, bez najmenšej vôle rozkazovať, vždy len poúčal, zabával a radil. Vedel vo veselej forme podať hlboké náboženské pravdy, vedel ich primäť s láskou k sviatostiam. Vedel v ních vypestovať cit pre mravné hodnoty a lásku k práci. (Hovorieval, že záhaľka je pareniskom všetkého hriechu.) Týchto niekoľko úvodných slov nech je základom pre ďalšie uvažovanie.

Sv. Ján Bosko a my — bohoslovci — budúci kňazi. Aký vzťah je medzi nami? Keby sme žili v jeho dobe, ľahšie by bolo s odpoveďou. Možno by mal na nás priamy vplyv. Ako bohoslovec bol známy svojou zbožnosťou, skromnosťou a jednoduchosťou. Prípadne by sa dozvedeli o jeho praktickej láske k spolubratom, keď všetkým vedel zručne opraviť alebo zhotoviť nový biret. Alebo zaimponoval by nám azda ľahký úsmev na tvari, dedičstvo to „spolku veselosti". Korunou čností bola úcta k Panne — Pomocnici.

Toto všetko však patrí už iba minulosti a knihám. Dnešný človek kladie dôraz na realitu, na skutočnosť aká je. Možno, že i my. Nuž, obráťme sa ku skutočnosti.

Don Bosko žije ďalej vo svojom diele a rostie a vzmáha sa. Aký vzťah má byť teraz medzi nami a jeho dielom? Nebude od veci všimnúť si faktu, že na pr. slovenská inšpektória saleziánov pred nedávnom slávila desaťročie trvania už v desiatich ústavoch. Prečo taký vzostup? Azda preto, že sa im páčilo? Nie! Preto, že ích duch a činnosť sa ľuďom páčila. (Slová tieto nech nie sú chválou, ale illustráciou doteraz povedaného.) A ešte maľučkú otázku: Či je nejaký lepší vychovávateľ mládeže a apoštolský duch, ktorý by tak vedel vyriešiť problém mládeže nižších sociálnych vrstiev ako Don Bosko? Myslím, aspoň medzi mládežou, že nie veru. A táto jeho širokosť srdca a praktická láska vedela sa roztiahnúť ponad všetkých, ktorým bolo treba pomoci.

Už cítim, ako samočinne sa nám núka pobádanie čerpať a užívať bohatých skúseností Don Boska. Nechcem tým povedať, žeby každý, až bude v pastorácii, mal otvoriť aspoň nedeľné oratorium! V mnohých prípadoch by to bolo nemožné. Myslím však, že nevymyká sa nijako z hraníc možností keď poviem, že môžeme raz s veľkými úspechmi používať methody Don Boskovej. Keď si srovnáme teraz všetko, i to, v akých časoch sociálnych premien žil Don Bosko a v akých žijeme my, aký bol mladý svet v dobe Don Boskovej a aký je dnes, aký bol jeho cieľ a povinnosť a čo je našim cieľom a povinnosťou, ako orech zo škrupiny vylupne sa nám odpoveď. Náš pomer k Don Boskovi má byť pomer synov k otcovi. Máli bysme byť jeho synovia — mimo jeho spoločnosti. Dôverujme len. Nie je sobecký. Dal a dáva svoje skúsenosti k dispozícii všetkým, ktorí sa starajú o duše.

Námietka „to je spôsob pre taliánsku povahu a nie pre naše kraje" neplatí. Len si všimnime, akým smerom sa vyvíja postavenie kňaza a jeho vzťah k veriacim u nás. Priepasť rokov medzi dvomi veličinami, najnudnejšou nutnosťou musia navzájom spolupracovať, postupom času vynikla. Dnes vidíme kňaza medzi robotníkmi, roľníkmi i v salónoch; všade zapadne harmonicky do mozaiky života dnešku. Lenže successio temporalis platí ďalej. Všetko sa mení, i život, nie v essencii, ale v spôsobe. Mozaika života predstavuje ten istý obraz, len v inom prevedení A kňaz by mal zostať ako bol? Nie! Alebo by ho každý odsúmil ako príčinu disharmónie, alebo pri zvýraznení iných ťakov celkom by zanikol, stratil by dôležitosť poslania. Čo robiť? Prispôsobiť sa! Ako? Siahnuť ku koreňom, začať od začiatku a dielo sa podarí. Teraz najlepšie bude, myslím, nechať hovoriť samého Don Boska.

„... Táto časť ľudskej spoločnosti (mládež) veľmi jemná a drahocenná, na ktorej sa zakládajú nádeje šťastnej budúcnosti, nie je rozvrátená sama od seba. Nedbanlivosť rodičov, záhaľka, zlí kamaráti s ktorými sa dostanú do styku zvlášť vo sviatočný deň, veľmi ľahko zničia v útlom srdci princípy poriadku, dobrého mravu a náboženstva. To, že je niekedy už v skorom veku tak skazená, nespôsobilo množstvo vykonaného zla, ale skôr to, že bola bez dozoru, bez výchovy. Táto mládež skutočne potrebuje dobrotivú ruku, ktorá by ju viedla k čnosti, odďalovala od chýb. Ťažkosť je v najdení spôsobu, ako k nej hovoriť, ako ju udržať v medziach mravnosti. Zo spôsobov, ako prehľbiť náboženského ducha v srdciach opustených, za vhodný považujem oratórium... Keď mi bola sverená táto časť posvätnej služby... rozhodol som sa pracovať pre výchovu dobrých občanov na zemi, aby bol raz hodní obyvatelia nebies. Pán Boh mi pomáhaj pokračovať v tomto až do posledného vydýchnutia môjho života!" (Z korespondencie Sv. Jána Boska.)

Hľa, životný program apoštolský sv. Jána Boska!... A podarilo sa mu mnoho uskutočniť... Hľa, životný program nás — budúcich kňazov... A podarí sa nám mnoho uskutočniť, ak...

NÁŠ POMĚR K MISIJNÍ PRÁCI V ZÁMOŘÍ A U NÁS.

Jan Nesvačil.

Světová oktáva sjednocení končí čistě misijním úmyslem: „Aby se obrátili všichni pohané." Všimneme-li si ještě úmyslů Apoštolátu modlitby, které se každý měsíc zajímají o práci misijní, vidíme z toho jasně, že životním zájmem církve sv. a sv. Otce zůstává stále misijní apoštolát. Abychom si tedy osvojili ducha církve, abychom se cvičili ve ctnosti — sentire cum ecclesia, musíme i my hodně v sobě oživit zájem o misijní práci.

Podíváme-li se zpět do dějin církve, podíváme-li se na díla papežů, vidíme stále v popředí snahu o šíření království Božího na zemi, které vrcholí posledními misijními papeži Benediktem XV. a Piem XI. a jejich encyklikami Maximum illud a Rerum ecclesiae. Pius XI. ukládá všem věřícím za povinnost podporovat misijní apoštolát modlitbou, oběťmi a dary, vybízí biskupy, aby bez ohledu na nedostatek kněží ve svých diecésích, probouzeli a podporovali misijní povolání.

My dobře chápeme jednání těchto misijních papežů — vždyť světový misijní apoštolát uložil církvi sv. sám Kristus Pán jako svou poslední vůli.

Miliarda pohanů, která dosud zůstává v bludu a nevěře, snad mnohému připadá jako žalostné fiasko téměř dvoutisícileté misijní práce. Všimneme-li si však, jak těžký boj musela vést církev v této misijní práci proti mocnostem pekla, pak pochopíme to zdánlivé fiasko. Zůstává nám ovšem nerozřešenou otázkou, proč Bůh dopustil, že kvetoucí křesťanské obce v Malé Asii a severní Africe propadly mohamedanismu, proč Bůh dopustil neblahý východní rozkol, který tolik uškodil misijní práci, proč Bůh dopustil odpad celé severní Evropy, proč dopouští, že před našimi zraky naše velkoměsta a naše pohraničí se stává znovu misijním územím. Snad proto, abychom my stále mohli osvědčovat pravou lásku k Bohu hrdinnou prací misijní.

Máme před sebou nesmírné úkoly. Miliony nesmrtelných duší jsou v nebezpečí věčné záhuby. Miliony lidí žijí ve strašné duševní i tělesné bídě. Jaká bude naše reakce na ty veliké úkoly dneška? Jak odpovíme na volání miliardy pohanů, jak odpovíme na volání našeho pohraničí a našich velkoměst?

Tím, že rozšíříme svá srdce, budeme milovat všechny, modlit se, obětovat se za všechny. Tím, že probudíme v sobě takovou apoštolskou horlivost, jaká plnila srdce svaté Terezičky, když se modlila: „Ó Ježíši, mělo by mi stačit, že jsem Tvou snoubenkou, karmelitkou a jsouc spojena s Tebou i Matkou duší. Cítím však v sobě ještě jiná povolání, chtěla bych býti misionářem, ale netoliko na několik let, nýbrž chtěla bych jím býti od stvoření světa a zůstati jím až do konce věků. Chtěla bych procházeti světem a hlásati Tvé jméno a zasazovati Tvůj slavný kříž v pohanskou půdu. Ale jen jediná misie by mi nestačila, chtěla bych hlásati evangelium ve všech dílech světa zároveň a až na nejosamělejších ostrovech." Taková modlitba zůstává sice jen zbožným přáním a dojemným výrazem apoštolské horlivosti sv. Terezičky a snad i mnohé naší duše, která neví, při tak četných úkolech, kam se obrátit, kde začít pracovat. Upokojme se. Staneme-li se pokornými nástroji v rukou Božích, můžeme rozšířit svou apoštolskou činnost na všechny kouty světa modlitbou a obětí — ba můžeme svou apoštolskou práci protáhnout až do skonání světa. Zemřeme-li totiž jako skromní apoštolé Kristovi, neskončí tím naše práce, nýbrž budeme moci pracovat u Boha dále pro spásu duší tak, jak pra-

cuje sv. Terezička, patronka misií, jejíž hlavní činnost začíná až její smrtí.

Snad mnoho ideálních theologů nebude moci uskutečnit svůj misijní ideál pro nedostatek kněží v naší vlasti. Snad mnoho misijních povolání bude zmařeno nepříznivými poměry. To nás však nemusí znepokojit. Jen snažme se o jedno — o svatost — o dokonalé splnění vůle Boží. Bůh sám ví nejlépe, na kterém místě můžeme vykonat nejvíce. Vždyť ani sv. Jan Bosko nemohl uskutečnit svou vášnivou touhu, být františkánským misionářem, poněvadž Bůh měl s ním jiný plán. Don Bosko měl býti otcem a vychovatelem misionářů. Oč více vykonal ve svých duchovních synech a dcerách, než by byl vykonal sám, to nám jasně ukazují dějiny salesiánských misií.

Kristus musí kralovat nade všemi lidmi. Znamení spásy musí obejmout celý svět. O dosažení tohoto cíle pracují misionáři. Naší povinností jest, podle svých sil a schopností podporovat jejich práci. Oživme v sobě vřelý zájem o spásu nesmrtelných duší, o časné blaho ubohých pohanů. Nemůžeme-li se všichni účastnit misijní práce přímo jako sv. František Xaverský, pracujme o spásu pohanů alespoň nepřímo jako sv. Terezie Ježíškova a sv. Jan Bosko — modlitbou, obětí a tím, že budeme vychovávat misionáře z těch, které budeme učit jako katecheté.

JAK NA TO.

Ladislav Simajchl.

Pod tímto titulem psal v minulém čísle bratr Medek o potřebě vyrovnati se s Museem. Zmiňuje se o postoji bratří Slováků, který nás udivuje. Jestliže je na Slovensku tak snadné vydání nového časopisu, proč to není raději obnovení „Svetla“, po kterém zůstala nezaplněná mezera?

S dnešním stavem Musea jsou nespokojeni nejen slovenští, ale i čeští bohoslovci. Avšak napravovat věc tím, že ji zavrhneme, je sice cesta nejkratší a nejsnadnější, ale pochybného užitku. Je jisté, že bohoslovecký, stavovský časopis potřebujeme. Není pochyby o tom, že Museum dovedlo být aktuální a užitečné. Kde je tedy příčina, že nám Museum mnoho nedává, jak připouští i bratr Medek? On ji vidí v jeho isolovanosti od slovanského světa a v nedostatku zájmu a spolupráce. Tato lhostejnost je však je-

nom následkem toho, že Museum stojí mimo dobu, stranou hlavních zájmů bohoslovců dnešní doby.

Všimněme si jen, co dělalo Museum aktuálním dříve. Při jeho počátcích to byla myšlenka vlastenecká, národní probuzení. Když toho bylo dosaženo, šlo i Museum dále, stalo se časopisem slovanských bohoslovců. K myšlence vlastenecké se tu přidal prvek unijní, snaha o sblížení Slovanů; a zase konkretně zaměřený především na slovanské bratry na Balkáně. Dokladem, jak živá byla tato myšlenka v seminářích, je kniha P. Fr. Venhudy: „Župnik sarajevsko-polskij" (vydalo Dědictví sv. Cyrila a Metoděje v Brně).

Za první republiky se Museum pozvolna stávalo zkušebnou talentů literárních a adeptů doktorských titulů, přestalo být nositelem a mluvčím jednotných hnutí, a tím se okruh zájemců počal zužovat. Máme-li Museu vrátit řekněme jeho popularitu, neznamená to, že se máme vracet do minulosti také thematicky. Vlastenčení by dnes znamenalo nositi sovy do Athén a také myšlenka „slovanské vzájemnosti" se nezdá být nejaktuálnějším zájmem všech bohoslovců.

Jsou tu speciální zájmy a problémy jednotlivých národů; k informaci a vzájemnému poznávání slouží jiné prostředky a časopisy, nehledě k praktickým obtížím, na př. jazykovým. Kolik bratří by si mohlo přečíst článek psaný chorvatsky nebo slovinsky, jak v Museu v oněch dobách bývaly? Kolik bratří na př. četlo ukrajinský článek v minulém ročníku? Myšlenku unijní studuje a propaguje hnutí kolem Velehradu. Netvrdím tím, že se dnešní bohoslovec o unii nezajímá, ale není to jeho zájem hlavní.

Mnohem palčivějším jsou nám otázky apoštolátu, těch devadesát procent praktických pohanů kolem nás, jimž se připravujeme hlásat Krista. Jsou ovšem speciální kněžské časopisy, věnující se výhradně praktickým otázkám pastoračním, ale i pro nás je tu bohaté pracovní pole a hlavně bezprostřední předmět našeho zájmu. Jako bohoslovci můžeme využít dvou velkých výhod, které máme pokud jsme v semináři: jednak času a klidu ke studiu a potom možnosti spolupráce větších celků, dělby práce v kroužcích. Můžeme důkladně zkoumat problémy naší doby a současné bludy. Sledovat v cizích časopisech a publikacích apoštolátní methody v jiných zemích, kde jsou nesporně v mnohém před námi.

Je třeba rozdělit si obory mezi semináři a kroužky. Výsledky uveřejňovat v Museu. Na Velehradě shrnout dílo roku a rozvrhnout práci pro příští rok. Jako praktický příklad lze uvésti činnost semináře ve Spišské Kapitule za války (nevím, zdali v ní ještě pokračují), z jehož úsilí vyrostl dokonce slibný časopis „Svetlo", o němž jsem se zmínil na začátku. O této činnosti Liturgického krúžku ve Spišské Kapitule jsme ovšem v Museu nečetli nic.

Otázka příštího směru a poslání je věc důležitá nejen pro Museum samo, ale pro všechny československé bohoslovce. Všechny semináře by o tom měly uvažovat a podat své návrhy. Na Velehradských jednáních, která trpí chaotičností a snahou prosadit vlastní hotově přivezený návrh, se mnoho positivního v této věci nedosáhne, nebude-li vše předem jasně promyšleno a na stránkách Musea společně prozkoumáno.

SJEZD ČESKOSLOVENSKÝCH BOHOSLOVCŮ V ROCE 1947.

Čas pokročil a je třeba začít s přípravami. Předem však je záhodno zdůraznit, aby byla odstraněna případná nedůvěra, která by vznikla pod dojmem posledních dvou sjezdů, že se vynasnažíme o takové zlepšení po stránce technické i programové, aby nebylo nespokojenců, aby bohoslovci odjížděli z Velehradu osvěženi na těle i na duchu, a ne ubiti horkem, únavou a případně i sjezdováním.

Chceme vyhovět přáním všech bohoslovců naší republiky. Proto považujeme za nejvhodnější návrh, abychom se všichni sešli k poradě, kde by byly prodebatovány všechny těžkosti a sestaven program, který by všem vyhovoval. Nabízí se nám vhodná příležitost k 21. únoru, kdy bude v Olomouci slavnostní otevření Palackého university za účasti pana presidenta, členů vlády, rektorů a děkanů všech českých a slovenských vysokých škol.

Zveme proto srdečně zástupce všech českých a slovenských seminářů k návštěvě Olomouce ve dnech 21. až 23. února. Podrobnější informace byly dodány všem písemně.

Bylo by jistě účelné, kdyby každý delegát přišel už s programovým návrhem svého semináře. Nabízíme tu theoretický nástin

programu, k němuž jsme použili také konkretních návrhů slovenského spolubratra Tomašoviče z Bratislavy.

Program by se rozpadal na dvě části: ústřední sjezdová myšlenka by byla thematem odborných přednášek, konaných jednou denně. To by byla páteř sjezdu. Jinak by se sjezdové jednání koncentrovalo do sjezdových sekcí, které by měly víc ráz debatní. Na př. sekce literární, unijní, misijní, pastorační, sociální, Orel, Junák, který by také mohl obstarat nějaké večerní zábavní podniky a pod. Snad také Mariánské družiny by si mohly uspořádat nějakou společnou schůzi.

Je třeba také zdůraznit rekreační prvek sjezdu. Proto by bylo vhodné uspořádat nějaký výlet, případně některé sekce by mohly svoje jednání přenést do přírody. Také odbíjená by se mohla pěstovat, i jinak by snad bylo lze přispět k rekreaci.

Bohoslovecký sjezd ovšem také nemůže opomíjet duchovní život. Proto by měla být na začátku sjezdu jednodenní rekolekce a po celou dobu sjezdu příležitost k duchovním hovorům s odborníky duchovního života.

Znovu zveme srdečně všechny semináře našich zemí, aby poslaly své delegáty, nejlépe aspoň po dvou, do Olomouce ve dnech 21. až 23. února. Budete nám všichni srdečně vítáni. Zároveň prosíme všechny bohoslovce, aby vroucí modlitbou podporovali naše úsilí, aby sjezd se zdařil a přinesl užitek nejen účastníkům, ale i Církvi a tím i oběma našim národům.

Za

Přípravný výbor sjezdu čsl. bohoslovců:

Justin Slouka, jednatel. Václav Medek, předseda.

Význam těchto sjezdů je po mnohé stránce veliký. Pojednávať se na sjezdech o akutních soudobých otázkách náboženských, kulturních, literárních a sociálních. V dorostu kněžském se živí idea cyrilometodějská i zápal pro dobudování svatého díla, spjatého se zdmi posvátného Velehradu.

U kolébky cyrilometodějské víry a osvěty se křísí a utužuje věrnost ke svatému odkazu slovanských apoštolů. U hrobu sv. Metoděje obnovuje dorost kněžský svá dobrá předsevzetí, vzájemně se vyzývá k práci, a radí se o jednotném postupu v díle pro Boha a vlast. Dr Fr. Cinek: A. C. Stojan, život a dílo.

Ze seminářů.

Olomouc. Za dobu od poloviny října do poloviny ledna můžeme vykázat bohatou činnost, ať už vlastní v semináři a na fakultě, ať už účastí na kulturním životě v nově se formujícím universitním městě Olomouci. V pátek 11. října se zúčastnila početná delegace bohoslovců přednášky Dr R. Plajnera na thema: „Mé dojmy z návštěvy v SSSR", kterou uspořádal olomoucký Junák. — V neděli nato, 13. října, přednášel na CM bohoslovecké fakultě vzácný host z Říma profesor Orientálního ústavu P. Dr Josef Olšr TJ. na thema: „Charitní práce sv. Otce Pia XII. za války a odboj české emigrace v Římě". Hodnotu přednášky neobyčejně zvýšily světelné obrazy a dokumenty o této činnosti, jinak ještě u nás neuveřejněné. Jsme nesmírně vděčni za tuto vzácnou a jedinečnou přednášku, neboť přednášející jako očitý svědek nám objasnil mnoho z toho, co Vatikán z různých důvodů za okupace neuveřejnil. Postava Pia XII. vzroste jistě i u nás — i po lidské stránce — až vše vyjde na světlo.

15. října se konala v historické universitní aule valná hromada Fakultního spolku CM bohoslovecké fakulty za účasti představitelů university J. M. Msgre Dr Cinka, prorektora Palackého university, a J. S. Dr Konečného, děkana bohoslovecké fakulty, a předsedy SVS Olomouc Dr Zd. Šprince. Zvoleni byli: předsedou Oldřich Otýpka, místopředs. Ant. Andrýsek, jednatelem Jan Kriſt.

Ve výroční den prvního dosažení samostatnosti 28. října se zúčastnili bohoslovci manifestace, na níž promluvili ministr Dr P. Drtina a J. M. Msgre Dr Cinek.

15. listopadu odjeli do Říma na studie další dva bohoslovci: Josef Motal a Jar. Sychra, čímž se počet našich bohoslovců v Římě zvýšil na osm. J. E. ndp. arcibiskup je posílal do Říma se slovy: „Naučte se tam milovat sv. Otce a po svém návratu šiřte tuto lásku mezi moravským lidem."

Oslavy smutného výročí studentské persekuce 17. listopadu byly letos zvláště slavnostní. Započaly 16. listopadu slavnostním Requiem u Panny Marie Sněžné, které celebroval a smutečním projevem doprovodil J. M. Msgre Dr Cinek. Po Requiem odstartovala štafeta studentů k hrobu první oběti 17. listopadu MUDr in memoriam Jana Opletala v Litovli, na jehož hrob položili věnec dva vedoucí bohoslovci fakultního spolku.

Součást oslav 17. listopadu tvořil koncert brněnských katolických akademiků Moravana, kteří v přeplněném sále Reduty zapěli Křížkovského kantátu: „Hvězdy dvě", Foersterova „Sv. Václava", „Oráče" a „Hymnus" (dvojsbor) a „Prosbu" od Viléma Blažka. Svým skvělým výkonem uchvátili posluchačstvo, které si vynutilo dlouhotrvajícím potleskem další přídavky: Kyjov, Já jsem Slovan, Odpadlý od srdce a ukončující Moravěnku. — Koncert poctili svou návštěvou vzácný zahraniční host J. M. Dr Van der Leeuw, holandský ministr a rektor university v Leydenu, a J. M. rektor Dr J. L. Fischer se všemi akademickými představiteli Palackého university. Odpoledne se zúčastnili titíž významní hosté slavnostní schůze SVS Olomouc v Aule CM bohoslovecké fakulty a na druhý den 17. listopadu

slavnostního předání nových insignií Palackého university v městské Redutě.

Svatý Mikuláš pro množství práce a z jiných technických důvodů přišel k nám do semináře anticipando už 4. prosince. V seminární tělocvičně byla uspořádána akademie s bohatým programem a rozdílením dárků. — Zvláště se líbila opereta „Pro husičku".

15. prosince se konal tábor lidu kuřácké republiky „Bosny" s přijímáním nových členů (I. roč.) a volbou nového představenstva. Starostou byl zvolen Zd. Pícha. Přes vánoční prázdniny zůstali v semináři na ministerce bohoslovci I. a II. ročníku, a že nezaháleli, toho byla dokladem pěkná vánoční akademie (24. prosince) s koledami, básněmi a ukázkami vánoční literatury.

Po vánočních prázdninách nám dával exercicie P. Tieze TJ. z Brna, při nichž udělil J. E. ndp. biskup Dr Stan. Zela svěcení podjáhenské, nižší svěcení (II. a III. roč.) a tonsurky (I. roč.).

4. a 25. listopadu se zúčastnili bohoslovci koncertů Moravské Filharmonie a 19. ledna koncertu pěveckého spolku Žerotín a Mor. Filharm., na němž bylo provedeno Dvořákovo oratorium: Svatá Ludmila. 12. listopadu zhlédli film Pouť do Mekky v kinu Aktualita.

Aby byli spolehlivě informováni také o veřejném životě, využili návštěv dvou vynikajících universitních prof.-poslanců v Olomouci Dr V. Chytila, který je seznámil s problémy národohospodářskými a Dr B. Chudoby, který přednášel o poměru kněze k dnešní politice. Oba dva plně zaujali svými přednáškami a získali si vřelé sympatie, zvláště neúnavným a ochotným zodpovídáním dotazů.

V sobotu 25. ledna ukončilo 49 bohoslovců vyšších ročníků v čele s P. spirituálem Dr Šuránkem a P. ekonomem Srovnalíkem „technickou přípravu pro moderní pastoraci", totiž autokurs, a podrobili se všichni zkouškám s výborným prospěchem.

Banská Bystrica. — 19. januára J. E. ndp. biskup Dr Andrej Škrábik vysvätil na kňaze spolubrata z V. roč. Štefana Piecku. Ostatní spolubratia z V. ročníka dostanú 25. januára subdiakonát, 2. februára diakonát. Po skúškách vďačne sa zapojíme do spolupráce „Musea". Nateraz Vám želáme mnoho pomoci božej. — Jakož i my vyprošujeme vašim bratřím ordinantům hojně Božích milostí a síly k přijetí jha Kristova.

Brno. Misijní kroužek Sušilovy literární jednoty uspořádal 3. prosince na den sv. Františka Xaverského menší akademii s přednáškou a světelnými obrazy o životě a misijním díle sv. Františka. Na zakončení promluvil o stavu a zajímavostech některých misií podle zpráv z Říma vdp. spirituál Dr V. Nováček.

Na svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie 8. prosince zpíval sbor bohoslovců v nemocnici u sv. Anny Nešverovu mši „Missa sine nomine". Odpoledne přednesl několik sborů k pontifikálnímu požehnání ve farním chrámu na Křenové, zasvěceném Nejsvětější Panně. Večer promluvil P. Dr Karel Závadský TJ., ředitel papežského misijního ústavu na Velehradě, o dřevoryteckém umění mistra A. Hrabala. Zdůraznil duchovní prvek v jeho tvorbě a dal k nahlédnutí několik mis-

trových originálů z poslední doby.

V neděli 15. prosince promluvil na pozvání sociologického kroužku dp. Jan Uher o katolické Charitě. Zmínil se o historickém vývoji Charity, jejím dnešním stavu a oprávnění. Zdůraznil, že i bohoslovec si má získat co nejvřelejší poměr k Charitě, a to především výchovou ducha k lásce, jež je základem křesťanství a pak ochotou pomoci v domovské farnosti při zřizování farní Charity.

Před odjezdem na vánoční prázdniny uspořádala Sušilova liter. jednota 20. prosince vánoční akademii s bohatým programem. Úvodem promluvil vdp. spirituál Dr Vl. Nováček o svých vánocích v Římě. Dechový kvintet bohoslovců přednesl čtyři koledy Jana Čápa, jež vystřídalo recitační pásmo, sestavené z vánočních motivů podle českých spisovatelů. Sbor zazpíval koledy Martinkovy, Láníkovy a Křičkovy. Po přestávce provedl bohosl. orchestr Symfonii C-dur. J. Myslivečka a na zakončení spolu se sborem Cmíralovy „Krkonošské koledy".

Příštího dne večer alumnát utichl a bohoslovci se rozjeli se sváteční náladou ke svým domovům.

Když jsme 7. ledna znovu nastupovali, netušili jsme, že to bude jen na necelých čtrnáct dní. Pro nedostatek otopu byly přednášky ukončeny 19. ledna a odpoledne jsme se znovu rozjeli domů, tentokrát však ne na prázdniny, ale do pilné práce, poněvadž na 12.—15. února byly ohlášeny zkoušky ze všech theolog. disciplin a nastupovat budeme opět až 11. února. Doufáme, že se do té doby podaří překonat svízelnou situaci v zásobování palivem a že budeme moci opět nerušeně pokračovat ve studiích.

A ještě jednu radostnou zvěst: Dne 23. února začínají našim 32 kvintánům exercicie před přijetím subdiakonátu. Mementote, frates!

Nové knihy.

Adolf Gajdoš: **Ptačí legendy** - Brno, Brněnská tiskárna 1946, str. 30, 36 Kčs.

Kouzlo Gajdošových „Ptačích legend" uchvátí každou dětskou duši, v níž probouzející se obrazivost hledá svoje ztvárnění ve věcech kolem nás. Ptačí svět, jak jej autor zpřístupňuje dětskému nazírání, zde vystupuje v řadě legend, jako na př. „Legenda o hrdličce, o vlaštovičce, o špačkovi" a poslední „O třech ptáčcích", zpívajících o Kristově utrpení. Knížka je též krásnou oslavou stvoření a přírody a četné legendy svým zahrocením mohou platně přispět i k mravní výchově dětí. Kniha je vhodně doplněna obrázky Michala Floriana.

Drahomíra Gajdošová: **Stříbrný smích** - Brno, Brněnská tiskárna 1946, str. 130, 51 Kčs.

Autorka provází malé čtenáře jasným světem dětství, plným drobných příhod, štěstí i malých starostí — světem Pavla a Alenky. Pavlík, žárlivý na svou malou sestřičku, nechce se s ní dělit o maminčinu lásku. Poznávají i jejich malé přátele Božku, Martu a pasačku Mařku, děvčátko z Beskyd. Tam stráví dva měsíce prázdnin na slunečných pasekách ve společnosti hodných horalů. Avšak i chudá Mařka dojde svého štěstí, když přijede její strýc z daleké ciziny. Děti

se rozloučí s valašskými lesy a se všemi místy, která jim byla tak milá, a odvážejí s sebou do města smích — stříbrný smích čistých dětských srdcí.

S obálkou a ilustracemi Frant. Bílkovského. Až.

Jan van Ruysbroeck: **Zrcadlo věčné blaženosti.** Přeložil P. Emilián Soukup O. P. Dominikánská edice Krystal v Olomouci 1946. Cena Kčs 40.—.

Dílo, jež mělo ve 14. století tak hluboký vliv na všechny současníky, neztratilo na časovosti ani dnes, jak píše překladatel v úvodu: „Vydání českého překladu této knihy je dobře dobové, protože i u nás se velmi mluví o mystice, která však mystikou není, nevedouc člověka nad něj samotného; a také proto, že ukazuje možnosti z uvědomělého přijímání Eucharistie a života s Kristem." Knížka byla sepsána na přání jedné novicky z řádu Klarisek, je tedy vhodná i pro začátečníky v hlubším duchovním životě. Sm.

Břetislav Štorm: **Dobrý rytíř.** V úpravě autora vydal Vyšehrad v Praze 1946. Stran 210, cena brož. Kčs 63.—.

Kniha dokonalá formou i obsahem. Stylistická vybroušenost, mluva zahuštěná do zkratky a nápovědi, připomínající svou účinností naše nejlepší básníky, udiví u umělce, jehož hlavní zaměření nespočívá na poli slova. Stejně tak zaujme pohled na náš svět filtrem dokonalostí a zásad věků zašlých v těchto „obnovených obrazech" a alegoriích. — Vedle dříve již uveřejněné povídky Dobrý drak, je tu dalších sedm prací, jimž rozsahem i psychologickou hloubkou vrcholí „Soví hrad". — Četba vpravdě zušlechťující. Sm.

Robert Konečný: **Chudobky.** Vydalo nakladatelství Melantrich v Praze 1946. Stran 94, cena 48 Kčs. — Po knize tří próz „Studnici zapečetěné", která vyšla vítězně z literární soutěže Melantricha a která již tehdy našla velký ohlas ve veřejnosti, vydává R. Konečný novou knihu, jejímž výrazným znakem je plynulé prolínání poesie s filosofií, které charakterisuje i jeho dosavadní prozaickou tvorbu. „Chudobky jsou sbírka drobných, čistě a pozorně rytých prozaických medailonů, dýšících cudným a pokorným půvabem květinky, jež jim dala jméno. Něha a láska, pokora a čistota, soucit a porozumění, hluboké, básnicky jasnozřivé porozumění duší lidí i věcí jsou společným jmenovatelem jejich próz, hned lyricky rozevlátých, hned sevřených v hutnou, až dramaticky vypjatou zkratku, vždy vážných, něžných, vroucných a zduchovělých." Tak čteme na záložce knihy. Ale není na těch slovech písmene příkrasy a obchodního kumštu. S napětím a radostným pocitem krásna budete číst tuto něžnou knížku, prozářenou jemnou poesií a filosofií víry.

Nakladatelství B. Ruppa vydáním **„Královny Dagmar"** započalo s vydáváním souborných spisů Václava Beneše Třebízského, klasika české prózy historické, básníka, o němž Neruda vyznal: „Jediný z nás, který skutečně a v plném smyslu slova byl českým básníkem..." Není obvyklé, aby vydání díla Třebízského bylo zahajováno tímto svazkem, ale nakladatelství tak rozhodlo pro značnou podobu

naší doby s dobou Přemysla Otakara I., a hlavně pro krásně vylíčenou národní povahu Němců, která se opět v tak krvavých barvách projevila v posledních letech. Němci i křesťanství využívali pro provádění svých krvavých plánů, pro porobení slovanských sousedů, nikdy nepřijali křesťanství do svého srdce, a proto Třebízský, katolický kněz, jde proti nim v šicích dobrého i když pohanského kmene Bodrců. (Tak jest třeba rozuměti slovům doslovu Dr M. Novotného, v jehož redakci tento svazek vyšel.) Třebízský neodsuzuje jen naše nepřátele, ale vytýká i chyby Slovanů — nesvornost, sobectví, patolízalství, — které vykopaly hrob severským Slovanům a i v nás jsou hluboce zakořeněny.

Hodnoty díla Třebízského jsou celkem známy. Jest jen třeba, aby náš národ znovu si našel k němu cestu, zamiloval si je nejen pro jeho kvality vlastenecké, ale též pro onu bolest, s jakou dějiny národa, dějiny Slovanů jsou v jeho díle protrpěny.

Sigrid Undsetová: **Jaro.** Vydal Vyšehrad v Praze. — Už dávno jsme nečetli podobné knihy, plné barev a kouzelných hudeb. Je to skoro obyčejný příběh tiché lásky, vložený do krásného, divokého severu nad zadumané moře a namodralé fjordy. Ceníme si nejvíce tohoto nádherného popisu severské přírody, tlumeného v něžné pastelové nástiny, v nichž autorka je mistrem. Takovéto kouzlo opřádá tuto knihu, při jejíž četbě se nám zdá, jako bychom slyšeli plakat v této tiché písni lásky staré, dumavé severské pohádky . . . Ž.

Jakub Arbes: **Němci v Čechách,** historicko-politické rozpravy. Vydalo nakladatelství Melantrich v Praze jako 13. svazek díla Jakuba Arbesa roku 1946. Stran 386, cena brož. 120 Kčs. — Zajímavá dokumentární kniha o německém osidlování Čech nabývá zvláště v dnešní době neobyčejně aktuálního významu. Jakub Arbes shromáždil dokumentární materiál o „onom druhu Němců cizáků, kteří země koruny české za svou vlast nepokládají, zákonův zde platných neuznávají a nešetří, a proto také u nás žádných nároků na ochranu zákonní míti nemohou a nesmějí, neboli jinými slovy onen druh vetřelců, kteří — ať již kdykoli a z jakýchkoli důvodů — opustili nebo docela zradili vlastní svou vlast německou, a uchýlivše se do zemí koruny české, sledovali zde účele více méně nekalé, po případě i velezrádné . . ." jako píše autor v úvodu ke knize. Arbes ve svém díle všímá si germanisace českých zemí od nejdávnějších dob. Dokázav demokratičnost slovanských národů, obývajících území Čech a Moravy, poukazuje na to, že to byli právě Němci, kteří se přistěhovali na toto území, kteří zasévali od počátku rozbroje svou rozpínavostí a touhou po moci a kteří až do dob Arbesových byli rušiteli míru a pokoje v našich zemích. Veliké množství zajímavých článků a podrobností dokresluje velmi zřetelně obraz německých obyvatelů Čech a jasně dokazuje nemožnost dohody mezi oběma národy. Kniha, která vychází teprve v prvním vydání, bude jistě cenným historickým dokumentem.

Egon Hostovský: **Úkryt.** Vydalo nakladatelství Melantrich v Praze roku 1946, cena brož. 45 Kčs.

Spisovatel Egon Hostovský, jeden z nejnadanějších našich autorů, je znám již z let předválečných, kdy si dovedl získat naše sympatie jako jeden z nejvýznačnějších zjevů naší psychologické prózy. Donucen politickými poměry opustit vlast, uchyluje se do ciziny. Tam si získal přízeň světové veřejnosti. Během války vychází v Americe jeho román „Úkryt" ve třech českých vydáních a velmi záhy je překládán do angličtiny a francouzštiny.

Tato skvělá novela, líčící svěžím slohem osudy českého inženýra-emigranta v jeho vyhnanství ve Francii, je obrazem krisí a vnitřních zmatků člověka za války, člověka, který nestojí se zbraní v ruce tváří v tvář zlu, ale který se musí skrývat, mlčet a vyčkávat. Po odchodu z vlasti a po obsazení Francie nalézá úkryt u svého přítele, který ho ukryje v temném sklepě svého domu. Tam se musí vypořádat český vyhnanec se všemi vnitřními problémy, které jsou však též problémy současného světa, neboť katastrofa světová není jen katastrofou světa vnějšího, ale též stejně katastrofou světa vnitřního, jak píše v Malcolm. Cowley, a každý z nás musí na této katastrofě nést svůj podíl společné viny a každý musí projít vlastním očistným procesem. A jiný hlas světové kritiky: „Úkryt" vyniká všemi význačnými vlastnostmi hostovského umění. Silným dějovým napětím, ostrou charakteristikou osob, psychologickou analysou slabého hrdiny, dokonalou kresbou tragické doby, plné zrady a zmatků. A konečně: lze se z této novely poučit, že jistý druh otřesené víry, i když v přísně světském smyslu, může setřást černé brýle a postavit zoufalce tváří v tvář hodnotám nikdy dosud neuskutečněným.

Od téhož autora vychází současně v nakl. Melantrich jeho „Listy z vyhnanství", které vyšly v Americe již v roce 1941 a o rok později v anglickém překladu v Londýně. Jsou to povídky o vyhnancích, snažících se uniknout německé záplavě, o oněmělých básních, do jejichž snů ukládá vlastní touhu po domově, vlastní snění, do jejichž duší ukládá svůj tragický světlocit. Nad neklidem a kvasem doby převládá oddaná, vroucná láska k domovu, tvořící nejryzejší akordy této knihy.

Julius Słowacki: **Anbelli.** Přeložil. Jos. Matouš. Vydal Jan Pohořelý v Praze 1946. Grafická úprava a dřevoryty od Dr Langra. Cena brož. 120 Kčs.

Jedno z nejkrásnějších děl J. Słowackého v krásné výpravě Františka Koblihy bylo napsáno více než před stoletím, ale překvapí svou časovostí dnešního čtenáře, který pod dojmem hrůzných vzpomínek let minulých dovede lépe než kdy dříve spoluprožít s básníkem utrpení polského národa a strasti vyhnanců v sibiřských dolech a donucovacích pracovnách — předchůdcích to koncentráků našich časů. „Rytmovaná próza, kterou je tato sibiřská elegie napsána, křišťálově jasná a biblicky prostá, ale citově vroucí, zmocňuje se zádumčivou hudbou našeho nitra a probouzí v něm zvláštní stav, který spojoval Krasiński mystickou tesknotou." Překladateli J. Matoušovi se podařilo zachovat i v převodu elegický ráz mluvy Słowackého s jejím rytmem i hudebností. Sm.

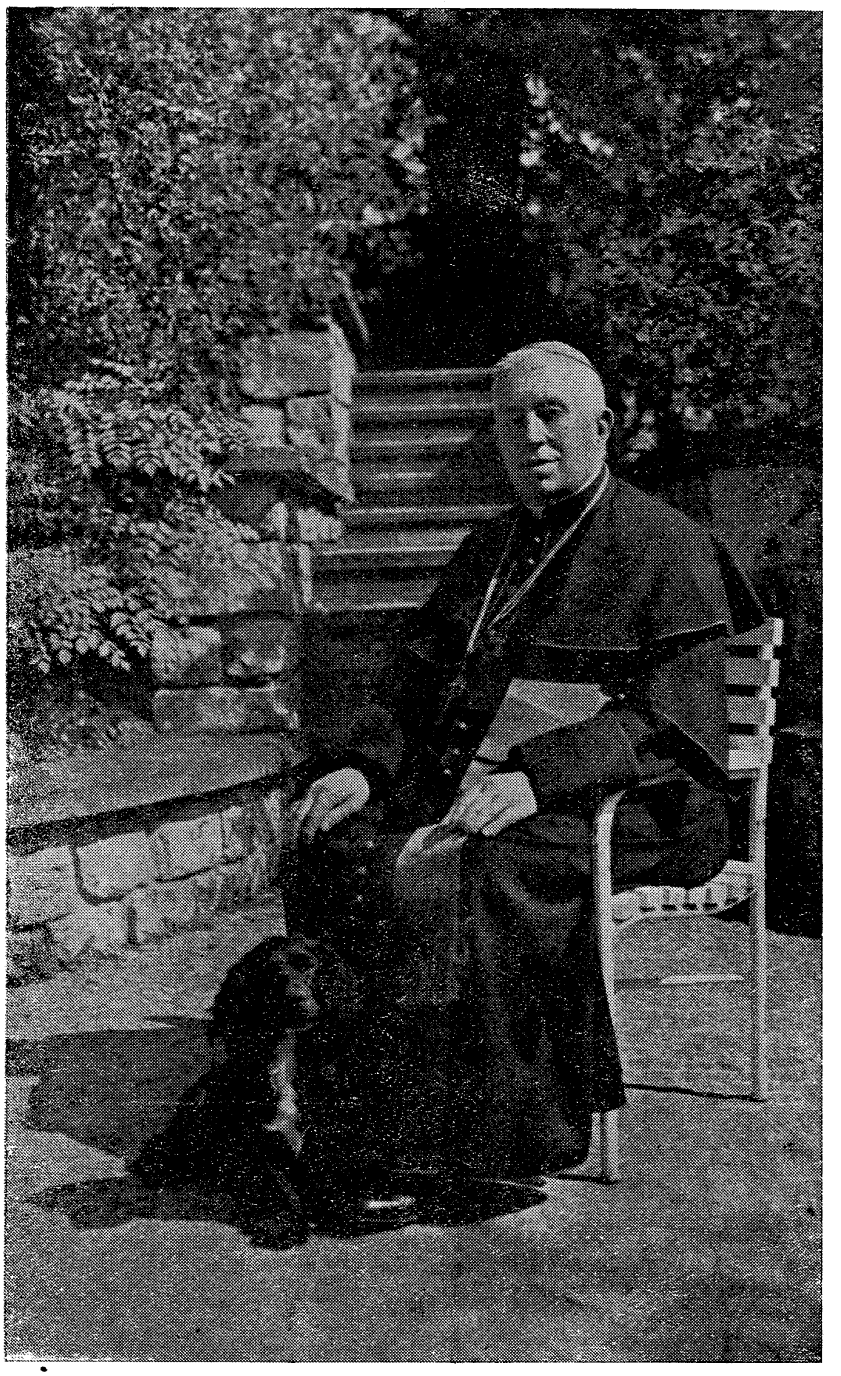

† arcibiskup olomoucký Dr Leopold Prečan

J. E. Dr Karel Skoupý, biskup brněnský

K ÚMRTÍ Dr LEOPOLDA PREČANA † ARCIBISKUPA OLOMOUCKÉHO.

Minulou neděli o svátku naší světice blahoslavené Anežky řekl jsem shromážděným věřícím, že 2. březen jest pro Církev dnem posvátným, ježto si připomínáme 71. narozeniny a oslavujeme osmé výročí volby slavně panujícího papeže Pia XII. — Dodal jsem však, že tento den bude smutně poznamenán v dějinách arcidiecése olomoucké a celé naší cyrilometodějské Moravy, ježto se s pozemským životem rozžehnal veliký syn Církve i národa, vznešený a milovaný metropolita moravský. A dnes, právě o jeho 81. narozeninách loučíme se s jeho tělesnou schránkou.

Veliká účast vzácných hostů z řad hierarchie v čele s nejdůst. p. internunciem, zástupců státních, samosprávných, školských, vojenských úřadů platí representantu Církve na Moravě, obrovská účast vel. duchovenstva a vaše, drazí věřící, patří milovanému arcipastýři a duchovnímu otci.

Myslím, že v Pánu zesnulý ze všech sil se přičiňoval a také toho dosáhl, že se splnilo přání jmenovací buly, aby nalezl ve svých kněžích a věřících sobě oddané dítky a oni navzájem v něm dobrého otce. Já sám při všech setkáních s ním, ať již to bylo po prvé na pouti římské v r. 1925, nebo později na sjezdech velehradských, nebo při různých jednáních zde v Olomouci, nebo na sv. Kopečku, byl jsem vždycky dojat jeho srdečnou nestrojenou laskavostí, jeho opravdu otcovským zájmem a vždycky jsem od něho odcházel povzbuzen a potěšen — opravdu jako od otce.

Jedna okolnost v jeho životě je zvláštní, až nápadná. Ačkoliv jako bohoslovec častěji churavěl a jako mladý kaplan musil si dokonce vyžádati zdravotní dovolenou, přece dosáhl požehnaného věku, A při tom celý jeho život byl vyplněn pilnou a houževnatou prací ať v různých úřadech konsistorních, přednáškami na fakultě nebo nakonec starostmi v úřadě velekněžském. Dobře o něm napsal před lety jeho životopisec: „Nedostal se k vysokým úřadům a hodnostem ani rodem, ani se nevyšplhal vlastní ctižádostí, ani jej ne-

vyvýšila protekce vlivných přátel. Přičinlivost, svědomité plnění povinností a důkladná znalost všeho potřebného k správnímu úřadování učinily jej hledaným a potřebným." A tyto vlastnosti, posvěcené bezúhonným kněžským životem a prodchnuté synovskou oddaností k Církvi sv., učinily jej hodným hodnosti velekněžské.

Úřad svůj nastoupil po krátké vládě nezapomenutelného arcibiskupa Dr Stojana. Ale již s ním jako jeho generální vikář sdílel všechny těžkosti a úzkosti doby popřevratové, kdy nepřátelé soustředěným prudkým útokem hnali na hradby posvátného Sionu naší vlasti a kdy někteří kněží zakolísali ve věrnosti k Církvi a převzatým závazkům a svým neblahým odpadem vnesli zmatek do řad věřícího lidu. Jen vševědoucí Bůh ví, co vytrpěli tito Církvi cele oddaní mužové v oněch neblahých letech. Stal se nejen nástupcem v úřadě, nýbrž i pokračovatelem v díle svého předchůdce. Ten pojal plán, případně dílo začal, ale pro předčasnou smrt provésti nemohl. V Pánu zesnulý pak plány prováděl, neb díla již započatá šťastně dokončil. Sem patří především práce na velikém díle unie, t. j. sjednocení rozkolných národů slovanských v pravé víře. V arcidiecési olomoucké leží Velehrad, náš slovanský Betlem, kolébka víry a kultury křesťanské, ohnisko mohutného obrodného hnutí náboženského a národního. — Velehrad, tento věkovitý památník díla svatých věrozvěstů všem Slovanům věnovaného, k této práci zrovna vybízel.

Již před první válkou uspořádal Dr Stojan čtyři sjezdy unionistické. Práce to průkopnická, jistě záslužná, ale práce více méně přípravná také z toho důvodu, že tehdejší vláda z důvodů politických tomuto dílu nijak nepřála. — Teprve po první válce v osvobozené vlasti s úchvalou Říma, s podporou naší vlády, za účasti vynikajících odborníků domácích i cizích byly konány čtyři sjezdy, které dosáhly světové úrovně a nalezly mocný ohlas i v cizině. A všichni účastníci, jmenovitě cizinci, byli plni úcty a obdivu k předsedovi — arcibiskupu Prečanovi, který všechny kongresy se svými obětavými spolupracovníky svědomitě a důkladně připravil a sám opravdu mistrně řídil, svou laskavostí a taktním vystupováním se vepsal v srdce všech.

Druhá válka konání dalších sjezdů znemožnila, ale myšlenka jimi propagovaná a nyní obnovenou basilikou velehradskou důrazněji připomínaná žije a Bůh dá, že nyní v nových poměrech se zase rozvine.

V požehnaném díle sv. věrozvěstů doma ve vlasti pracují biskupové se svými kněžími. Podmínkou a zárukou úspěchu jest obapolná láska a důvěra. A zesnulý pan arcibiskup miloval své kněze. Všechny jeho projevy ke kněžím ať v listech, nebo promluvách dýší upřímnou nelíčenou láskou a pochopením pro jejich práci a starosti. Musil bych jich citovati nepřehlednou řadu: od prvního pozdravu jeho při intronisaci „Exsultatio cordis mei, gaudium meum et corona mea", až po ona slova, která jsem četl nedávno v Dobrém pastýři: „Kdybych byl o deset let mladší, nerozpakoval bych se a jezdil bych od fary k faře, abych se alespoň na chvilku na každé zastavil a své kněze v jejich často lopotné a těžké práci potěšil a povzbudil." Tak cítí a mluví opravdový otec.

Své kněze miloval a jim důvěřoval. On to byl, který v době popřevratové — sdružování kněží nepříznivé — postavil se za myšlenku Jednoty duchovenstva v arcidiecési po vzoru Jednoty brněnské, zřizované, aby kněžstvo sdružené mohlo tím účinněji hájiti svých práv a vzájemně si pomáhati. A Jednota důvěru svého arcipastýře nezklamala. Vždycky pod jeho vedením, s jeho souhlasem a s jeho požehnáním pracovali radostně a nadšeně k prospěchu svaté věci.

A stejně později uvítal myšlenku nemocenského pojištění kněží a velkým darem umožnil vybudování této instituce ještě před uzákoněním k prospěchu a záchraně churavých a oddechu potřebujících kněží.

Miloval a staral se o své kněze a stejnou lásku a péči věnoval i čekatelům svatého kněžství, bohoslovcům a seminaristům, této naději Církve a vlasti. Upravená a rozšířená budova zdejšího semináře, nadace pro všechny ústavy založené, to vše dokazuje, jak pečoval, aby studenti a bohoslovci mohli se nerušeně věnovati přípravě na své budoucí povolání. A když za hospodářské krise kněžský seminář trpěl bídou, dojemným způsobem vyzýval ve svých pastýřských listech kněžstvo i věřící k vydatné podpoře ústavu pro diecési nejdůležitějšího.

A zlatá slova, jimiž je při různých příležitostech povzbuzoval, aby se svatostí a učeností připravili na své duchovní působení, jistě zapalovala mladá srdce ohněm lásky ke Kristu i k duším. — Byl miláčkem svých posluchačů, dokud přednášel na fakultě, byl ctěn a milován, i když povýšen byl na stolec biskupský.

A zmínil-li jsem se o nadacích pro bohoslovce a seminaristy, stačí dodati, že síť charitativních ústavů za jeho biskupování po

arcidiecési rozestřená a účinně ke zmírnění lidské bídy pracující, jest chloubou arcidiecése a skvělým památníkem jeho křesťanské lásky.

A jako se snažil zmírniti hmotnou bídu, tak, ba ještě více, usiloval odstraňovati bídu mravní, která následkem obou válek i v našem lidu nabyla hrozivé formy. Tomu slouží vedle obvyklé duchovní správy hlavně lidové misie a exercicie. Za něho byl dobudován a později rozšířen Stojanov na Velehradě, jeho velkodušností uskutečněna stavba poutního a exercičního domu na Hostýně a byly postaveny exerciční útulky i jinde.

A právě duchovními cvičeními mají býti věřící laikové připraveni a vychováni pro spolupráci s kněžími v Katolické akci, aby svět odkřesťaněný vrácen byl Kristu, aby dědictví otců — jak zpíváme — lidu našemu zůstalo zachováno.

Katolická akce je myšlenka velkolepá, posledními papeži stále zdůrazňovaná, ale má mnoho překážek, poněvadž se jedná o nové cesty v duchovní správě. Ale i zde našel p. arcibiskup radostné a horlivé spolupracovníky a také v tomto ohledu stojí jeho arcidiecése v historických zemích na místě prvním.

Místem na zemi nejsvětějším, místem, kde pro věřící duše tryskají prameny vody živé, jsou naše chrámy. A zvěčnělý pan arcibiskup svými dary umožňoval stavbu nových nebo přestavbu sešlých a malých kostelů tam, kde věřící pro chudobu potřebných prostředků sehnati nemohli.

Ale nejvelkolepější pomník si vybudoval nádherným chrámem na předměstí olomouckém, který zasvětil svatým našim věrozvěstům. To bude po jeho přání věkovitý pomník jeho i naší oživené úcty k našim po Bohu největším dobrodincům, a dejž Bůh, aby byl i naším příslibem, že víře vždy věrni budou Moravané.

A obrovský — mnohamilionový náklad zaplatil pan arcibiskup sám. Hle, pravý mecenáš, který pro sebe potřeboval pramálo, ale příjmů v intencích Církve používal ke cti Boží a prospěchu lidu.

Doufám, že se nemýlím, řeknu-li, že jeho přední zásluhou a také velikou radostí životní byl velkolepý — skoro nečekaný úspěch I. katolického sjezdu v Praze v roce 1935, který ukázal činorodou sílu katolictví pro život národní i pro žádoucí sblížení a sbratření národů, a který republice naší prospěl na fóru mezinárodním.

Řekl jsem, že to bylo přední jeho zásluhou, neboť nejen hmotné zabezpečení, nýbrž i ideová náplň byla sjezdu dána z Olomouce, od něho a jeho spolupracovníků.

A jistě radostí a zaslouženým vyznamenáním bylo pro něho, když v témže roce byl přítomen jako representant Církve a episkopátu při volbě našeho pana presidenta, jemuž v oné slavné chvíli přál hojné Boží požehnání k velikým a těžkým úkolům, které na něho čekaly.

A pak přišla druhá světová válka. Trpěl nesmírně, neboť jistě ne bez důvodu se častěji zmiňoval v pastýřských listech z oné doby o svých bezesných nocích. Trpěl jako starostlivý pastýř stádce Kristova, trpěl jako věrný syn svého národa. Řekl mi uprostřed války na Sv. Kopečku: „Vím, že uvěznění mých věrných a oddaných pomocníků bylo vlastně útokem na mne, aby mi bylo znemožněno vykonávání mého úřadu. Ale děkuji vroucně Bohu, že mne zachoval a zachovává a modlím se pokorně, abych s Jeho pomocí přežil tyto hrůzy a v svobodné vlasti mohl přispěti ke konsolidaci poměrů."

A Pán jeho modlitby vyslyšel. Pozdravil slunce svobody, uviděl slávu svého opět svobodného národa.

A nyní pokynul Pán. Ještě při posledních biskupských konferencích v listopadě překvapil nás všecky svou svěžestí, s jakou řídil třídenní jednání. Ale zarmoutil nás slovy, při loučení několikrát opakovanými, že je to již naposledy. — Jako by tušil, že se den jeho života již schýlil k západu.

Jeho předchůdce, veliký ctitel mariánský a pokračovatel v díle svatých věrozvěstů, odpočívá na cyrilometodějském Velehradě v basilice mariánské — a on, veliký jeho následovník, spočine v nádherném chrámě cyrilometodějském ve stínu mariánské svatyně na Svatém Kopečku, který od dětství byl mu místem nejmilejším.

In memoria aeterna erit iustus...

Brána Božího milosrdenství je vždy pootevřena. Aby se otevřela, stačí slabounce zaklepati; i dítě to dovede.

(Schryjwers: Božský přítel.)

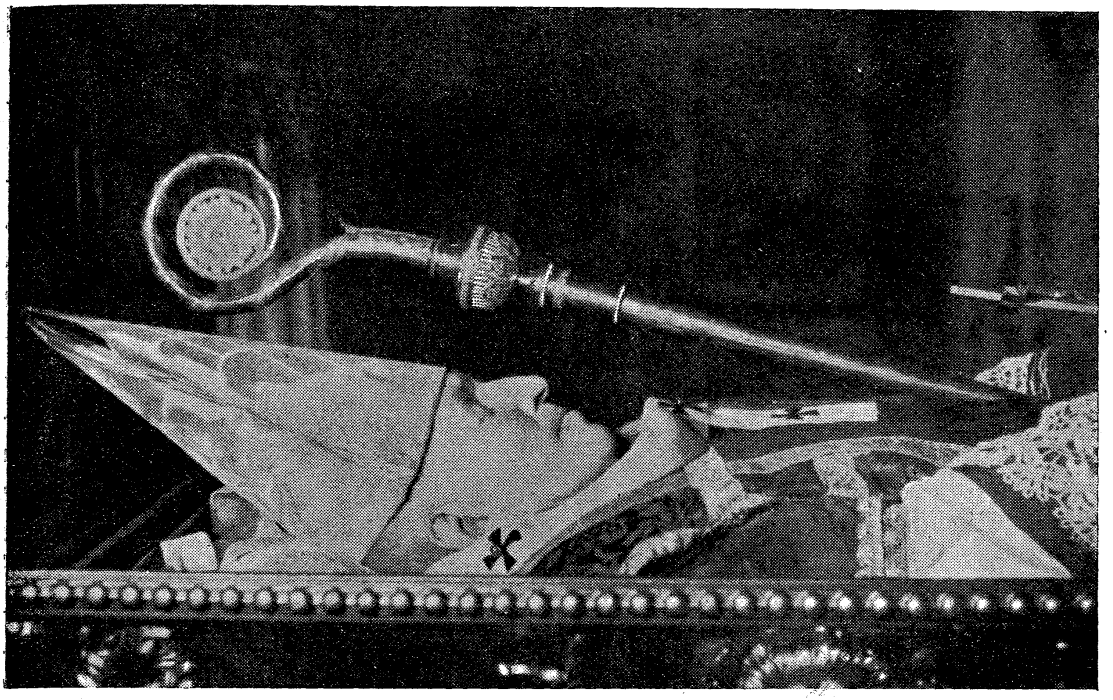

Poslední fotografie J. E. Dr L. Prečana.

ARCIBISKUP Dr LEOPOLD PREČAN A BOHOSLOVECKÉ SJEZDY.

Jan Železník.

In memoria aeterna erit iustus. Tak končil pohřební promluvu nad zemřelým olomouckým arcibiskupem Dr Leopoldem Prečanem brněnský biskup Dr Karel Skoupý.

A přidá-li se ke spravedlnosti ještě jeho otcovská láska, pak bude i vzpomínka — památka zintensivněna a bude v živé paměti zvláště kněžstva a bohoslovců jeho arcidiecése.

S hlubokým dojetím a nevypravitelným obdivem budu vzpomínat na své dvě audience u zemřelého arcipastýře. Po prvé to bylo 4. 7. 1945 — v předvečer svátku našich slovanských apoštolů sv. Cyrila a Metoděje.

Hned po skončení války jsme se rozhodli uspořádat na Velehradě děkovnou pouť bohoslovců a o tomto počinu jsme chtěli v prvé řadě informovat svého arcipastýře, chtěli jsme si vyžádat jeho svolení a požehnání. Byl jsem uveden P. superiorem Msgre

Hradilem k němu v arcibiskupské residenci v Olomouci, kam p. arcibiskup dojížděl jednou týdně, ve středu, ze Svatého Kopečka. Vstoupili jsme do jeho pracovny a tu se ve mně zatajil dech. Viděl jsem po prvé svého arcipastýře — vznešeného, ale tak milého, že po jeho prvních slovech jsem se cítil jako doma. „Pěkně vás vítám, co mně nesete nového?" a nabízel nám hned sedadla proti sobě u stolu. Vyložil jsem mu krátce, co mám na srdci. Se zájmem nás vyslechl a pravil prostě a srdečně: „Udělali jste mně velkou radost tímto návrhem. Žehnám vám zplna srdce." Radostí mu zazářily oči, když mluvil o Velehradě a o sjezdech. A co jsem se neodvážil sám, doplnil za mne Msgre superior. Pravil: „No, a pozvěte J. Excelenci, aby se osobně účastnil vaší pouti." Zasmál se a pravil: „Milý synu, kdybych byl mladší, nerozpakoval bych se ani na chvíli. Ale teď už to nejde. Budu se za vás všechny modlit a v duchu budu s vámi na Velehradě." Nežli jsme odešli, poprosil jsem o arcipastýřské požehnání. Radostně žehnal všem bohoslovcům a jejich činnosti „praesertim laboribus cum congressu Velehradensi conjunctis" a prosil, abychom tuto sjednocovací činnost podkládali pravým křesťanstvím cyrilometodějským a čelili tak politickým sjednocovacím snahám, které se tehdy počínaly probouzet a za sídlo si zvolily Děvín u Bratislavy.

Cítil jsem, že tato slova vycházela ze srdce arcipastýřova planoucího láskou ke všem slovanským bratřím, a že „moderní sjednocování politické" drásalo jeho duši.

A že na nás opravdu ndp. arcibiskup otcovsky pamatoval, toho dokladem byl vřelý pozdrav a telegram, který zaslal hned první den naší pouti. — — —

Za rok nato, v květnu 1946, jsem jej informoval o přípravách k celostátnímu sjezdu bohoslovců na Velehradě ve dnech 12.—16. srpna 1946. Prohlédl si program s tak živým zájmem, že mne to při jeho vysokém stáří radostně překvapilo. Rozhovořil se o přednášejících. Většinu jich znal z předválečných bohosloveckých sjezdů a měl velkou radost, že tímto krokem navazujeme na slavnou tradici velehradských sjezdů.

Ve shonu přípravných prací na Velehradě nás mile překvapil svým dopisem, odeslaným již 6. srpna 1946 a podepsaným chvějící se rukou.

„Děkuji Vám za pozvání na celostátní sjezd bohoslovců na posvátném Velehradě a za zaslání jeho programu.

Mám radost z toho, že po letech těžké poroby náš Velehrad znova ožívá a stává se zase dějištěm mohutných manifestací náboženských a kulturních, provanutých duchem cyrilometodějským.

Jak jsem mohl ze zaslaného mi programu seznati, převládají na celostátním sjezdu bohoslovců themata misijní a unijní. Byla to jistě šťastná myšlenka připomenouti všem účastníkům, právě na posvátném Velehradě ideály, pro které žili, pracovali a trpěli naši svatí apoštolové Cyril a Metoděj a pro které musí hořeti, pro které musí žíti a pracovati i každý katolický bohoslovec.

Pozdravuji celostátní sjezd bohoslovců na posvátném Velehradě, žehnám mu z plna srdce a přeji mu co největšího zdaru a úspěchu.

† Leopold
arcibiskup olomoucký.

SPOLUOBĚTOVATI SE S KRISTEM.

Josef Hrbata.

Čtení ze sv. Otců — svědků a strážců Tradice, jež jest spolu s Písmem sv. pramenem naší víry, mělo by nám býti trvalou potřebou a radostí. Vedle theologické hloubky jsou jejich spisy a promluvy plny svatého nadšení pro uskutečnění obrazu Kristova ve vlastní i ve svěřených duších. Nebojme se sáhnouti po některém ze zaprášených foliantů, v nichž jest uložen odlesk největších světel Církve sv., světel, která zapálil oheň boží! Nenechávejme spisy Otců mezi „klasickými díly literatury", která všichni lidé chválí, ale nikdo nečte! Kdo jednou ochutnal této plnotučné stravy, nezředěného vína svaté moudrosti Otců, jistě se k ní bude často vraceti s velkým užitkem pro sebe i pro jiné.

Benediktinští mniši z kongregace sv. Maura, nejbedlivější a nejhorlivější vydavatelé svatého Řehoře Naziánského, arcibiskupa cařihradského, (330—389), od něhož vydali v r. 1778 v hezkém svazku Řeči, poznamenali v úvodu k 45. řeči, z níž podáváme dnes ukázku (PG 36, 653—657): „Jest to však opravdu pozoruhodné, že v této tak hojné a podivuhodné řadě řečí Řehořových, první a poslední mají nadpis „Eis to hagion Pascha", Na sv. velikonoce,takže jaksi objímají a obsahují všechny ostatní. Sv. velikonoce, sacrum pascha, jejichž jméno jest v této řeči třikrát opakováno naším Theologem ke cti nejsvětější Trojice (col. 624

C), jsou podle jeho vlastních slov „svátek svátků, slavnost slavností". Bylo tedy vhodné, aby tak veliký kazatel božího slova otevřel a zavřel svá ústa zpěvem chvály tohoto svátku."

Když vyložil — po obsáhlém pohledu na dějiny toho, co Bůh pro člověka vykonal — význam této slavnosti, sv. Učitel pokračuje líčením velikosti Krista, naší žertvy, předobrazené v beránku, kterého Židé obětovali při východu z Egypta a v obřadech oné oběti, a přistupuje pak k naučným úvahám o tajemství vykoupení a k praktickým aplikacím (pouze tato část v kap. 22—25 jest přeložena). Spojení s Kristem, který trpí, umírá, zmrtvýchvstává a vstupuje na nebe pro nás, aby nám dal podíl na svém božství; trpěti a umříti s Kristem, abychom též s ním zmrtvýchvstali (srv. Řím. 6, 6 nn.), jest ústředním bodem praktického naučení, jež nám dávají velikonoce.

Homilie pak končí v dojemném osobním přízvuku modlitbou k Slovu a nejsvětější Trojici: „Přijmi tedy toto kázání, nikoliv jako prvotiny, nýbrž snad jako naplnění naší oběti, jako poděkování i prosbu současně ... Jestliže pak náš život se skončí tak, jak toužíme, a budeme přijati do nebeských stánků, i tam snad ti budeme obětovati na tvém svatém oltáři oběti příjemné, ó Otče i Slovo i Duše svatý" ... (col. 664 C). Tato smrt, kterou sv. Řehoř očekával v nejbližší době svým organismem, vyčerpaným pokáním a námahami, i svou duší, unavenou tolika pracemi a touhou po Bohu, přišla teprve tři či čtyři roky po této homilii, labutí to písni, která zaznívala asi r. 385 pod skromnými klenbami kostela v jeho rodném městě Arianzu, kam se světec uchýlil, když s krvácejícím srdcem opustil r. 381 své milované stádce v Cařihradě.

* * *

22. Předkládá se nyní naší úvaze skutečnost a nauka, kterou přemnozí přehlížejí, zatím co mně jest námětem, který si zaslouží hlubokého studia. Komu byla obětována a z jakého důvodu tato krev, jež byla za nás prolita, veliká a vznešená krev Boha, Velekněze i Obětní žertvy? Byli jsme v moci ďáblově, „zaprodáni hříchu"[1]) ochutnávajíce rozkoše zla. Jestliže však se výkupná cena dává jediné tomu, kdo má zajatce v rukou, táži se: Komu byla obětována tato krev a z jakého důvodu? Zloduchu? Vždyť to by byla největší potupa, aby tento lotr obdržel nejen výkupné od Boha, nýbrž Boha samého jako výkupné a měl by tak ze své krutovlády zisk nesmírně větší, než by bylo spravedlivo, aby nám

bylo odpuštěno. Otci? Ale, především, z jakého důvodu? Nebyl to přece on, kdo nás držel v otroctví. A pak, jak lze vysvětliti, že se zalíbila krev Jednorozeného Otci, jenž nepřijal ani oběť Izáka, přichystanou jeho otcem, nýbrž zaměnil oběť, nahradiv lidskou žertvu beranem?

Jest zřejmá pravda, že Otec přijímá oběť, ne že by ji žádal nebo jí potřeboval, nýbrž z jakéhosi prominutí a protože bylo třeba, aby byl člověk posvěcen lidstvím přijatým od Boha; Otec toto připustil, aby nás osvobodil, potřev svou mocí krutovládce a aby znovu nás pozvedl k sobě prostřednictvím Syna, jenž to splnil pro čest Otce, pro nějž se ukázal poslušným v každé věci. Hle, poslání Kristovo — a pomlčme uctivě o přemnohých jiných věcech.

Bronzový had, jenž byl zavěšen proti hadímu uštknutí,[2]) byl nikoliv znakem Toho, jenž za nás trpěl, nýbrž jeho protiznakem. On zachrání ty, kteří na něho hledí, ač již nevěříme, že jest živ, nýbrž že jest mrtev a usmrcuje síly, jež jsou mu poddány, jsa zabit, jak si zasloužil. A jaký vhodný náhrobní nápis mu dáme? „Kde jest, Smrti, osten tvůj? Kde jest, Smrti, vítězství tvé?“[3]) Kříž tě srazil, původce života tě usmrtil. Jsi nyní bez dechu, mrtev, nehybný, nečinný, a ač zachováváš podobu hada, visíš bezectně ve výši.

23. I my budeme účastni velikonoc, nyní sice ještě v předobraze, přece však zřejměji než ve Starém Zákoně (neboť Pascha starozákonní bylo — odvažuji se to říci — temnější symbol jiného symbolu); avšak zakrátko budeme jich účastni dokonalejším a jasnějším způsobem, tehdy totiž, až Slovo bude píti s námi tyto nové velikonoce v království Otcově[4]) a odhalí i poučí nás o tom, co nyní ukázalo neúplně. Neboť velikonoce, jež nyní poznáváme, jsou stále nové.

Jakýpak jest tento nápoj a pokrm, přísluší nám se naučiti, jemu pak přísluší nás poučiti a sděliti svým učedníkům své učení. Neboť pokrmem jest učení i pro toho, kdo je rozdává. Nuže, buďme i my účastni zákona podle evangelia, nikoliv podle litery; způsobem dokonalým, nikoliv nedokonalým; pro věčnost, nikoliv pro čas! Učiňme si hlavním městem nikoliv Jerusalem pozemský, nýbrž tamější metropoli; nikoliv tuto, která jest nyní šlapána vojsky, nýbrž onu, která jest slavena od andělů. Obětujme nikoliv býčky ani beránky, kteří pohazují rohy a kopyty,[5]) jež jsou většinou žertvy mrtvé a nemající citu, nýbrž obětujeme Bohu oběť chvály[6]) na nebeském oltáři spolu s tamějšími kůry. Odkryjme

první oponu, přibližme se ke druhé, pohleďme do velesvatyně! Řeknu více: obětujme sami sebe Bohu, vskutku se obětujme každého dne a v každé činnosti! Každou věc přijměme z lásky ke Slovu, napodobujme utrpením jeho umučení, oslavujme krví jeho krev, vystupme ochotně na kříž! Sladké jsou tyto hřeby, i když též nadmíru bolestné. Jest lépe trpěti s Kristem a pro Krista, než užívati s jinými rozkoší.

24. Jsi-li Šimon Cyrenský, vezmi kříž a následuj Krista.[7]) Jestliže jsi byl s ním jako lotr[8]) ukřižován, uznej jako onen správně smýšlející lotr Boha: Jestliže Kristus „byl počten se zločinci"[9]) pro tebe a tvůj hřích, ty se staň spravedlivým skrze něho. Adoruj toho, jenž byl pro tebe ukřižován; jsa sám ukřižován, uměj míti zisk i z tohoto zla; vykup si smrtí spásu. Vejdi s Ježíšem do ráje, abys pochopil, jaká dobra jsi ztratil, pozoruj tamější krásy a nechej zatvrzelého s jeho rouháním umříti venku! Jsi-li Josef z Arimathie, žádej tělo po tom, který je ukřižoval: ať se smírná Oběť světa stane tvým majetkem.[10]) Jsi-li Nikodem, onen zbožný člověk v nočních hodinách,[11]) pomaž jej vonnými mastmi pro pohřbení.[12]) Jsi-li jedna nebo druhá Maria, ať Salome či Jana, zaplač časně ráno. Hleď spatřiti první odvalený kámen,[13]) snad i anděly, ba samého Ježíše. Řekni mu něco, naslouchej jeho hlasu. Uslyšíš-li jeho odpověď: „Nedotýkej se mne",[14]) zůstaň v povzdálí, klaň se Slovu, avšak nermuť se. On ví, komu se dá viděti jako první. Obnov slavnost vzkříšení; přispěj na pomoc Evě, aby — první v pádu — první pozdravila Krista a oznámila to učedníkům. Buď Petrem či Janem: pospěš si ke hrobu, běž s ostatními, dříve než ostatní ve vznešeném závodě. Budeš-li přemožen v rychlosti, zvítěz v důkladnosti; nenahlížej pouze do náhrobku, nýbrž vejdi tam! Jestliže jako Tomáš nebudeš přítomen ve shromáždění učedníků, jimž se zjevil Kristus,[15]) nezůstaň v nevěře, jakmile jej spatříš. Jestliže tomu neuvěříš, věř tvrzení druhých, nebo — jestliže ani tomu ne — uvěř jistě aspoň jizvám hřebů. Jestliže On sestoupí do pekel, sestup s ním, poznej i tam tajemství Kristova, plán a důvod jeho dvojího sestoupení: že totiž svým Zjevením spasí prostě všechny, i ty tam, kteří uvěřili.

25. A jestliže vystoupí na nebesa, vystup s ním, připoj se k andělům, kteří tvoří jeho průvod a jej přijímají. Přikaž branám, aby se pozvedly,[16]) aby se zvedly výš a mohly přijmouti toho, jenž byl utrpením vyvýšen. A těm, kteří jsou na pochybách ohledně těla a známek mučení, jež neměl na sobě, když sestupoval s nebe,

a proto se táží: „Kdo jest tento Král slávy?“ odpověz: „Pán silný a mocný“,[16]) i ve všem tom, co kdy vykonal a koná, i v nynějším zápase a vítězství, jež podstoupil pro lidskou přirozenost. Dej dvojí odpověď na dvojí otázku. Jestliže plni obdivu řeknou podle dramatického způsobu Isaiášova: „Kdo jest ten, jenž přichází z Edomu“,[17]) z končin země? Čím jsou rudá roucha jeho, který nemá krve ani těla, jako roucho vinaře, jenž tlačil hrozny v lisu do vrchu naplněném? — ty tehdy ukaž krásu roucha toho těla, jež trpělo, bylo ozdobeno umučením a zaskvělo se leskem božství, nad něž není nic láskyhodnějšího ani krásnějšího.

Poznámky:

[1]) Řím. 7, 14; [2]) Num. 21, 8n; [3]) 1 Kor. 15, 55; Oseáš 13, 14; [4]) Mat. 26, 29; [5]) Ž. 68, 32; [6]) Ž. 49, 14; [7]) Luk. 23, 26; [8]) ib. 40; [9]) Is. 53, 12; [10]) Luk. 23, 50; [11]) Jan 3; [12]) Jan 19, 39; [13]) Mc. 16, 1; [14]) Jan 20, 17; [15]) ib. 24; [16]) Ž. 23, 7—9; [17]) Is. 63, 1nn.

POKORA A MÍRNOST V KNĚŽSKÉM ŽIVOTĚ.

Vítězslav Schneiderka CSsR.

„Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem“; těmito slovy ukazuje Ježíš Kristus, čeho je třeba, aby se křesťané stali jeho živým obrazem. Kněz — druhý Kristus — má volati svým životem se sv. Pavlem: „Buďte následovníky mými, jako já jsem Kristovým“, jinak by o něm platila výtka Kristova farizeům a zákoníkům: „... podle slov jejich se řiďte, příkladu jejich však nenásledujte.“ Musí tedy provázeti kněze pokora i tichost v jeho apoštolátě.

Všimněme si nejdříve pokory, která je základním kamenem celé budovy dokonalosti. Pokora, v protikladu k pýše, spočívá v krocení nezřízené touhy po vlastní cti. Projevuje se v poznání i uznání závislosti na Bohu i bližních.

Na prvém místě je správný postoj k Bohu. Ve všem lidském dění musí být oslavován Bůh. Platí-li tato zásada i ve všedním životě, čím spíše to platí v úřadě kněžském, službě Boží katexochén. Vždyť i Ježíš Kristus, pravý Syn Boží, nepřišel oslavit sebe, nýbrž Otce svého, jenž jest v nebesích.

A kněz, vyslanec Ježíše Krista, má míti jiný účel? Vždyť co koná svým jménem? Když uděluje svátosti, Kristus je uděluje; když

přináší nekrvavou oběť, Kristus je hlavním obětníkem, kněz sám zůstává nutným nástrojem; když káže nebo poučuje, nepodává nauku svou, nýbrž Toho, který ho poslal, Ježíše Krista. Ani svou důstojnost si nezasloužil; vždyť kolikrát dává Bůh přednost jinému než Josefu, příjmím spravedlivému. Neplatí-li o knězi: „Co máš, čeho bys nepřijal?" Bůh tedy žádá, aby kněz byl pokorný, uznal svou závislost na Něm a vše konal pro jeho čest.

A co žádá lid od kněze? Mají být křesťané Apollovi, Pavlovi, Petrovi, nebo jsou Kristovi? Jak budou Kristovi, když se kněz snaží, aby on sám byl osou jejich života? Jaký to kontrast v ideálech. Syn hledá slávu Otce, jeho vyslanec však sebe. Jaké požehnání může být v apoštolátě, je-li založen nebo provázen zlořečenou pýchou? Osobní sympatie snad mnoho znamenají, mnoho zmohou. Ale což, když kněz opustí jednou své působiště? Jak obstojí budova, zbudovaná na jiném základě než Ježíši Kristu? Je-li ztráta duchovního vůdce velmi osudná i pro duše co nejtěsněji s Bohem sjednocené, oč horší je účinek u těch, které jenom na něm lpěly. Není-li pokrytectvím býti vyslancem Božím, při tom však nehledati co je Božího, ale jen vlastní prospěch? Svět je neupřímností takřka přesycen; touží po upřímnosti. Proto právě moderní svět se dovede sklonit jen před pravou pokorou. Toliko skutečná pokora se dovede povznést nad nezdary a znovu a znovu začínat. Jen ten kněz, který pracoval výhradně pro čest Boha-Vykupitele, může s klidným, třebas probodeným srdcem zvolati: „Nyní oslav mne, jako já jsem oslavil Tebe." Třebas vidí své dílo takřka zničeno, ví, že jednou jako símě pohřbeno do země vzklíčí k novému, plnějšímu životu.

Pokora si všímá nejen Boha, nýbrž i bližního. Kněz jako každý člověk má své představené, má své rovné spolubratry, má i své poddané. Pokora žádá, aby poměr knězův k těmto třem skupinám byl správný.

Kněz si musí být vědom, že i pro něho je představený zástupcem Božím. Představeným se nestal proto, že ví více než druzí, že jeho apoštolát je plodnější, že je dovednější. Ve všech těch věcech může nad něj vynikat i prostý kněz. Talent však neosvobozuje od podřízenosti. Představený se může zdát někdy i brzdou v apoštolátě; a tu je třeba velké pokory, zde je nutno uznat jeho právo. Není to jen malá oběť pro ohnivého, nadšeného kněze. Ale i tuto obtížnou brzdu může kněz proměnit v apoštolát: modlitbou a po-

drobením se. Neboť hlavním požadavkem apoštolátu je kanonické poslání; a to závisí zcela na vůli představených.

Pokora žádá na knězi, aby se mezi svými spolubratry nad jiné nevynášel. Každý rozumný člověk uzná, že nejsme všichni stejně schopni, stejně nadáni. Kdo má pět hřiven, ať s nimi pečlivě hospodaří, pomáhá těm, kdo mají jen jednu nebo dvě hřivny, a to tak, aby bylo poznat, že si je vědom, že jsou si mocí stejně rovni. Kdo zase je méně schopný, nemá toužiti dostat se tam, kde jeho síly nestačí. Pokud toho nedosáhl, je to k smíchu; když však je povýšen, snadno se stává odporným druhým, nebo značně poškozuje práva a zájmy Církve. Je tedy třeba autokritiky, a když se nám řekne pravda od druhých (což bývá ovšem málokdy), je nutno si to zapamatovat; je záhodno sdělit svou neschopnost nebo nevhodnost k určitým úřadům svým představeným. Právě tímto způsobem, myslím, by se dalo plněji a účinněji pracovat v duchu vzájemné lásky na rozsáhlém poli apoštolátu.

Konečně kněz svým úřadem stojí nad laiky, nad lidem. Chtěj nechtěj, požívá posvátné úcty. Dnes, v době demokracie, se zvláště nemile dotýká povýšené, „panské" vystupování. Kněz nemá žít podle světa, protože není z tohoto světa. Má a musí však žít ve světě, aby jako lékař léčil přítomné choroby. Musí se po příkladu Kristově ponížit a stát se služebníkem všech. Lid má právo vždy, a zvláště v dnešní době, poznávat i cítit, že kněz je jeho knězem, jeho otcem, který s ním prožívá dobré i zlé. Pro mocné tohoto světa je pánem duší, pro zbožné vyslancem Božím, pro učence učencem, pro nevzdělané prostým mužem, nepohrdá ani prostým, nevyhýbá se učenému, nehrbí se před mocným, všem stává se vším, ne aby se stal populárním, nýbrž aby všechny získal Kristu. Toť obraz Pavlův, toť ideál kněze. Kněz musí se jako Kristus snížit k hříšníkům, sám však nesmí být hříchem poskvrněn, aby mohl splácet dluhy ne své, nýbrž hříšného světa.

Pravá kněžská pokora spočívá proto především v tom, že kněz se stává všem vším, aby všechny získal Kristu.

Druhým nutným požadavkem následování Krista je tichost. Jako pokora je kontrastem pýchy, tak tichost je protikladem hněvu. Pokora určuje spíše cíl dobrého skutku, tichost si všímá způsobu lidského jednání. Vždyť příčinou hněvu je uražená sebeláska. Kněz má krotit sebelásku, má se cvičit v trpělivosti: a to tehdy, je-li zasažena osoba knězova fysická nebo i morální.

Kněz má být trpělivý, je-li sám dotčen. Žádá-li se to po lidech světských, tím spíše je to nutným požadavkem pro kněze! Z jeho úst nemají vyjíti nikdy slova hrubá, drsná, zlá. Prostý lid nedovede distinkvovat a je velmi citlivý. Celý zevnějšek knězův má zachovat vždy přívětivost, která má být projevem jeho srdce. Pouhá vnějškovost nestačí; vždyť Kristus žádá pokoru i tichost srdce. Není to jen maličkost. Kněz je přece jen člověkem; jeho nervy jsou často jako natažené struny, které se rozezvučí při sebeslabším doteku. Zda však žádá Kristus věci nemožné od svých služebníků? Určitě ne! Vyžaduje to však velmi mnoho modliteb a obětí. Zda chce kněz svou prudkostí duše zabít nebo aspoň poranit, či hodlá touto drobnou obětí je zachránit? Je schopen i svůj život obětovat za duše; a takovou maličkost by nesnesl?

Co když je zákon Boží šlapán, deptán, zda tu se má srdce kněžské, jež se stravuje horlivostí o dům Boží, rozčilovat, vztekat? Odpověď dal sám Ježíš Kristus. Zda hřímal do těch, kteří u něho hledali posily a útěchy? Místo smrti tělesné, určené pro cizoložství, povolal obžalovanou ze smrti duchovní k životu: „Jdi a už více nehřeš!" A s jakou láskou se ujímal apoštolů! Jak trpělivě snášel jejich chyby, které jim bolestně, ale bez všeliké rozhořčenosti vytkl: „Tak dlouho jsem s vámi a ještě mne neznáte?" Jak dlouho žádá Církev katechumenát u dospělých? Není to doba jen tří neděl, nýbrž prakticky (usuzuji podle holandských poměrů, kde tyto zjevy nejsou vzácné a přinášejí trvalý užitek) aspoň půl nebo třičtvrtě roku. A což konverse vnitřní mají se stát v okamžiku? Právě v této věci je třeba mimořádného daru Božího. Zde je třeba největší obezřetnosti, vždyť nesprávná mírnost je pramenem dalších ještě těžších hříchů a pramenem všeobecné zkázy — nezdravá přísnost zas může nalomenou třtinu dolomit. Tichost není slabostí, která se bojí dotknout nedostatku bližního, aby snad nepřišla o svého přítele. Tuto slabost laici od kněží nečekají; chtějí slyšet a poznat pravdu. Je však nutno se řídit pastýřskou moudrostí. Jak nutná je při tom tichost.

Než i tábor, který bojuje přímo proti Kristu, nutno zdolat křesťanskou mírností. Křesťanství zvítězilo nad pohanstvím ne zevními úspěchy, nýbrž láskou, tichostí. I dnešní doba může být jen tím způsobem vyléčena. Co je v duchu křesťanském? Proklínání nepřátel, nebo chytání drobných rybiček a jejich přemísťování z bahna světa do čistých vod Boží moudrosti, aby duše — tyto rybičky — dorostly ve velkou Rybu — v Krista. Není to malá

práce, jak se na první pohled zdá. Vždyť nepřátelé jsou mocní a celé dílo téměř hotové ničí. Co tu zbývá knězi? Proklínání, nebo nečinné položení rukou v klín? Jistě ne! Modlitbou má hledat světlo i sílu a s novou trpělivostí, novým způsobem pracovat jak se dá. Kolik je zde třeba mírnosti, tichosti. Ustavičnou tichostí můžeme prolomit ledy počáteční nedůvěry, nepřízně, odporu, ano tichostí můžeme brzy získat i největší nepřátele Kristu.

P. Cyril Jež S. J., velký ctitel Srdce Páně, dal v tom svým žákům na výletě krásný příklad. Na zpáteční cestě čekal se svou třídou na stanici. Jeden železničář začal dělat hrubé poznámky na přítomného kněze. Než P. Cyril se nedal překonat jeho zlobou. Šel s klidem k němu vyjednávat a během dvaceti minut si železničáře získal. Jen s těžkým srdcem se loučil se svým novým přítelem, knězem, jesuitou, a byl získán nejen jemu, nýbrž i Kristu.

I my toužíme po podobném úspěchu; i my chceme získávat duše přátel i nepřátel Kristu. Čiňme podobně, jako činil Ježíš Kristus, již nyní v době přípravy na kněžství, buďme tichými a pokornými srdcem mezi sebou a staneme se jednou milosrdnými samaritány dnešního lidstva.

JAK ZAČÍT S DĚLNÍKY?

Bláhový kněz jeden, bylo to roku 1947, hlásil se do národního podniku na výrobu strojů. Svou vlastní práci si shrnul na pět dní a dvě noci, zbyly mu tedy dva dny. A ty dva dny chtěl chodit do továrny, chtěl pracovat rukama a kladivem jako ti druzí. Když dělníci nešli k němu, chtěl jít mezi ně. Chtěl prožívat rytmus jejich života, vdechovat atmosféru jejich prostředí a ukazovat mlčky to, co hlasitě doporučoval s kazatelny. Dělal si iluse, bláhový, že bude tak trošičku světlem, že bude solí, že jako kvas nadzvedne poněkud úroveň masy.

Pan ředitel národního podniku přijal jej mile. Do měkké klubovky jej posadil, cigaretu nabídl. „Proč chcete zaměnit sutanu za modráky?“ ptal se. „Nechci je zaměňovat, chci je jen sblížit. Chci zbořit tu hráz předsudků, která je odděluje.“ — „Ale ztvrdnou vám ruce!“ — „Nevadí, jim možná změkne srdce.“ — „Dobrá, já sice nevěřím, kněží si však vážím. Kupte si modráky a můžete nastoupit. Sám vás provedu dílnami, vyberete si, kterou budete chtít.“

Druhý den hrčí telefon. „Halo, pane..., velebný pane, nemohu vás přijmout. Závodní rada se sešla a protestuje proti vašemu přijetí do závodu." — „A proč? Co proti mně mají?" — „Nic, osobně nic. Ale jste již starší, něco byste z počátku pokazil, smáli by se vám a tím byste rušil pracovní morálku, Dvouletce zdar!"

Nedalo mu to, spěchal do továrny. „Co si přejete?" táže se vrátný. „Já bych chtěl také do továrny." — „Přečtěte si zde ten nápis", ukazuje vrátný na tabulku: Nezaměstnaným vstup zakázán. A zavřel překvapenému knězi bránu.

Bláhový kněz ještě chvíli stál před zamřížovanou bránou. Hleděl na kontrolní tabuli. Pět set lístků tam bylo, pěkně podle čísel srovnaných. To byli dělníci. Ráno brzy se tam nahrnou, navečer přijdou domů. Trojí prostředí formuje jejich život: továrna, zábavy a rodina. Rodina vykonává vliv nejmenší, tam se jen nají a vyspí. Ostatní prostředí křesťanské není, naopak, odkřesťaňuje. A oni tam musí. Od patnácti let až do šedesáti, den jak den pohltí je vrata továren a tam vdechují jed, který otravuje jejich víru. Můžeš se pak divit, že jich je v neděli v kostele tak málo? Můžeš se divit, že se ti začínají vyhýbat hoši, které jsi ještě předloni učil a kteří vždy k tobě běželi? Chtěls tam být s nimi, ale nepustí tě, dovnitř nesmíš.

Bláhový kněz! Zapomněl, že již před více než dvaceti roky prohlásil svatý Otec Pius XI.: „Prvními a bezprostředními apoštoly mladých dělníků budou mladí dělníci." Svatý Otec to řekl belgickému knězi P. Cardijnovi. A Cardijn, který už dlouho se cele věnoval práci mezi dělníky, uvedl tuto zásadu v čin, vybudoval mohutné apoštolské hnutí mladých dělníků — J. O. C.

Co to je J. O. C.? Mluví se o jocistech, doporučuje se pro nás jejich methoda. Nejlépe bude zaletět si do Bruselu do jejich centrály, tam se nechat nabít jako akumulátor a pak s tím začít u nás. Cesta daleká, ale letadlem je to hned. Doba letu vystačí tak právě na breviář, růženec a rozjímání. Mezinárodní studijní týden už začal. Delegáti z dvaceti národů studují poctivě problémy o volbě povolání, o zdraví mladých dělníků, o platu a dovolené mladých dělníků, o bydlení a cestě do práce, o přípravě na založení rodiny, o výběru průkopníků. „Jak se vám tu líbí, jaký máte dojem?" zeptá se náhle temperamentní P. Cardijn a jeho usměvavé oči se zaboří zpytavě do mých očí. „Víte, abych řekl pravdu, připadám si jako na schůzi komunistického aktivu. Stále tu zdůrazňujete práci čest, hrdost dělníků, a ty vaše požadavky

— vždyť vy tu děláte hotovou revoluci. I ten svatý Josef ve vaší kapli stojí nějak hrdě a sebevědomě." Cardijn se jenom usměje. „Říkali o mně v dřívějších letech moji spolubratři, že jsem komunista. Ale my neděláme revoluce, my jsme revolucí. Naši mladí dělníci pochopili svou lidskou důstojnost. Pochopili, že nejsou jen výrobním prostředkem, že nejsou pouhou pracovní silou, že nejsou ani strojem, ani otroky strojů. Ti mladí dělníci pochopili, že jsou dětmi Božími, že jsou bratry Krista dělníka. Jsou hrdí, výbojní, radostní a čistí." — „Zdá se mi však, že vy jim málo hovoříte o náboženství." „To máte pravdu. O náboženství mnoho nehovoříme, ale učíme je náboženství žít. Jako bylo potřeba, aby Slovo Boží se vtělilo, tak musí i nyní nastat inkarnace, vtělení náboženství do jejich každodenního života. Jejich náboženství jim říká, že mají právo na zdravý byt, že mají právo na přiměřený plat k založení rodiny, že mladistvým se nesmí ukládat práce v noci, že musí být dbáno na jejich zdraví a bezpečnost při práci a podobně. Tím si vysvětlíte, že naše oprávněné požadavky bývají někdy radikálnější než u komunistů." — „A jak vy jim tyto zásady vštěpujete? Vždyť jen v Belgii máte těch jocistů 100.000. Kdo vám pomůže zpracovat tuto dělnickou masu?" — „To je úkol našich průkopníků, které si formujeme ve studijních kroužcích a kteří ve svém prostředí působí jako kvasnice v těstě. Dokud jste tady, navštivte některý studijní kroužek." — To už říká P. Cardijn na rozloučenou. Jde učinit poslední přípravy k odletu do Ameriky. Jocisté Nového světa na něj čekají...

Navštívili jsme tedy jeden studijní kroužek. Devět mladých dělnic sedělo okolo stolu, kněz jako pozorovatel opodál. Zahájily jocistickou modlitbou, v níž prosí, aby království Boží přišlo i do továren a vzpomínají těch, kteří zemřeli na čestném poli práce. Následoval výklad evangelia. Všechny se účastnily debaty. Kontrola vlivu, to byl třetí bod této praktické školy. V několika minutách sdělila každá, kde prokázala nějakou službu, o čem se hovořilo v dílně, s jakými překážkami v práci se setkala. Příklad jedné povzbuzoval ostatní. Další část tvořila páteř celého studijního kroužku. Byla to anketa. Radily se a debatovaly, jak zachytit pro dívčí J. O. C. ty dívky, které právě vyšly ze školy. Nakonec byly dány praktické příkazy, jež si každá poznačila do svého bloku. Přítomný kněz pozorně sledoval průběh celého jednání, ale jen občas zasáhl do debaty. Jinak bylo poznat, že J. O. C. je skutečně jejich hnutí, dělnické hnutí, úplně autonomní, vy-

jadřující jejich tužby a přání, jimi samými řízené. Církev mu dává svůj hierarchický mandát, považuje ty mladé dělníky za laické apoštoly, kteří ve vlastním prostředí představují a vyzařují křesťanskou nauku.

Na rozloučenou se zahraničními delegáty studijního týdne uspořádali bruselští jocisté mezinárodní meeting v největším sále velkoměsta, v Palais des Beaux arts. Tisíce mladých dělníků zaplnilo obrovské hlediště i galerie, přišla oficiálně i delegace komunistické mládeže. Dvacet státních vlajek a les spolkových praporů zdobil jeviště. Mluvil nuncius, mluvili zástupci jednotlivých národů. Bylo to opravdu, jak psaly noviny, jako by zde vznikala nová křesťanská dělnická internacionála.

Už jsme zas z Bruselu doma. Obdivuhodné je to hnutí, jocismus. Budeme je jenom obdivovat, nebo i napodobovat? Poraďte! Na tom záhonku naší mládeže už pěstujeme tolik rozličných sazeniček: SKM, SKO KAM SKA, Orel, katolický Junák, lidová mládež politická atd. Ujme se tam ještě ta cizokrajná rostlinka JOC?

alp

BOHOSLOVCI A UNIVERSITA.

Václav Medek.

Poválečná situace našeho universitního života postavila nás před novou situaci, z níž vyplývá nutnost fakultních spolků, poněvadž některé organisační a jiné úkoly přešly z děkanství na fakultní spolky a na Svaz vysokoškolského studentstva. V nich také se především jeví možnost vzájemné spolupráce posluchačů všech fakult. Nebylo tomu tak před touto válkou, nebylo tomu tak zejména u bohosloveckých fakult, které byly vlivem okolností zatlačeny do jakési osamocenosti. Že to nebylo k jejich prospěchu, je zřejmé. Poválečná změna v uspořádání poměrů universitních do jisté míry utužuje vzájemný poměr studentů, jak tomu bylo u nejstarších universitních útvarů středověkých. Akademická obec, profesoři i studenti, jsou velkou rodinou, která směřuje k jednomu cíli.

Chtěl bych se zmínit o situaci, jaká je po této stránce v Olomouci. Hned po osvobození, jakmile se vrátili bohoslovci z ciziny, utvořili si Akční výbor posluchačů CM bohoslovecké fakulty, z něhož se na podzim r. 1945 utvořil Fakultní spolek. Prozatím byl

ve spojení s SVS Brno, v jehož výboru jsme měli jednoho zástupce. Když se však v Olomouci vytvořil Akční výbor vysokoškolského studentstva, vstoupili jsme do spolupráce s ním. Poměry se rychle utvářely v náš prospěch, a brzy došlo k obnovení staroslavné olomoucké university. Jako nejstarší složka této university, a jako fakulta, která jediná přečkala zánik olomoucké university, uchovala si bohoslovecká fakulta i v rámci Palackého university svůj čestný predikát Cyrilometodějská fakulta bohoslovecká, jak praví § 2 zákona č. 35/46 Sb., vyhlášený 4. března 1946. To proto, že byla vždy nositelkou slovanských snah, které praktikovala přes nepřízeň rakouských vlád. Tento slovanský ráz nesla téměř od začátků olomoucké university a tak určovala její charakter.

Všechno studentstvo Palackého university je organisováno prostřednictvím fakultních spolků ve Svazu vysokoškolského studentstva (SVS), který je členem Ústředního SVS (ÚSVS). Náš Fakultní spolek má v SVS Olomouc obsazeno místo 2. místopředsedy, 2. jednatele, finančního a tiskového referenta. Toto zastoupení je podle počtu členů Fakultního spolku. Prostředí olomouckého Svazu je velmi srdečné a přátelské. A je třeba zdůraznit, že jsou plně respektovány ty určité zvláštnosti, které jsou dány naším stavem a seminárním řádem, a které upravují naši činnost v SVS. V takovém prostředí se dá pracovat radostně a úspěšně. Účastníme se pravidelně všech jednání SVS a podle svých zájmů, příležitostně, i jednání mimoolomouckých. Tak třeba v listopadu minulého roku byl jeden bohoslovec na slavnostech 17. listopadu v Praze, a jindy zase při jednání na ZNV v Brně. Prostřednictvím SVS bylo také umožněno na př., aby náš P. spirituál a jeden bohoslovec přednášeli na informačním večeru olomoukým středoškolákům o kněžství a o studiu bohosloví. Bylo to po prvé, co bylo možno před takovým forem mluvit o tomto thematu. Nyní se chystá podobný večer v Prostějově, i v jiných městech olomouckého kraje, pokud mají střední školu.

Poslední universitní slavnosti v Olomouci zvlášť ukázaly význam naší součinnosti v SVS. Ráno jsme zahajovali slavnými akademickými bohoslužbami v bývalém universitním chrámu P. Marie Sněžné. Uplatnil se pěkně bohoslovecký pěvecký sbor, který pod vedením P. vicesuperiora dosahuje stále větších úspěchů. Bohoslužby byly velmi pěkně navštíveny. Účastnil se jich celý sbor naší fakulty, děkan medické fakulty, zástupci obou NV, asi 100členná delegace důstojníků a vojáků, zástupci profe-

sorských sborů olomouckých středních škol, studenti a mnoho jiných věřících. Do první lavice zasedli také zástupci olomouckého SVS. V rámci příprav se účastnili bohoslovci zkoušek pro příjezd pana presidenta a hostí, pro nástup akademických hodnostářů a také všech jiných přípravných prací. A proto také se nám podařilo skoro polovině bohoslovců umožnit účast na slavnostní schůzi v redutě i na čaji podávaném v arcibiskupské residenci, zatím co na př. medici, kteří mají přes 600 posluchačů, měli tam jen asi 100 kolegů. Při slavnosti v redutě stál bohoslovec se zástupci ostatních fakult na čestném místě na podiu. Na půdě filosofické fakulty, kde bylo uvítání hostí na akademické půdě, vítaly pana presidenta i ostatní hosty špalíry bohoslovců a jeden z nich v bráně fakulty mu za všechny stiskl ruku. Na odpoledním čaji byli 2 bohoslovci v delegaci SVS, která byla přijata panem presidentem.

Účast všech akademických hodnostářů Palackého university i SVS Olomouc s universitní standartou na pohřbu zesnulého pana arcibiskupa také ukazuje plodnou spolupráci všech složek naší akademické obce. Tato spolupráce se jeví ovšem také v společném plnění povinností, které na sebe berou všechny universitní složky. Když se jednalo o společnou akci university o pomoc ohroženým severomoravským lesům, vyjádřili se kladně k doporučenému návrhu děkanské konference všechny fakultní spolky, takže všichni posluchači Palackého university, i bohoslovci, půjdou začátkem května na týden pomáhat. Půjdou ovšem samostatně pod vedením dvou docentů.

V prostředí olomouckého universitního života je však jedna zvláštnost, kterou bychom nenašli v jiných universitních městech. Je to nepolitičnost SVS. V Olomouci není politických klíčů při volbách do fakultních spolků, v Olomouci není politických třenic mezi vysokoškoláky. A tato skutečnost je pro zdárnou spolupráci velmi prospěšná. Kdyby tomu tak nebylo, kdyby došlo u nás k politickým tahanicím, jako na př. v Praze, byla by naše spolupráce omezena jen na nějaké vzdálené pozorování, jaké je třeba v poměru pražského SVS a pražského bohosloveckého fakultního spolku. Ale i v tom případě pak ten hlas ve výboru SVS, který každá fakulta, byť měla i malý počet posluchačů, má, je důležitý a mělo by se ho využívat.

Nejsou však všude fakulty. Ale i diecésní učiliště mohou mít fakultní spolek. Jednali jsme o tom se SVS v Brně na základě

vládního nařízení z 18. června 1937, čís. 151 Sb. zák. a nař., § 7, kde se praví, že je možno do fakultního theologického studia započíst studia vykonaná na jiných vysokých školách nebo na diecésních a řádových učilištích bohosloveckých. Jsou tedy diecésní učiliště do jisté míry rovnoceny theologickým fakultám a bohoslovci jsou vysokoškoláky. Jedná se především o státní stipendia, na která mají všichni bohoslovci takové právo, jako jiní vysokoškoláci. A pak, jelikož každý fakultní spolek musí být v některém Svazu organisován, měl by také zastoupení v jeho výboru, a to má také svůj význam. Jsou tu však určité námitky, které vyslovují obavu, že by snad někdy se mohl bohoslovecký fakultní spolek dostat pod vliv levicových živlů, kdyby nabyly převahu v SVS. Je to nemožné v theorii i v praxi, poněvadž ve svých věcech je fakultní spolek zcela autonomní. A ve výboru fakultního spolku nemůže být nikdo jiný než bohoslovci. Nebudou-li oni sami levicově orientovaní, což je ovšem do jisté míry absurdní, nemohou se tedy dostat do vleku levicově orientovaných kolegů. SVS také nemá nejmenšího práva mluvit a zasahovat do vnitřních věcí jednotlivých fakultních spolků.

Činnost bohoslovců ve fakultních spolcích je pochopitelně podmíněna souhlasem příslušných ordinářů. My v Olomouci musíme být opravdově vděčni svému zemřelému arcipastýři, že s vzácným pochopením vyšel vstříc našim potřebám a stejně tak i seminární představení. Otcovským přítelem a rádcem v těchto věcech je nám nynější prorektor Palackého university Msgre Dr Fr. Cinek, jemuž zůstáváme vděčnými dlužníky.

BOHOSLOVECKÝ SJEZD 1947.

L. Simajchl.

Při příležitosti otvírání Palackého university se konaly v Olomouci porady zástupců českých a slovenských seminářů o letošním bohosloveckém sjezdu. Mimo bohoslovce pražské byly formálně zastoupeny všechny semináře (hradečtí, budějovičtí a banskobystričtí zaslali své návrhy písemně). Ve svorném ovzduší bratrské spolupráce všech zúčastněných byl vypracován program, který znamená značný pokrok v tradici bohosloveckých sjezdů velehradských. Především byly zdůrazněny dva zásadní předpoklady: 1. Doba slavnostního a manifestačního sjezdování musí být

vystřídána systematickou a do základů jdoucí prací, aby výsledek sjezdu byl podnětem a materiálem pro soustavnou práci kroužků v seminářích. — 2. Jelikož je to sjezd celostátní, mají se tam projednávat jen záležitosti všem společné (na př. otázka pohraničí má jiný ráz v Čechách a jiný na Moravě, zatím co na Slovensku se téměř nepociťuje). Těmito speciálními záležitostmi se mohou zabývat bohoslovecké kursy v jednotlivých oblastech.

Podle těchto zásad bylo dáno letošnímu sjezdu za úkol, seznámit účastníky prakticky s podstatou liturgického hnutí.

Tedy: je jedno thema pro celý sjezd. Tím získávají účastníci ucelenou představu o podstatě hnutí a o jeho současném stavu v křesťanském světě, abychom mohli i u nás začít stavět tyto nutné základy živé Katolické akce. — Podrobný program sjezdu bude uveřejněn v příštím čísle Musea.

Také technické stránce sjezdu byla věnována pečlivá pozornost. Obětaví bratří olomoučtí přislibují odstranění všech technických závad, které poněkud rušily sjezd minulý. Ostatně ty loňské potíže je nutno po pravdě přičíst spíše na vrub vlivům vnějším než pořadatelům.

Návrh vyslovený loni na Velehradě, aby se příští sjezd konal na Sázavě, nebylo možno vzít v úvahu pro nezájem a neúčast pražských bohoslovců. Bude tedy na výslovné přání všech zúčastněných delegátů a pro svou centrální posici uprostřed státu i letos sídlem sjezdu Velehrad.

Jelikož mnozí bohoslovci jsou na začátku prázdnin zpravidla zaměstnáni technickým vedením studentských exercicií a účastí na junáckých táborech a lesních školách, byla posunuta doba sjezdu na 28. 7.— 2. 8. Tím navazuje velehradský sjezd časově na kurs slovenských bohoslovců v Belušských Slatinách (22. 7. až 27. 7.).

Denně budou jen dvě programové přednášky, aby zbyl čas na debaty a konkretní shrnutí. Bylo též pamatováno na celodenní rekreační výlet a večerní přátelské besedy s junáckým táborákem v přírodě.

Těšíme se tedy, že letošní sjezd nám dá nejen tělesné zotavení, ale i nadšení pro novou plodnou spolupráci všech československých bohoslovců na společném díle náboženské obrody naší vlasti.

ZAHAJOVACÍ PROSLOV PŘI SJEZDU V R. 1946.

S velkou radostí předstupuji před vás, abych vás přivítal na půdě posvěcené prací a potem našich apoštolů sv. Cyrila a Metoděje, prací a potem i jejich nástupců v úřadě biskupském a v práci apoštolské. Čím byl, je a bude i nadále posvátný Velehrad pro Moravu, Čechy i Slovensko i pro ostatní slovanské kraje, to si nedovedeme dosti ocenit a ozřejmit. Zde před tisíci roky rozžehl nebeský Pán světlo víry blahé, které zasvítilo nad tehdejšími moravskými močály pozemskými i duchovními.

Naši předkové tonuli ve tmě pohanství, až hvězdy dvě z východu jim zasvítily a jako mohutnými magnety je přitáhly k slunci křesťanství. Jsme těmto dvěma apoštolským velikánům zavázáni velkým díkem a co milejšího jim můžeme učinit, než že se nabídneme, že se zapřáhneme do jejich pluhu, neopustíme brázdu započatou a budeme v jejich duchu úplné oběti kázat věrným Slovanům to, co vídáme vtesáno v desky na pomnících našich svatých apoštolů:

Iskony bě Slovo, i Slovo bě u Boga i Bog bě Slovo,
na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh byl Slovo.

Zvláště v dnešní záplavě nového pohanství a materialismu bude nutno hlasitě říci a bez přestání hlásati: Na počátku byl Bůh, a ne hmota. A kdo nám to pověděl? Kdo nám to jazykem rodným zvěstoval? Naši Otcové ze Soluně.

Bez víry se nelze líbit Pánu a tu víru nám naši Otcové Solunští přinesli a tím nás učinili Bohu milými. Važme si tohoto daru a nesme pochodeň víry cyrilometodějské z krbu velehradského do celé naší vlasti a dá-li nám Bůh jednou milost, abychom ji mohli nésti i dále za hranice, našim slovanským bratřím, nabídněme se ochotně. Adsum, Domine, jsem zde, připraven, čekám na pokyn a na rozkaz, Pane.

To bude nejlepším díkem našim sv. apoštolům i našim předchůdcům velehradským v čele s neúnavným arcibiskupem Stojanem.

Vítám vás všechny ještě jednou. Kéž je Velehrad naší tankovací stanicí, kde bychom každoročně čerpali pohonné látky k apoštolským cestám pod ochranou Panny Marie, Královny apoštolů, za přispění všech našich svatých patronů slovanských.

Buď velikým ve věcech malých. (Thompson: Sv. Ignác.)

Ze seminářů.

Řím. Naša kolejná rodina sa príchodom nových alumnov v jeseni zväčšila na 35. Prijali sme ich s láskou a oni sa raz dva vžili. Rečí bolo dosť na celé týždne. Ešte v novembri mohli aj oni vidieť sv. Otca na popoludňajších obradoch jednej z niekoľkých beatifikácií, ktoré boly v jeseni.

26. XI. nám prednášal o turínskom plátne, so svetelnými obrazmi, prof. MUDr Gedda, prezident Kat. akcie mužov v Taliánsku. V nedeľu pred Vianocami podal Pánu svoju prvú sv. Obetu jeden z nás Karol Lobkowicz. Vianoce sme i toho roku prežili v čistej a útulnej radosti. Štedrý večer býva aj v koleji najkrajšou chvíľou celého roka. Večera, spoločné koledy, hudobné čísla, darčeky, tombola, potom matutínum a laudy a polnočná — všetko prilialo viac radosti do duše. Náš tradičný silvestrovský večierok prekypoval smiechotami. A na završenie toho všetkého sme uvideli na Tri krále ráno naše palmy pokryté — snehom. Rímania sa naraz objavili po sibírsky naobliekaní, hoci práve vtedy zima poľavila a kráčali po ulici ako keby boli na ľade.

Tu treba kroniku trošku prerušiť a spomenúť živú činnosť nášho Circolo missionario. Jeho odbor pre zámorské misie usporiadal práve na Zjavenie Pána prednášku o Číne a Číňanoch, ktorú mal náš spolubývajúci, čínský kňaz dp. Li. Čakáme ešte na druhý časť jeho zaujímavej konferencie. Druhý odbor Krúžku: unijný pozval na 19. I. (prvý deň modlitieb za jednotu Cirkve) P. Karola Boyera SJ, aby prednášal o celosvetových unijných snahách a o organizácii Unitas, ktorej je předsedou. Slávny vedec prednášal jednoducho, ale pútavo a apoštolsky. — Krúžok máva okrem týchto mesačných prednášok, ktoré sú pre všetkých, ešte iné, častejšie a len pre tých, čo sa o misijný problém hlbšie zaujímajú. Referáty dogmatické a praktické nás vychovávajú vnútorne a zároveň pripravujú na pastoráciu. Práve sa zakladá Krúžok Kat. akcie, od ktorého si mnoho sľubujeme.

P. špirituál poriada občas besiedky. Sú to zprávy zo seminárov a z katolíckeho života u nás doma. Majú nám udržať styk s diecézami a so skutočnosťou, do ktorej raz prídeme pracovať pre kráľovstvo Božie. Píšte nám teda v tomto smysle.

A nakoniec ešte čosi radostné: Práve teraz, začiatkom februára, hostí naše kolégium J. Exc. p. arcibiskupa Berana. Dúfame, že takto sa aspoň pražskí, ak nie všetci, dostanú na audienciu k sv. Otcovi, lebo doteraz boli ešte len niekoľkí: kostolníci, keď podľa zvyku odovzdávali na Hromnice za kolej sviecu sv. Otcovi.

Oslavy 950. výročia od smrti sv. Vojtecha a tým jeho jubilejný rok zaháji českosl. kolonia v Ríme dňa 23. februára v kostole sv. Bartolomeja na Tiberskom ostrove (kostol, ktorý postavil Oto III. ku cti našého svätca, kde sa uschováva pravá ruka sv. Vojtecha ako relikvia. Slávnosti sa zúčastnia koleje všetkých národov, s ktorými prišiel do styku sv. Vojtech, teda: Česi, Slováci, Poliaci, Maďari a Nemci. Kázať bude J. Exc. pražský arcibiskup Msgre Beran, požehnanie prítomným udelí J. Em. kardinál Tisserant, sekretář Východnej kongre-

gácie. Naše kolégium zaspieva pri tom niekolko sborov.

Konečne vás všetkých prosíme, aby ste vyprosovali oslávenie nebeskej Matky, lebo tak sa zdá, že sa ešte môžeme dožiť dogmatického definovania jej Nánebovzatia. Asumpcionistický pohyb je veľmi silný, ako sme to videli i z verejnej dišputy na Gregoriáne v decembri.

Praha. Podlahova Jednota vydala jako upomínku na loučení J. Ex. p. arcib. se seminářem bibliofilský tisk, který je vlastnoručně podepsán naším bývalým rektorem.

Když jsme se vrátili z vánočních prázdnin, uvítali jsme svého nového představeného vicerektora P. Fr. Kohlíčka.

Na exercicie, které se konaly v pololetních prázdninách „s blahým vědomím úspěšně zdolaných semestrálních zkoušek", jsme uvítali ve svém středu důstojného Otce P. Dr Braita. Náš milý exercitátor k nám zavítal ještě za 14 dní po exerciciích a promluvil ve velmi srdečném prostředí na thema: Český zápas o Církev.

Po skončených duchovních cvičeních udělil pan biskup Eltschkner tonsury a nižší svěcení. Naši bohoslovci v V. ročníku se stali subdiákony a 2. března diákony.

K osmému výročí volby sv. Otce Pia XII. jsme uspořádali v semináři akademii za přítomnosti J. Ex. F. X. Rittera, apoštolského internuncia, nejd. našeho Ordináře a velmi četného publika. Pěvecký sbor semináře přednesl po prvé svatovojtěšskou trilogii od J. B. Foerstra na slova P. spirituála J. Lebedy. (Vyjde spolu s jinými texty pro oslavy svatovojtěšského jubilea.)

23. dubna na svátek sv. Vojtěcha, dá-li Bůh, vykoná seminář pouť na Libici, rodiště sv. Vojtěcha, s prosbou, aby dal věrným útěchu, že nový Betlem vzplane v jeho zemi milované.

Olomouc. Měsíce únor a březen 1947 byly až přeplněny mimořádnými událostmi. Živě zapojeni do všech úseků pastorační práce se připravují mladí dělníci Ducha svatého pro životní poslání: Zachraňovat duše.

Prostřednictvím P. spirituála Dr Šuránka jsou v nejužším styku se severomoravským pohraničím.

P. spirituál odjížděl na neděli do pohraničí na výpomoc a nedělních odpůldnů použil k návštěvám kněží v pohraničí v širokém okruhu každého svého nedělního působiště. Kněžím jinak opuštěným a od sebe hodně vzdáleným přinášel pozdrav nejdůstojnějšího arcipastýře, těšil a povzbuzoval; po svém návratu do semináře nás obohacoval jejich poznatky, těžkostmi a radostmi v rozjímáních, konsideracích i v přednáškách mimo kapli. Koncem ledna navštívil také kněžské rekolekce v pohraničních městech v Moravské Třebové, Dvorcích a v Rýmařově. Za obětavou práci odvděčujeme se kněžím v pohraničí denní modlitbou „za kněze působící v pohraničí" a také podporami finančními. Na předplacení Anděla strážného a Rozsevače pro pohraničí věnovala Bosna 1000 Kčs, Stojanova lit. jednota 1500 Kčs. Pro farnosti, kde je největší nedostatek kancionálů, rozmnožujeme (na cyklostylu) a rozesíláme písně.

Slavnostní otevření Palackého university 21. II. za přítomnosti p. presidenta, představitelů vlá-

dy, diplomatického sboru a representantů našeho kulturního, vojenského a politického života, hluboce zasahovala do řad bohosloveckých v přípravách i při vlastních slavnostech. Protože ostatní fakulty měly semestrální prázdniny, byli bohoslovci plně zapřaženi a třebaže byli ve stadiu pololetních kolokvií, vypomáhali ochotně všude, kde bylo třeba.

Slavnosti byly zahájeny akademickými bohoslužbami v univ. kostele Panny Marie Sněžné. Za účasti profesorských sborů, zástupců vojska, úřadů a studentstva celebroval slavnou mši sv. J. M. prorektor Msgre Dr Cinek. Bohoslovci při tom zapěli Gounodovu mši pod vedením P. vicesup. Olejníka.

Přivítání pana presidenta a hostí se zúčastnili všichni bohoslovci; jejich jménem hosty přivítal bohosl. Ant. Andrýsek. Slavnostních recepcí — oběda a čaje v arcibiskupské residenci — jakož i aktu otevření Palackého university se zúčastnilo několik zástupců bohoslovců. Také na slavnostních představeních Dvořákova Jakobína a Smetanova cyklu Má vlast byli bohoslovci účastni v hojném počtu. V sobotu 22. února se konala v semináři bohoslovecká porada zástupců seminářů o prázdninovém sjezdu na Velehradě.

Další „rušivou" událostí bylo světové mistrovství v ledním hockeyi v Praze. Vzácným pochopením seminárních představených, zvláště P. superiora Msgre Hradila, byl bohoslovcům umožněn společný poslech závěrečných zápasů.

23. II. začaly šestidenní exercicie před subdiakonátem a na kvatembrovou sobotu 1. III. přijalo 12 bohoslovců podjáhenství, 2 jáhni (Bernášek a Wolný) byli vysvěceni na kněze; 4 bohoslovci přijali exorcistát a akolytát. Světitel J. Exc. ndp. biskup Dr Zela přinesl svěcencům i všem bohoslovcům poslední pozdrav a požehnání umírajícího arcipastýře Dr Leopolda Prečana. V neděli ráno 2. III. byla zahájena ranní modlitba písní Odpočiňte v pokoji, ježto časně zrána ve 4.30 hod. se rozžehnal s tímto světem milovaný a milující arcipastýř. Obvyklá nedělní chorální mše sv. byla sloužena za v Pánu zesnulého, stejně jako odpolední křížová cesta a večerní zpívané hodinky. Po večerní modlitbě jsme se shromáždili u katafalku, postaveného pod velkým křížem na dolní chodbě, abychom zazpívali znovu Odpočiňte v pokoji. V pondělí ráno sloužil slavné rekviem Msgre superior, v ostatní dny až do pohřbu P. spirituál.

Zemřelý ndp. arcibiskup prohlásil těsně před smrtí: „Teď vidím stále lépe, jak mne mají moji kněží rádi, když mne zahrnují takovou pozorností a tolik se za mne modlí." Také mezi bohoslovci v jeho milovaném semináři vzrůstala láska k němu tiše trpícímu, množily se a zvroucňovaly modlitby za něho. Zemřel několik dní před dosažením 81. roku života, v 57. roce kněžství a téměř ve 24. roce řízení arcidiecése Metodějovy.

Úcta, láska a vděčnost kněží i věřících šly za jeho rakví na kněžskou sobotu 8. března — v den jeho 81. narozenin. — Pohřební obřady a uložení jeho tělesné schránky v kostele sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci-Hejčíně, který vlastním nákladem vybudoval, byly vykonány za

obrovské účasti kněží, bohoslovců, řeholníků a věřících, p. presidenta, zastupců vlády, země, města Olomouce a vysokých hodnostářů vojenských. Zvlášť upoutala účast představitelů Palackého university, jejímž byl ndp. arcibiskup Velkým kancléřem.

Výkrop v arcibiskupské residenci vykonal J. E. ndp. arcibiskup pražský Dr Josef Beran, slavné rekviem v metropolitním chrámu sv. Václava sloužil J. E. ndp. internuntius Dr S. Ritter. Absoluci po rekviem vykonalo podle Pontificale Romanum pět biskupů: arcibiskup pražský Dr Beran, biskup brněnský Dr Skoupý, biskup královéhradecký Dr Pícha, biskup košický Dr Čárský a papežský internuntius Dr Ritter. Nad rakví promluvil biskup brněnský Dr Karel Skoupý a ocenil velké životní dílo spolupracovníka a nástupce prvního lidového moravského arcibiskupa Dr A. C. Stojana. Procítěné a precisní zpěvy bohoslovců při všech pohřebních obřadech řídil P. J. Olejník.

Naše arcidiecése ztratila v krátké době dva své biskupy, neboť měsíc před úmrtím ndp. arcibiskupa zemřel v Opavě generální vikář bývalé sudetské části arcidiecése J. E. ndp. světící biskup Dr Martin Josef Nathan ve věku 80 let. Oba velké biskupy vyznačovaly některé společné vlastnosti: otcovská láska ke svěřenému stádci, zvláště ke kněžím, velká činnost charitativní a péče o stavbu kostelů. Requiem aeternam dona eis, Domine...

Činnost seminárních kroužků přes tolik mimořádných okolností se vyvíjela dále. Mariánská družina vykonala svou pobožnost v předvečer zjevení Panny Marie v Lurdech (11. II.) a 23. II. uspořádala přednášku p. preláta Dr B. Vaška. Její kroužek liturgický pokračoval v systematickém seznamování se s brevířem. Exerciční kroužek nabídl své síly exercičnímu hnutí na Hané — zvláště v kraji pod Sv. Kopečkem — s velkým úspěchem. Členové kroužku kromě modliteb za určité farnosti dopsali také vdp. duchovním správcům a vyžádali si od nich adresy vhodných osob z jejich farností, které pak pozvali na exercicie na Sv. Kopeček. Mužů a jinochů bylo 75, dívek 140.

Stojanova lit. jednota uspořádala tři přednášky: P. Šuránek promluvil o arcibiskupovi Stojanovi a jeho poměru k akademické mládeži, P. Dr Pelikán S. J. referoval o osobních dojmech z bratislavského procesu s Dr Tisou a Msgre Dr A. Štancl přednášel o Matici cyrilometodějské a o návrzích školských zákonů. — Cyrilometodějský kroužek pokračuje pod vedením P. Tkadlčíka v nácviku východní liturgie. Bosna se soustřeďuje na pastorační spolupráci s pohraničím. — 7. března, na svátek sv. Tomáše Aquinského se zúčastnili všichni bohoslovci slavné mše sv. u O. O. dominikánů a v neděli 9. III. oslavy sv. Otce Pia XII. v městské Redutě, na níž promluvil o čsl. odboji v Italii a o činnosti sv. Otce za války P. Dr Jiří M. Veselý O. P. Bohoslovci přispěli k oslavě tím, že zapěli pod vedením vdp. vicesuperiora tři sbory.

Obořiště. Po prázdninách, které jsme strávili většinou zde (zúčastňujíce se ve značné míře žňových prací — asi 2000 pracovních hodin) a část v našem juvenátě v Libějovicích u Budějovic, jsme

se sjeli všichni koncem srpna k obvyklým exerciciím. Tato duchovní cvičení byla pro 15 našich spolubratrů zároveň přípravou na věčné svaté sliby. Tak veliký počet profesů Obořiště dosud nevidělo. Již 2. září jsme zahájili slavným Veni sancte školní rok. Přinesl s sebou mnoho nového, především značnou změnu v rozvrhu. Dosud bývaly u nás přednášky rozděleny tak, aby bylo mezi jednotlivými hodinami volné studium; proto se přednášelo i odpoledne. Nyní však máme přednášky toliko dopoledne a potom souvislé studium nebo vycházku. Této doby osvěžení užíváme pokud možno také ke sportu: v létě kvete zejména kopaná a wolleyball, v zimě hockey a také méně známé „štoky". Naše řady dosáhly totiž v tomto roce — „dík" zásahům německých pracovních úřadů za války — nejvyššího čísla v dějinách ústavu: 54 seminaristů (26 ve filosofii, 28 v theologii). 4 naši novokněží z minulého roku dokončili v několika měsících svá studia (6. ročník) a již se rozejeli jednak do misionářských domů, jednak na další vyšší studia na pražskou universitu.

Jakousi změnu ve školních přednáškách nám přinášejí asi hodinu trvající disputace ve scholastické formě vedené. Uvádím tu i jejich themata z 1. běhu: sexuální výchova mládeže (morálka), zpovědní jurisdikce schismatických kněží (kanon. právo), cíl Boha při stvoření (dogmatika), české země a biskupství řezenské (círk. dějiny). Několik akademií zpestřilo nám jednotvárný běh školního roku. 19. září jsme vzpomněli stoletého výročí zjevení v La Salettě. O významu La Saletty promluvil P. Ant. Krajča CSsR. Vogtovo „Stabat Mater" (bas. sólo s průvodem klavíru), Vaňhalova „Aria de B. V. Maria" (zpěv, sólo s průvodem smyčců a harmonia) a „Ovinšovaná hodino" od Adama Michny z Otradovic z Loutny české tvořily další program, který vyústil v pestré světelné obrazy „Pouť na La Salettu". 14. listopad oslaven opět unijní akademií ke cti sv. Josafata. Hlavními čísly byly dvě obsáhlé přednášky (Otázka východního práva, Mukačevská diecése a pravoslaví), řada zpěvů (Bože vyšnyj, ukrajinská hymna, Foerstrův Oráč...) a hudba (Adamovo Religioso, Dubského Na břehu Gangu a 1. věta Noční hudby od Mozarta). Při vánoční akademii (kdy jsme zpívali Rybovu Pastorellu a úryvky z Marhulových vánočních mší) sehrána také krásná Calderonova mystická hra „Král člověk", upravená k vánocům. Z jiných sehraných divadel uvedu ještě „Bílou nemoc" od K. Čapka a „Blázinec v blázinci" od Jos. Streita, které obě měly dobrý úspěch. K tomu bychom měli připojiti několik operet („Zasedání obecní rady v Mrkvanticích od Romána Nejedlého a „Proděkana" od Zellera). Z význačných hostí jsme u nás uvítali dp. Aug. Navrátila, který nám podal výklad těžších míst Zjevení sv. Jana. 18. listopadu k nám zavítal J. E. Dr Pavel Gojdič, jenž na nás hluboce zapůsobil svou pastýřskou laskavostí a zbožností. Za zpěvy a hudbu se nám odměnil krásnou promluvou. A z posledních dnů: k obvyklé akademii ke cti sv. Tomáše k nám přijel prof. Dr Merell a zpestřil oslavu živou a bohatou přednáškou o Písmu svatém. V minulých týdnech také dostali čtyři naši spolubratři z 3.

ročníku nižší svěcení a čtyři z 5. ročníku subdiakonát a čtyři diakonát.

Brno. Po více než třítýdenním přerušení jsme nastoupili 11. února ke zkouškám a přesto, že často skromné zásoby paliva docházely, nemuseli jsme se nanovo rozejet domů. Po podjáhenských exerciciích se opět rozběhly práce v kroužcích. Sociologický kroužek pozval P. Aloise Pekárka, jenž promluvil o jocistickém hnutí ve Francii a možnostech u nás. Na ukázku s sebou přinesl několik francouzských brožurek a knih o JOC. Přednáška vzbudila živý ohlas a stala se podkladem pro debaty o jocismu.

Na sobotu 8. března pozval Cyrilometodějský kroužek P. Jana Krajcara, aby promluvil o unionismu. P. Krajcar rozdělil svou přednášku na tři oddíly. V prvém se zmínil o unionismu v širším slova smyslu, v druhém o unionismu v užším slova smyslu a ve třetí části naznačil, jak pracovat v duchu unionismu. Následujícího dne, v neděli, celebroval v alumnátní kapli mši sv. východní liturgie.

Na neděli 16. března svolala Sušilova literární jednota valnou hromadu svého členstva; k oslavě výročí korunovace sv. Otce byla nejprve proslovena přednáška o životě a osobnosti Pia XII. a provedena zdařilá sborová recitace. Po odstoupení předsedy a výboru byl zvolen nový předseda — kol. Simajchl a nový výbor, jenž se hned ujal práce.

Večer 18. března započaly jáhenské exercicie pro naše kolegy z posledního ročníku; v sobotu „Sitientes" přijali všichni svátost jáhenství. Deo gratias!

Studentská Katolická Akce.

Ústředí katolického studentstva čsl. svolalo na den 23. srpna 1946 sjezd a XXVI. valné shromáždění katolického studentstva pod protektorátem Jeho Excelence nejdůst. arcibiskupa olomouckého Msgre Dr Leopolda Prečana.

Nejdůležitějšími body programu byl přehled o válečném správním období 1938—1946, jejž podali ve svých zprávách jednotliví činovníci Ústředí. Po udělení absolutoria dosavadnímu výboru byl zvolen nový výbor v čele s předsedou Dr Frant Valenou. Zároveň byl s několika změnami a úpravami odhlasován jednomyslně statut Studentské katolické akce za účasti vedoucích činitelů SKA z řad duchovenstva a pozvaných hostí.

Sjezd vyzněl nadšeným rozhodnutím katol. studentstva pro práci na obnově Kristova království v našem národě. Bz.

Nové knihy.

Jan Racek: **Pavel Křížkovský.** Vydal Velehrad, nakladatelství dobré knihy v Olomouci 1946.

Stručnou, ale obsažnou studií Jana Racka splácí česká literatura poněkud dluh, který byla povinna památce geniálního hudebního skladatele P. Pavla Křížkovského. Autorovým cílem není podání úplného obrazu Křížkovského umělecké osobnosti, nýbrž, jak již podtitul knížky naznačuje, předkládá nám Dr Jan Racek výsledky své vědecké práce v souboru pramenů, literatury a ikonografie, které nám mají usnadnit studium vedoucí nás k pravému poznání skromného brněnského augustiniána P. Pavla Křížkovského. Věcné, ucelené

věty výmluvně vykreslují prostředí, v němž skladatel žil. Vše, co autor důkladným studiem získal, ochotně dává k disposici tomu, komu se podaří proniknout až k samé podstatě duševních mohutností velkého skladatele národní hudby, aby nám podal obraz Křížkovského v takové podobě, jak si toho nezapomenutelný tvůrce Utonulé zaslouží.

P. Jiří Reinsberg: **Skaut přemýšlí o Kristu.** Vydal B. Rupp, Praha II, Jindřišská 23.

Junácká literatura byla v těchto dnech obohacena o dobrou brožurku z pera P. Jiřího Reinsberga. Kristus, Věčné Slovo, promlouvá k hochům-skautům prostými slovy evangelií. Výklad P. Jiřího Reinsberga je místy podán úsečně a zkratkovitě, což mu poněkud ubírá jasné srozumitelnosti a může i působit obtíže u mladších junáků, kteří ho nepochopí. Často dává autor slovo Kristovi, jenž bezpečně vede mládež k pravé junácké zdatnosti. Jeho slova platí především nadšenému mládí, toužícímu po čistotě, kráse a dokonalosti. Chce-li být junák opravdovým junákem, musí se připodobnit Kristu. V Něm najde dokonalý vzor všech junáckých ctností. Knížku vřele doporučujeme.

Dr Josef Miklík C. SS. R.: **Život blah. Panny Marie.** Vydal Bohoslovecký ústav v Obořišti roku 1946. Žijeme v době, kdy peklo počíná rozhodný útok proti Kristu a jeho Církvi. V tuto chvíli vychází po osmé jako na zavolanou známá kniha Dr Josefa Miklíka: „Život blah. Panny Marie". Spisovatel snesl v ní vše, co víme o svatém životě Rodičky Spasitelovy. Má 240 stran. Kniha jest vyzdobena řadou obrazů. Cena nevázaná je 45 Kčs a poštovné. Posílá každý knihkupec nebo přímo Bohoslovecký ústav v Obořišti u Dobříše.

O. H. Richter: **Winston S. Churchill - voják, státník, člověk.** Vydalo r. 1946 nakladatelství Melantrich v Praze. Stran 380, cena 140 Kčs.

K četným životopiscům velkého britského státníka Winstona S. Churchilla se připojil nyní i Čech O. H. Richter, příslušník československé zahraniční armády. Jeho kniha „Winston S. Churchill-voják, státník, člověk" zlidšťuje velký zjev Churchillův a ukazuje, že všechny jeho státnické činy byly diktovány velkou, demokratickou politickou koncepcí, prodchnutou neochvějnou láskou ke svobodě a úctou k lidskému individuu. Churchill, věrný a osvědčený přítel Československa, se tu jeví se všemi svými charakteristickými přednostmi a vadami: se smyslem pro humor, zálibou v dobrodružství, s odvahou a houževnatostí, která z něho činí typického representanta jeho národa. Kniha je vyzdobena četnými fotografiemi a její četba je vysoce aktuální a poučná.

Světáci se rmoutí, když mají kříž, dobří křesťané zas, když ho nemají. (Sv. farář z Arsu.)

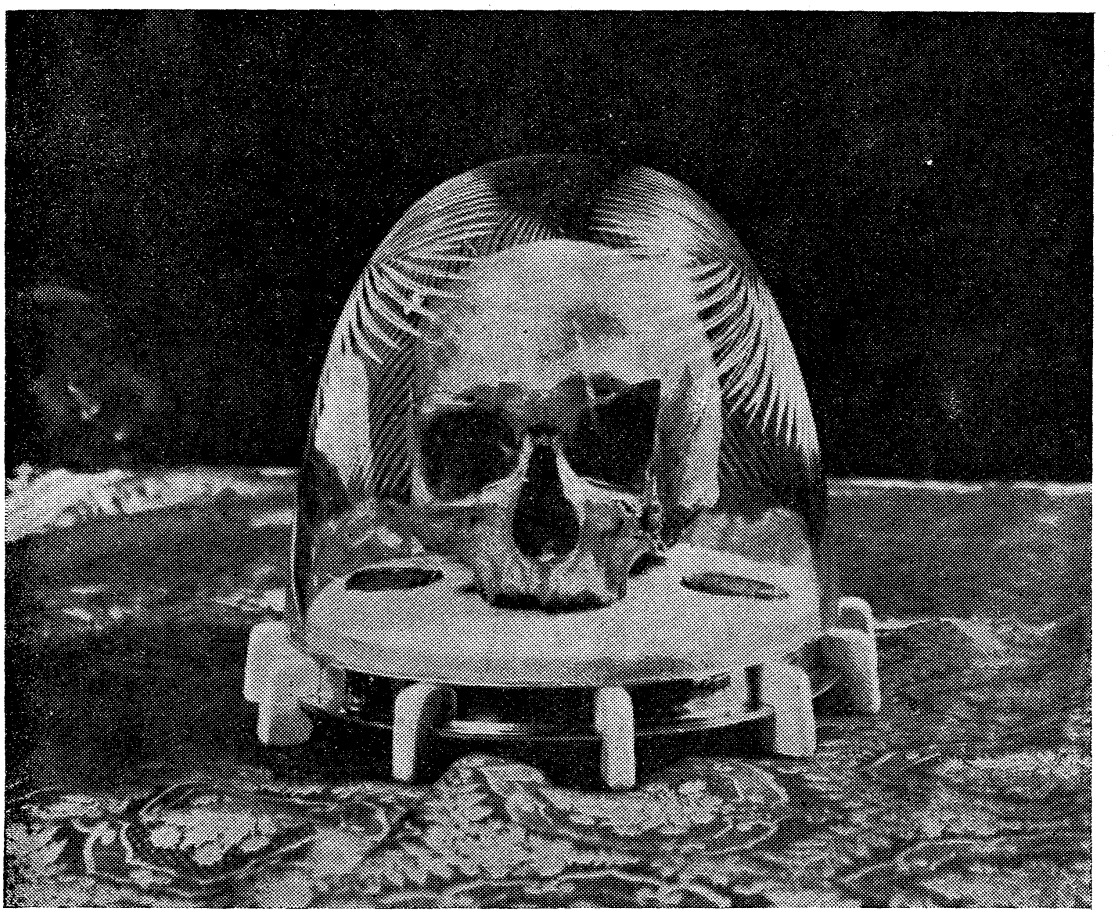

Prof. J. Sokol:

Broušený relikviář s lebkou sv. Vojtěcha.

ZA NÁMI TAKŘKA TISÍCILETÍ...

Miloš V. Dočekal.

Dost svárů zbytečných a záští,
kdy bratr bratru vlkem, dýkou do zad,
kdy nevíš, kolikrát tě ještě musí ukřižovat
tví vlastní, ó Kainova rota,
smečka psů lítých,
než o tvrdost vlastního srdce se rozrazí pýcha
už v kolébkách štípená synům.

Dost svárů..., či ještě dosud je třeba
opouštět zem jako jindy, jak tenkrát,
či ještě nezhasla zášť a oheň nenávisti
se rozlévá dál na pokolení příští,
ó národe, věz, u bran tvých
už kolikrát poutník se obrátil jinam,
v tmách světla zažehat.

Dosud z tmy dějin nám září
Tetín i Bolestav Stará, Libice, Praha,
dosud k nám z dálek Romovo pole
výstražně volat nepřestává,
dosud k nám dějiny mluví
o svárech a svárech a krvi a krvi,
o záští, jež u nás dosud se zdvihá.

Však svárů dost již, dost, či znova
své pastýře krutě chceš stíhat,
znovu chceš rozdmychat uhlíky záští,
znovu chceš krev a bratrskou rukou
vražednou dýku do hrudi vrážet,
národe český, do bran tvých měst,
hle, poutník velebný vchází.

Za námi takřka tisíciletí a co se změnilo,
za smrti smrt vždy znovu chystá ruka bratrovraha,
vždy znovu nenávist a zášť, ó Vojtěše svatý,
jak za tvých dnů v srdcích se vzmáhá, —
Hle, ubohost naše celá tu před tebou leží,
jak země do dálek rozložená, ó vejdi,
rozsevači Lásky, ať se sjednotíme!

Dost rozbrojů a svárů zbytečných, odložte hněv,
za námi ještě smrt a trosky spálenišť čpí dýmem,
hle výstraha, můj národe, už tolik bičovaný
důtkami pohrom, dost bídy!
Za námi smrt, zem, krví dosud vlhká,
tepaná tolikrát kopyty cizáckých vojů,
k novému životu povstat se chystá.

Dnes všichni tu pode tvým pláštěm
své ruce k smíru podáváme vstříc všemu,
vstříc všem a v bratrství jednom, tak svorni
jak dosud nikdy, chcem šikem tvým stále
zůstávat věrni, buď útěchou naší,
buď pastýřem naším, posilou, štítem,
Vojtěše svatý!

FATIMA VOLÁ.

Josef Doležal CSsR.

13. květen 1947... Věže fatimského chrámu jásavě vysílají vstříc nově zrozenému dni svůj slavnostní hymnus ke cti Neposkvrněné a tep srdcí všech svých zvonů zavěšují na paprsky jižního slunka a kladou na vlnky svěžího vánku co pozvánku bohabojnému lidu širého kraje k dnešní radostné slavnosti. Fatima volá! Z kamenných věží volá kovovým hlasem po celém Portugalsku. Ale jasněji, zvučněji a mnohem naléhavěji znějí hlasy vřelých srdcí služebníků Královny nebeské. Jejich hlas proniká všude tam, kde je slyšet jméno Ježíš a Maria. Zajisté, že u těch, kdo si zvolili tato dvě jména za své životní heslo, najde fatimská zvěst nejvíce pochopení.

Již třicet let se ponořilo do tůně minulosti od posvátného okamžiku prvního zjevení nebeské Královny třem fatimským dítkám. Třicet let, dostatečný to odstup, abychom s větším porozuměním a pochopením mohli rozjímati o památné události, ale zároveň ne tak veliký, aby prach času nám mohl zatemňovat pravou její podobu. A to snad jest i důvodem, že Lurdy, podržují-li si prvenství ve slávě, získávají mocného „soupeře" ve svém vlivu na duchovní život celého katolického světa. P. Maria znovu promluvila. A díváme-li se na Lurdy dnes již trochu okem historie, Fatima jest nám blízká, přítomná, jest naše. Vyvstala před námi jakoby přes noc, mladá, krásná, strhující. A třicetileté výročí jest jen příležitostí, abychom pohledem na ni načerpali nových sil, povzbuzení a světla pro své pozemské putování.

Fatima volá do celého světa a proto i my poslechněme její naléhavý hlas, který mluví na prvním místě k nám, budoucím kněžím. Snad by se mohlo mnoho namítat proti tomuto tvrzení, ale jistě není daleko od pravdy, uvážíme-li celou povahu fatimského poslání. P. Maria mluví k dětem, ale skrze ně chce mluviti k celému světu. Ale jak může býti slyšeno volání naší nebeské Matky, jestliže nebude zníti z kazatelen, od oltáře, ve zpovědnici i na veřejných tribunách ústy kněží? Ale tím by ještě nebylo splněno fatimské poslání, které má za účel obrácení hříšníků, získání duší, jež by se hrdinně obětovaly na dostiučinění za urážky působené Nejsv. Srdci, obrození celého světa. Kdo může podat uražené Spravedlnosti Boží větší náhradu než kněz, spojující svou nepatrnou oběť s obětí nejsvětější, kdo může hříšníku získat více

světla a síly, nežli kněz, jehož pomazanou rukou žehná sám Ježíš Kristus? Všichni, kdo znají nemoc dnešního lidstva, obracejí svůj zrak prosebně, avšak s obavou, zda nebudou odstrčeni, ke kněžím a od nich čekají spásu. Sám náměstek Kristův Pius XI. vyslovil tuto důvěru v kněze. „Budeme-li míti svaté kněze, přijde ostatní samo sebou. Nemáme-li svatých kněží, nic jiného nám nepomůže!" Nezklameme? To záleží na nás, na naší dobré vůli a velkomyslném obětování se cele ve službě Nejvyššího.

Ale proč tedy P. Maria se nezjeví kněžím, proč mluví jen a jen k dítkám? Pro odpověď nechoďme daleko. Simile, simili amatur — podobný podobným milován, stará a jistá zkušenost, o níž žádný nepochybuje. A volí-li si Nejsv. Panna za bezprostřední nástroj své starostlivé lásky k lidstvu nevinné a prosté dítky, již to je částí poselství. „Buďtež i vy", volá k nám P. Maria tímto svým jednáním, „buďtež i vy také tak prostí, tak čistí jako tyto dítky!" Takřka jako bychom slyšeli slova Spasitelova: „ Kdo nepřijme království Božího jako dítě, nevejde do něho." (Luk. 18, 17.) Jistě ne bez důvodu klade na srdce svým apoštolům tak důrazně tuto potřebu býti maličkými. Vždyť jednou budou konati zázraky a divy, že je svět bude pokládat za samé bohy, sestoupivší s nebe. (Skutky, 14, 10.) Pokušení, jež svedlo již Adama, zaútočí na jejich srdce a ďábel se bude snažit je strhnouti jako jejich praotce. Proto již od prvního okamžiku musí býti na stráži, musí býti zcela proniknuti myšlenkou své závislosti na Tom, jejž jen zastupují. To jest ta pravá chudoba ducha naším Spasitelem tak velebená, chudoba, jež plodí největší bohatství. A dosud kněžství nic nepozbylo na své zázračné síle. Jestli dnes nečiní hlasatelé evangelia zázraky fysické, kdo jen spočte zázraky milosti, jež Bůh činí skrze ně a jež je samotné často ohromují a udivují... mají tohoto Božského života plné ruce, mají ho plné rty, takže proudem z nich uniká. Nelze ani přiblížiti se k nim, aby člověk necítil tohoto proudění" (Bougaud, Církev). Ó, jak velikému jsou vydáni nebezpečí, že tuto sílu budou připisovati sobě a sami sebe postaví na oltář svého božstva. A proto Nejsv. Panna si volí tyto malé a prosté, jejichž dětinně pokorné odevzdání se vedení milosti si ji tak velice naklonilo. Čistá studánka jejich duše není zakalena zvráceností pyšného světa, ani jim nenapadne, aby hlásaly sebe, aby hledaly svou slávu. V tom jsou nám opravdu vzorem. Náš poměr k nebeské Králově musí býti poměrem dítka, jež v každém okamžiku, ve chvíli radosti i utrpení, se svěřuje své matičce, u ní

hledá pochopení, porozumění a ochranu. A pak i v nás nalezne P. Maria své zalíbení, i my si získáme její lásku a uslyšíme třebas jen v nitru přislíbení dané třem fatimským dítkám, zvěst neutuchající radosti: „Přijdete do nebe."

To vše jest nutnou přípravou k vyplnění hlavního přání nejsv. Panny. Její poslední slova, pronesená prosebným hlasem a s hlubokým bolem ve tváři, jsou jádrem poselství fatimského celému lidstvu: „Nechť už více neurážejí našeho Pána, který už i tak jest velice urážený." Kdo může odolat tomuto volání? Kdo se odváží zatvrdit své srdce? A jsou-li tato slova dojemnou prosbou k hříšníkům, jsou příkazem pro jejich pastýře, kteří jsou za své ovečky odpovědni, jsou příkazem pro kněze, které zve Ježíš Kristus svými přáteli. Chceš-li zůstat přítelem věrným, ukaž se věrným právě v dnešní době, kdy je Ježíš ode všech opouštěn a těš Jeho až k smrti zarmoucené Srdce. — Můžeme ještě pochybovat, že fatimské poslání se týká nás? A i zde jsou nám fatimské dítky příkladem. „Chcete se obětovat Pánu a ochotně přinášet oběti a rádi přijmouti všechna soužení, která vám bude chtít poslat? Chcete je přijmout jako náhradu za tak mnohé hříchy, jimiž urážejí Božskou Velebnost — a za obrácení hříšníků — na usmíření za rouhání a za všechny urážky Neposkvrněného Srdce Panny Marie?" táže se Neposkvrněná Panna svých dítek. „Ano, chceme!" Ne pouhá slova, ale hrdinné a pevné rozhodnutí, jak ukazuje další jejich život plný odevzdaného obětování. Slyšme jen malého Františka, stiženého nemocí, jež jej brzy uvede do náručí jeho nebeské Matičky: „Zda je Pán Ježíš stále ještě tak smutný? Mne to tak bolí, že je takový! Věnuji mu na potěšení tolik obětí, kolik jich jen mohu přinést."

Chceme zůstat ještě pozadu za těmito velkodušnými dušemi? Snažme se ta dvě Srdce nejčistší, ale plná bolesti a zármutku nad kleslým lidstvem potěšovat a usmiřovat sami a vést k tomu i jiné. Čiňme tak již nyní prostředky, jež nám nabízí Panna Maria duchovním apoštolátem oběti a modlitby sv. růžence, jí tak milé. Tak jedině se staneme „spasiteli" světa a posly míru tak žádoucího a přece tak nejistého v dnešní době.

Nejčistší Srdce Panny Marie, zachraň lidstvo!

Smutná věc, že jen na Pánu Bohu a na duši tolik se spoří časem i penězi. (Dubois: Vůdce bohoslovců.)

ZTRÁCET A NALÉZAT.

Jiří Bezdíček.

Dobrovolně ztrácet je velká ctnost, neboť vede k zisku chudoby. Je to milost i umění. I nalézat je milost a umění. O milost prosíme, o umění se snažíme. Ztrácet a nalézat je umění duchovního života.

Poznáváme skutečnost — náhodnou i nutnou. Poznáváme a třídíme: nepodstatné je plodem a znakem náhodnosti ve filosofickém slova smyslu, podstatné je dítětem a znamením vedoucím k nutnému, neboť bytostná skutečnost je vždy něčím ohromujícím a překvapujícím — dálkami věčnosti. A věčný je jen Bůh.

Žijeme a hledáme — a nalézáme. Nalézáme mnoho věcí skutečných i pomyslných, u sebe i mimo sebe. Nalézáme, ale většinou málo třídíme, nebo vůbec netřídíme. A proto u nás někdy vzniká chaos. Věci se kupí, naplňují mysl, jedna spočívá na druhé, představa potlačuje představu, jako staré prázdné bedny kdesi na skladišti. I obsah našeho vědomí bývá prázdný: uniká nám často podstata věcí! Proč se sháníme tolik po těch myšlenkových bednách, proč neodvažujeme, abychom poznali, jaký je obsah a kolik je možno vytěžit?

Hledáme, nalézáme a musíme třídit, musíme rozeznávat jiskřící pravdu od balastu lží a vytáček. Pravda je jedna. Je krásná. A je jasná! Kristus je Bůh. Jeho bytost je totožná s bytostí Boží. Poněvadž pravda je shoda se skutečností, mohl i takto plným právem říci: „Já *jsem* pravda!“ — A byl to Kristus chudý, pokorný. Proto je pravda tak jednoduchá a proto jsou i všechny fráze a nabubřelé učenosti jedem, zabíjejícím ty, kteří hledají pravdu. Všechny fráze jsou tím nepodstatným, jež musíme za každou cenu odhalit a oddělit od podstatného. Musíme vědomě a dobrovolně ztrácet pozlátko, pod nímž se nic neskrývá, musíme nutně ztrácet nic neznamenající vědění suchých, nepodstatných fakt, abychom aspoň trochu vnikli do živého mysteria bytí; musíme ztratit pocty a pochvaly, abychom nalezli slávu nebeskou, musíme odhodit bohatství a touhu po něm, abychom směli spočinout v plnosti Boha, musíme „ztratit život“, abychom „nalezli Život“, musíme ztratit svět, abychom nalezli Boha. To není básnické vyjádření, to je skutečnost a běda těm, kdo se snaží pochopit tuto skutečnost po svém a dělají kompromisy a uhýbají a při tom si pochvalují, jak umějí pěkně obojetně žít. Běda jim! Budou-

li všichni takoví, zahyneme na kompromisy s pýchou, kompromisy s bohatstvím, se smyslností, leností. Kristus neznal kompromisů a byl proto ukřižován. Mnozí z nás však nejsou dostatečně křižováni! —

Ztrácet a nalézat je milost i umění.

Milost proto, že Bůh dává pravé poznání toho, co je nutno ztratit pro Něho, a že dává sílu, abychom se té ztráty odvážili. Nelze nalézti Boha bez Boha.

Je to umění — umění ctnosti, neboť předpokládá cvičení v sebezáporu a odříkání.

Ztrácet vše mimo Boha a nalézat jen Boha znamená boj, poctivý boj, vypovězený sobě i světu. „Nikdo nemůže dvěma pánům sloužit." (Mat. 6, 24). — „Kdo nalezne život svůj, ztratí jej, a kdo ztratí život svůj pro mne, nalezne jej." (Mat. 10, 39.) — „Ano, já pokládám za škodné všecko pro vznešenost poznání Ježíše Krista, Pána mého, pro nějž to všechno jsem obětoval a pokládám za brak, abych získal Krista." (Filip. 3, 8.) — „Také podobno jest Království nebeské kupci, jenž hledal dobrých perel, a když nalezl jednu perlu drahocennou, odešed prodal všecko, co měl, a koupil ji." (Mat. 13, 45.) —

Kdo nechce ztrácet, nenalézá a nenalezne.

Bůh mu buď milostiv!

POSLÁNÍ KNĚZE K MLÁDEŽI

Bohumír Chladil.

Le prêtre est le christ de toutes les âmes
que Dieu met sur son chemin. (P. Philipon, O. P.)

Znal jsem kněze zmítaného touhou nésti Krista a jeho poselství všem mladým lidem své osady. Poněvadž neznal jiného prostředku, jak by s nimi přišel do styku, věnoval se sportovní činnosti, sestavil mužstvo rugby, stal se jeho duší... a takovým způsobem se občas dostal do styku s téměř všemi chlapci.

Znal jsem kněze, trýzněného pocitem hluboké propasti mezi knězem a mládeží. Věnoval tedy svůj čas divadlu a pořádání zábavných besídek pro mládež, a tak měl možnost alespoň občas ji uvidět.

Znal jsem kněze, který se soužil, protože viděl, jak mu mládež uniká, a to hned po skončení školní docházky. Koupil si tedy promítací přístroj a při pořádání filmových besídek shromažďoval u sebe všechny chlapce i děvčata farní osady.

Znal jsem kněze, který často u sebe chlapce hostil, a jak sám říkal, byl to jediný prostředek, jak se s nimi trochu seznámiti.

A všichni tito kněží bývali pak večer unaveni, do jejich duší se plížila často malomyslnost a dobře si byli vědomi, že hoši k nim přicházeli jen pro rugby, pro divadlo nebo zábavu, ale ne proto, že byli kněžími. A v jejich osadách se vzmáhal stále silněji duch pohanství.

— — —

Mládež skrývá velkou část svého vlastního života, kterou takový kněz nezná a nepozná, byť v sobě udržoval a projevoval obdivuhodné nadšení a obětavost. A volá pak úpěnlivě po přeložení. Řekne: „Kéž bych měl jinou farnost! Mladší to dovede lépe. Já jsem již vše zkusil, nedá se tu nic dělat."

— — —

Znal jsem také jednoho kněze, který neměl ani hudební nadání, ani smyslu pro sport neb kino, avšak často při náhodném setkání rád hovoříval s mladými lidmi. Přišel se za nimi podívat na pole, šel-li kolem, hovořil s nimi, jda podél brázdy. Jiného navštěvoval v nemoci a u každého dovedl pak odkrýti problém, který jejich duše v tu neb onu dobu tísnil: zásnuby, nedorozumění s rodiči, známosti, nebo podobné záležitosti. Stal se velmi rychle opravdovým přítelem, a to takovým, jakého právě potřebovali. Sám náležel všem, byl všem vším, každý hoch byl jeho dítětem, každý nový rodinný krb, který se zakládal, byl ve svém vzniku závislý také trochu na něm, poněvadž *oni* všichni byli jeho rodinou. A oni to dobře cítili a nic neučinili, aniž se poradili s knězem, kterému řekli všechno, i to, co by někdy neřekli ani svému otci. Kněz byl jim zosobněnou láskou, opravdovým otcem, byl jim vším, jen jim... „bez něho nemohli nic činiti".

Kněz může býti opravdovým knězem jen tehdy, zastává-li svůj pravý úřad, totiž své kněžství, a nedá-li se strhnouti jen tou činností, ke které jej vedou jeho vrozené vlohy. Býti knězem neznamená býti filmařem, sportovním nebo skautským technickým vedoucím hudebníkem nebo režisérem. Býti knězem znamená v prvé řadě neexistovati pro sebe, znamená to vžíti se do postavení svěřených duší, poznati nitro každého ze svěřených dítek,

plakati s nimi, pomáhati při zakládání rodinného krbu, pomáhati napravovat chyby. Krátce, býti knězem znamená pomáhati svým synům realisovati jejich vlastní štěstí a povolání.

Bude jistě vhodné promítnouti dobrý film, sehráti divadlo, ale ne dříve, dokud nevynaložil vše, aby poznal prostředí a okolnosti, které pomáhají nebo samy takřka utvářejí lidský život, který Bůh svěřil tomuto muži, jenž má býti všem vším.

— — —

Je pro mladého člověka krásnějšího povolání a ideálu, než je život takového kněze?

— — —

Jedním z úkolů dnešní katolické akce je budovat takové rodiny, jež by ovládala touha míti syna, který bude takto jednoho dne zastupovat Krista na zemi a povede lidstvo ke štěstí a pravé lásce.

Budeme míti brzo dosti kněží, ... budeme-li míti nyní kněze, kteří by dovedli pochopit, co to kněžství je.

/ upraveno podle francouzského článku v časopise „L'Appel".

NAVAZUJEME NA TRADICI.

Ladislav Simajchl.

Živý zájem, který se již nyní jeví i mezi kněžími o letošní sjezd bohoslovecký na Velehradě pro jeho liturgický ráz, svědčí, že nevyznělo naprázdno volání průkopníků liturgického hnutí u nás, volání těch vidoucích, kteří v něm vycítili vání Ducha sv. už tehdy, kdy jeho užitek se nejevil ještě tak zjevně, kdy teprve zakládal na ovoce a plody. První český liturgický týden se konal v roce 1933 v Praze v Emausích. Referáty z tohoto sjezdu byly shrnuty do sborníku při revui Pax. Jsou už dávno nedostupné. Bude jistě zajímavé a užitečné uvést si znovu na paměť před prvním větším liturgickým podnikem po válce soudy a názory těch, kteří před 15 roky začínali.

P. Arnošt Vykoukal O. S. B.: Liturgické snahy a cíle moderní doby.

V duchovním životě moderního světa posledních desítiletí jeví se nový myšlenkový proud, obrodné hnutí tak mocné, že bylo

označeno za duchovní zjev od dávných dob nejmocnější. Jest to stále se stupňující zájem a hluboké porozumění pro veřejnou, oficiální bohoslužbu Církve katolické, je to soustavná a do důsledků jdoucí snaha čerpat podstatu duchovního života, milost, z prvotních pramenů, jež Církev ve svých svátostech, svátostinách a modlitbách otevírá; je to zvláště theoretické přesvědčení, že středem veškerého života duchovního jest jenom Kristus, a proto, že prakticky je pro křesťana nutno hledati pravdu a život v oběti Kristově — jedním slovem, duchovní život posledních desítiletí provádí nezadržitelně heslo: Vědomý a integrální návrat k liturgii Církve katolické,

S potěšením můžeme říci, že v Církvi katolické raší nový život, před našima očima valí se proud, jejž už nic nezastaví, neboť právě moderní doba v nejhlubším nitru pociťuje s uspokojením, že našla, po čem dávno toužila, skrytý poklad, perlu království Božího. Fakt mocného liturgického hnutí je zde, to nikdo nepopře. Inteligence i prostý lid se vrací k liturgii a váží z ní „vodu živou" pro své vyprahlé duše.

Má-li liturgie míti účinek obnovy lidstva, pak ji musíme správně chápat. Někteří její stoupenci zůstali státi na periferii, kladli největší váhu na vedlejší věci. Nestačí míti misál, zpívati trochu chorálu, zavést recitovanou mši. Musíme proniknout do hloubky.

Liturgie, život z liturgie, není nic jiného, než se rozpomenout opět na všechnu tu sílu, která přichází z kříže, jenž se tyčil před 1900 lety na Golgotě, na němž se konalo po prvé to jedinečné „leiton ergon", čin za celé lidstvo, liturgie oběti kříže.

Dr Josef Beran: Liturgie jako součást náboženské výuky.

Liturgie značnou měrou obohacuje poznatky náboženské. — Ve smyslu klasické zásady církevní „ut legem credendi lex statuat supplicandi" — z toho, co se modlíme (rozumí se modlitba liturgická, oficiálně církevní), může býti stanoveno to, čemu máme věřit, — bývá liturgie nazývána „regula fidei", „regula credendi". Card. Dr Schuster nazývá ji „breviarium revelationis", krátké kompendium a populární výklad revelace, zjevení Božího (Liber sacramentorum, VI, str. 41). Ze všech těchto označení jasně plyne, že liturgie je schopna obohatiti náboženské poznatky všech, kdož nejsou k jejímu poučování hluší a slepí. Mohli bychom uvésti

kterýkoli článek věroučný, vždy bychom nalezli nějaký názorný odraz jeho v liturgii a podobně je to i se zásadami mravoučnými, jež jsou tak potřebné k životu z víry. Úryvky z Písma sv. a sv. Otců, jimiž je vyplněna liturgie, poučují o víře z dob nejstarších a o pravidlech mravnosti pro jednotlivé případy. Totéž možno říci o asketice. Ano, liturgie byla v nejstarších dobách jediným názorným prostředkem vyučovacím, ona vždy tvořila podstatnou část významné „biblia pauperum."

Není tedy sporu o tom. Liturgie po této stránce, obohacováním v poznatcích náboženských, má velkou cenu výchovnou.

P. Method Klement O. S. B.: Tajemství sedmi svatých svátostí.

Při studiu tohoto bodu napadlo mi Slovo Písma z proroka Ezechiele, kap. XXXVII. v. 1—14. Prorok vyveden byv Hospodinem na pole pusté, plné suchých kostí. Pán se ho ptá: „Synu člověka, myslíš-li, že budou žíti kosti tyto?" A prorok odpovídá, jakoby v rozpacích: „Jen ty, Hospodine, víš..."

A při vzpomínce na skutečnost zacházení s našimi sedmi Svátostmi (výjma právě Nejsvětější Svátosti oltářní a Svěcení kněžstva) řekl jsem si totéž. Není-li to již jakoby pole pusté, plné suchých kostí? A je naděje, že tato přeskvostná liturgie Svátostí znovu oživne?

Svátosti se dnes stěží chápou a ještě hůře se s nimi zachází.

Dr Karel Reban: Katolická akce a liturgické hnutí.

Jen povrchní pohled spatří zdánlivou bezspojitost, klademe-li vedle sebe tyto dva pojmy: Katolickou akci a liturgické hnutí. Ve skutečnosti jsou to pojmy tak spojité a duševní oblasti tak sebe pronikající, že je nesmíme klásti vedle sebe, protože jsou částmi jednoho a téhož života Církve, protože jeden z těchto dvou prvků předchází druhý a oba vzájemně sebe ovlivňují.

Liturgie je živnou půdou Katolické akce. Je však nutno, zvláště v našich poměrech, kde dosud nepronikáme až na kořeny Katolické akce, pracovati o praktickou součinnost obou živlů, či správněji řečeno, o vyprýštění Katolické akce z liturgie.

Katolická akce je technický termín pro předmět, který v historii církevní vždy byl a podle své životnosti, rozsáhlosti a účinnosti spolutvořil slávu a požehnání katolické Církve. Je však příznačno, že v dnešní době musí sama Hlava Církve, náměstek Ježíše Krista,

formulovati tento pojem a jím oživovati organismus Církve, vnášeti jej do církevního života jako ideál, princip, zákon. Je to svědectvím, že aktivita katolická jednak byla dočasně ochromena, jednak byla postavena před zcela nové nutnosti. Proto musí Svatý Otec hlásati a organisovati Katolickou akci.

Dříve toho nebylo třeba. Důkazem živé víry a hlubokého života náboženského byly skutky víry, což dnes jmenujeme Katolickou akcí. A kdy toto spojení víry a života bylo nejpevnější? Musili bychom v retrospektivě sestoupiti až na prahy křesťanství, do prvních století éry křesťanské. V dobách, kdy se rodila katolická liturgie, byla Katolická akce ve smyslu života z víry a pro víru něčím samozřejmým. A později, v klasické době, kdy celá Církev a všichni věřící žili liturgicky, kvetla též Katolická akce, činné křesťanství. S úbytkem liturgického vědomí a citu ubývalo v širokých kruzích věřících smyslu pro Církev, pro dobro duší, pro apoštolát. A tak se stalo nutností výslovně naléhati na povinnost katolíků vzhledem k činnosti, proto máme církevně přikázanou Katolickou akci. Tento příkaz je kusem mravní reformy, kterou podniká Církev ku prohloubení svého života, k tomu, by víra jejích věřících měla také důsledky praktické. Nenadsazujeme, domníváme-li se, že na živosti a čistotě liturgického hnutí a života věřících závisí praktické osvědčování víry na všech polích, tedy to, proč máme dnes úhrnný název Katolická akce.

Co nám ověřují dějiny církevní, že totiž akce liturgická je matkou akce činnostní, apoštolátní, je prostě důsledkem vnitřní souvislosti mezi Katolickou akcí a liturgickým hnutím.

Oběma pojmům, Katolické akce i liturgického hnutí, je společné nadpřirozené.

Katolická akce dosahuje pouze tehdy svého cíle, je-li vpravdě katolickou, rozumějme nadpřirozenou. Oslava Boží a zduchovnění života jednotlivcova i společnosti křesťanské je nadpřirozeným cílem Katolické akce, láska k Bohu a bližnímu je jejím nadpřirozeným pramenem. I když potom užívá přirozených prostředků a vyplňuje prostý, všední život, jest to život proniknutý věrou a milostí Boží. Je-li v liturgii bezprostředním cílem a obsahem posvěcení jednotlivcovo i celku a užívá-li liturgie prostředků nadpřirozených anebo aspoň vyvýšených z přirozena do nadpřirozena, potom Katolická akce to vše činí také, avšak ne vždy bezprostředně, nýbrž tak, že disponuje k tomu svět, v němž katolíci žijí, po případě jeho křesťanský ráz zajišťuje a hájí. Jeví se tedy již

takto Katolická akce pokračováním, aplikací, vyvozením důsledků z liturgie. Co liturgií počíná jako ideál, má býti Katolickou akcí realisováno.

Všechen život Církve a s Církví učí nás a nakloňuje nás mysliti na jiné, šířiti dobro slovem a hlavně činem. Jako je křesťanský kostel ohniskem kultury, tak má být i východiskem charity, sociálního řádu a života dobročinného. Podobně církevní rok a jeho rozmanité obřady a obyčeje vedou přímo do života ku práci pro právo Církve, mravní řád, život rodinný, pro vytvoření království Božího ve skutečných poměrech.

Tak na př. Mše sv. přináší rovněž hodnoty všeobecně užitečné: pravý smysl obětování jistě žádá, abychom Bohu dali svou práci, a to práci pro obecné dobro Církve, nikoli jen soukromé zájmy. Poslání, s nímž nás propouští mešní liturgie („Ite, missa est!"), chce přímo vyvolat takovou činnost.

A takových prvků, podněcujících tvořivou činnost k oslavě Boží a k prospěchu duší, jest obsaženo v liturgii mnoho, třebaže působí někdy pouze podvědomě, protože jsme povážlivě pozbyli citu pro tyto vlivy liturgické a trháme od sebe, co organicky je jednotné, odlučujeme činnost od modlitby a bohopocty, hledajíce pro Katolickou akci důvody v jiných vzdálených a nevlastních příčinách.

Pohlédneme-li zpět na to, co již bylo v Katolické akci vykonáno, musíme doznat, že jsme se odchýlili od vlastního, podstatně katolického živlu a sestrojovali jsme si nové konstrukce. V našich českých poměrech uplatnila se také novost, nezkušenost toho, co nám bylo rychle budovat na všech polích katolické aktivity v době popřevratové. Diletantství a přizpůsobování se vedlejším ohledům, kompromisy zkřivily podobu toho, co by mělo býti Katolickou akcí. V jiných zemích počíná se jinak chápati, jinak cítiti a tvořiti Katolická akce. I my se musíme přeorientovati, a to tím spíše, že se tím neděje nic jiného, než návrat k původnosti a čistotě katolické. Nyní teprve počíná svítati, že s námahou jsme hledali, co dávno Církev má v plné sytosti. Od přemíry citů a subjektivismu vracíme se k dogmatu a k základním ethickým požadavkům. Probouzí se vědomí a pocit sounáležitosti v Církev, osobní zbožnost poznává, jaké přednosti má zbožnost liturgická a tak krise křesťanské spirituality přechází v uzákoněnou, hlubokou a plodnou zbožnost Církve, vlastně v úkony Krista Velekněze.

Proto čím dříve provedeme organické navázání a vštípení vší aktivity na proudy života Božího a na duši Církve, tím lépe. A je

to právě liturgie, která přináší Katolické akci ono vnitřní přetvoření, duševní změnu a nová stanoviska, jakých právě dnešek žádá.

Dnes u nás obě hnutí v theorii i praxi, jak Katolická akce, tak i liturgické hnutí, mají tu společnou okolnost, že se teprve pomalu a s obtížemi, z nichž největší je nedostatek správných zásad a pochopení, tvoří. Buďme si vědomi úzké ideové i praktické jejich spojitosti, řiďme je tak, aby si vzájemně sloužila a prospívala. Musí nám na tom záležet a musíme o to usilovat, aby Katolická akce i liturgické hnutí měly společnou pouť i společný vzrůst.

Dr Karel Kašpar: Závěrečný proslov k liturgickému týdnu.

V liturgickém životě se jeví Katolická akce v míře svrchované, jež musí počínati u oltáře, má-li státi na pevném základě a přinášeti hojné ovoce.

Jen tenkrát, budou-li ve farních chrámech — a to ne pouze řeholních — konány bohoslužby svědomitě, s důstojným plněním všech předpisů liturgických, z nichž není žádný tak nepatrný, aby mohl býti přehlížen, jen tenkrát, zamiluje-li si každý katolík život ve smyslu posvátné liturgie, lze očekávati osvěžení a rozkvět života náboženského u jednotlivců a celého národa. Proto je nevyhnutelno, aby děti ve škole, mládež na schůzích a lid s kazatelen poučován byl o katolické liturgii.

S KŘÍŽEM A LILIÍ.

Miloslav Ambrož.

Kříž — znamení obepínající celý svět; kříž — mučící nástroj, na němž skonal Spasitel světa za všechny národy všech věků. Lilie — symbol bytostí čistých, nevinných a vyrovnaných, pečeť duší živících se nadpřirozenými hodnotami. Tyto dva znaky jsou podstatnou složkou katolického skautského života.

Jestliže se v přítomné době kříž hanobí více než kdy jindy a pohanský svět deptá Zjevení, je tím více zapotřebí sklonit šíji před křížem a vzkřísit bratrství pramenící z kalvarské oběti.

Skautský řád je zakořeněn v každé zemi v národním charakteru, ale sám je nadnárodní, poněvadž i idea světového bratrství přesahuje všechny zájmy sobecké, národní a státní. Přece však

dochází k bratrovražedným válkám, mocenským sporům, ke krveprolévání. Všechno toto je zaviněno porušením prvotního souzvuku duší, zmechanisováním života, nedostatkem blíženecké lásky a nepochopením bratrství a rytířství.

Kříž má dvě ramena a přece zůstává nerozdělen, jako Kristus nemá v sobě žádného rozporu a rozdělení. Jeho dvě ramena jsou spojena v břevnu ukazujícím k nebi. Obepínají celý svět; kříž — všeobecnost spásy a utrpení. Nemohl by tento kříž ve spojení s lilií — prvkem to nad jiné čistým — mohutně přispěti k dokonání mravní obrody světa? I kdybychom snad přeslechli volání kříže, je zde zase lilie, směřující k němu svým květem jako střelka kompasu ukazující k severu. A právě ve spojení těchto prvků je pravá duchovost skautingu, který nečiní rozdílu mezi člověkem a *člověkem.*

V našem národě má skauting ráz slovanský s původními zásadami Baden-Powellovými spojený a snaží se všemi silami o návrat k jednoduchosti života a k bratrskému sblížení národů. Na tyto přednosti skautské výchovy upozornil i sv. Otec v rozhovoru s italskými katolickými skauty. Má-li však skauting dáti mladým duším novou formaci nábožensko-mravní dokonalosti, je možné toho dosáhnouti jen snášelivostí a ne stálým poukazováním na rozdíly politické a náboženské. Musíme hledati jen to, co nás spojuje a čím se ve skautingu utváří krok za krokem uskutečňování míru mezi národy.

Kolik času obětujeme, abychom odhazovali Kříž, ale na druhé straně se zatěžujeme kříži jinými ve formách snadnějších a pohodlnějších. Zajisté všichni toužíme po tom, aby se celý národ sjednotil v Kristu a aby výchova mládeže byla prováděna v jednotné, silné organisaci. Ale jak toho docílíme, když se nesnášíme ani v maličkostech. Zde nám opět vyvstává před zraky kříž ve své jednoduchosti a lilie realisovaná skautskou výchovou tak přísně individuální. Nesmíme tuto methodu ovšem přepínat, poněvadž i ona nesmí ztratit souvislost se základními zákony lidské přirozenosti a stupnicí hodnot. Duchovního přerodu mládeže není možno dosáhnouti rozbíjením výchovných prostředků na mnoho organisací, z nichž mnohé pro tělesnou výchovu zanedbávají nebo úplně pomíjejí výchovu nábožensko-mravní. Snažme se proto proniknout co nejvíce mezi mládež. Zmírníme svou přítomností a příkladem škodlivé vlivy zkažené společnosti a náboženskou lhostejnost mládeže. Nebudeme-li však s ideou skautingu a jeho výchovnými me-

thodami dostatečně seznámeni, bude náš vliv při vší schopnosti přece jen nepatrný. V přítomné době máme už dosti dobrých prostředků, jak proniknouti do methodiky skautské výchovy. Jen neskládat nečinně ruce v klín. Není ovšem naším úkolem býti technickými poradci, avšak žádné duchovní vedení oddílu bez těchto základních vědomostí nevede k očekávaným výsledkům. (Někteří skautští duchovní přednášejí na schůzkách družin katechese a tím úplně opomíjejí obvyklou skautskou methodiku.) Nechceme býti jednostrannými. Nalezne-li se výchovný směr dokonalejší, jímž by bylo ke Kristu přivedeno ještě více mladých duší, rádi se dosavadních způsobů vzdáme. Nepřestaneme vyvyšovati zájmy Boží nad zájmy jednotlivých organisací.

ŽIVOTNÍ HODNOTY BOŽÍHO DĚTSTVÍ.

Dr Ferd. Kastner.

Dětství Boží je Boží odpovědí na potřebu, kterou má člověk-tvor po úkrytu a ochraně, a na lidský pud po lásce; a stejně také odpovědí na potřebu stvořeného člověka po uplatnění a výkonu.

To obé jsou *základní pudy* člověka, jež se zakládají v jeho přirozenosti a proto jsou nezničitelné. Výchova a askese je nesmí udušovat, nýbrž musí svůj úkol spatřovat v jejich očištění a v naplnění jejich smyslu. Lidský pud *po úkrytu a ochraně* je metafysicky založen na skutečnosti, že člověk je Božím *tvorem:* ens ab alio. Člověk je *ztělesněná závislost na Bohu.* Jistě se v moderním člověku všechno proti tomu vzpírá, poněvadž moderní člověk cítí v každé závislosti, a obzvláště v absolutní závislosti na Bohu, *ohrožení* sebe sama. Proto je mu nutno skutečnost závislosti na Bohu nejprve znovu přiblížit pod zorným úhlem *ukrytosti v Bohu.* Neboť k vlasti a úkrytu směřuje všechna touha dnešního člověka, prostřed jeho všesvětové úzkosti. Že člověk pochází od Boha a stojí neustále v jeho ruce, to dává určitý ráz jeho nejvnitřnější podstatě. Proto je člověk v podstatě vždy „bytostí připoutanou ke svému hnízdu". Proto se i lidský *pud po dálkách a objevech,* který činí člověka na zemi badatelem a potulným žákem, přece vždycky znova stává *pudem po domově.* Pud po domově je a bude

(Dr Kastner, Marianische Christusgestaltung der Welt, 2. vyd. p. 165—167, přel. S. Schützner.)

základním pudem člověka. Všecko hledání a bloudění v dálkách hledá věčnou domovinu. Proto není *základním lidským postojem* či lidským praafektem *bytostná starost a praúzkost.* Kdo se tak domnívá, nenahlédl člověku do jeho nejhlubšího nitra — hleděl jen *na tvář moderního,* z kořenů vytrženého a zbolševisovaného člověka. Tomu ovšem, když se vědomě a dobrovolně vyvlekl z každého i posledního pouta, nezbývá než bytostná starost a praúzkost před vše i jeho sama požírajícím Nic. Není také nic platno zavřít před tímto Nic oči a v „heroické beznaději" „statečně" této praúzkosti přisvědčit: taková *fráze selhává* ve *skutečné* nouzi, která až dosud vždycky vypadala jinak než nouze filosofů. — *Katolický člověk* řekněme v křesťanském středověku měl *správný postoj:* jeho základním citem byl *zážitek ukrytosti v Bohu* — navzdor vší nouzi. Katolický člověk ví, že je ukryt v rukou svého Stvořitele a v lásce svého Otce jako ptáče v hnízdě: bonum mihi adhaerere Deo! Prostým a životu přiměřeným *výrazem tohoto smýšlení* je *důvěra v Boha u katolického lidu.* — Poněvadž má katolický člověk svou poslední vlast v Bohu, proto může ze svého náboženství přisvědčit každé řádné, Bohem chtěné a přirozené vázanosti na této zemi, a při tom se nestát otrokem. Poněvadž je dítětem Božím a v Bohu má svůj domov, zůstává blízek všem věcem a přece jejich pánem.

Také *vůle ke cti,* pud po sebeuplatnění a po výkonu je metafysicky opodstatněný *základní pud.* Výchova ke skromnosti a pokoře ho nesmí lámat, nýbrž musí jej ve velkomyslnosti a připravenosti ke službě *připoutat k Bohu.* Pud *cti* vyrůstá z *vnitřní cennosti* každého člověka. Bytí a hodnota si odpovídají (ens et bonum convertuntur). Proto musí rozumná bytost nezbytně *toužit po uznání své ceny.* Jediný Bůh nese v sobě samém plné uznání sebe sama. Jeho tvor chce svou cenu teprve příslušným výkonem přivést k „vyjádření" a tím k uznání. Tak se stává *pud po uplatnění pudem po výkonu.* — Je-li následkem nějaké fysické či jiné organické zakrnělosti nebo méněcennosti znemožněn některý výkon, který podle všedních, byť velmi povrchních měřítek je pokládán za průkaz lidské a osobní cennosti, vzniká *zážitek a vědomí méněcennosti.* Pocit *fysické* méněcennosti není sám o sobě zlý. Ale život má svou vlastní logiku, a tak vyrůstají často z defektů a závad čistě fysických i *osobní a morální komplexy méněcennosti.* Vědomí morální a osobní méněcennosti je *nesnesitelné* a vede dosti často k *překompensacím* nejsmělejšího rázu, k přepjatým *náhrad-*

ním výkonům a k *tendencím* snažícím se *znehodnotit* každý cizí, jako ohrožení pocitovaný výkon. Zde se otvírá široká oblast neuros a duševních abnormit. Jistě mnohá póza a gesto rázu individuálního i kolektivního zakrývá jen s námahou vnitřní nejistotu, a jistě už často byla difamace protivníka laciným prostředkem k vlastnímu uznání. — *Výchova a péče o duše* se budou muset starat především *o zdravé výkony* na dosažitelných polích života, jakož i o jejich *správné ocenění.* Ale to vede k cíli jen zřídka. *Chudí a vyděděnci života* jsou zde vždy znovu. Zde pomáhá jen *vytvoření správných hodnotních měřítek* a osobní *nezávislosti na vnějším úspěchu a na cizím uznání.* Člověk *nestojí za tolik,* kolik *platí nebo neplatí* před jinými, *nýbrž za tolik, zač má ceny před Bohem.* Vidí-li a uznává-li v něm Bůh své dítě, potom to je nejvyšší, poněvadž božské uznání. Maně si vzpomínáme na onu historii o uhlířském hochu, který byl ve skutečnosti královským synem. V tom je *šlechtická hrdost křesťana:* nejsem jen Boží tvor, *jsem Boží dítě!* Tím je zaváděn také *nový ethos:* ethos šlechtického postoje a *královského životního způsobu dětí Božích.* — Proto v tomto instinktivně hledalo a nalézalo *křesťanstvo* svou jistotu v dobách vnějšího útlaku — zajisté že znehodnocovací pokusy na křesťanském lidu byly až dosud vždy bezprostřední přípravou pro apostasi — podle slova svého božského Mistra: „Neboj se, stádce maličké, neboť se zalíbilo Otci vašemu, dáti vám království" (Lk. 12, 32). Početní malost a bláznovské roucho vnější nebyly pro Církev nikdy důvodem k tomu, aby trpěla vůči době komplexy méněcennosti, zato ovšem výzvou k pěstování *osvíceného vědomí ukrytosti ve zvláštní otcovské péči Boží* (providentia specialis et specialissima) a *k radostné naději ve vlastní vyvolení. Nový křesťanský člověk a nové křesťanské lidstvo,* naše touha dnes, nepůjde asi nejdříve cestou triumfální, nýbrž bude kráčet *ulicí Kříže,* a proto *bude muset být hluboko zakořeněn ve víře, důvěře a naději.*

Poslání katolického člověka

Ježíš Kristus je prvním a velkým, Otcem samým poslaným apoštolem. Obsahem jeho poslání, t. j. jeho apoštolátu, je přetvoření světa v Kristu, to znamená čest Otcova a spása lidí. Na svém poslání dává Kristus účast všem, kdo se k němu životně přimkli. Jedněm v jedné, jiným v jiné formě. Jedněm v hierarchickém poslání, druhým skrze účast na něm (srovn. 1. Kor. XII,

1—29). *Apoštolát tedy znamená společenství s Kristem v poslání a v úkolu.*

Aby někdo byl *apoštolským člověkem,* nestačí, je-li někdo *příležitostně* apoštolsky činný. Černý člověk není ještě ten, kdo je černý jen na špičce nosu. Tedy nestačí, je-li apoštolské jenom hrdlo či péro. U člověka apoštolského se apoštolát stal *podstatnou známkou.* Je to *člověk, který, jsa v tom upevňován vysokým stupněm společenství s Kristem, beze zbytku na všech dosažitelných polích všemi dosažitelnými prostředky a vším správným způsobem vše nasazuje pro utváření světa dle Krista,* to jest pro slávu Boží a spásu lidí.

Askese katolického člověka není při vší vážnosti nikdy cílem pro sebe samu. Uskutečňuje slovo Mistrovo před jeho smrtí: Posvěcuji sebe sama za ně (Jan 17, 19). Apoštolský člověk nepracuje tedy jen na posvěcení jiných, nýbrž také na svém vlastním zdokonalování, proto, aby nebylo proň tupeno jméno Kristovo (Řím. 2, 24), nýbrž aby naopak pro všechny bohatěji proudila milost Boží. Proto má apoštolská askese volný a široký dech a drsnou vážnost. Je stejně daleka estetického hračkářství jako všeho sebezkrucování a je nejlepším prostředkem proti všem formám duchovního sobectví a skrupulosity.

Apoštolský člověk nese v sobě *katolickou víru v poslání* a *katolickou vítěznost.* Jeho víra v poslání je nezávislá na konjunktuře. Je založena jedině *v Bohu a v jeho příkazu,* nemůže tedy také být otřesena žádným neúspěchem. Katolická vítěznost a důvěra ve vítězství je důsledek *prosté, ale neotřesitelné důvěry v Boha a víry v Prozřetelnost.* Důvěra ve vítězství je nutnou podmínkou čilého a odvážného boje. Víra v příchod Království Božího se neopírá o nějakou utopii ani o přírodovědu: jako by lidstvo dle nějakého železného a přírodního zákona kráčelo vstříc zlatému věku. Tato víra je si daleko spíše vědoma bídy dědičné viny i tragiky lidské svobodné vůle — ale také dobroty a všemohoucnosti Boží vůle ke spáse. Kde se s touto vůlí snoubí i lidské nasazení, tam působí obé dohromady zázrak nového člověka a nového lidstva.

Církev povždy chová víru v parusii a vždycky je eschatologická. Očekává hodinu, kdy se všechno naplní a Pán přijde. Ale toto čekání nesmí být zahálčivé. Pravá víra v druhý Příchod a pravý eschatologický postoj *napíná vůli a stupňuje lidské nasazení až k nejzazší mezi: aby byl brzy jeden Pastýř a jedno stádo.*

Je třeba splnit *Boží rozkaz* Církvi a světu daný, a to *co možná brzy. To je apoštolský postoj dnes.*

PREHĽAD VÝCHODNEJ LITURGIE SO ZRETEĽOM NA SYMBOLIKU.

Michal Malý.

Aj na Východe podobne ako na Západe, bolo viac liturgií. No, nechajme teraz históriu, zánik alebo vývin jednotlivých liturgií. Zaoberajme sa radšej už so samou sv. službou ako sa v dnešných našich časoch odbavuje. A to poďme na Východ. Prehliadnime si v krátkosti liturgiu vých. obradu.

Hneď k veci.

Tri liturgie sa užívajú, odbavujú vo vých. církvi. A to:

1. Liturgia sv. Jana Zlatoústeho (každý deň okrem niekoľkých dní v roku).
2. Liturgia sv. Basila Veľkého (10 ráz do roka a to: 5 nedele vo veľ. pôste, Veľ. Štvrtok, Veľ. Sobota, Navečerije Roždestva Christova, v deň sv. B. Veľ. /Nový rok/ a Navečerije Bohojavlenija).
3. Liturgia Preždeosvjaščenych Darov (missa praesanctificatorum), ktorá sa síce nazývá liturgiou, ale vlastne ňou nie je, lebo niet v nej konsekrácie. (Streda a piatok vo veľ. pôste a prvé tri dny svatého týždňa.)

Liturgia sv. J. Zlatoústeho a liturgia sv. B. Veľkého sa rozlišujú len v modlitbách, ktoré sa kňaz potichu modlí. Ináč sú totožné. Takže poznať liturgiu J. Zlat. znamená poznať i lit. B. Veľkého.

Staroslovienska liturgia sa delí na 3 časti: 1. proskomídia (prípravná časť), 2. liturgia ohlašených (katechumenov), 3. liturgia veriacich.

1. proskomídia[1].

Odbavuje sa pri žertveníku (obetnom stole), ktorý je vo vých. cerkvách po boku hl. oltára. Proskomídiu odbavuje kňaz akoby v tajnosti. Prečo? Lebo symbolizuje narodenie J. Christa. A Isus Christos sa narodil v jaskyni, v skrytosti. Žertveník (vystavený v míre steny), to jaskyňa. Nádoby a to čaša (kalich) a diskos (paténa) označujú jasle. Hviezda[2] symbolizuje tú hviezdu, ktorá sa

pojavila nad Betlehemom. A pokrovčeky (prikrývky) sú plienkami, do ktorých bolo povité telo narodeného Isusa.

Kňaz berie do ruky prosforu (kvasený a solený chlebíček kruhovej podoby), kopiju (symbol Christových mučení), ktorou vyrezuje z prosfory čiastku štvorcovej podoby (hostia quadrata), na ktorej sú písmená IC. XC. NI. KA (do štvorca usporiadané). Pri každom záreze modlí sa predpísanú modlitbu. Písmená značia: Isus Christos víťaz. A táto vykrojená časť sa menuje: Ahnec (Baránok). Tak nazval Isusa sv. J. Krstiteľ. (Ján 1, 29.) I. Christos sa narodil z Márie a preto kňaz vykrojil Ahnca z prostory, ktorá symbolizuje Prečitu Devu Maríju.

Viďme iné symboly.

Kňaz berie Ahnca a kladie ho na diskos, na znak toho, že Pr. D. Maríja položila Isusa do jasieľ. Ďalej, kňaz kladie nad Ahnca hviezdu modliac sa: „I prišedše zvizda, sta verchu idiže by otroča," aby naznačil zjavenie sa hviezdy nad Betlehemom. Kráľovia složili ku jasliam Isusovým svoje dary. Kňaz berie do ruky kadidlo a incenzuje Ahnca i víno, aby naznačil dary kráľov. Mária povila Isusa do plienok. Kňaz, aby to naznačil, prikrýva pokrovčekom Ahnca i víno v kalichu. V chráme staručký Simeon predpovie smrť Isusovu. Kňaz, aby to naznačil, ešte prv, hneď po vykrojení Ahnca, berie do ruky kopiju, bodne ňou Ahnca, modliac sa: „Jedin ot voin kopijem rebra jeho probode i abije izyde krov i voda" (Ján 19, 34).

Okrem Ahnca vykrojil ešte iné maličké častice a pokladol ich okolo neho. Každá z tých častíc v česť niekoho sa obetuje. Maličká častica trojúholníkového tvaru, položené po pravici Ahnca, obetuje sa v česť Pr. D. Mariji. Iné v čestě: anjelov, Svätých, duše v očistci i žijúcich, ktorých Christos je kráľom.

Po skončení proskomídie kňaz odchádza k oltáru. Keď je služba Božia spievaná, nechá kňaz čašu i diskos s Ahncou na žertveníku; ak je tichá, to berie so sebou na oltár. (My sa zaoberáme spievanou /veľkou/ sv. službou.)

2. liturgia ohlašených (katechumenov).

V dávnych časoch, keď ešte kresťania v tajnosti nejsv. Eucharistiju pred neveriacimi sväto chránili (disciplina arcani), na tejto čiastke liturge mohli byť i neveriaci, zvlášť ohlašenii (t. j. katechumeni) prítomní. Od toho aj meno.

Táto časť liturgie predstavuje nám:

1. ukrytý život I. Christa v Nazarete až do 30. roku, 2. Príchod I. Christa k rieke Jordán a odchod na púšť, 3. krsť Isusa v Jordáne, 4. kázanie a učenie I. Christa za 3 roky.

Od: „Blahoslovénno cárstvo Otcú i Sýna i svjatého Dúcha nýni i prísno, i vo viki vikóv" (začiatok vlastnej liturgie) až do pisne: „Jedinoródnyj Sýne i Slóve Božij - - - -" predstavuje sa nám ukrytý život Isusov v Nazarete. Medzi týmito je veľká jektenia[3], antifony a malé jektenie. V piesni: „Jedinorodnyj - - - -" je vyjadrená v krátkosti celá náuka o I. Christovi. Keď kňaz berie s oltára evanjelium, vyzdvihnúc ho do dvoch rúk a obchádzajúc s ním oltár (keď je diakon, tento nesie evanjelium idúc pred kňazom a symbolizujúc sv. J. Krstiteľa) a pred ikonastasom intonuje: „Premúdrosť, prosti!" (Premúdrosť, stojací), načo ľud spieva: „Prijdite poklonimsja ko Christu spasí nas Sýne Bóžij - - - -", naznačuje tým príchod Isusa k rieke Jordán. Tento úkon sa volá: Malý Vchod.

Teraz sledujú tropary a kondaky.[4] Spieva sbor. Tieto ukončí kňaz ohlasom: „Jako svjat jesi Bóže naš i tebi slavu vozsylájem, Otcu i Sýnu i svjatômu Dúchu, nýni i prísno i vo viki vikóv." Nato sbor: Amiň. A začína pieseň: Svjatýj Bóže, svjatýj Kúpkij, svjatýj Bezsmértnyj, pomíluj nas.[5] (Svätý Bože svätý Silný, svätý Nesmrteľný, zmiluj sa nad nami.) Túto pieseň spieva ľud 3 razy.

Symbol: Zjavenie sv. Trojice pri krste Christovom na Jordáne. Preto aj 3 razy sa spieva (Otec, Syn, Duch sv.).

Čítanie epištoly a evanjelia, ktoré následujú, naznačuje verejné vystúpenie a učenie I. Christa. Po evanjeliu je jektenia suhubaja (zopakovaná) a jektenija ohlašených (katechumenov), v ktorej sú prosby za týchto. Končí sa ohlasom: „Da i tú s nami slávjat - - - -", a začína sa:

3. liturgia veriacich.

Pokračuje sa v jektenijach a to: „Jelícy ohlašannii izdíte, ohlašénnii izydíte, jelícy ohlašénnii izydíte, da niktó ot ohlašénnych, jelícy vírnii, páki i páki mírou Hóspodu pomólimsja." (Ktorí ste katechumeni vzdiaľte sa, katechumeni vzdiaľte sa; nik z katechumenov nech neostane; ktorí ste veriaci, znovu a znovu v pokoji Pánovi pomodlime sa!) Na tieto slová v prvotnej cirkvi museli sa katechumeni vzdialiť.[6]

Liturgia veriacich má 5 hlavných častí:

1. predloženie a či prenesenie sv. Darov, 2. bozk pokoja a Symbol viery, 3. konsekrácia, 4. sv. prijímanie, 5. zaambonná modlitba a prepustenie.

V nej sa predlžuje ďalšie opisanie života a činnosti I. Christa od jeho vchodu do Jeruzalema až do slávneho nanebevstúpenia a panovania po pravici Otca.

Po niekoľkých malých jektenijach, ľud spieva pieseň: „Iže Cheruvímy tájno obrazujúšče - - - -" Kňaz po ukončení piesne — 3. verša ide k čerstveníku, kde ležia Dary, na proskomídii požehnané, berie ich (čašu i diskos — víno i chlieb) a spievajúc: „Svjatíjšaho, vselénskaho Archijeréja (meno) Papu Rímskaho, Bohoľubívaho jepiskopa nášeho - - - -", prenesie slávnostne tieto Dary na oltár. Tento úkon sa nazýva: Veľký Vchod a symbolizuje podľa niektorých autorov pohreb I. Christa, pri ktorom kňaz s diakonom označujú Jozofa z Arim. a Nikodéma. Správnejšia mienka však sa pozdáva tá, ktorá hovorí, že Veľký Vchod naznačuje slávny vchod Isusa do Jeruzalema. Lebo nemôže sa pohreb predstaviť skôr ako Posledná večera, ktorej zobrazenie v liturgii sleduje neskoršie.

Kňaz, modliac sa, pokadí na oltári predložené Dary, ľud medzitým dozpieva pieseň: „Iže Cheruvímy . . .", ktorá bola Vchodom pretrhnutá a sleduje jektenija prosebná. Kňaz jen končí ohlasom: „Ščedrótami jedinoródnaho Sýna Tvojehó - - - -."

Kň.: Mir + vsim! (Pokoj všetkým! Krížik značí, že kňaz žehná ľud.)

Sb. I dúchovi Tvojemu. (I duchu tvojmu.)

Kň.: Vozľúbim druh drúha, da jedinomýslijem ispovímy. (Milujeme druh duha, aby sme jednomyseľne vyznávali.)

Sb.: Otcá i Sýna i svjatého Dúcha, Trojcu svjátuju jedinosúščnuju i nerazďíľnuju (Otca i Syna i sv. Ducha, jednopodstatnu i nerozdielnu Trojicu).

A na následujúcu intonáciu kňaza alebo diakona:

„Dvéri! dvéri! premúdrostiju vonmín! (Dvere, dvere! Premúdrosťou vnímajme!), kantor sám alebo aj ľud spieva: „Víruju v jedínaho Boha - - - -". Kňaz sa modlí potichu.

Symbol: V dávnej cirkvi slovami: Dvéri! dvéri!, upozorňovali sa ostiári, stojací pri dverách cerkvi, aby dobre strehli vchod do chrámu, aby nik neveriaci sa teraz sem nevkradol, keď veriaci vyznávajú svoju vieru a keď prinesenie žertvy je už tak blízo.

Teraz tieto slová majú ten význam, že neveriaci tajomstvá našej viery nechápu.

Kň.: Stáňim dóbri, stáňim so stráchom, vonmím, svjatoje voznošénije v míri prinositi. (Stojme dobre, stojme so strachom a vnímajme, aby sme svätu obeť priniesli v pokoji.)

Sb.: Mílosť, míra, žértvou chvalénija. (Milosrdenstvo pokoja, obetu chvály.)

A sleduje:

Pravidlo obetné — Anafóra.

Kň.: Blahodáť Hóspoda našeho Isúsa Christá, i ľubvi Bóha i Otcá, i príčástie svjatáho Dúcha, búdi so vsími vámi †.

Sb.: I so duchom tvojím. (Et cum Spiritu tuo.)

Kň.: Horí imíim serdcá. (Sursum corda.)

Sb.: Imamy ko Hóspodu. (Habemus ad Dominum.)

Kň.: Blahodarím Hóspoda. (Gratias agamus.)

Sb.: Dostôjmo i právedno jesť - - - - (Vere dignum et iustum est.)

Kňaz sa modlí potichu: Dostôjno - - - - a na intonáciu:

Pobídnuju pisň pojúšče, vopijúšče, vzyvájušče i hlahóľušče, sbor spieva: Svjat, svjat, svjat - - - - (Sanctus . . .)

Kňaz zatiaľ sa modlí parafrázu anjelského spevu, po čom nasleduje konsekrácia:

Prijmíte, jadíte, SI JÉ JESŤ TÍLO MOJÉ, jéže za vy lomímoje vo ostavlénije hrichóv.

Sb.: Amiň.

Kň.: Píjte ot nejá vsí, SI JÁ JESŤ KROV MOJÁ nóvaho zavíta, jáže za vy i za mnóhi izlivájemaja vo oslavlénije hrichóv.

Sb.: Amiň.

Kňaz ticho sa modlí: Pominajušče abo spasiteľnuju . . ., v ktorej modlitbe spomína na umučenie I. Christa. Keď dokončí, pozdvihuje Telo i Krv Pánovu spievajúc:

Tvojá ot Tvoích, Tebi prinósim o vsich i za vsjá (Tvoje z Tvojho Tebe prinášame za všetkých i za všetko).

Sbor odpovedá spevom: Tebé pojém, Tebé blahoslovím . . .

A tak obeta na kríži sa zopakovala.

Na ohlas: „Izrjadňi o presvjaťij, prečistij . . .“, sbor spieva pieseň na oslavu Bohorodičky: Dostójno jesť jáko voístinnu blažiti ťa Bohorodicu . . .

Vých. obrad priam hýri chválospevmi na Máriu. Na Východe bola a je Matka Božia veľmi — veľmi uctievaná. Skoro každá

jektenija, nielen v liturgii, ale vôbec pri všetkých bohosluženiach, spomína pred ohlasom (doxologickým zakončením) Bohorodičku veršom: Presvjatúju, prečístuju, preblahoslavénnuju, slávnuju Vladýčicu nášu Bohoródicu i prisnodívu Maríju, so vsími svjatými pomjanúvše, sami sebé i druh drúha, i ves živót naš Christú Bóhu predadím.

Po piesni „Dostojno..." spomína kňaz opäť rím. pápeža, svojho biskupa, kňazov i iných. Sleduje jektenija prosebná a Otče náš... Kňaz sa ho modlí s rozpätými rukami potichu (široké rozpätie rúk je pri vých. liturgii časté) a luď spieva.

Na: „Blahodátiju i ščedrótami..." je umývanie rúk na znak, že kňaz s čistými rukami, ale najmä s čistou dušou má sa dotýkať Ahnca.

Kň.: Vonmím! Svjatája svjatým. (Vnímajme! Sväté [t. j. Dary] svätým.) Ak je aj diakon, zatvára cárske vráta[7] (na ikonastase) na znak toho, že pred tými, ktorí nie sú disponovaní (s ťažkým hriechom na duši), sv. Dary sa ukrývajú.

Kňaz prijme Telo i Krv Pána. Diakon otvárajúc cárské dvere intonuje: „So stráchom Bóžiim i s víroju pristupíte."

Otvorenie cárskych vrát symbolizuje odvalenie kameňa s hroba a sv. Dary, s ktorými sa kňaz blíži k ľuďom na prijímanie čakajúcim, to sám z mŕtvych vzkriesivší Spasiteľ.

Sbor na: „So stráchom Bóžiim..." spieva: „Blahoslovén hrjadyj vo ímja Hóspodne, Boh Hóspoď, i javisja nám."

Sleduje sv. prijímanie veriacich.[8]

Po sv. prijímaní kňaz spievajúc: „Spasí Bóže ľúdi Tvojá, i blahosloví dostojánije Tvojé," žehná ľud s čašou, v ktorej sú ešte zostavšie sv. Dary a ide k oltáru.

Sbor odpovedá: Na mnóhaja ľíta, Vladýko..."

Symbol: So stráchom Bóžiim..." a „Spasí Bóže..." s požehnaním, to zjavenie sa I. Christa učeníkom i iným po zmŕtvýchvstaní.

Kňaz pri oltári 3 razy sa klaňajúc, potichu sa modlí: Voznesísja na nebesa Bóže i po vsej zemli slava Tvojá (Vyvýš sa na nebesá, o Bože, a po celej zemi sláva Tvoja).

Ďalej kňaz: „Blahoslavén Boh naš" (potichu) a spievajúc pokračuje „vsehda, nýňi i prísno, i vo víki vikóv", žehná opäť s čašou ľud a odchádza i so sv. Darmi k žertveníku.

Sbor: Amiň. Da ispólňatsja ustá náša...

Symbol: Keď druhý raz požehná kňaz ľud so sv. Darmi a odnesie ich na žertveník, kde ich konzumuje, to znak nanebevstúpenia Pána.

A tak žertva — (sv. liturgia) je dokončená.

Kňaz sa vráti ešte k oltáru. Intonuje: S mírom izýdem, Hóspodu pomólimsja!

Sb.: O ímeni Hospodni. Hóspodi pomíluj.

Sleduje zaambonná modlitba, ktorá má meno od toho, že kňaz ju spieva pred ikonastasom, na ambone. V nej kňaz prosí, aby Pán spasil i požehnal ľudí, sv. Církev, rím. pápeža, biskupa i iných. Modlitba končí sa doxológiou.

Sb.: „Amiň. Búdi ímja Hóspodne...", a sleduje prepustenie, ktoré sa končí požehnaním kňazovým:

Blahoslovénije Hóspodne na vas Tohó blahodátiju i čelovikoľúbijem, vsehda, nýni i prísno, i vo víki vikóv.

Sb.: Amiň.[9]

Poznámky:

1. Príprava obetného chleba, vína a ich požehnanie. Táto časť lit. neobliguje veriacich, aby na nej boli prítomní. Vlastná liturgia sa začína s: Blahoslavénno cárstvo...

2. Dve ohnuté obluky, krížom preložené a na ich styčnom bode navrchu je krížik, naspodu doluvisiace uvoľnená hviezdička. Všetko zo zlata.

3. Jektenija od gréckeho: ekteni, čo značí vrúcnu modlitbu. Jektenije sú: veľká, ktorá má 12 prosieb. Tie spieva kňaz a sbor na každú prosbu odspevuje: Hóspodi pomíluj. Malá jektenija má len jednu prosbu, a doxologické zakončenie. Jektenija prosebná, na ktorú sa odpoveda: Podaj Hóspodi.

4. Tropar, kondak — slová gréc. pôvodu. Sú to novozákonné piesne zodpovedné dňu, kedy sa liturgia slúži. V nedeľu ospevuje tropar i kondak Christa, na bohorodičný sviatok Bohorodicu, na deň Svätého tohoto.

5. Je veľmi častý zjav vo vých. obrade 3 razy spievať túže pesničku, abo opakovať ten istý úkon (napr. poklon, prežehnanie sa atď.). To symbolické znázornenie sv. Trojice.

6. Niektorí namietajú, že zbytočné je už modliť sa: „Jelicy ohlašennii izydíte...", lebo že katechumenov už niet teraz v cerkvi. Odpoveď: Jektenija sa vzťahuje nielen na katechumenov, ale aj na všetkých, ktorí sú pod cirk. kliatbou, na vrahov, na ver. cudzoložníkov, hriešnikov ap. A potom, Cirkev sa modlí v jekteniji ohlášených za katechumenov, ktorí sú pre krst pripravovaní misionármi niekde v Indii, Afrike abo inde.

7. Ikonostas — stena pred hl. oltárom vystavená, a to z obrazov symbolizujúcich Posledný súd. (Obrazy: I. Chr., Pr. D. Mas., 12 apošt.,

12 prorokov, J. Krst. a svätého, ktorému je chrám zasvätený.) V strede má cárske vráta, po stranách diakonske. Cárske vráta sa otvárajú a zatvárajú počas liturgie viac ráz. Pravda, len keď sú diakoni. Ak kňaz sám liturgizuje, cár. vráta sú otvorené od zač. lit. do konca. Mnohé vých. cerkvi ikonostas nemajú a toto stráca na originálnosti.

8. Sv. prijímanie sa podáva zlatou lyžičkou. Sú neopodstatnené námietky najmä so strany „inteligentov", že vraj je to nehygienické. — Christos sa o to postará, že sa nikomu nič nestane. Konečne kňaz si môže svojich veriacich priučiť, že sa nebudú perami lyžičky dotýkať. Najsv. Euchar. sa dá do úst aj vysypať. Pravda, v latin. obrade je to praktickejšie, no vo východnom originálnejšie.

9. Spevy kňaza vo vých. liturgii, ba vôbec v celom obrade, nie sú znotované. Ich melódia sa len tradične zachováva. Spevy sboru sú znotované i pre obidva chóry upravené. Meniteľných častí vo vých. lit. je veľmi málo. Kňaz mení len evanjelium a eventuelne pridá niektoré jektenije (napr. lit. za zomrelých). Kantor mení tropar, kondak, epištolu a prípadne ešte niektoré akcidentálne čiastky. Výslovnosť iná u Veľkorusov, Ukrajincov, Rusínov a Slovákov. Podobne ako v lat. liturgii (abo vôbec v bohoslužení) ináč vyslovujú Taliani, ináč Francúzi a ináč slovanské národy.

Literatúra:

1. Špirágo: „Kat. nár. katechizmus", Jaroslavom Levickým do ukrajinčiny preložený a vých. obradu prispôsobený. Žovkva, 1914.
2. Evgenij Fencík: „Liturgika."
3. Dr J. Peleš: „Pastyrskoje bohoslovije — časť Liturgika".
4. Pavol Spišák: „Chváľme Boha" — modlitebník.
5. „Chvalite Hospoda", velikij cerkovnyj sbornik.

JAK PŘIPRAVUJEME LETOŠNÍ SJEZD.

Václav Medek.

Připravujeme jej důkladně, poctivě a na široké základně. Nesmí to být regionální podnik, ale plod skutečné spolupráce, dílo všech seminářů. Ovšem, technická příprava musí být v rukou jednoho semináře. Ale ideově a programově se účastní všichni. Proto jsme svolali v únoru do Olomouce zástupce všech seminářů k poradě a teď jsme znovu rozesílali všem návrh programu k schválení. Sjezd tedy připravuje a bude řídit Přípravný výbor, v němž jsou po jednom zástupci všech seminářů. Technickou stránku obstará 8členná sekce Přípravného výboru, složená z olomouckých bohoslovců.

O záštitu byli požádáni: nejdp. arcibiskup pražský, nitranský, nejdp. kapitulní vikář olomoucký, pan prorektor Palackého uni-

versity. Pozváni budou všichni biskupové naší republiky a představení seminářů. Abiturienti a katoličtí vysokoškoláci budou zváni prostřednictvím Ústředí katolického studentstva v Praze, na Slovensku přes Spolok kat. akad. Moyses. Z ciziny budou pozvány katolické akademické organisace, pokud jsou členy Pax Romany, z Belgie, Francie, Švýcarska, Jugoslavie a Polska.

Program sjezdu je pracovní, liturgicko-pastorační, dnes aktuální a potřebný. Ústřední myšlenka sjezdu: Liturgická obnova jako základ dnešní pastorace. Themata: Podstata liturgie a její poslání, Podstata liturgického hnutí, Situace liturgického hnutí v cizině, u nás, Aktivní účast věřících na mši sv., Výstavba farnosti v duchu liturgie, Pojímání svátostí v duchu liturgického hnutí, Liturgie a lidová pobožnost.

Denně budou dvě přednášky, odpolední (po svačině) v přírodě. Odpolední program: turnaj v odbíjené, koupání, vycházky, jedna schůze delegátů seminářů, jedna konference o bohosloveckém časopise. Večerní program: Zahajovací akademie, Zábavní večer, Úzký film a diapásky, Filmové představení Farář u sv. Dominika, Junácký večer s táborákem. Uprostřed sjezdu celodenní výlet.

Duchovní vedení Dr Silvestr Braito OP. Ráno v kapli Stojanova: ranní modlitba (Prima), mše sv. s homilií (různé způsoby recitace), jedno odp. zpívané nešpory. Večer v basilice večerní modlitba (Kompletář), sv. požehnání a slovíčko na dobrou noc. Na zakončení sjezdu v pátek v noci hodinová adorace v basilice. Dr Braito i jiní důstojní pánové budou v určité hodiny k disposici bohoslovcům k rozhovorům.

I při změně oproti minulým sjezdům zůstáváme pevně v intencích sjezdové tradice. Zdůrazňujeme proti dřívějšku pracovní ráz sjezdu a rekreační prvek. Sjezd zůstává i programově cyrilometodějský, neboť liturgie, mše sv., to byly podstatné prvky apoštolského působení sv. bratří. A neváháme zdůraznit i jiný požadavek arcibiskupa Stojana: Jenom o to prosíme, aby řečníkům čas byl vymezen. (Dr Cinek, Stojan, život a dílo 491.)

Prostě uplatníme plně a důsledně všechny poznatky a zkušenosti z minulých let. Chceme také vyjít vstříc vzdálenějším bohoslovcům, jimž by snad návštěva sjezdu dělala finanční těžkosti. Umožníme jim velikou slevu.

Aby se nám sjezd vydařil, aby přinesl požehnání naší práci, o to se modleme všichni.

Přípravný výbor letošního bohosloveckého sjezdu na Velehradě dostal od pražského pana arcibiskupa Dr Josefa Berana, na žádost o převzetí záštity nad sjezdem, tento přípis:

V Praze 16. dubna 1947.

P. T.

Přípravný výbor Sjezdu katolických bohoslovců v Československu.

Olomouc, seminář.

Rád přijímám záštitu nad Sjezdem katolických bohoslovců ČSR, o kterou jste mě požádali svým dopisem ze dne 8. dubna t. r.

Velmi mě těší, že Sjezd s takovou důkladností do hloubky i šíře připravujete. Lituji však, a Vy mi to jistě rádi uznáte, že se pro veliký nával povinností sotva budu moci Sjezdu účastniti, ačkoliv jistě budu sledovati Vaši práci s velikým zájmem.

Poroučím se do Vašich modliteb a žehnám Vaší práci.

† JOSEF, arcibiskup.

Ze seminářů.

Brno. — Sušilova literární jednota svolala hned po návratu z velikonočních prázdnin členskou schůzi, na níž byli pozváni zástupci jednotlivých kroužků. Jednota i studijní kroužky podaly na této schůzi přehled své práce v minulém roce a rozvrh pro období příští. A ukázalo se, že většina kroužků velmi pilně pracuje a snaží se o uskutečnění svých programů.

Sušilova literární jednota si vytkla za úkol provést novou katalogisaci asi 30.000 svazkové theologické knihovny, která válkou byla úplně rozmetána, zčásti zničena a dosud leží na hromadách. Tím by se otevřel všem bohoslovcům přístup k velmi rozsáhlým vědeckým pramenům pro hlubší prohloubení probírané studijní látky. Aby katalogisace mohla být provedena co nejpraktičtěji a nejúčelněji, byla umožněna několika bohoslovcům návštěva knihovnického kursu v zemské universitní knihovně. Je třeba však, aby se práce zúčastnili všichni, aby během roku mohla být knihovna dána do provozu. Pomýšlí se též na zřízení tělocvičny, aby bohoslovci měli vhodnou příležitost osvěžit se po studiu tělesně. Myšlenka nalezla u představených pochopení. Jednota dále pokračuje v expedování knihy Dr Jos. Kubalíka: Nekatolíci v Čechách a na Moravě. Poněvadž nikde není k dostání příručka pro bližší seznámení se a porozumění obřadu kněžského svěcení, připravuje vydání vhodné příručky jako přílohu Musea. Příručku je možno již objednat. Její cena bude co možná nejnižší. Koncem měsíce dubna došla zpráva o povolení stipendií pro naše bohoslovce.

Cyrilo-Metodějský kroužek připravil praktickou přednášku P. Krajcara S. J. o východní liturgii, vypsal u příležitosti svatovojtěšského jubilea soutěž na studii nebo literární práci o sv. Vojtěchovi. Konečně, aby usnadnil výběr primičních obrázků, vydal pro naše primicianty pět druhů krásných čtyřbarevných obrázků a má už na skladě jen malý zbytek nákladu.

Liturgický kroužek obnovil svou činnost a pořizuje studijní knihovnu, zvláště doplňuje nové publikace z Francie a Rakouska, kde navázal styky s lidovým liturgickým hnutím v Klosterneuburgu. Připravuje dále vydání českých nešpor na hlavní doby a svátky církevního roku. Začíná soustavné studium mše sv. s hlediska dogmatického a pastoračního.

Misijní kroužek k rozšíření studie Dr Kubalíka pořádá přednášky o světových náboženstvích. Přednáška o buddhismu a Buddhovi jest již připravena. Je v úmyslu přednášky později alespoň cyklostylovaně vydat.

Sociologický kroužek připravuje překlad „Code social" — základního díla, obsahujícího křesťanskou nauku sociální. Pořádá debaty o JOC a zabývá se též studiem obdobného hnutí u nás, totiž činnosti Katolických tovaryšů, které dříve mělo značně veliký význam. Členové překládají též sociální encykliky Lva XIII.

Junáci seznamují bohoslovce soustavně o úkolech kněze ve skautských oddílech a o duchovním vedení mládeže. Uspořádali přednášku IngC Jaroslava Čapka o vedení vlčat a Josef Kratochvíl-Baby promluvil o práci duchovního vedoucího v junáckých prázdninových táborech. V předvečer junáckého patrona sv. Jiří složili členové obou seminárních jun. oddílů činovnický slib do rukou br. oblastního duch. vedoucího P. Tyla O. Prem. v seminární kapli a začlenili se tak do velké rodiny světového bratrství Junáka.

Svatovojtěšské oslavy jsme zahájili již v neděli 20. dubna, kdy náš seminář se zúčastnil slavnosti pro dům tak významné, totiž nového posvěcení oltáře v seminární kapli, který v dobách obsazení byl rozražen a ostatky, které oltář choval, byly ztraceny. Náš pan biskup J. E. Dr Karel Skoupý vložil do oltáře ostatky nové, a to sv. Vojtěcha, Jana Nepomuckého a blah. Jana Sarkandra. Tím se zvláštním způsobem náš seminář spojil s těmito světci, kteří nám vždy budou zářným příkladem kněžského života. Bylo to jistě i důstojné zahájení oslav jubilea svatovojtěšského v naší diecési.

— — —

Podařilo se nám udržet spojení s francouzskými bohoslovci, navázané v smutných dnech pracovního nasazení a pro zajímavost uvádíme několik myšlenek z posledního dopisu. Jsou v něm připomenuty některé problémy, které nás plně zajímají. Především otázka sjednocení, pastorace dělnictva a pastorace vůbec. Samozřejmě pod slovem sjednocení si nesmíme představovati naše unijní hnutí, nýbrž t. zv. ekumenické hnutí. Jeho úkolem je připraviti sjednocení všech křesťanských společností v jediné Církvi Kristově.

Před časem vzbudil náš zájem článeček v Katolíku o zvláštním způsobu pastorace kněží-dělníků na pařížské periferii.

„V některých našich velkoměstech pokoušejí se pastorovati kněží-dělníci, žijící týmž životem jako vlastní dělníci. Ale musíme si přiznat, že to není pravé a konečné řešení. To náleží laikům. Ano, jen opravdoví dělníci obrátí své bratry. Cítíme však také, že hluboký dech oživuje Církev ve Francii. Připravuje se velká revoluce v křesťanském světě. Jedná se o to, abychom přetvořili nebo alespoň ovlivnili prostředí, v němž lidé žijí. Je nutné podívat se na křesťanství zpříma. Co chtěl Kristus? Co chtěli apoštolé? Musíme přizpůsobit naše náboženství nitrným požadavkům doby. Musíme vyřešiti životní problémy a nesnáze, v nichž se nalézá dělnická třída."

Musíme si také všimnout slov kardinála Saliège: upozorňuje nás na to, že dělnická třída tvoří nyní větší část společnosti, a že laický prvek získal svou početnou převahou vedoucí postavení v apoštolátu. Je potřebí promítnout si tyto zásady do našeho života. Musíme pracovat v pastoraci s větším zřetelem na laický prvek, dát laikům kus odpovědné práce na uskutečnění království Božího, ovšem jen té, která nám překáží ve vlastním kněžském působení i vnitřním životě. Kněz má býti především knězem-pastýřem a pak teprve vším ostatním. A nestaneme se pak obětí herese činného života.

Konečně zajímavost ze seminárního života. Oslava svátku sv. Tomáše byla započata důstojně pontifikální mší sv., po ní byla předvedena v hudebním a literárním rámci tradiční theologická a filosofická disputace s vysokou úrovní. Letos měli thema: Právo na majetek dle sv. Tomáše, pro filosofii výrok PS z Eccle 1, 18.

Kdo z nás by se mohl odvážit vystoupit na podobné diskusi, zvláště když uvážíme, že ve Francii mají průměrně 3—4 hod. přednášek denně?

Olomoučtí bohoslovci jeli od 1. do 10. května na kůrovcovou brigádu do oblasti arcibiskupské lesní správy Mírov. Kůrovcová akce posluchačů Palackého university v Olomouci je aktem vděčnosti okresům olomouckého kraje, které finančně podpořily, podporují a budou podporovat olomouckou universitu.

Nové knihy.

Pius XII.: **Mír ze spravedlnosti** — projevy sv. Otce ve válečných letech 1939—45. Vydalo před velikonocemi 1947 nakladatelství Atlas v Praze. Cena 89 Kčs.

Za největší války dějin obracel se starostlivý Velepastýř zvláště často ke svým ovcím, trpícím po celém světě. A nejen k těm, mluví i těm, kteří válku vedou, a vyzývá je k smíru a ukončení utrpení. Nazývá zlo jeho pravým jménem. Překladatel Dr A. Manal vybral z obsáhlé sedmisvazkové sbírky projevy nejzávažnější. Čtenář nalezne tu odpovědi na všecky otázky současného dění, jak se na ně dívá římský Velekněz, odpovědi, prosvětlující temnotu falešných idejí zdrojem světla Božích pravd. Kniha má své místo v rukou každého vzdělaného katolíka a ve všech katolických knihovnách. Hř.

NA PRÁZDNINY.

Jiří Bezdíček.

Prázdniny —! Slovo kouzelné a radostné pro každého studenta, opředené vzpomínkami na všechno pěkné a bezstarostné. Nejkrásnější jsou prázdniny malých školáčků; později již přibývá starostí a povinností.

U bohoslovců mají prázdniny zvláštní ráz. Po posledním vypětí při zkouškách přichází doba oddechu, seminární budova osiří, chodby ztichnou, lavice v kapli před svatostánkem zejí prázdnotou —; jako by Spasitel pohlížel na prázdná místa a provázel každého pohledem tam k nim, domů a jako by mu bylo tak trochu smutno, teskno; jako by se tiše ptal: Jaký se mně vrátíš?

Paprsky září oknem na oltář a v nich se prolínají kotouče kadidlového dýmu z posledního svátostného požehnání na rozloučenou —

Prázdniny jsou krásné, ale pro bohoslovce těžší než pro studenta-laika. Nejsou přednášky, není normálního studia, ale duchovní život nezná prázdnin a každá zastávka v něm znamená krok zpět, ba o prázdninách to bývá více kroků, někdy i kus cesty. Proto ten vážný pohled ze svatostánku na opuštěná místa!

Největší rozdíl mezi životem v semináři a životem o prázdninách, nepřihlížíme-li k přednáškám a ke studiu, je v zachovávání pořádku. V semináři obklopuje domácí řád každého bohoslovce bez jeho vlastního přičinění. O prázdninách však náhle zcela mizí. V tom je největší úskalí: uvědomit si, že vnější autorita seminárního řádu musí být nahrazena vlastní vnitřní autoritou svědomí a pevné vůle. Zdá se to být samozřejmé, ale není to tak samozřejmé. S určitým řádem je totiž během školního roku úzce spojeno vedení duchovního života a je nebezpečí, že zmizí-li pořádek, zmizí i většina duchovního života, i když duchovní život není totéž co pořádek.

Snaha bohoslovce poznat blíže náboženské pravdy a dojíti užšího spojení s Bohem má a musí vycházet stále z nitra, ne z vnější autority, a to jak o prázdninách, tak ve školním roce. Nevychází-li z vlastního nitra ve školním roce, je málo naděje, že půjde z nitra o prázdninách, kdy je věc těžší. Každý si musí stále udržovat svou vlastní iniciativu; seminární řád jí napomáhá, ale to neznamená,

že inicativu nahrazuje, že by měla nebo musela ustat. Řád je pro nás, aby *nám* sloužil, ne my pro řád!

Tedy o prázdninách si musí každý bohoslovec stanovit aspoň základní body vlastního vnějšího řádu:

1. *Přesné* ranní vstávání ve stanovenou dobu.
2. *Prožitá* účast na mši sv. a sv. přijímání.
3. Rozjímání *bezpodmínečně* před nebo po mši sv., ale rozhodně hned ráno.
4. Při večerní modlitbě *důkladné* zpytování svědomí a *předsevzetí;* příprava látky pro ranní rozjímání.

To je minimální základ, nemluvě o ostatních povinnostech jako je modlitba růžence, duchovní četba atd. Kdo se drží poctivě aspoň těch čtyř bodů a má povolání, nemůže je s pomocí Boží během prázdnin ztratit. A kdo povolání nemá a nebude ani tyto čtyři body zachovávat, pak se pro kněžství nehodí. Z bohoslovců se nesmí vychovávat polovičatí kněží tím, že se jim ukládají malé povinnosti v duchovním životě (oproti přílišnému přeceňování významu studia)!

Úkolem bohoslovce o prázdninách tedy je — být plně bohoslovcem. Být jím plně sám v sobě pěstováním poctivého hlubokého duchovního života a být jím i pro své okolí.

Je to tak krásné, když se setkáte s člověkem vnitřně vyrovnaným a spokojeným. Snad i proto tak krásné, že vzácné. Tím spíše, je-li to bohoslovec, dýšící mládím a radostí. Působí na své okolí nutně sugestivně. Nemusí mnoho mluvit, nemusí přesvědčovat dlouhými nudnými argumenty, stačí, že žije. Radost mu září z očí, v každém pohybu vyrovnaný a klidný, spokojeně přijímá všechno, co ho potká, ke každému je laskavý, mírný, ochotný, nezlobí se, je skromný, ale přesto srdečný a nevtíravý. Bohoslovec má vypadat tak, aby mu všichni záviděli jeho vnitřní štěstí, které nedovede skrývat, ale které se samo prozrazuje navenek. Musí zrovna lákat a vábit k následování způsobu života. Vždyť lidská srdce nejsou z kamene a u každého člověka aspoň v některém záhybu uprášené duše zůstane jiskřička idealismu. Tu jiskřičku svým životem povzbudit a posílit! Všechno naše jednání musí vycházet z čisté lásky, která si získává duše a přináší štěstí, přesahující všechno pomyšlení. Či myslíte, že to nevyvěrá z lásky, když mladý bohoslovec pomůže ubohému zaprášenému žebrákovi v poledním parnu vytlačit jeho starý kolovrátek na kopec

a ještě ho kus cesty doprovodí? Může to mít větší užitek než naučené kázání o lásce k bližnímu.

A nepřipadá vám, že kolem nás chodí duše, které svým vzhledem připomínají zevnějšek takového unaveného zpoceného starce, které potřebují, aby jim někdo pomohl tlačit ten kolovrátek jejich života, aby se mohly narovnat a porozhlédnout a zhluboka vydechnout a začaly pak radostněji a plněji žít? —

K NOVÉMU PŘEKLADU ŽALMŮ.

Ansgar Faller.

Tento článek nemá podávati vědecký biblický komentář, nýbrž naznačiti krátce stanovisko pastorace a tak postaviti význam nového církevního překladu žalmů do pravého světla.

„De novae psalmorum conversionis latinae usu in persolvendo divino officio," zní titul Motu Proprio „In cotidianis", vydaného dne 24. března 1945.

Tím je naznačeno dvojí:

1. Církev vydává nový oficiální překlad žalmů. Překlad byl proveden[1]) podle kriticky čistého a zčásti rekonstruovaného hebrejského původního textu. Nejedná se tedy ani o nové zlepšení textu Vulgaty, ani o zavedení jednoho nebo více z mála věrných překladů massoretického textu, na př. sv. Jeronýma, nýbrž o nový a dle nynějšího stavu biblických věd nejlepší možný překlad. Mohli bychom říci, že se tu jedná o nejlepší latinský text, a to v trojím ohledu: svou věrností, dobrou klasickou latinou a konečně tím, že přes všechny změny byl zachován osobitý ráz biblické a církevní mluvy.

Vděčně můžeme poznamenati, že nové vydání brevíře získalo i novými úpravami technického rázu. Přímá řeč je v uvozovkách, strofy, příp. odstavce dle smyslu odděleny pomlčkami. Všech moderních interpunkčních znamének je velmi vhodně použito.

2. Církev dovoluje používání pro církevní hodinky. Církev nikomu nový překlad nevnucuje. Kdo chce zůstat při starém žaltáři, může jej zatím dále používat. V rozhodujících kruzích se proslýchá, že povinné používání nového překladu bude zavedeno asi po 10 letech.

Ovšem používání nového žaltáře je dovoleno jen k círk. hodinkám. Kněz se nemůže modliti ve stupňových modlitbách 42. žalm

podle nového překladu, v břevíři pak může recitovati podle nové úpravy opět jen žalmy. Ve vydáních brevíře s novými žalmy zůstávají totiž nezměněny mimo responsorií i antifony, což ovšem často rušivě zasahuje do recitace. Na př. antifona žalmu 99. podle starého žaltáře zní „Jubilate Deo, omnis terra, alleluja," v novém žaltáři však začíná: „Exsultate domino, omnes terrae." Na některých místech nastala úplná změna, že ze starého znění nezůstal ani vlásek. Překladatelé žalmů připravili sice také nové antifony, které byly dány i do tisku, ale kongregace obřadů sáhla nakonec ke starým antifonám,[2]) až na některé výjimky. Invitatoria fer. III. pro předpostí a tempore passionis byla nově utvořena: Exsultemus Deo, Petrae salutis nostrae; Accedamus in conspectum Domini, et cum canticis exsultemus ei; Utinam hodie vocem Domini audiatis: nolite obdurare corda vestra. A jako nedopatřením zůstala nová úprava i v antifoně k Benedictus pro úterek: David, servi sui. Takto přepracovaný úřední překlad žaltáře, ponechaný zatím k volnému používání, má pro kněze netušený význam, ale jeho význam pro samotnou pastoraci je ještě větší.

Na rozdíl od poslední povinně zavedené úpravy brevíře r. 1913, pociťuje se velmi příznivě zdobrovolnění nového žaltáře. Mnozí staří kněží se nechtějí již přeškolit nebo by si nový brevíř jen těžce mohli koupit, a proto mohou klidně při starém žaltáři zůstati.

Současně má však nový žaltář před sebou volnou cestu. A můžeme již předem říci, že v krátké době si získá celý svět. Svatý Otec sám nám dává příklad. Citoval totiž již dávno před 24. 3. 1945 podle nového překladu. Brzy se ukáže jeho vliv v celé náboženské literatuře.

Význam nového brevíře bude nám zřejmý, srovnáme-li jej se zavedením Kodexu církevního práva. Vydání CIC během první světové války následoval celý příval církevněprávní literatury, revidovaných stanov, od nových úprav v oblasti práva partikulárního až k náboženským spolkům a bratrstvům.

Neporovnatelně větší účinek vyvolává nový žaltář. Znalost církevního práva se mezi lidem nešíří, žalmy však, zvláště v nové formě, vniknou pomalu, ale nezadržitelně i do posledních forem lidové zbožnosti. Před novým překladem ustoupí a zanikne záplava knih, modliteb a obrázků a nepozorovatelně, i když tu

a tam po prudkém zápase starého s novým, „obleče se každý strom a keř do nového roucha."

Předně se to týká lidově liturgických textů. Dosud se žádalo, aby se při nich bral více méně ohled na latinský text. Zvláště duchovní správce byl rád, mohl-li se přidržeti Církví nařízeného úředního textu. A také i když měl všechny schopnosti a možnosti, chyběl mu čas, aby si mohl původní text rekonstruovat z massoretického textu pomocí Vulgaty, Septuaginty, Vetus Latina, syrských, koptických a jiných překladů. Nedávno četl ovšem v encyklikách volání: „Zpět k pův. textu," ale válečný ryk způsobil, že tuto papežovu výzvu přeslechl. Mimo to použití není vždy lehké. Nyní však mají duchovní a zvláště lidově-liturgicky zaměření spisovatelé před sebou nejlepší možný překlad.

Zda jej brzy použijí?

Nový překlad nemohl přijít v příznivější dobu. Válkou vyvolaný nedostatek brevířů nutí nakladatele, aby brevíř znovu vydali. Klerici a kněží, kteří by v těchto letech nový brevíř tak jako tak koupili, dostanou nyní vzhledem k brzkému zavedení nového žaltáře již brevíře s novým překladem.

Druhý důvod je ve vzrůstajícím množství lidově liturgických vydání. Všude přicházejí žalmy ke cti a zvláště prostřednictvím liturgických textů vnikají v brožurkách a letáčcích mezi lid. Po několika desítiletích stal by se dosti velký počet žalmů známým, zatím co dnes jsme daleko od této skutečnosti.

Dnes přijme lid překlad zcela klidně. V době sv. Jeronýma nebo ještě ve středověku by byla jakákoliv úprava ztroskotala na znalosti žalmů v širokých lidových vrstvách. Spisovatelé prvních křesťanských století dosvědčují, že lid žalmy alespoň z velké části znal nazpaměť. Dnes, bohužel, zná lid Písmo svaté velmi málo.

Nyní však volá liturgické hnutí lid k návratu, a to se značným úspěchem. Mnozí kněží pokoušejí se v kázáních, biblických hodinách, katechesích i v církevních písních žalmy lidu opět přiblížiti. A proto zvláště tam, kde jsou zavedeny různé překlady, roste touha po jednotném textu. Pokud biblické hnutí a bible zůstávaly doma, šlo vše dobře, i když v jednom jazyku vznikly desítky různých revisí. Jakmile však texty Písma svatého mají býti použity při veřejné bohoslužbě, přestává platit, že „variatio delectat". Rovněž nejedná-li se jen o čtení Písma svatého, nýbrž

o modlitby a písně, které lid zpaměti recituje nebo zpívá. V tomto ohledu je postavení lidové liturgie velmi těžké, zvláště v některých zemích. Nový překlad žalmů, ve svém pokud možno nejvěrnějším zpracování původního textu, vyvedl nás z tohoto zmatku alespoň na jednom poli.

Různá čtení byla způsobena hlavně větším nebo menším stupněm, v němž se překladatelé přidržovali úředního textu Vulgaty. Velmi málo překladů bylo doslovných, v několika byly sotva znatelné, ale radikální rozdíly, jiné se od Vulgaty více — méně odchylovaly. Ostatní se opřely o původní text po svém chápaný.

Novou úřední úpravou žalmů nejsou jistě odstraněny všechny překážky, které se staví v cestu překladu do živých jazyků — a o ty jde při liturgických textech —, ale jsou tak dány směrnice pro překladatele do kterékoliv řeči.

*

Nemůžeme ani dosti oceniti nový překlad, vzpomeneme-li na to, že také ostatní části bible byly přepracovány, dokonce i úryvky Nového Zákona. Kdo by se byl ještě dnes odvážil podporovat tak velkorysý krok papeže!

„Exsultavit spiritus meus in Deo Salvatore meo. Fecit potentiam bracchio suo... Quia viderunt oculi mei salutem tuam." Tak budou nyní děkovat sv. Otci za neočekávaný dar. Neboť tyto kroky dávají nám mysliti na možnost vyššího cíle. A opravdu četli jsme v L'Osservatore Rom. ze dne 13. 5. 1945: „Nový žaltář je prvotinou a skvostnou zkouškou další velké práce."

V této souvislosti vzpomínáme, jak Motu proprio z r. 1913 zdůrazňovalo, že reforma brevíře není konečná. Církev ve své prozíravosti se nikdy neunáhlí, ovoce pak je ovocem skutečně vyzrálým. Je zřejmé, že jest tím nyní učiněn první krok k tak toužebně očekávané reformě celého brevíře, a snad i k dalším novým opravám. Cesta je sice dlouhá a neznamená také, že v novém překladě nemůže býti změněna ani čárečka. Všichni odborníci a mistři církevního latinského básnictví mají možnost, aby spolupracovali na konečné úpravě. A to je též přání vydavatelů.

Ale nejen přátelé nové revise brevíře mohou uplatniti své hlasy, nýbrž i ostatní kněží, i laici, kteří všemi možnými způsoby dle papežských směrnic probouzejí aktivní účast věřících na Nejsvětější oběti.

Při mnoha mešních textech bylo možné zjistiti, jak přitažlivě působí původní text i na ty, kteří se chtějí zásadně přidržovati latinského textu. Proto od nynějška nastoupí jistě původní text svůj vítězný pochod všemi lidově-liturgickými texty. Překladatelé najdou v novém zpracování pův. textu vůdce, který pomalu ale jistě prorazí cestu jednotným textům v lidové řeči.

Jak vděční budou kněží za to, že v nejvhodnějším okamžiku byly zpracovány nejstarší a nejkrásnější církevní modlitby, v době, kdy lidová liturgie ve vlasti i v misiích se znovu probouzí, nebo již vydává své první květy.

---

[1]) Dne 2. 1. 1941 pověřil Pius XII. šestičlennou komisi papežského biblického ústavu překladem žalmů. Komisi tvořili odborníci biblických i jazykových věd, mezi nimi známý vydavatel kritických textů NZ, nedávno zemřelý P. Aug. Merck S. J. Tehdejší rektor P. Aug. Bea S. J. předsedal. V srpnu 1944 byl nový překlad předložen sv. Otci a 8. 9. 1944 předán Vatik. tiskárně, která vytiskla jednak kriticky Liber Psalmorum, jednak i liturgické vydání k římskému breviři.

V březnu 1945 bylo již k dostání kritické vydání: Liber Psalmorum cum canticis breviarii Romani Nova e textibus primigeniis interpretatio latina cum notis criticis et exegeticis cura professorum Pontificii Instituti Biblici edita. V srpnu vyšlo: Psalterium Breviarii Romani cum excerptis e communi sanctorum secundum novam e textibus primigeniis interpretationem latinam Pii Papae XII auctoritate editum. V říjnu 1945 vyšlo již druhé opravené vydání Liber Psalmorum.

[2]) Jako důvod, že staré antifony byly ponechány, se uvádí obtíž v přiměřené úpravě chorálních melodií, hlavně pro Nešpory a Kompletář. Taková úprava si vyžádá delšího času, a proto byly ponechány staré antifony, ač by se dalo říci: Je lépe dáti kněžím nové žalmy s novými antifonami, zatím co při slavnostních hodinkách, zpívaných ve velké svátky, by se mohlo použíti starých antifon, dokud se chorální zpěv přiměřeně neupraví.

Překlad článku Ansgara Fallera z čas. „Lebe mit der Kirche", November 1946, pořídil B. Chladil.

Jedna duše spravedlivá může vyprosit odpuštění tisíci hříšníkům. (Sv. František z Assisi.)

Žádná ztráta nemůže rozesmutnit toho, jehož srdce na ničem nevisí. (Štechová: Don Bosco.)

K ODPOLEDNÍM POBOŽNOSTEM.

Jindřich Báňa.

Dosti — a právem — se píše a mluví o liturgickém hnutí. Proto se o ně musíme zajímat i my, abychom již nyní si připravili řešení různých problémů, které se vyskytují anebo se mohou vyskytnout. Je nutné, abychom ze semináře vyšli již tak uschopněni a liturgicky zaměřeni, abychom mohli hned od prvního dne své pastorační činnosti dát své síly liturgii k disposici. Liturgie — napsal Dr Pius Parsch — je dechem mystického Těla Kristova. To znamená, že je projevem duchovního života. Povedeme dnešní zmaterialisovaný svět ke Kristu, budeme v našich vrstevnících oživovat víru předků; při těchto úkolech nám dobře poslouží právě liturgie.

Liturgické hnutí je něco víc, než celebrování v gotických ornátech. Ty patří jen k formám a formulím, které tvoří tělo liturgie. Liturgie však má také ducha. A toho ducha pochopit, porozumět mu, to bude naším úkolem a úkolem těch, které povedeme.

Jednou brázdou na velkém poli liturgického hnutí jsou také odpolední pobožnosti — t. zv. požehnání. U nás pozůstávají po celý rok z litanií. Myslím však, že by bylo lepší, kdybychom měli několik druhů odpoledních pobožností, jež by se mohly střídat. Bylo by jistě osvěžením, kdyby v jednu neděli se lid místo litanií — které jsou odříkávány více méně automaticky — pomodlil třeba dva desátky růžence, nebo před vystaveným Sanctissimem kratší odpros a podobně.

V cizích zemích, ať už je to Polsko, či Francie, nebo Rakousy, se zpívají nešpory. Zpívají je v jazyku lidovém. Proto, že jsou něčím zvláštním, znamenají oživenou účast věřících. Mnozí jsme byli očitými svědky těchto pobožností v nedávné době. A mnozí jsme si i myslili: Kdyby to tak mohlo být u nás, to by byla krása! Ale stačí prohlédnout si staré kancionály a uvidíme, že i u nás české nešpory bývaly. A že byly v oblibě, to nám prozradí babičky, které je ještě pamatují. V některých diecésích mají české nešpory ještě dosud, ale myslím, že by bylo ideální zavést je v každé farnosti, a jednotné, aby si je mohl každý a všude zazpívat. A tak bychom zavedením nešpor získali opět jakousi obměnu odpoledních pobožností a mohli bychom na větší svátky velmi výstižně spojit věřící s modlitbami Církve svaté.

Jsou zde ovšem určité potíže. Zmíním se jen o nejvážnějších.

V první řadě připadají v úvahu antifony a hymny. Někteří jsou pro chorální, jiní mají snahu nahradit je skladbami umělými. Tak učinil vídeňský Dr Casper ve svém „Deutsches Vesperbuch". V případě prvním by zůstal celkem zachován krásný a ze srdce plného zbožnosti vyšlý chorální nápěv, ale naskýtá se otázka, zda by se lid naučil mnohdy velmi bohatým a dosti nesnadným neumám. Způsob druhý by našel u lidu snad větší pochopení a zájem, ale zase by vzal chorál za své.

Konečně jiní mají snahu zavést jakousi pobožnost podle nešpor. Žalmy zpívat jen tři a jejich obsahu anebo významu svátku použít ke krátké promluvě, která by nahradila dva žalmy vynechané.

Myslím, že by bylo nejlepší přidržet se způsobu prvního: nešpory podle římského Vesperale. Dali bychom tak věřícím takové modlitby, ze kterých první křesťané čerpali sílu a odvahu v pronásledování, dali bychom jim tak žalmy, které jsou nejkrásnějšími a objektivními modlitbami církevními, žel Bohu, dosti neznámými. Kde by se pak zdály nešpory příliš dlouhé, tam by si je mohl duchovní správce případným vynecháním dvou žalmů o něco zkrátit. Myslím však, že toho nebude nikde třeba, neboť právě o větších svátcích se lidé rádi zdržují v kostele o něco déle, než v obyčejné neděle.

Nacvičování nešpor by problémem vcelku nebylo. Pro začátek by se dalo použít dětských hlasů, nebo několika dobrých zpěváků. Dítě je chápavé, rádo zpívá a melodie se snadno učí. Nebo by úvodní antifony (před jednotlivými žalmy) mohl zpívat sám varhaník, antifony závěrečné pak děti nebo zpěváci. A o prázdninách by se naskytla nádherná příležitost pro nás, abychom poněkud na kůru vypomohli.

K rozšíření českých nešpor v bývalé míře je nejprve třeba, aby byly znovu vydány v praktické úpravě, jelikož v našich diecésních kancionálech buď nejsou vůbec, nebo jen mariánské. A tu se zase jeví potřeba jednotného překladu žalmů. Nyní se snad již tohoto jednotného a všeobecně zavedeného překladu dočkáme. Dosavadní různosti vznikly většinou z toho, jak se který autor snažil více nebo méně přiblížit hebrejskému originálu.

A pak by již nic nestálo v cestě nešporám v jednotné úpravě pro všechny české a moravské diecése.

PŘED VELEHRADSKÝM SJEZDEM.

Josef Roháček.

Dobrý pokrok jest podmíněn tradicí, pokračuje v tom, čeho už dosáhly předchozí generace a co podávají dále jako výsledek své práce. Hlavně však těží z výbojů průkopnických osobností a skupin. Je tedy třeba navazovat na tradici, rozhlédnout se po současném dění a především hledat a tvořit nové.

To platí i pro zdravý vývoj liturgického hnutí. Obrodné snahy liturgické nesou se dvojím směrem. Předně je to studium původní a nyní platné liturgie, jak je koná liturgická věda methodou historicko-kritickou a systematickou. Přitom se pohled může zaměřit k podstatnému, k podstatě liturgické bohopocty a k hlubinám svatých tajemství, či se může vycházet od lidské kultury a přirozeného kultu, od psychologických zákonů a disposic, jež se předpokládají i v nadpřirozené, Duchem svatým utvářené Liturgii, neboť „gratia supponit naturam“.

Slovo liturgie v dnešním smyslu se vyskytuje v západní, latinské církvi teprve od novověku, ve středověku se místo něho říkalo officia divina nebo ecclesiastica. Také se často užívalo starého benediktinského názvu opus Dei. Toto slovo možno brát ve dvojím smyslu, jako dílo od Boha učiněné, dílo Ducha svatého, nebo jako dílo pro Boha konané, bohoslužba Církve. Podobně i slovo liturgie, dnes již oficiálně a běžně užívané, znamenalo u starých Řeků veřejnou službu ve prospěch lidu, a pak i veřejnou daň lidu obci. Můžeme tedy brát liturgii jako dílo a oběť Krista Bohočlověka ke spáse lidu, a také, jak je to běžné, jako veřejnou bohopoctu Církve, prokazovanou Trojjedinému Bohu. Slova a řeč jsou plné moudrosti, je třeba jen se jimi nechat poučit o skutečnostech. A ty jsou zde: 1. že je dvojí aspekt, účel v liturgii, latreutický (oslava Boha) a soterický (posvěcení člověka); 2. že liturgie podobně jako Církev má dvojí stránku, božskou a lidskou, mystickou a viditelnou. Pro tuto božskou a mystickou stránku, která jest dogmaticky a objektivně hlavní, neboť hlavním liturgem je nyní neviditelný a svátostný Kristus sám, — nelze liturgii a Církev rozumem pochopit, pojmy definovat, nýbrž osvíceni vírou můžeme toliko zjistit, že základem těchto tajemství jest hypostatická unie Bohočlověka a z tohoto Východiska, „Počátku" se snažit o theologické ujasnění a rozlišení. Proto studium těchto předmětů musí být theologické, prodchnuté posvátnou úctou, klaněním se úžasnému tajemství Vtělení a Vykoupení Božího. Takovéto studium, vycházející z živé víry, vědecky založené, spojené s živým konáním, můžeme nazvat v oboru liturgie „liturgickým vzděláním".[1]) Jde do hloubky a směřuje k jasnému utváření, posvěcování člověka liturgií.

Takto se stýká s druhým směrem liturgické obnovy, který jde do šířky, chce šířit správné chápání a náležité konání liturgie, církevní smýšlení a úctu k sv. tajemstvím a Jménu Božímu. To je též úkol pastorace a výchovy lidu k svěcení Jména Božího a dne svátečního, posvěcování a duchovního vzdělávání farní obce činnou účastí na slavení liturgie. Tento druhý směr liturgického hnutí, běžně nazývaný liturgickým apoštolátem, můžeme nazvat „liturgickou výchovou lidu"[2]) (všech věků, počínaje mateřskou výchovou v dětství). Tuto liturgickou výchovu koná kněz s pomocí liturgicky vzdělaných a uvědomělých laiků. Liturgické vzdělání, hluboce založené, šíří se tak ze vzdělaných kruhů, diecésních, klášterních a městských středisek — na venkov, k prostému lidu, který se však přes všechno porušení doby nesmí podceňovat, neboť ve svém zdravém selském jádře si zachoval více smyslu a schopnosti k liturgickému spolukonání ve farní obci než individualisticky vytržený a racionalisticky jednostranný vzdělanec v městech. Takovéto šíření liturgické vzdělanosti je přirozený, časový postup, který nelze převracet. Svítání na vrcholcích hor jest předzvěstí rozednění v širých dolinách. Ale poněvadž v lidských dějinách se neděje nic bez svobodného spolupůsobení lidské vůle, musí i zde nadaní průkopníci a vzdělaní spolupracovníci napomáhat, razit a připravovat cestu tomuto přirozenému vývoji. Průpravou k tomu je jim (liturgicky vzdělaným kněžím i laikům) liturgika jakožto část pastorálky (do jisté míry též nauka o katolické akci,

rubricistika, církevní právo a jiné discipliny) theologické, neboť musí znát potřebné a platné předpisy ritu a vnitřní vztahy k příbuzným proudům náboženské obrody, k hnutí eucharistickému, biblickému a v jistém smyslu i k charitě a katolické akci.[3]) Liturgika se zabývá praktickou otázkou, jak v různých poměrech města a venkova jest utvářet a zachovat pravý liturgický život farní obce. Tato nauka o praktickém pastoračním významu liturgie a o umění věcně náležité duchovní správy jest použitím vlastní liturgické vědy, jako na př. praktická zdravověda jest použitím vlastní medicinské vědy.[4])

K oživení účasti lidu na liturgii zavádějí se různé způsoby spolukonání mše sv., latinské odpovědi, chorál, české předčítání a sborová recitace střídavě s lidovým zpěvem při tiché mši sv. a pod. Přitom je přirozený postup od nejjednodušších základů k složitějším útvarům. Náležité spolukonání lidu v liturgii, které je dogmaticky zdůvodněno t. zv. všeobecným kněžstvím, tím, že všichni věřící byli křestním charakterem vštípeni v Krista,[5]) vyžaduje i technické průpravy, cvičení zpěvu a náležité, jednotné recitace. K správné liturgické účasti nestačí, když se každý sám pro sebe modlí z misálku, nýbrž musí to být společná modlitba věřící obce s knězem, dramatické střídání a jednota kněze, chóru, lidu na modlitbách a v zpěvu duchovním, projev života milosti ve veřejné, Církví stanovené a pořádané bohopoctě. Úkolem biskupů pak jest bdít nad způsoby činné účasti, aby byly důstojné a v duchu liturgie, aby se v nich i ve zpěvu dosáhlo jisté jednoty ve všech českých diecésích.

Nyní se rozhlédněme po tom, co se vykonalo a co se děje v liturgickém hnutí u nás. V období mezi dvěma světovými válkami začalo se toto hnutí u nás slibně rozvíjet. Ohniskem tohoto snažení byl klášter emauzských benediktinů, kde se nově tvořilo na dobrých základech starších.[6]) Zde r. 1926 začal vycházet liturgický měsíčník „Pax", zde od r. 1933 konány po vzoru západních opatství „Liturgické týdny", které znamenaly mnoho pro obrodu a hlubší chápání liturgie. Vůdčími osobnostmi těchto snah byli benediktini, P. Arnošt Vykoukal, P. Marian Schaller, překladatel „Římského misálu" a spisovatel „Liturgie" (1953), dále P. Method Klement, jenž usiloval o dobrou liturgickou praxi kněží a výchovu ministrantů. Byli tu ovšem i jiní spolupracovníci a odborníci, kteří s různých hledisk přistupovali k liturgii a přispívali svými studiemi, přednáškami, výklady a překlady. Z laiků nesmíme zapomenout na A. Fuchse, podnětného organisátora a šiřitele těchto snah. Ale nejen edice „Pax", i jiná vydavatelství podporovala liturgické hnutí a obrodu.[7])

Tento slibný rozvoj byl však násilně přerušen okupací a válkou. Symbolem toho je uzavření a rozboření Emauz, kláštera „Na Slovanech". Poválečné těžkosti se stavbou kláštera a kostela jsou tak veliké, že dosud nebylo možno pomýšlet na obnovení časopisu „Pax" a „Liturgických týdnů".

I když za okupace a války byl český národ vržen zpět ke kořenům svého národního bytí a pod německým útlakem a persekucí musil bojovat především o uhájení své holé existence, přece ani tehdy hnutí liturgické zcela nezaniklo. Svědčí o tom mimo jiné[8]) prázdni-

nový kurs brněnských bohoslovců v Kostelním Vydří u Dačic, uspořádaný na „černo", umožněný laskavostí vdp. Dr Valenty, převora tamějšího karmelitského kláštera. Přednášel na něm předně P. Klement, který přijel ze svého vychovatelského působiště tajně, v civilu. Předmětem jeho hutných a obsáhlých přednášek byly základy liturgie, její mysteria, a pak liturgická praxe a pastorace kněží při udělování svátostí, konání sv. tajemství. Také jako duchovní rádce sjezdu uváděl nás v živou účast na slavení liturgie. K tomu též napomáhala praktická cvičení a různé způsoby činné účasti na mši sv. i společné modlitby z breviáře. Liturgie týkala se i přednáška P. Fr. Pokorného, který podal odborný výklad o chorálu a jak možno s ním začít od nejjednodušších nápěvů. Ovocem těchto snah a spolupráce byly pak dva sborníky, vydané r. 1944 a 1945 litograficky brněnskými bohoslovci. Zajisté se pracovalo i jinde, ale poněvadž tehdy nebylo radno s tím na veřejnost moc vystupovat, nechť o tom podají v Museu dodatečnou zprávu ti, kdož měli na tom podíl. Celkově vzato, liturgické hnutí u nás bylo za těch šest let ochuzeno o mnoho, ale poněvadž „milujícím Boha, všechny věci napomáhají k dobrému", mohlo i získat životními zkouškami a strádáním co do prohloubení názoru na liturgii a sblížení s věřícím lidem. A tak z kořenů a kmene, které v modlitbě a utrpení načerpaly nových sil, může nyní znovu vyrazit kvetoucí a plodná koruna, třebaže se zatím pracuje jen neorganisovaně a „chudými" prostředky.

Na Slovensku byly podmínky pro rozvoj liturgického hnutí šťastnější, neboť se mohlo pracovat veřejně a s „bohatšími prostředky". Také lid je tam zbožnější a liturgické výchově přístupnější. Iniciativy se chopil Liturgický kroužek ve Spišské Kapitule, který za vedení Dr Jaloveckého vydával liturgický časopis „Svetlo". Ten podobně jako „Bibel und Liturgie" v Klosterneuburku razil cestu nejen liturgickému, nýbrž i biblickému hnutí. Všímal si také liturgického umění a měl na zřeteli jak studium a výklad liturgie, tak i liturgický apoštolát. V tomto směru vykonal hezký kus práce a za krátkou dobu svého trvání dohonil a v mnohém předhonil[9]), co se v českých zemích vykonalo za celá desítiletí. Výsledkem této práce byl i loňský bohoslovecký kurs ve Slatinách, pokud se týkal liturgie. Čeští bohoslovci začínali po okupaci, jsouce o mnohé ochuzeni, a právem mohli namítat těm, kteří se cítili bohatší, proč nepřispějí skutkem. Vždyť živé společenství záleží v dávání i přijímání, v kladném uznání i věcné kritice, a takové pravé, vzájemně se obohacující a doplňující společenství chtějí přece všichni. Cíl tohoto společného snažení a ušlechtilého závodění je veliký a vznešený: náboženské obrození v našich vlastech, sjednocení východních, odloučených Slovanů v pravé Církvi Kristově i misijní dílo šíření víry v zemích pohanských, aby se splnilo to, po čem touží Pius XI. a po čem toužíme i my, aby zavládl pokoj Kristův v království Kristově u nás i u všech Slovanů a na celé zemi. Veliký cíl — daleká cesta, kéž není volání Boží v mladých srdcích bohoslovců marné. Bohoslovci jsou výkvětem národa, nadějí kněžských prvotin, a jejich pojítkem celostátním a katolicko-slovanským mohou být právě velehradské sjezdy a revue slovanských bohoslovců Museum, správně chápané a novým životem

naplněné. Slova p. presidenta v Olomouci a k zástupcům Moravského Kola v Praze týkají se i bohoslovců a vyznívají v tento smysl: Češi jsou až příliš racionální a kritičtí, Slováci zase příliš citoví a bezprostřední, proto Morava cyrilometodějská nechť je středem vyrovnávajícím a svým zdravým lidovým jádrem a klidnou, rozvážnou vytrvalostí stmelujícím obě protivy. A k tomu úkolu jsou jako předurčeny i Stojanovy velehradské sjezdy i Museum, brněnskými bohoslovci obětavě a pracně po tolik desítiletí udržované a vytrvale pokračující na katolicky slovanské a spolehlivé tradici sušilovské, kterou třeba jen nově chápat.[10])

Důkazem životnosti liturgického hnutí u nás jsou dva články, uveřejněné nedávno v 3. a 5. čísle „Věstníku jednot duchovenstva", totiž článek P. Fr. Mikuláška T. J. „Liturgická zbožnost" a článek P. Fr. Pokorného „Co je liturgie". Oba články jsou na první pohled protichůdné, protože vycházejí s různých hledisk a pojetí liturgie. Ale právě toto napětí různých stanovisk a názorů ukazuje životnost zájmu o liturgii a jejich protiklad může býti podnětem a východiskem k dalším snahám o ujasnění základních liturgických pojmů a skutečností, neboť zasahuje hluboko a probouzí celou řadu otázek. P. Fr. Mikulášek T. J., zkušený duchovní rádce mládeže, rozšiřuje pojem liturgického, neboť mu jde především o činorodou účast laiků na liturgii ve smyslu „všeobecného kněžství". Ukazuje více lidskou stránku v liturgii, neboť i liturgie je do jisté míry kulturní, kultický útvar, i když zcela zvláštní, nadpřirozeně utvářený a posvěcený. P. Fr. Pokorný, odborný a zasvěcený znatel liturgie a chorálu, naproti tomu přesvědčivě dokazuje absolutní jedinečnost katolické liturgie, která jest především dílem Ducha sv. v Kristově Církvi a jest v posledku jako sama Církev nedefinovatelná[11]), protože je „mysterium fidei". Ukazuje také jaký význam má liturgická věda a umírněná mystika, symbolika pro správný výklad liturgie; jak správně chápaná a konaná liturgie prospívá i duchovnímu životu, i jak církevní smýšlení a katolická poslušnost spolu se správným porozuměním a konáním kladně podporuje snahy o liturgickou obnovu, o rozřešení naléhavého problému, jak vrátit liturgii lidu.

Jak bylo řečeno, protiklad obou stanovisk a názorů je podnětný, jejich konfrontace probouzí mnoho hlubokých otázek, kritik i reflexí. Na příklad tyto: Co jest to liturgická modlitba, zbožnost, co lidová?[12]) Co jest hlavním odlišujícím znakem? Jak vznikla katolická liturgie jednotlivých obřadů a řečí? Je vývoj této liturgie z valné části ukončený? Co je v ní inspirovaného, neměnného (liturgický kanon) a co jako „lidské" dílo může býti upraveno, zdokonaleno, rozhojněno?[13]) Jak se to děje? Co jest inspirovaným materiálem a inspiračním zdrojem? V jakém duchu a s jakými předpoklady (obecné, duchovní kultury) se to musí dít? Kde se zde nejvíce uplatňuje lidská tvorba (v liturgickém umění, posvátné hudbě, nejméně v posvátných, rituálních textech)? Jak se může uplatnit v spolukonání a utváření společného konání liturgie?

Ještě dále lze rozšířit okruh vynořujících se otázek: Jest římskokatolické[14]) totéž co latinské, západně křesťanské, či lze tuto kategorii chápat šířeji, světověji i pro sjednocené církve, obřady vý-

chodní? Pak se bude primát a liturgické posvěcení i právní význam latiny jevit v pravém světle a umístění.

Jaká jest možnost a jaké jsou vyhlídky rozšíření privilegia staroslověnské liturgie lat. obřadu, jak o ně u nás přední církevní činitelé a odborníci po této válce podali petici do Říma? A co říci vážným pokusům kněží a laiků, církevně smýšlejících a liturgicky vzdělaných, o zavedení mateřského jazyka i do slavné mešní liturgie, jak se dály a dějí v Německu a ve Francii a jak toho vyžaduje svou strukturou zvláště mše katechumenů? Moderní jazyky, jak se zdá, jsou pro to dosti kulturně vyspělé, ale málo posvěcené.

To jsou otázky, které se jako z živého středu vynořují z uvedené konfrontace. Jejich řešení vyžaduje široce a důkladně založeného studia. Ale mohou být zajisté i předmětem diskusí a odborného i obecně objektivního posouzení na letošním velehradském sjezdu, pokud bude theoreticko-pracovní (a měl by být, neboť správná theorie je základem dobré praxe i krásné tvorby a umění žíti). „Ve věci liturgie něco se musí stát," napsal P. Fr. Pokorný v zmíněném článku. Nuže, nechť letošní sjezd je znamením obratu v chápání a hodnocení liturgie, nechť jest předzvěstí nového rozvoje liturgického hnutí u nás.

---

[1]) O základech liturgického sebevzdělání a výchovy, o jejich problémech a možnostech v naší době viz knihu Romana Guardiniho „Liturgische Bildung", Verlag D. Quickbornhaus, Burg Rothenfels am Main, 1923. „Vzděláním" se tu nemyslí hromadění rozumových poznatků, odborné školení, asketické cvičení vůle, třebaže řádné poznání a mravní charakter patří nutně k lidskému vzdělání, nýbrž rozumí se jím harmonické rozvinutí a duchovní utváření celého člověka se všemi schopnostmi, vlohami, silami, jak tu jest a žije ve svém přirozeném lidském prostředí (národa a obce) i nadpřirozeném (katolické Církve). Jako totiž je dvojí pól lidské skutečnosti osoba a obec, tak také celostní lidské vzdělání má dvojí zaměření, dvojí cíl osobnost a obecenství. Správného poměru a řádu dosahují ovšem obojí teprv uzdravující a dovršující nadpřirozenou milostí v Církvi, v níž pak mluvíme o znovuzrození a svobodě dítek Božích, o obcování svatých a hierarchii. Církev je tu svorníkem a skálou lidského společenství (všech stupňů až k mezinárodnímu) a zdravého lidského bytí (jak se jeví v rodině, obci, národu, státu až k tomu, co hodnotíme jako zdravě lidové jádro, jako pravý lid). Lidské vzdělání má však nejen tuto individuální a sociální polaritu, nýbrž i dvojí stránku, totiž subjektivně výrazovou a objektivně normativní, které se integrují v živě konkretním bytí člověka. A integrální vzdělání i výchova má na zřeteli jak kontemplaci, tak akci, a jejich vlastní ctnosti (neboť zdraví duše udržuje rytmus, střídání mlčení a slova, samoty a společenství, práce a odpočinku, napětí a povolení), správně hodnotí jak účelnost jednání i smysl bytí, jak jej odkrývá, zjevuje moudrost a poesie, dbá o cvičení i růst, zrání, dovede dlouho a trpělivě čekat na plod a žeň (longanimitas), a proto je zaměřeno na dlouhou dobu, daleký cíl, který zde jest duchovně lidská ušlechtilost, šlechetnost,

pravá kultura a obecný sloh. Ale ty nejsou dílem jednoho života, ale mnoha generací. Kriteriem pak tohoto vzdělání jest, jak se lidská osobnost, obec, doba přiblíží k svému pravzoru, k Bohu (tím, že se stane člověkem a lidem, jak jej chtěl Bůh), a jak nadpřirozená milost pronikne skrze náboženství, křesťanství a Církev všechny obory lidského života, aby je zdokonalila, posvětila a sjednotila. — Knihy Quardiniho vyžadují delšího studia a správného porozumění, pak dají mnoho dnešnímu křesťanu. Jako jiné knihy i „Liturgische Bildung" má podtitul Versuche, průkopnické pokusy, a tudíž, jak to sám vykládá v úvodě sbírky „Auf dem Wege", nejsou to práce vzniklé z jistého vlastnictví, nýbrž v hledání bytostního řádu jsoucna a života.

K hlubšímu studiu a přípravě na mši sv. vede jiná kniha Romana Quardiniho: Besinnung vor der Feier der heiligen Messe, Mohuč, 1939, III. vyd.

[2]) Představitelem liturgické výchovy lidu je v našem sousedství P. Pius Parsch se svým „lidovým liturgickým apoštolátem" v Klosterneuburku, podobně jako R. Quardini je představitelem liturgického vzdělání. Bude zajímavé a poučné sledovat (a ti, kdož udržují styk s francouzskými bohoslovci, měli by se o to přičinit a uveřejnit to) Kongres pastorální liturgie v Lyonu (od 17. do 22. listopadu), kde mimo jiné promluví i oba tito představitelé dvou směrů.

[3]) „Také eucharistické hnutí teprve tehdy plně rozvine své požehnání, když vejde v nejužší styk s liturgií. Tentýž papež, který vydal dekret o sv. přijímání, řekl také: ‚Nemodlete se **při** mši sv., nýbrž modlete se **mši** sv.' Teprve když se sv. přijímání pochopí správně liturgicky, působí plně to, co od něho očekával Pius X. pro náboženské obrození okrsku zemského. Stejně jako se jeho plná mravně-praktická síla rozvine teprve tehdy, když se uvede ve vztah s praktickými úkoly pospolitého života, s životem v rodině, s křesťanskou charitou a prací v povolání." (R. Guardini: Vom Geist der Liturgie, Freiburg im Br. Herder, 1918, str. 3.) — Všechna tato moderní hnutí nalézáme v živé konkretní jednotě a jakoby v jádře v křesťanském starověku a středověku, na př. u sv. Štěpána a našeho sv. Václava.

[4]) Romano Guardini: Über die systematische Methode in der Liturgiewissenschaft (1921) ve sborníku „Auf dem Wege", Matthias-Grünewald-Verlag, Mohuč, 1923.

[5]) Dr Josef Toman: Pastýřské bohosloví (Brno, soukr. nákl.), II. Liturgika, str. 151—154. Poukazuji na tuto knihu pro její střízlivost a solidnost, i když je známa pouze brněnským bohoslovcům a kněžím. Též R. Graber: Christus in seinen hl. Sakramenten, Kösel-Pustet, 1940.

[6]) Především dílo Sauterovo, Wolterovo a Vykoukalovo na předělu XIX. a XX. stol. Viz Jiří Reinsberg, Liturgie, Úvod do studia II., str. 39. V té době vyšel též první český překlad Řím. misálku. I jiná významná díla, na př. brněnského profesora pastorálky a pozdějšího biskupa Dr Jos. Kupky O mši sv., 1899 a O církevním roce, 1907. Také

na cyrilské hnutí v čes. zemích, založené r. 1875 karlínským kaplanem Ferd. Lehnerem, se nesmí zapomínat, nýbrž spravedlivě hodnotit. Jeho dějiny viz Dr A. Čala O. P., Duchovní hudba, Krystal 1946.

[7]) Tak edice Krystal vydala v překladu R. Dacíka Lefebvreho „Základy liturgie", Olomouc 1930. Příručky k svátostem, svěcením a hodinkám vyšly v Emauzích a jiné v překladu Sedlákově a Hejčlově v Praze a Olomouci. V Staré Říši vyšly Qurdiniho „Posvátná znamení", 1. a 2. vyd., Gogol „Rozjímání o mši svaté" v překladu Vašicově, 1936, G. Hoornaert S. J. „Breviář", 1936. Také kurs Katolíci moroví, 1932, odst. 39 a další je pro liturg. obnovu významný. Exerciční dům v Hlučíně vydal dílko Pia Parsche: Poznejte mši sv., 1937, kromě jiných poučných a populárně psaných brožur o mši sv. a sv. svátostech, modlitbě; krátkou liturgiku, texty hlavních obřadů sv. týdne, mše sv. řeckoslov. obřadu (Životem, 285) a jiné pastorační pomůcky, na př. k recitované a zpívané mši sv. Takto šířil liturgické snahy a v tom pokračuje i ve Frýdku. Akord vydal Hymny v básnickém překladu P. Jana Dokulila, Brno, 1937.

[8]) Za války vydané spisy A. Čaly, Mše svatá, Olomouc 1941, a Urbanova Mše sv., 1942. Misál římský (na neděle a hlavní svátky) v překladu a upravě P. A. Stříže vyšel nákladem Valašské tiskárny ve Valaš. Meziříčí r. 1941.

[9]) Na př. úplným překladem hymnů breviáře a jednotným zpěvníkem.

[10]) Jak se o to pokusil Tim. Vodička v dílku: František Sušil, zahajujícím sbírku Církev a vlast, Brněnská tiskárna 1946. Tu vidíme, jak Fr. Sušil mnohé naše snahy geniálně předjal. O cyrilometodějské tradici lidové, jak vystupuje u Sušila a Křížkovského, viz Helfertovu monografii: Leoš Janáček, I. díl. Je to vlastně nové obrodné hnutí katolické Moravy.

[11]) Clerissac O. P., Tajemství Církve, s úvodem J. Maritaina, Stará Říše.

[12]) Příspěvkem k řešení je základní liturgické dílko Quardiniho: Vom Geist der Liturgie, Herder, 1918. Zahajuje sbírku „Ecclesia orans", vyd. Ild. Herwegenem, opatem v Maria Laach; je též přeloženo do francouzštiny. Do češtiny je přeložil p. Fr. Pastor pro edici břevnovského kláštera „Opus Dei". Bohužel pro poválečné obtíže dosud nevyšlo. Této otázky se týká zvláště prvý článek Liturgisches Beten.

[13]) Na př. dalekosáhlé reformy Pia X. v breviáři, nový žaltář Pia XII., nebo i novější zdařilá officia. Kolik síly a krásy jest v Commune Summorum Pontificum či v prefaci o sv. Janu Nep.!

[14]) Solovjev, Monarchia S. Petri, Rusko a obecná Církev.

Hybnou vzpruhou duchovního života je idea. Jen lidé omezení žijí beze vší vůdčí myšlenky. (Królicki: Ideál kněze.)

K PORADÁM O BOHOSLOVECKÉM ČASOPISE.

Na celostátním sjezdu bohoslovců na Velehradě bývá pravidelně jedna konference věnována bohosloveckému časopisu. Účastní se jí především užší kruh příslušných delegátů, redakce a spolupracovníků Musea, ale přístup mají i ostatní zájemci z řad bohoslovců. I ti mohou podat návrh na zlepšení, přispět dobrou radou, zdravou kritikou, po případě zúčastnit se hlasování, má-li se přijat nějaký návrh či o něčem společném rozhodnout. Bylo by radno přibrat k tomu i nestranné, zkušené odborníky.

Tyto schůzky a porady bývaly často velmi rušné a podnětné. Bylo vidět, že bohoslovci mají zájem o svůj stavovský časopis, o revui, která by je representovala nejen u slovanských spolubratrů, ale i na foru evropském a celého katolického světa. Proto rokovali o tom, jak zvýšit úroveň svého časopisu, jak zpestřit a osvěžit jeho obsah i vnější formu. Vždy znovu se bojovalo o jméno časopisu, neboť Museum příliš připomíná mladému člověku zatuchlé místnosti, uskladňující sbírky neživých preparátů a starožitností. Starší a duchovně vyspělý člověk, který tak nepodléhá bezprostředním dojmům věcí i slov, není tak dotčen touto associací představ a řekne si nakonec: „Duch je to, který oživuje, a nezáleží tak na názvu jako na obsahu." Ale i tak je snaha o osvěžení a zlepšení názvu a vnější formy oprávněná, neboť první dojem z názvu a úpravy má význam pro representaci a reklamu časopisu, zvláště časopisu bohoslovců.

Otázky a rozhovory o bohosloveckém časopise dají se rozvrhnout do několika skupin. Všimněme si jich postupně.

Předně jde o otázku: Má být časopis bohoslovců především organisačně stavovský, či odborný, věnovaný studiu posvátných uměn a věd? Každý nezaujatý bohoslovec jistě uzná, že nemá-li nastat tříštění či jednostranné zpovrchnění, musí bohoslovecký časopis plnit obojí úkol tak, jak tomu bylo dosud u Musea. V něm byly nejprve články poučné a beletrie, též stavovsky vzdělávací a výchovné, a pak teprve zprávy organisační a ze života jednotlivých seminářů. Nakonec posudky knih a inserty. Ovšemže byly v tomto základním rozdělení a postupu výjimky, které si vyžádaly časové potřeby a zvláštní zaměření jednotlivých ročníků a čísel. Vždyť methody časopisu, jeho uspořádání a rozdělení mohou být subjektivně různé (každá generace, vedoucí osobnost, kruh spolupracovníků vtiskuje mu svůj ráz a bylo by zajímavé a poučné prostudovat po této stránce jednotlivé ročníky Musea), avšak vždycky si má časopis zachovat svou objektivní jednotu, svůj základní ráz a směr. Tento jeho vlastní a jednotící charakter vyplývá ze smyslu a poslání časopisu, z důvodu jeho existence. Čím větší je řada spolupracujících generací, tím jasněji se odlišuje toto objektivně obecné jádro, pojící tyto generace, umožňující tradici a podmiňující tak dobrý pokrok. Zůstane-li Museum věrno svému základnímu určení a bude dobrým studijním a stavovským časopisem, bude mít zvláště v naší době plné oprávnění. A tu práce pro jeho zvelebení znamená především službu této dobré ideji

a svornou, účinnou spolupráci na společné věci, neboť hodnotné příspěvky prakticky rozhodnou o jeho životě a rozkvětu. Vytrvalá, poctivá práce je důležitější než slovní kritika, stálé reformování a nerozvážné experimenty. Bohoslovci si musí vážit toho, že mají svůj vlastní stavovský časopis, a mohou být hrdi na to, že má tak úctyhodnou tradici (příští ročník bude 75.).

Může se však namítnout, že zakladatelé Musea žili v jiné době a že celá tradice sušilovská, která je tak houževnatě udržuje, jest přežitek buditelského romantismu. Proto prý také tak málo dává, nebo vůbec nic dnešním bohoslovcům a kněžím. Tuto námitku vyvrací skutečnost, že tato tradice (v základě cyrilometodějská) u mladé generace bohoslovců vskutku žije a že je dosti silná udržet časopis přes všechny obtíže. Aby i ostatním prospěla, musí ji správně a nově chápat. V čem záleží tato sušilovská tradice? Je to tradice především kněžská, ušlechtilá snaha kněží, po případě bohoslovců, o vlastní sebevzdělání, církevní smýšlení a stavovskou dokonalost. Jestliže encyklika o kněžství žádá kněžské vzdělání, svatost a apoštolskou horlivost, je v tom Sušil s hlediska své doby vzorem. Zajisté Sušil a jeho žáci žili v době romantismu a národního probuzení, avšak i v době počátků duchovního obrození v Církvi, předzvěstí duchovního jara po zimě osvícenství. (Sv. Klement Maria Dvořák, Jan Bosko a j.) U něho vidíme první náznaky obrodných hnutí, jak zjevně a mocně vystupují v Církvi od poloviny XIX. stol. Je přirozené, že jeho zájem směřoval k obojímu obrození, avšak podivuhodná jest sesterská harmonie jeho lásky k Církvi a vlasti — proti disharmonii českého rozkolu a heresí. Zajisté byly snahy Sušilovy neseny romantickým patriotismem, avšak Sušil nebyl povrchní romantik, nýbrž muž osvícený, vědecky vzdělaný a přitom kořenící v katolicky věřícím lidu s jeho zdravou soudností, smyslem pro skutečnost a vytrvalou houževnatostí. V drobné všední práci byl realista, osvícený a vyrovnaný klasik, ve velkých ideálech, nadšení, hluboký idealista a romantik. A takovými jsme v jistém smyslu všichni, kdož se snažíme o náboženské obrození našeho národa a jiné velké cíle cyrilometodějské, a to ještě více Slováci než Češi. Odtud pramení idealismus a mladé nadšení pro tyto snahy, třebaže je v duchu doby doplňujem a korigujem křesťanským realismem. Sama idea cyrilometodějská je do jisté míry romantická. To co nás spojuje se Sušilem, je katolicko-národní, cyrilometodějská a kněžská tradice, a vůbec jeho vyšší duchovní snažení. Jestliže šlo tehdy Sušilovi a jeho družině o národní probuzení a katolické uvědomení lidu v duchu cyrilometodějském, nám jde nyní především o procitnutí Církve v duších, o liturgicko-náboženskou výchovu lidu a duchovní obrození národa, a to opět ve stopách sv. Cyrila a Metoděje. I my se můžem od jeho družiny učit bratrské spolupráci, idealismu nadšení a obětavé práci pro vznešené cíle, i když také třeba přirozenou citovost a ohnivou bouřlivost mládí umírnit střízlivým rozumem a duchovně posvětit. K tomu vede vědecká práce, životní opravdovost a náboženská askese. Jako našel Sušil soulad Církve a vlasti ve svém kněžském srdci, tak i my se snažíme o hluboký soulad Církve a národa v srdci věřícího Čecha i Slováka, o srdečnou spolupráci Církve a státu. Takto viděna, suši-

lovská tradice není mrtva, nýbrž živá a plná nových úkolů. Není tedy důvodu odtrhovat od ní bohoslovecký časopis.

Další otázky, týkající se zdokonalení bohosloveckého časopisu, jsou: Jak zvýšit jeho úroveň, jak zpestřit jeho obsah a osvěžit jej novým duchem.

Každý časopis se má snažit o zvýšení své úrovně, aby byl na výši své doby. K tomu je třeba, aby byl v živém styku se současným děním (to má různé vrstvy, povrchní a hlubší) a aby mu byl duchovně roven, adekvátní. Tedy také bohosloveský časopis má se o to ve své míře a dle své možnosti snažit. Proto ti, kdož jej tvoří a v něm spolupracují, musí svým životem duchovně spět stále výše a hlouběji, snažit se o tuto duchovní sourodost, neboť adekvátní poznání v jistém smyslu předpokládá adekvátní bytí. (Podobně jako theologie předpokládá „capacitatem Dei", schopnost lidského ducha jaksi pojmout živého Boha, a navíc ještě živou víru v trojjediného Boha, jak nám jej zjevuje Kristus, Bohočlověk, a konečně i nadpřirozené znovuzrození z Boha ve křtu.) Přitom však nejde jen o to, sledovat současný život, hnutí a dějinný vývoj lidstva v jejich mnohostrannosti a složitosti, nýbrž z výšin katolického světového názoru sledovat především vrcholy křesťanské vzdělanosti, pokud se to týká tohoto časopisu, neboť i theologie rozumově zpracovávající pravdy zjevení, i liturgické umění, tvořící v královské služebnosti liturgie, patří jakožto díla lidská k této vzdělanosti.

Ale současné vědy a umění jsou příliš speciální, než aby je mohl jednotlivec všechny odborně zvládnout. Proto se pracuje odborně, v jednotlivých odborech a disciplinách vědních, a to na universálním základě, na přirozených základech filosofie věků, dovršených a posvěcených positivní katolickou theologií (Aristoteles, Plato ve starověku, Summa sv. Tomáše Akv. a theologie sv. Bonaventury ve středověku). Ztratí-li se tento universální základ, není už jednoty a dělby práce, nýbrž nastává kulturní chaos, babylonský zmatek. Moderní doba nemá obecného slohu, nemá jednotné tváře, jest chaoticky rozptýlená, jednostranně diferencovaná a hledá svůj kámen úhelný, objektivně obecnou jednotu života a její kulturní výraz, hledá nový řád života, nový sloh, i když na bludných a nebezpečných cestách. Tu třeba předně poctivé vůle k pravdě, opravdovosti v hledání a dobývání pravdy. Majákem v zápase s tímto bouřným zmatkem jest velká a svatě vyrovaná postava sv. Tomáše Akv., světlo jeho moudrosti, jeho theologické dílo, jak na ně prozřetelnostně ukázal Lev XIII. na prahu našeho století, jak z nich těží novotomismus (Maritain), jak je dovedli ztvárnit a zhodnotit i umělci slova (Dante, Chesterton).

I bohoslovci, aby byli na výši doby, musí pracovat odborně a na tomto sjednocovacím základě. K tomu směřuje práce v kroužcích, k tomu jim napomáhají i odborné semináře pod vedením profesorů theologie, i jiní odborníci, které si občas pozvou do svého kroužku k přednášce a rozpravě. Pokud jde o Museum, upozorňuji na dobrý návrh, který vzešel a byl přijat na jednom předválečném sjezdě bohoslovců na Velehradě (bylo to, tuším, r. 1937). Nebyl uskutečněn

a zůstal zapomenut, snad pro převratné události příštího roku a válečné přerušení kontinuity těchto sjezdů. Na poradách a rozhovorech o Museu bylo tehdy rozhodnuto pozvednout úroveň tohoto časopisu spoluprací jednotlivých kroužků a odborů ve všech jednotách a spolcích bohosloveckých seminářů. Ten, který v příslušném oboru nejvíce vynikal, byl určen jako vedoucí s úkolem sbírat hodnotné příspěvky z tohoto oboru pro Museum. Měly to být jakési filiální redakce k podpoře a doplnění ústřední redakce v Brně. Tak, pokud se pamatuji, vůdčím redakčním kroužkem v oboru liturgickém byl zvolen liturgický kroužek ve Spišské Kapitule, pro obor literární měl být vůdčí kroužek v Olomouci, pro obor sociologický v Brně a byly ještě jiné obory. Za nynějšího stavu a potřeb daly by se zavést i misijní a biblický kroužek a k úplnosti byly by žádoucí i theologický (dogmat, mor, ius can.), filosofický (filosofia perennis se zřetelem k novým výbojům), kulturní (základní problémy vyšší duchovní kultury, umění výtvarné, dramatické), hudební kroužek (theoretický i praktický se zřetelem hlavně k hudbě duchovní). Snad i zvláštní pedagogický a školský kroužek by byl na místě (pokud jde o zachycení a křesťanskou výchovu mládeže a naléhavé školské otázky a spolupráci s Maticí cyrilometodějskou). Tímto způsobem může bohoslovecký časopis dosáhnout vyšší úrovně a mít zároveň pestrý, bohatý obsah. Podle toho mohlo by se upravit jeho rozdělení na jednotlivé obory (v každém čísle nemusí být zastoupeny všechny, nýbrž postupně v celém ročníku, jak uzrávají a se sbírají plody studia a tvorby) a tyto jednotlivé obory mohly by mít svého zvláštního redaktora. Vedení nemusily by mít stále tytéž kroužky, ani by nemusily být vedoucí kroužky rozděleny stejně po všech seminářích, nýbrž měly by se každého roku nestranně a spravedlivě určovat podle schopností a vykonané práce. To by vedlo k ušlechtilému soutěžení jednotlivých kroužků a seminářů, k snaze, aby každý podal to nejlepší. K posouzení prací, ať v časopise uveřejněných či neuveřejněných, ale zavčas příslušné redakci poslaných, bylo by třeba nestranné komise odborníků a poctivé spravedlnosti všech bohoslovců, kteří mají na to vliv.

V souvislosti s tím byly by i každoroční bohoslovecké sjezdy na Velehradě. Je zajímavé, že tento návrh na povznesení Musea byl v základě podán na velehradském sjezdu, který měl rovněž liturgický ráz jako letošní. Snad se dá najít v tehdejších záznamech jeho program, průběh a resoluce a podle toho dalo by se zkontrolovat, co se z toho vykonalo. To je dobré nejen jako zkušenost a navazování pokroku na tradici, nýbrž povede to i k opravdovosti v uskutečňování resolucí a pracovního programu (pokud je dobrý a možný). Vede to i k myšlence, obdobné s reorganisací časopisu bohoslovců, totiž navazovat takto na sebe nejen sjezdy, jak za sebou časově následují a jsou spojeny místem a ideou cyrilometodějskou, nýbrž i sjezdy svým rázem a oborem příbuzné. Během let se vracejí základní themata sjezdů, i když nově formulovaná a zaměřená, a tyto mají vztah k uvedeným kroužkům a oborům časopisu. Je třeba tento základní rytmus si ujasnit a prohlubovat vzájemnou spolupráci bohoslovecké jednot, kroužků, časopisu katol. bohoslovců slovanských a celo-

státního (delegacemi katolických bohoslovců a studentů slovanských i evropských ještě rozšířeného) sjezdu čsl. bohoslovců na posvátném Velehradě. Cítíte, jak v jeho cyrilometodějské tradici mohou se bratrsky pojit tradice stojanovská a sušilovská, tradice Jirsíkova, Brynychova, Podlahova a jiných vzorných postav katolického duchovenstva té které diecése či svatých ochránců! V takto široce a hluboce chápané spolupráci mohou jednotlivé kroužky i obory časopisu odborně a dobře připravovat sjezdy příslušného rázu, a pak těžit z pracovních výsledků sjezdu, provádět i kontrolovat stále uskutečňování resolucí. Dále, poněvadž o sjezd mají zájem i mnozí bohoslovci a kněží, kteří se ho nemohou zúčastnit, bylo by dobré v příslušné edici vydávat sborníky jednotlivých sjezdů aspoň litograficky. V nich by byly publikovány přednášky a pracovní výsledky sjezdu.

Bohoslovecký časopis si však musí kromě odborné úrovně a pestrosti hledět i svěžího rázu. Ten jest vlastní výtvorům mladé, rozkvétající duše, plné snů a takřka jemného pelu a svěží rosy. Ale je též vlastní novému, jež lidský duch přijímá darem z jasných výšin milosti, či se k němu musí probojovat temnou nocí. Tato svěžest živého ducha jest podstatnější a trvalejší. Hlavně však se tu má na mysli svěží životnost vědy, aby se při vší odborné a vědecké práci nezanedbávalo srdce, jež jest orgánem pro poznání člověka a lidských hodnot. (Ne nadarmo povstává v Církvi úcta k Božskému Srdci Páně právě v době jednostranného racionalismu a „nelidského" jansenismu.) Je dvojí poznání skutečnosti, rozumově abstraktní a intuitivně konkretní a obojí je uskutečňováno schopnostmi téhož lidského ducha. Celistvé bytí a život má svou stránku logickou i alogickou, jasnou a tajemnou, na čemž se zakládá i metafysický hylomorfismus. A je to právě poesie, umění a dobrota, caritas, jež udržují svěžest a životnost vědy, dávají jí pravé místo v životě i možnost náležitého působení na život (scientia caritatis). V posledku pak sám Bůh jest dárcem vší pravdy, dobra a krásy, jež jsou tajemně uloženy ve stvořeném bytí; a konečně Duch svatý sám občerstvuje pramenem vody živé duši tvůrce a svou milostí jeho dílo osvěžuje a posvěcuje.

Pokud jde o vnější úpravu Musea, jest vkusná, moderní a lepší než u mnoha jiných časopisů. K jeho osvěžení a zpestření mohou přispět dobré reprodukce kreseb či jiných výtvarných druhů, a též dobré fotografie z přírody, či ze sjezdů a života bohoslovců, jak se o to činily již pokusy. To však předpokládá větší rozšíření a finanční základ časopisu. Co se týče jména, i dřívější názvy Jaro a Concordia mají hlubší a poučný význam: Ver sacrum a Concordia parvae res crescunt. Ale nejlepší se zdá přece název Musaion (psáno třebas i řeckým písmem), což znamená chrám mus a pro nás křesťany chrám Ducha svatého, jenž jest posledním zdrojem vší inspirace umělecké, vědecké a posvátné. Znamená místo studia posvátných uměn a věd a pokladnici jeho plodů a děl. Takto lze upravit a osvěžit starý název Museum (snad k úplné spokojenosti všech) a odhalit jeho bohatý a hluboký smysl. Jak důležité je studium posvátných věd ukazuje konstituce Pia XI., jeho encyklika o kněžství i projev Pia XII. k boho-

slovcům. A zvláště v našem národě, který prožil tak pohnuté dějiny náboženské, jest theologie na výsost potřeba. Jestliže dosud nemáme theologické revue, která by soustřeďovala a representovala svěží theologickou práci u nás, nechť se jí aspoň blízké časopisy snaží připravovat cestu. Jak samo jméno ukazuje, bohoslovcům přísluší na prvém místě studium bohosloví. Má-li však být toto studium opravdu živé a účinné, musí se nezbytně pojit se svatým životem a apoštolskou horlivostí, se snahou o stavovskou dokonalost a se svorou spoluprací, jež je předpokladem velikého společného díla.

Nechť je tedy bohoslovecký časopis opravdu Musaion, stánkem zasvěceným posvátnému studiu, hudbou sbližující srdce slovanských bohoslovců k jednomu velikému cíli cyrilometodějskému, k obrození a sjednocení křesťanských národů, předně našich a slovanských, a k zvěstování víry národům pohanským, abychom splatili dluh za dar víry, abychom se Bohu odvděčili za ony „hvězdy dvě z východu", za naše sv. věrozvěsty. Nechť vede je k moudrosti Cyrilově a lásce Metodově.

Na konci nechť stojí jako závěrečná pointa a ukazatel cesty k moudrosti a lásce svatých bratří tato slova z epištoly sv. Jana, která tvoří ústřední část lekcí I. Noct. Feriae III. infra octavam Ascensionis, a to ve svém posvátném a omilostněném latinském znění: Carissimi, diligamus nos invicem, quia caritas ex Deo est; et omnis, qui diligit, ex Deo natus est, et cognoscit Deum. Qui non diligit, non novit Deum: quoniam Deus caritas est. sh

JUNÁCKÝM DUCHOVNÍM VEDOUCÍM.

A. T.

„Hlásí se k novému životu výchovné hnutí, bohaté nadějemi, v době, jež tolik potřebuje mravní a duchovní znovuvýstavby."

(Z dopisu sv. Otce Pia XII. nejvyššímu vedení KA.)

Jsme si všichni dobře vědomi, že je naléhavě třeba věnovat našim hochům mnoho trpělivé péče. Dobrá všestranná příprava naší mládeže pro život soukromý i občanský, přirozený i nadpřirozený je nejzávažnějším problémem mravní a duchovní znovuvýstavby dnešní společnosti. Jde tu o tělesnou výchovu, o výučbu a výchovu charakteru a nadpřirozeného charakteru. Situace je taková, že v tělesné výchově jsme s mládeží už hodně daleko, i výučby se jí dostává v hojné míře, jen v charakterové formulaci — k stálosti vůle v dobrém směru a k stálosti vůle ve směru k Bohu se ještě s dostatek dnešním mladým lidem nepřispívá, nebo ne vždy tak, aby se opravdu přispělo. A přece — lidství, ne učenost je nejvyšším cílem výchovy, a dnes nejdůležitější je povaha mládeže. Jestliže totiž nepodpoříme nic než vývin těla, vychováme z dítěte jedinečné zvířátko; to je pěstování, ne vý-

chova. Výsledek je cosi pathologického. A jestliže se nebudeme zabývat ničím jiným, než vytvářením rozumu, je nebezpečí, že z dítěte vychováme charakter zlý a bojácný. Intelektuální výchova se stává absolutním nebezpečím všude tam, kde není již napřed podřízena péči o svědomí a sílení vůle. Naše přirozenost — váha s vychýleným jazýčkem. Jedna její miska je přetížena celou ohromností zlých náklonností — na druhou misku nutno proto hodit něco stejně ohromného: nevšední, neobyčejnou svatost. O to však, aspoň nám, namnoze jde. Doplňujeme tělovýchovu a výuku náboženskou nadstavbou. Ale bohužel, různé okolnosti nedopřávají ideálního provádění této nadstavby. Zůstává příliš isolována od ostatní výchovy, a tak tři čtvrtiny úsilí pro svou odtažitost od ostatního života dětí jde nazmar dětem přes hlavy. Je proto třeba i naši dnešní výchovnou péči zintensivnit, mnoho v ní doplnit a organicky skloubit to, co se už pro mládež udělalo a dělá v tělesné výchově, ve výučbě a ve výchově charakteru, v současnou a zároveň i harmonicky vyrovnanou a dobře aplikovanou výchovu všech tří složek, tvořící celého člověka.

Když se ohlížíme, jakými výchovnými prostředky toho dosíci, opravňuje nás k velkým nadějím junáctví — organické životné skloubení výchovy těla, rozumu i charakteru v jediný, do praktického života zapojený výchovný systém. Vidí v něm „hnutí bohaté nadějemi, methodu zvlášť vhodnou k utváření ryzích křesťanských svědomí" sám sv. Otec Pius XII. Za sotva dvě desítiletí od svého vzniku se už junáctví rozrostlo ve velké výchovné hnutí, jehož si musíme všimnout již proto, že si mládež samo získává, ježto to, co ve skutečnosti je tak nesmírně vážné — výchova a sebevýchova — se v tomto výchovném systému mládeži jeví jako velká, zajímavá hra. Opadly již veliké návaly do junáckých oddílů prvních dní poválečných, ale životnost hnutí ve stále mohutném kádru junácké mládeže je nám stále pobídkou k vytěžení všech dober, jež můžeme z tohoto pramene pro naši katolickou mládež vytěžit.

V theorii věc velmi dobrá stává se spolehlivým prostředkem výchovy ovšem jen v rukou, jež dovedou ji mládeži s pochopením podat. Této dovednosti rukou se nutno naučit, pochopení nutno získat. Prázdniny dají všem, kdo mají dobrou vůli, dosti příležitosti k návštěvě skautských lesních škol. Ignoti nulla cupiditas — třeba, aby se každý napřed sám nechal strhnout, aby mohl pak strhovat s sebou mládež, napřed musí každý sám zahořet, aby zapaloval. To bude o prázdninách jeden z úkolů důstojných a ctihodných pánů, kteří mohou a chtějí si otevřít další cestičky k srdci své mládeže. Ve výchově junácké je velmi zapotřebí ovládati junáckou praxi. Právě, že hledíme všechno proniknout kvasem křesťanského učení, musíme napřed spolehlivě v rukou držet věc samu. A kněží a bohoslovci půjdou do lesních škol nábožensky indiferentních, aby se před nimi zjevil široký tok junáckého dění celého hnutí; i snahy junáckých pracovníků, kteří nepracují na náboženském základě, v zájmu porozumění potřebám hnutí. Vnesou sem své nadšení a příklad, o nějž především jde. Široká obec junácká nás musí pojmout, abychom dovedli pak dobře zastávat svůj úkol na místě, kam nás postaví Prozře-

telnost Boží, vytříbeni, s ujasněným postojem. Teprve až druhým rokem nebo později do speciálního kursu náboženského vedení junácké mládeže. To bude letos úkolem těch, kteří loni již normálními lesními školami prošli.

A o prázdninách se rozejde naše mládež do junáckých táborů. Musí se v nás najít tolik obětavosti, aby nebylo jediného tábora, kde bude naše mládež, bez kněze nebo bohoslovce. Na technickém vedoucím obvykle spočívá tolik starostí jak při přípravě tábora, tak i při jeho vedení, že ani nejlepší vůle nestačí, aby se dostalo mládeži také ideálního vedení náboženského. Ulehčeme vedoucím. Tábor dá tolik příležitosti k hlubokému formování charakteru naší mládeže, že nebudeme ani případných velikých obětí litovat. Svěření tábora hned po příchodu na tábořiště ochraně Boží, ranní a večerní modlitby se slůvkem na dobrou noc, rozhovory s mládeží v dopoledních táborových školách, debaty večer u kamen, promluvy u táborových ohňů, zavedení mládeže do hloubek liturgie při ranních bohoslužbách (při velké vzdálenosti od kostela možno podle indultu sloužit mši svatou v táboře), a ke konci tábora den, nebo i tři dny velikého mlčení, skautské to exercicie — to všechno jsou veliké možnosti pro dovedné a velkorysé duchovní vedoucí. Nikde nemáme mládež tak ideálně v rukou, jako v táboře. Proto letos už žádný tábor bez duchovního vedoucího — kněze nebo bohoslovce.

Uvědomme si, že mládež chce někomu náležet — strhněme ji za sebou my. Na každého z nich dnes napjatě čekají zlí, aby ho strhli s cesty dobra, než ještě na ni uvědoměle nastoupí a než se ještě právě na této cestě — naplněné životem Božím — setká se svým štěstím. Tak se mu velmi ztíží, nebo i vůbec znemožní dojít tohoto štěstí — Boha, kdykoliv v budoucnu. Chlapec neinformovaný, nepřipravený, jdoucí do životních zápasů s dětinnou důvěřivostí, se těmto nebezpečím sám neubrání. Prostě si žádný hoch nestačí sám. Všeobecná nábožensko-mravní průprava a všeobecné vedení ve škole a v kostele je příliš obecné. Máme-li vzbudit a udržet v naší mládeži i skutečný duchovní život, musíme pro ni udělat víc. Jen tak možno naši mládež vyburcovat z její bezzájmovosti o to, jak vyrůstá a jak se vytváří její charakter a je možno přivést ji k vědomému úsilí o vypěstění dokonalého charakteru. Kolik vážného zájmu v této věci projevíme my, tolik nám mládež vrátí. Tak se také překoná to, že i při veškeré podnikavosti je naše mládež přece jen malá a slabá proti velkým obtížím, s nimiž se setkávají hlavně pak při svém dospívání. Ani mnoho nikdy není příliš, jedná-li se o mládež.

Jak jste šťastni, mladí, že máte čas konati dobro. Můžete vykonati dobro, které jsem já nevykonal. (Braito: Sv. Filip N.)

Pro informaci vldp., kteří se zúčastní junáckých táborů, otiskujeme text povolení Sv. Stolice sloužiti mši sv. v táborech: podle oběžníku U. D. R., květen 1947.

Beatissime Pater,

Generalis Consiliarius spiritualis exploratorum catholicorum v. „Boys scouts" pro universa Republica Cecoslovaca, ad pedes S. V. provolutus, humiliter postulat:

1. ut omnibus sacerdotibus, qui operam Associationi exploratorum catholicorum navant, privilegium altaris portatilis concedatur ad normam can. 822, § 2 et 3, in favorem iuvenum eiusdem Associationis;

2. ut sacerdotes a propriis Ordinariis ad confessiones fidelium excipiendas adprobati confessiones iuvenum dictae Associationis excipere valeant, quocumque eos comitentur vel quotiescumque eorum exercitiis religiosis quovis modo intersint, vel in castris eorum, etiam transeunter tantum, commorentur;

3. ut iuvenes catholici aliarum, sicubi forte existant, Associationum prope supradictam castra ponentes ad Missam audiendam admitti et Sacramentis sese reficere possint, quoties id petant.

Ex audientia SS.mi diei 24 februarii 1947.

Sanctissimus Dominus Noster Pius Papa XII., audita relatione infrascripti Cardinalis S. Congregationis de Sacramentis Praefecti, attentis expositis et commendatione Archiepiscopi Olomucen. nomine etiam ceterorum Episcoporum Reipublicae Cecoslovacae eidem Exc.mo Archiepiscopo benigne committere dignatus est ut, pro suo arbitrio et conscientia, facultates indulgeat iuxta petita; sub lege tamen ut privilegio altaris portatilis uti non liceat si aliqua adsit ecclesia ad quam accedere non sit difficile; et praesertim diebus dominicis et festis de praecepto adeatur, si fieri potest, vicinior ecclesia paroecialis, in aedificationem quoque fidelium. Quoties autem Missa sub divo celebratur, caveatur, obducto decenter tentorio, ne flantibus ventis sacrae particulae aut harum fragmenta disperdantur. Servatis in reliquo de iure servandis; contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Praesentibus valituris ad triennium.

(L. S.) D. Card. Jorio, Praef., m. p.
Bracci, m. p.

Olomucen. N. O. 283-47
Sig.
Dr Stanislaus Zela,
eppus aux. Olom.

CONCORDAT CUM ORIGINALI.

Indulgeo petitas facultates ad triennium, servatis condicionibus ac terminis in Rescripto Aplico adductis.

Olomucii, die 8. Aprilis 1947

Dr Stan. Zela,
eppus t. Harpasenus
Vicarius capitularis Olomucen., m. p.

BOHOSLOVEC VE STUDENTSKÉ KATOLICKÉ AKCI.

Dr Mečislav Razik.

Bývají pochyby, zda bohoslovec vůbec patří do všeobecného studentského společenství a zda tedy jej lze vřaditi i do hnutí katolického studentstva.

Nemělo by těchto pochybností být. Poněvadž později, až bohoslovec se stává knězem, vzniká další pochybnost, měnící se až v panující domněnku, zvláště na druhém břehu, že kněz není vzdělanec v plném slova smyslu, že je něco méně svou průpravou a vědomostmi, než jiný vysokoškolák kteréhokoliv oboru. Takové podceňování bohosloveckého studia a celkové jeho průpravy není zdravé a není správné. Tento stav se odstraní nejen hodnotným studiem na fakultě nebo v učilišti, ale také positivním postojem bohoslovců ke studentskému společenství a studentského společenství k bohoslovcům.

Po druhé světové válce nastal průlom do dřívějšího stavu a není pro jednu ani pro druhou stranu nikterak nepřirozeným zjevem, že i bohoslovci mají zastoupení a činně se zúčastňují života v odborových organisacích studentských. Vedle výhod materálních získává se však výhoda daleko cennější, že totiž bohoslovec má možnost poznat studentské prostředí zblízka již za svého studia a má tak nastřádanou již leckterou zkušenost pro svou pozdější pastorační činnost, nehledě k tomu, že se navazují osobní přátelství, která v pozdější době teprve nabudou pravého významu, ať už se jedná o budoucí laickou inteligenci pracující v laickém apoštolátě nebo inteligenci, která není z našeho tábora, ale přece osobně znám její příslušníky. A to něco znamená. Protější tábor se mně nestává něčím tajemným a neznámým, vím, co mohu z oné druhé strany očekávat.

Jestliže tyto momenty činí žádoucí účast bohoslovců na obecném studentském životě, pak tím více je potřebné a vhodné, aby bohoslovci se zúčastnili práce ve hnutí katolického studentstva.

Vzhledem k určitým odlišnostem bohosloveckého způsobu studia a života od ostatních studentů, je možná účast bohoslovců na hnutí ve dvojím směru.

Práce vnitřní a práce vnější.

Práce vnitřní je potřebná v každém společenství, ale u bohoslovců nabývá zvláštního charakteru, neboť předmět pracovního úsilí je vlastním předmětem celého studia. Proto je tu možnost a povinnost daleko hlubší a širší přípravy než u laika. Bohoslovec se musí připravit co nejlépe ve směru duchovním, intelektuálním a pedagogickém. Co je nejdůležitější? Po mém soudu je důležité, aby všechny tři stránky přípravy byly harmonicky vyváženy, ale nejdůležitějším zůstává, aby bohoslovec se cvičil v lásce ke svému poslání, v lásce k duším, v lásce k obětem a námahám. Bohoslovecké společenství pak spolupracuje vnitřně se studentským hnutím, jestliže usiluje o dokonalou přípravu v naznačeném směru a tuto přípravu si pak konkretisuje spoluprací vnější.

Vnější spolupráce v jakékoliv formě a na jakémkoliv úseku hnutí má přinášet klady, jejichž ovoce pro bohoslovce se objeví a dozraje až v kněžském působení. Ne každý bude mít později možnost styku a působení mezi studenty, ale bude rozhodně působit mezi ostatní mládeží, ať už to budou ti nejmenší nebo dospělí.

Ze studentské práce si však odnese jakousi kontinuitu problémů mladých lidí. Tato kontinuita začala za jeho středoškolského života, byly to jeho vlastní problémy a problémy spolužáků a po svěcení nemusí objevit bolestné překvapení, že něco zaspal, že je tu něco, čemu nerozumí, co musí teprve zdlouhavě poznávat. Jaká je to výhoda ihned dobře posoudit situaci a zvolit podle ní nejúčinnější pastorační methodu, to vám řekne mnoho kněží zkušených v péči o lidské duše.

Konečně spolupráce bohoslovců mezi studenty má i opačný účel. Mladí studenti poznávají bohoslovce zblízka a skrze tento styk pak i život a úsilí bohoslovců, jeho vznešené budoucí poslání.

Myslím, že to je již podstatný přínos oboustranného styku, jestliže bohoslovci si udržují styk se současným životem a studentské hnutí oplátkou za jejich pomoc a zájem vydá každoročně ze sebe několik nadšených srdcí, ochotných přijmout sladké jho Páně.

Ze seminářů.

Olomouc. Život v kněžském semináři mohl by se dnes, v době vypjatého industrialismu, zdát někomu málo konkretní a pro vlast neužitečný, jinému opět příliš všední a unavující svou jednotvárností, mnohou mladou duši snad i odpuzující svou nekriticky vybájenou strohostí. Takové a podobné předsudky, jakkoliv namlouvané dnešnímu studentovi, kterým bolestně vláčela válečná litice, přece nemohou trvale udusit planoucí jiskru mladistvého idealismu, protože sám Bůh ji vložil do duše schopné oběti.

V osobě knězově se stýká nebe se zemí. Kněz má velikou moc a nesmírnou důstojnost, poněvadž má denně osobní účast na životě a působení Ježíše Krista eucharistického, jenž nazývá kněze svým přítelem. Sám si ho vyvolil ke své vznešené službě, v kněžských hodinkách s ním hovoří o spáse všech národů, svěřuje mu to nejhodnotnější, nejkrásnější a nejskutečnější — lidskou duši. A to je pro každého kněze pramenem nezměrné radosti. Kněz je také synem lidské matky, jako je Kristus Pán Synem Marie Panny podle lidské přirozenosti; i kněz šlape nohama po chladné zemi ubique bene faciendo, chodí učit, těšit a uzdravovat všude tam, kam chodil Kristus Pán, nemaje nikde domova, často vystupuje s Kristem na horu Tábor, aby měl sílu viset s ním denně na kalvarském kříži.

„Není učedník nad mistra.“ Proto i vyslanec Kristův, nejčastěji narozený snad v neznámém městečku „Betlemě“, musí žít několik let s Pannou Marií v „Nazaretě“. Jak v mnohém se podobá život bohoslovce v semináři životu Ježíšovu v Nazaretě! Sv. Lukáš stručně poznamenává o době Ježíšovy přípravy na me-

siášský úkol: „A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí.“ Věřící říkávají, že bohoslovci se pět let učí v semináři sloužit mši sv., a správně tak praví. Vždyť mše sv. jako bohoslužba novozákonní je jediným oživujícím zdrojem veškeré bohoslužby v širším smyslu, jíž je život lidský. Život současný je však mnohdy tak roztříštěný a při tom tak složitý a povrchový — tolik obětí, znalostí a zkušeností vyžaduje, má-li svými účinky zasahovat až do věčnosti! Proto kandidáti sv. kněžství se neučí pouze rozuměti mši svaté jako oběti, nýbrž i všemu tomu, co mši sv. každodenně doprovází, co k ní organicky patří.

Kromě širokého bohovědného školení na bohoslovecké fakultě, jež je nutným předpokladem dobrého obětování mše sv., dostává se bohoslovcům v semináři také možnosti praktického sebevzdělávání. Sdružují se v různé pracovní kroužky, v nichž by se naučili s láskou živým i psaným slovem přibližovat národ Kristu a Krista národu.

Stojanova literární jednota bohoslovců olomouckých byla vždy dobrou živitelkou samostatných snah kněžského dorostu — všestranně se připravovat pro kněžskou a učitelskou práci v národě. Jednota je si stále vědoma svého významného postavení. Svůj úkol si znovu stavěla před oči, když 16. března t. r. svolávala valnou hromadu. Do nového výboru byli zvoleni letos téměř samí Josefové. Všichni víme, co znamenal sv. Josef pro sv. Rodinu v Nazaretě, takže nyní v Jednotě ničeho nekonáme bez sv. Josefa.

Těžko se lidský rozum v rozjímání dohaduje, jak asi vypadal prostý život svatých osob v nazaretském domku, poněvadž evangelia nám o tom ničeho nevypravují. Jedno však můžeme bezpečně tvrdit: že v něm často zazníval radostný zpěv při pilné práci; neboť kde Bůh bydlí, tam není smutek ani myslitelný.

Duchovní zpěv je dvojí modlitba. Tuto pravdu měl jistě na mysli dirigent našeho pěveckého sboru P. Josef Olejník, když pečlivě nacvičoval Pickovo „Umučení Kristovo“. Do nacvičení těchto osmi sborů vložil dirigent velikou osobní námahu, členové sboru spojili s ní svou dobrou vůli, a ze společného úsilí vyrostla pastorační pomůcka pro dobu postní. V neděli Smrtnou 23. března t. r. po prvé působil pěvecký sbor Stojanovy literární jednoty ve farním kostele sv. Bartoloměje v Zábřeze n. Mor. Dojemná byla velká a živá účast zábřežských farníků. P. spirituál Antonín Šuránek mezi jednotlivými sbory otevíral posluchačům hluboké a skryté poklady této mistrné skladby a tak připravoval cestu Duchu sv. do jejich srdcí. Doufáme, že totéž provedení Pickova „Umučení“ v kostele sv. Mořice v Olomouci na Bolestný pátek 28. března t. r. přineslo účastníkům požehnání.

Milujeme své sjednocené i odloučené bratry na křesťanském Východě láskou Kristovou. Vděčnost za dar pravé víry nás k nim úžeji připoutává. Modlíme se v semináři, aby vlivem Ducha lásky a sebeoběti zmizela stará bolestná roztržka mystického těla Kristova.

Slavné udělení čestného doktorátu tajemníku Apoštolátu, prelátu Františku Jemelkovi na Cyrilometodějské fakultě Palackého university (17. dubna t. r.)

bylo opět nadějným signálem k práci proti starodávné slovanské chorobě. Jeho kvalitní bohovědná a slavistická erudice, jeho plodné horlení o sbratření Slovanů ve víře cyrilometodějské i jeho misijní dílo mezi československými krajany v Americe, všechno neklamně dosvědčuje, že mu byl čestný doktorát udělen po zásluze. Nový doktor zdůraznil při této akademické slavnosti dvě hluboké myšlenky:

„Vidím v tom projev vděčnosti Palackého university vůči sv. bratřím; dnes jako by universita rozžehla světla úcty před jejich ikonou."

„Chtěl bych být pouze takovým malým rozžíháčkem v rukou Božích, kterým se rozsvěcují svíce k nejsvětější Oběti v celém Slovanstvu."

Je samozřejmé, že jsme svému milému příznivci s chutí zazpívali ruskou zdravici „Mnogaja ljeta" a „Já jsem Slovan duší s tělem".

Po desíti dnech znova zazářila ikona sv. bratří soluňských. Den slovanského Východu na CM boh. fakultě. Dopoledne slavná mše sv. byzantsko-slovanského obřadu v chrámě sv. Michala archanděla, kterou sloužil O. Jan Krajcar T. J. z Velehradu. Při ní zpíval bohoslovecký sbor krásné liturgické zpěvy. Odpoledne v městské Redutě slavnostní akademie k poctě sv. Vojtěcha a sv. bratří. Universitní prof. PhDr Josef Vašica z Prahy přednesl svou nejnovější studii o sv. Vojtěchu jako pokračovateli cyrilometodějské tradice. Hlavní konstruktivní myšlenky pro život opravdu křesťanský: 1. sv. Vojtěch jako biskup si všímal hlavně rodiny, 2. podstatu cyrilometodějské idey viděl světec Vojtěch v důsledném životě z víry, 3. Rusové přijímali vždy jen ty misionáře, kteří k nim přicházeli s čistým úmyslem. Přednáška Dr Vašici obsahovala mnoho námětů a volala po horlivých bohoslovcích a kněžích, kteří činem milují svůj národ v jeho světcích. Též vystoupení pěveckého sboru, který zazpíval svatovojtěšské chorály a Křížkovského kantátu „Hvězdy dvě se z východu", přijali přítomní s nadšeným pohnutím mysli.

Svatovojtěšský jubilejní program pro Olomouc pokračoval potom v květnu. 10. května jsme vítali ostatky pražského biskupa-světce „Slavnostním sborem" od Smetany. V noci ze soboty na neděli jsme se střídali v čestné stráži na dómě sv. Václava, uctívajíce ostatky sv. Vojtěcha s tím úmyslem, aby nám duchovní visitátor zemí koruny svatováclavské vyprošoval v nebi takového apoštolského ducha, jakým hořel sám. Když nás v neděli odpoledne opouštěly ostatky sv. mučedníka-biskupa, cítili jsme takřka fysicky, že odchází dobrý pastýř, aby dojemnou posmrtnou visitací povzbudil, pokáral a potěšil také jiná města a vesnice. Kéž jeho katolický duch zůstane mezi českými a slovenskými bohoslovci a v životě našeho lidu!

Pohlédněme ještě na chvíli očima víry do nazaretského domku! Vidíme tam jinocha Ježíše v dělnické zástěře, jak spolu se sv. Josefem vesele mává širočinou a otesává dlouhé trámy na stavbu nazaretských domů. Slza radosti se nám tlačí do očí, když Ho tak při rukodělné práci pozorujeme. Svým potem a svými mozoly pomáhá budovat národní hospodářství své vlasti ten Ježíš, který později, až dospěje, postaví

vysoký Dům na skále, ne z dřevěných trámů, nýbrž ze sedmi duchovních sloupů svátostí, dům, do něhož bude usilovat shromáždit všechny lidi, židy i pohany.

I my jsme měli možnost několik dní následovat Krista-dělníka, ne sice v tesařské dílně, nýbrž v lesích našeho pohraničí. Jako jiní studenti Palackého university z vděčnosti za obdržená dobrodiní nabídli jsme své ruce lesní správě v okrese zábřežském. „Kůrovcová brigáda" bohoslovců odjela do pohraničí ve středu 30. dubna ve třech skupinách: první skupina se ubytovala na Mírově, druhá s P. spirituálem se usadila v Dolním Bušinově. Třetí skupinu tvořili zpěváci se svým dirigentem P. vicesuperiorem J. Olejníkem. Brigáda zpěváků nalezla milý útulek ve farnosti hoštejnské. V pondělí 5. května všichni brigádníci společně vítali ostatky sv. Vojtěcha v Zábřeze n. Mor.

Zpěvem k srdci, srdcem k vlasti! Každé ráno po mši sv. motyku do ruky, chléb do kapsy a píseň na rty — vykročili jsme z Hoštejna a pochodovali jsme půl druhé hodiny na své pracoviště a řady nových sazenic rostly pod našima rukama; neuschly-li nedostatkem vláhy, pěkně rostou. Zpěvem a humorem po práci překonávali jsme obtíže lágrového života, zpěvem jsme šířili kulturu srdce i ducha po celém okolí. Nemálo jsme přispěli ke zvýšení lesku a tónu nedělní bohoslužby v hoštejnském kostelíčku. Rádi a dlouho budeme vzpomínat na krásné májové pobožnosti v horském kraji zábřežském. Večerní oslavy světového míru v Hoštejně, v Tatenicích a v Hněvkově, jichž jsme se aktivně účastnili, ukázaly, že prostý venkovský lid v pohraničí je zdravě vlastenecký a chce žít pospolitě jako jedna rodina, že s vděčným porozuměním přijímá i duchovní píseň, byla-li s láskou a s osobním prožitím přednášena. Stačí jako příklad uvésti sbory, jež svou komposiční dynamikou po stránce hudební, slovesné i myšlenkové nejvíce mohou usměrnit život našeho národa: „Vzhůru již hlavu, národe!", „Závěť Jana Amose Komenského" (oba od Jaroslava Křičky) a „V náručí Boží". Z každé národní mírové slavnosti jsme odcházeli v hloubi duše přesvědčeni, že kněžství je nejkrásnější a nejprospěšnější povolání: jiné svou obětavostí a nezištností obohacovat, vésti svůj národ k jedinému mravnímu dobru — k Bohu, a všude po sobě zanechávat světlou stopu.

Finis coronat opus. To nám praví antická moudrost. I náš bohoslovecký úkol v tomto školním roce se schyluje ke konci. Právě v úterý svatodušní, 27. května, klečíme — při pouti Mariánské družiny bohoslovecké — v barokové mariánské svatyni na Sv. Kopečku u Olomouce, podobně jako apoštolé s Matkou Páně v Jerusalemě před sesláním Ducha sv. I neživý kámen velebného chrámu má svou řeč, slyšitelnou pouze v pokorné usebranosti. Jeho klenba jako by uhýbala častým úderům vroucích modliteb hanáckého lidu, zvedá se do nedozírné výše, a zbožný pozorovatel má dojem, že bohatě zdobené oblouky a sloupy prorážejí svou uměleckou stylisací stropní nebesa až ke Královně všech svatých. U jejího milostného obrazu každoročně děkujeme Bohu, který nás „naplnil dobrými věcmi". U Panny Marie hledejme vždy korunu ke svému

dílu — nikde jinde! Olomoučtí bohoslovci se svými představenými přišli letos také ke Královně apoštolů, aby ji poprosili o dobrého arcipastýře a o nová kněžská povolání v pokorné důvěře, že „Bůh může i z kamení učinit syny Abrahamovy".

Řím. 26. únor byl pro nás neobyčejně radostným dnem. Byli jsme totiž přijati svatým Otcem ve zvláštní audienci — dík p. pražskému arcibiskupovi Msgre Beranovi, který nás sám vedl. Sv. Otec šel od jednoho ke druhému a s každým promluvil několik milých slov. Kromě svého požehnání nám dal každému na památku medaili s obrazem Sv. rodiny a svým.

V neděli 2. března jsme si poslechli druhou část v posl. čísle Musea zmíněné přednášky našeho spolubydlícího, mladého čínského kněze dp. Li, o misijních poměrech v Číně.

5. března se konalo slavné rekviem za zesnulého olomouckého arcibiskupa Msgre Leopolda Prečana v přítomnosti pana vyslance ČSR u Vatikánu Dr Maixnera a jiných význačných osobností čsl. kolonie v Římě, též trnavského generál. vikáře Msgre Lazíka, který byl v té době hostem naší koleje.

V neděli 9. března jsme uspořádali papežskou akademii na paměť devátého výročí korunovace sv. Otce. Naším vzácným hostem byl J. Em. Kardinál Micara, první nuncius ČSR.

V neděli 23. března přišel mezi nás milý přítel koleje, prof. Foresi, dlouholetý pracovník v Katolické akci, a měl k nám vzácnou, nadšenou řeč o růstu a práci Katol. akce v Italii.

Povelikonoční úterý 8. dubna bylo dnem našeho zdařilého výletu na Rocca di Papa a Monte Cavo — v blízkosti Albánského jezera a Castel Gandolfa — asi 25 km jv. Říma. Počasí nám opravdu přálo.

Třináctého března t. r. se začala u sv. Petra ve Vatikáně řada letošních beatifikací a kanonisací. Toho dne byl prohlášen blahoslaveným ital. učenec nedávné doby, právník světového jména, Contardo Ferrini. Mohli jsme se všichni zúčastnit této radostné události, stejně jako o 14 dní později beatifikace prostičké ital. dívky, dvanáctileté mučednice za sv. čistotu, Marie Goretti. Tato slavnost vzbudila docela mimořádný zájem. Tělo blahoslavené, vystavené k veřejné úctě v chrámě sv. Jana a Pavla, bylo celý týden obléháno zástupy věřících. Zajímavé bylo, že stařičká, chudá matka blahoslavené byla přítomna beatifikaci své dcery.

4. října jsme se zúčastnili slavnosti blahořečení francouzské zakladatelky ženské řehole augustiniánek, Alessie le Clerc.

Mezitím 22. dubna, večer před svátkem sv. Vojtěcha se zúčastnila naše šestnáctka svým zpěvem československého vysílání vatikánským rozhlasem.

Příštího dne, o svátku sv. Vojtěcha, jsme si připomínali 18. výročí posvěcení naší koleje. Oslavili jsme tuto událost slavným požehnáním za účasti pana vyslance Dr Maixnera a jiných vzácných hostí, druhého dne pak slavnými bohoslužbami.

27. dubna poctil kolej svou návštěvou pražský nuncius J. Exc. Msgre Ritter.

Brno. Svatovojtěšských oslav v Brně se zúčastnili všichni boho-

slovci. Bohoslovecký pěvecký sbor zazpíval při uvítání svatých ostatků před klášterem na Starém Brně a při noční adoraci duchovenstva v katedrále na Petrově.

Sušilova liter. jednota vydala jako přílohu „Musea" brožurku o kněžském svěcení s překladem obřadů pro lid.

V úterý po svatodušním pondělí vykonal první a druhý ročník celodenní pouť do Křtin a třetí ročník se čtvrtým do Sloupu.

Někteří z nastávajících letošních novokněží se zúčastní kursu řízení motorových vozidel, jejž pořádá o prázdninách Vysokoškolský sport v Brně.

Za vydatného přispění arch. Fr. Špidly dala **„Staroslavná obec kuřácká"** do provozu opravenou kuželnu s nově betonovanou a upravenou hrací plochou a s gumovými speciálními koulemi.

Cyrilo-Methodějský kroužek uspořádal k poctě sv. Vojtěcha akademii.

Pro zájemce přednášel universitní profesor Dr Kurz v letním semestru staroslověnštinu. V květnu se konala řádná schůze s krátkými referáty o liturgii, situaci vých. církve a unionistickém hnutí. Byl obnoven písemný styk s polskými bohoslovci.

V příštím škol. roce zamýšlí C.-M. kroužek vydat serii obrázků českých patronů; na obraze sv. Vojtěcha pracuje již akad. malíř Volejníček.

Misijní kroužek chystá na prázdniny pracovní zájezd bohoslovců-dobrovolníků do českého pohraničí na výpomoc v duch. správě.

Junáci připravují prázdninové tábory.

Nové knihy.

D. Pfannmüller: **Když přišla na svět láska.** Vydaly sestry Neposkvrněného Početí Panny Marie v Přerově, Na Šířavě 7. Stran 250. Cena 57 Kčs.

O některých úsecích života Krista Pána, zvláště o jeho dětství, máme málo zpráv. Evangelia jen kuse a málo slovy líčí některé události ze života Páně, skrytý jeho život odbývají jen několika poznámkami. Již apokryfy se snažily ukojit touhu prvních křesťanů po důkladnějším poznání života Pána Ježíše. Kniha Pfannmüllerova vám bude v mnohém a obzvláště v prvních kapitolách připomínat starokřesťanské apokryfy. Má však svůj půvab. Nečiní si nárok autentičnosti jako apokryfy. Prostými slovy dokresluje profil Páně a profil celé doby. Líčí podrobně události kolem zrození Krista Pána, přináší nové aspekty na celý skrytý život Páně, nalezení v chrámě, jeho dělnický život, počátek učitelské činnosti. Harmonisuje drama jeho zmučení i jeho zmrtvýchvstání.

Kniha dodá jak laikovi tak také knězi nové myšlenky k meditaci, s prospěchem si ji přečte inteligent i prostý člověk. -k-

J. B. Chautard: **Duše veškerého apoštolátu.** Vydaly Sestry Neposkvrněného Početí P. M. v Přerově, Šířava 7. Cena 60 Kčs.

Po Písmě a Kempenském snad nejpotřebnější knížka pro ty, kdo chtějí ať jako kněží nebo laici apoštolsky pracovat na křesťanské obrodě lidstva, vychází již ve 3. vydání. Vřele doporučujeme.

SJEZD

KATOLICKÝCH BOHOSLOVCŮ ČSR

NA VELEHRADĚ

28. VII. · 2. VIII.

1947

POD ZÁŠTITOU

J. E. MSGRE ThDr JOSEFA BERANA

ARCIBISKUPA PRAŽSKÉHO

J. M. MSGRE ThDr FRANT. CINKA

PROREKTORA PALACKÉHO UNIVERSITY

ÚSTŘEDNÍ

LITURGICKÁ OBNOVA JA

PŘEDNÁŠKY A REFERÁTY

29. 7. *Podstata liturgie a její poslání.*

Liturgické hnutí, jeho situace u nás a v cizině.

30. 7. *Aktivní účast věřících na mši svaté.*

Výstavba farnosti v duchu liturgie.

1. 8. *Pojímání svátostí v duchu liturgického hnutí.*

Liturgie a lidová zbožnost.

Duchovní vedení ThDr S

Denně dvě přednášky. — Odpolední program: Slavné nešpory. Konference o reor
Večerní program: Zahajovací akademie. Svatovojtěšská akademie (P. A. Zgarbík T.
Dominika.". Junácký večer s táborákem (P. Václav Hovorka). — Celodenní výlet ve

SRDEČNĚ JSOU ZVÁNI KNĚŽÍ, KATOLIČTÍ VY

THEMA

KO ZÁKLAD PASTORACE

PŘEDNÁŠEJÍ

J. M. P. MAURUS VERSICH OSB, opat Na Slovanech, Praha.

UNIV. PROFESOR ThDr JOSEF HLOUCH, Olomouc.

ThDr SILVESTR M. BRAITO O. P., Olomouc.

PROFESOR P. JOSEF POUL, Brno.

P. MARIAN SCHALLER OSB, Praha.

P. JOSEF HLAVATÝ, farár, Trnovec nad Váhom.

ThDr ALEXANDER HEIDLER, Praha.

P. JINDŘICH JENÁČEK, kaplan, Kojetín.

. M. BRAITO O. P.

ganisaci bohosloveckého časopisu. Turnaj v odbíjené. Koupání. Vycházky. —
J.). Večer úzkého filmu (P. J. Soukop). Filmové představení „Farář u svatého
čtvrtek 31. července 1947. — Výstavka tiskovin vydaných bohoslovci od r. 1938.

SOKOŠKOLŠTÍ STUDENTI A ABITURIENTI

Zahájení sjezdu v pondělí 28. července 1947 v 17 hodin průvodem od Cyrilky k hrobu arcibiskupa C. Stojana. Den začíná v kapli Stojanova ranní modlitbou (Prima), homilií, recitovanou mší sv. a končí v basilice večerní modlitbou (Kompletář), sv. požehnáním a slovíčkem na dobrou noc. V pátek dne 1. srpna 1947 hodinová noční adorace. Na zakončení sjezdu v sobotu dne 2. srpna 1947 ráno východní liturgie. Schůze celého přípravného výboru v pondělí 28. července 1947 v 15 hod. na Stojanově. Přihlášky říďte laskavě na adresu: „Přípravný výbor sjezdu katolických bohoslovců ČSR, Olomouc, seminář." Přihlášeným bude obratem zaslána legitimace pro poloviční slevu na dráze. Denní pense 30 Kčs. Vzdálenějším spolubratřím bude poskytnuta sleva. Ubytování na Stojanově. Autobus čeká ve stanici Staré Město-Velehrad v pondělí dne 28. července 1947 od 15. hod. do 16.30 hod.

ZA PŘÍPRAVNÝ VÝBOR
SJEZDU KATOLICKÝCH BOHOSLOVCŮ ČSR

České Budějovice: KAREL FLOSSMANN
Brno: LADISLAV SIMAJCHL
Hradec Králové: JOSEF DOSTÁL
Litoměřice: VÁCLAV SIKYTA
Nitra: AUGUSTIN ŠTEFKA
Olomouc: VÁCLAV MEDEK
Praha: LUBOMÍR HUF
Prešov: JAN KRAJŇÁK
Techniká příprava: JUSTIN SLOUKA